

BELLA STOCK.



BELLA STOCK

—
y
Ca 1074

TAFEREELN UIT HET LEVEN DER VLAEMSCHÉ VISSCHERS

DOOR

HENDRIK CONSCIENCE.

MET ACHT PLATEN DOOR EDWARD DUJARDIN.

—
EERSTE DEEL.



ANTWERPEN,

DRUKKERY VAN J. P. VAN DIEREN EN COMP., UITGEVERS.

—
1861

MYNEN KUNSTMINNENDEN VRIEND

den Heere

ADOLF VAN DEN PEEREBOOM

TEN BEWYZE VAN HOOGACHTING

Opgedragen.

I.

De Vlaemsche kust is, op hare gansche uitgestrektheid, bezoomd met heuvelen van opgevlogen zeezand. Weinig talryk en weinig diep zyn deze duinen, van aen de monding der Schelde tot voorby Blankenberghe en Oostende; doch naer het Zuiden af, nemen zy allengs meer en meer grond in, en vormen eindelyk, tusschen Nieupoort en Duinkerke, eene barre zandwoestyn, van vele uren lengte en van meer dan eene halve myl breedte.

Er is iets ontzettend in het schouwspel dat zich daer voor den wandelaer ontplooit, wanneer hy, te midden dezer zonderlinge natuer, eene hoogte beklimt en zynen verbaesden blik in het ronde laet dwalen. Duizend en duizend zandheuvelen, van verschillende vorm en grootte, verheffen hunne

kruiden langs alle zyden, en omringen hem, zoo verre zyn gezigt kan reiken. Eenigen zyn door schaersche halmen of door donker mos begroend, anderen zyn naekt en glinsteren onder het zonnelicht, velen zyn door den wind uitgewreten en neigen ten val, sommigen verlengen zich als een ketengebergte en slingeren hunnen ruigen rug dwars over alle hoogten heen, om eindelyk in een diep dal weg te zinken en te verdwynen.

In den eerste ontwaert de aenschouwer hier niets dan eene akelige verwarring, eene wilde omwoeling des bodems; en hy voelt zich geneigd om te gelooven, dat dit treurig oord slechts het overblyfsel is eener schroomelyke opschudding, welke eertyds de aerde te dezer plaetse moet hebben ontsteld. Maer welhaest, toegevende aen eene begoocheling zyns gezichts en zynen zinnen, meent hy in de duizende heuvelen de baren eener onstuimige zee te zien, welke door den wille Gods eensklaps met beweegloosheid zyn geslagen geworden, en dus, sedert eeuwen, het onveranderlyk beeld van den woedenden Oceaan vertoonen.

Het ruischen der zee in de verte, de plegtige stilte die heerscht tusschen de duinen, de afwezigheid van alle geboorte, de onverstoorde eenzaamheid : alles draegt by om den geest des aenschouwers te verrassen en hem in droomachtige gepeinzen te doen wegzinken.

Indien hy de kruin van meer dan eenen heuvel beklimt, om aldus zyn uitzigt te veranderen, zal hy in de verte eene

begroende diepte ontdekken, en misschien daernevens eene roode vlek, die als een plas gestort bloed tegen de zandduinen zich uitlost. Eene gryze rookpluim, als een weërhaen de rigting van den wind volgend, zal hem laten vermoeden dat hy de dakpannen eener wooning ziet.

En inderdaed, de duinen verbergen hier en daer in hunnen schoot een eenzaam huisje of eene hut, tot schuilplaats dienende aen arme lieden, die in de vangst van garnaat of van visch een moeiljelyk bestaen vinden.

Zyn de zandheuvelen naekt of slechts met mos of scherpe halmen bewassen, in de dalen, die tegen den zeewind zyn beschut, doet de natuer echter geweld om eenige groeikracht op te wekken en den grond tot latere vruchtbaerheid te bereiden. Daer kruipt de Dwergwilg met zyne zilveren twygen over de aerde, tusschen gras, Hanevoet, Weegbree, Steenklaver en andere kruiden; doch allen zoo mager en zoo klein van maet, dat men moeite heeft om ze te herkennen.

Op zulke vlakke plaats tusschen de duinen, die men eene panne noemt, bouwt de visscher zyn huisje; hy delft den bodem op zekere uitgestrektheid om, poogt hem door mesting tot het voortbrengen van eenige groensels en van aerdappelen voor den wintertyd te dwingen, en wyst tevreden op dien eigendom, welken hy met zekeren hoogmoed *myn zand* noemt.

Daer, waer de Vlaemsche duinen het breedste zyn, tusschen Adinkerke en de zee, stonden op het einde der vorige

eeuw vyf of zes dergelyke visschershutten, niet verre van de Fransche grenzen, in de diepte tusschen de zandheuvelen, verspreid.

Een dezer huisjes was merkelyk grooter dan de anderen; men hadde zelfs by den eersten oogslag gewaend, dat het uit eene dubbele wooning was samengesteld, dewyl men er twee ingangdeuren aen bemerkte; maer een ezel en eene koe, die schier den ganschen dag in de nabyheid op de helling der heuvelen graesden, verklaerden genoegzaam dat het tweede gedeelte der hut een stal moest zyn.

Op eenen vroegen Lentemorgend van het jaer 1794, toen de zon nauwelyks de toppen der duinen begon te verlichten, zat in dit huisje, vóór eene tafel, een man die bezig was aen het breijen van een vischnet met zeer groote mazen.

Deze man arbeidde met gesloten oogen, en zyne bewegingen, — wanneer hy soms den bol garen van de tafel wilde grypen om zyne naeld op nieuw te laden, — waren onzeker en tastend, als van eenen blinde. Hy was van hooge gestalte en scheen nog tamelyk sterk van lichaem; maer zyn gebogen rug en de witte haren, die in lokken op zyne schouders vielen, getuigden dat zyn hoofd onder den last der jaren begon te plooijen. Zyn aengezigt liet vermoeden dat hy zyn arbeidzaam leven op of by de zee had gesleten; want de spieren zynere wangen waren droog, hard en bruin als getaend leder.

Hy droeg eenen hemdrok van rooden baei, eene zeer wyde

blauwe broek, die hem slechts tot beneden de knien daelde, grove kousen van witte en zwarte saei doorengemengd, en op het hoofd eene zwarte wollen muts met krulharigen band.

De diepste stilte omringde den arbeiderden grysaerd : slechts het uerwerk zette zyn eentoonig getik voort en de kat ronkte zachtjes by den vuerloozen haerd.

Zeer arm zag deze kamer eruit. De vloer was slechts eene laeg gedroogde klei, en het verdiep zoo weinig verheven dat de oude man, wanneer hy zich gansch opregtte, ongetwyfeld met het hoofd de naekte balkjes moest raken. Niettemin was er alles aenlachend van netheid, en de zorg waarmede de huisraed er was geschikt, getuigde van de tegenwoordigheid eener vrouw die liefde had voor hare nederige wooning.

Wat allereerst de aendacht wekte was eene ladenkas, wier bovenste gedeelte, tot instortens toe, was beladen met kopjes, koffykannen, melkpotten en schotels van allerlei vorm en kleur, doch meest overdekt met smalt van bruin goud of van diep lazuer. Daertusschen prykten eenige ruwe porceleinen beeldjes van matroozen, van Schotsche bergbewooners of van waterhonden met kroezelhaer. Al dit veelkleurig tafelgerief was op zulke wyze tentoongesteld, dat geen enkel stuk voor den blik des aenschouwers verborgen kon blyven; de schotels stonden overeind tegen den muer en schitterden met al de pracht van hun blauw of rood gebloemte.

Zulke voorwerpen prykten alsdan in elke visscherswooning.

Men bekwam ze door verruiling van oude netten, of zy werden ten geschenke medegebragt door de jonge lieden, die uit Duinkerke naer Ysland op de labberdaenvangst vaerden. Ook kon men, by den eersten blik, erkennen dat al die glinsterende huisraed uit Engeland herkomstig was.

Het gedeelte van den witgekalkten wand, dat anders naekt zou zyn gebleven, was hier behangen en overdekt met een groot getal printjes van heiligen, in lysten van geknipt papier, grof en eenvoudig zeker; maer sierlyk en prachtig door het gewemel van honderd bonte verwen, waerop de gouden en zilveren stipjes als metalen peerlen vonkelden.

In eenen hoek stond eene alkove met gordynen van witte en roode ruiten; zy moest den grysaerd tot slaepstede verstrekken, want zy was nu ledig en op hareu boord hing een visscheroverjas.

Een houten kruisbeeld, met het wywatervat en den tak zegenpalm, hing by de bedstede. Daernevens, op een houten schab, lagen twee boekdeelen : het eene, dat klein was en de sporen van verguldsel op zynen band toonde, geleek aen een gebedenboek; maer het andere, groot, versleten en schier uiteenvallend, moest ontwyfelbaer sedert vele jaren onder het licht der avondlamp hebben gelegen, om het visschershuisgezin na den drukken arbeid eenige verstandelyke uitspanning te verschaffen. Er kon diensvolgens iemand lezen in deze hut? Voorwaer, iets dat alsdan tusschen de visschers als eene ongewoone zaak moest worden beschouwd.

Het staende uerwerk, een pleisteren kruisbeeld, de drykante eetschappraei in den hoek, een spiegeltje tegen den muer, vier of vyf grove stoelen, een moeliebak waervan het deksel tot zitbank diende, een spinnewiel dat by den haerd de plaets der huisvrouw aanwees, waren de overige voorwerpen, tot versiering of gemak, welke het arm doch liefelyk visschers-huisje aanbod.

Sedert eene wyl moest een beheerschend gepeins den grysaerd aengegrepen hebben; want nu had hy zynen arbeid opgeschorst en zat met de breinaeld in de beweeglooze hand. Hy stond na eenige oogenblikken uit zyne overdenking op, en zette in stilte, doch met droomachtige traegheid, zynen arbeid voort.

Eensklaps kwam eene uitdrukking van zoete blydschap zyne wezenstrekken verlichten, en hy neigde het oor met verlangen naer den kant der kamer, waer eene deur, boven twee houten trappen, een slaepvertrek liet raden. De blyde uitdrukking bleef op des grysaerds lippen zweven, zoolang het gekraek van stappen zich op het kleine kamerken liet vernemen. Toen eindelyk het gerucht onvatbaer werd en geheel ophield, murmelde hy met eenen lichten glim van liefde en dankbaerheid op het gelaet :

« Zy bidt God voor my, altyd voor my! ô, Moge de Heer hem genadevol beschermen, den zoeten engel dien hy den armen blinde tot troost gelaten heeft! »

Hy vouwde de handen te samen en boog het hoofd.

De deur van het kamerken werd langzaam en zonder gerucht geopend. Een meisje vertoonde zich op den dorpel. By hare verschyning was er zekere treurnis over haer gelaet verspreid; maer zoohaest haer blik op den grysaerd viel, ontstond een heldere glimlach op hare lippen, en zy beschouwde hem met eene soort van zalige tevredenheid.

Deze maegd was van meer dan gewoone gestalte en sterk van leden. Men kon zien aen hare gespierde armen, dat zy een arbeidzaam kind der duinen was, en niet vreesde tegen het gure weder en tegen den scherpem zeewind te worstelen. En echter was zy eene opmerkelyk schoone vrouw. Niet zoo als de verfynde beschaving de vrouw begrypt; maer zoo als God waerschyntlyk de eerste gezellin heeft gemaekt van den Man, wiens leven een eeuwig zwoegen en een eeuwig stryden op aerde moest zyn.

Alhoewel dit meisje de teekenen van gemoedskracht en van lichaemsterkte toonde, was er niettemin iets wonderzoet, iets bekorend zelfs in hare wezenstrekken. Hare wangen waren nog gekleurd met de teedere roosverw der kindschheid; hare groote zwarte oogen zwommen weg in glinsterend kristallyn; haer mond besloot peerlen, welker boorden doorschynend waren van zuiverheid; — maer wat in haer het bevalligste voorkwam was de onuitlegbare zachtheid van haren glimlach, de gulle eenvoud harer uitdrukking en zekere losse zwier in hare kleedy.

Voór allen opschik had zy echter niets dan een rood baeijen

lyveken, eenen witten halsdoek, eenen zwarten rok en een blauw katoenen mutsje, dat opgeheven was door de overvloedige lokken harer bruine glimmende haren; — maer dit nederige tooisel veranderde zoo weinig aen de fraeiheid harer leden, hare wangen waren zoo frisch en hare oogen zoo helderzoet, dat zy daer stond, klaerblykend gesierd met al de pracht eener zuivere en milde natuer.

Slechts een kort oogenblik verwyldte zy op den dorpel harer kamer. Nu kwam zy beneden, naderde in stilte tot den grysaerd, boog het hoofd en zegde op plegtigen toon :

« Vader, uwe benedictie! ¹ »

De oude visscher maekte het teeken des kruis op haer voorhoofd en murmelde :

« God zegen je, myn kind!

En dan zynen arm rond hare lenden brengende, trok hy de maegd op zyne knien en streelde en omhelsde ze met teederheid.

« Ah, Bella! » zegde hy, minzaem berispending « gy hebt laet geslapen vandaeg. Wy hebben gisteren te lang gelezen; en gy zyt nog blyven zitten, na dat ik reeds ten bedde was gegaen. Bederf uwe oogen toch niet, kind. Het licht der oogen, ziet gy, het is als de tweede ziel van den mensch. »

¹ Het is heden nog eene gewoonte tusschen de Adinkerksche visschers, dat zonen en dochters, zoo lang zy by hunne ouders woonen, de benedictie aen hunnen vader vragen, vooral des avonds by het slapen gaen, en als zy zich in zee begeven.

« Inderdaed, vader » antwoordde zy « maer als ik ons boek van *het Oud en Nieuw Testament* slechts opensla, dan doen de schoone geschiedenissen my vergeten dat de wyzers van het uerwerk altyd voortgaen. »

« Wees redelyk, kind-lief, en laet het schoone boek u de noodige nachtrust niet ontnemen, of ik zou nog wel gaen betreuren dat Oom-Louis u lezen leerde, alhoewel het my een groot vermaek is, des avonds te kunnen luisteren op hetgeen gy my voorleest. »

« Die arme Oom-Louis! » zegde het meisje « ik heb van hem gedroomd dezen nacht. Hoe lang is het wel geleden, vader, dat wy niets meer van hem vernamen? »

« Twaelf jaren, myn kind » antwoordde de grysaerd.

« Eilaes, hy zal misschien dood zyn. Vergaen in de Yslandsche zee! »

« Bedroef my niet, Bella. Wy hebben redenen om te hopen dat God hem tot nu toe heeft beschermd. Toen Siessen Bordinkx van Ysland is teruggekeerd, heeft hy ons de mare gebragt dat Oom-Louis van de schipbreuk was gered en in Amerika aen land was geraekt. Wees zeker, den eenen of anderen dag zal hy onverwachts terugkeeren. Dat hy geene tyding zendt mag ons niet verwonderen; hy is goed van harte, maer ligt van gemoed en los als een echte matroos; en hy vermoedt zeker niet dat wy, die op ons gemak hier in de duinen leven, verdriet kunnen hebben omdat wy niets van hem weten. Ah, Bella, myn arme-

broeder Louis, dat was een mensch die u geerne zag! »

« My dunkt, vader, ik zit nog op zyne knie te ryden » murmelde het meisje op droeven toon « ik hoor nog zyne zware stem, die zingt op de maet van het peerdje. Indien hy eens dood was, vader? Wy zouden hem nooit meer wederzien op aerde! »

« Ik weet niet, Bella, gy hebt slecht geslapen. Er is iets treurigs in uwe stem. »

« Ik heb geweend dezen nacht. »

« Geweend? waerom? » vroeg de blinde met kommer.

« De geschiedenis van dien armen Sint-Job op zynen mesthoop is my voor de oogen blyven hangen, en heeft my tranen doen storten. Welke rampen en welk geduld! »

« Onnoozel kind, die dingen zyn gebeurd voor duizend en duizend jaren. Zoudt gy u gaen bedroeven om het lot van eenen mensch, die nu by God de belooning van zyn lyden geniet? »

« Dit alleen is het niet, vader. Ik heb myne moeder en myne broeders gezien; en, dus droomende, ben ik gaen overwegen dat gy ook ongelukkig geweest zyt gelyk Sint-Job; en het gepeins uwer smarten heeft my de tranen uit de oogen gerukt. »

« Sint-Job doet u aen my denken? » zegde de grysaerd met ontroering. « Inderdaed, God heeft my veel ontnomen: myne brave zonen, myne goede vrouw, ja, zelfs het licht myner oogen; maer hy liet my toch eenen schat, die my het

leven zoet en gelukkig maekt. Daerom zy de Heer eeuwig geloofd, dat hy my toelaet uw hart op het myne zoo te voelen kloppen, myne zoete, lieve Bella! »

En hy sloot het meisje vaster tegen zyne borst en legde eenen zoen op haer voorhoofd.

Er klonk een lach door de kamer, en eene zware stem riep schertsend ?

« Ah, ah, de zon schynt hier in huis! Laet het niet voor my, Bella. Integendeel, God voorder je aen het schoone werk. Jammer maer dat Djosep uw vader niet is! »

De man, die deze woorden sprak, stond in de deur. Hy droeg eenen grooten korf, die met schouderriemen hem op den rug hing, en beladen was met eene gansche vracht netten en koorden. De reusachtige waterleerzen aen zyne beenen, lieten raden dat hy zich naer het strand begaf om te gaen visschen.

Hy was een struische kerel met breede schouders en ineengedrongene leden; door de opening van zynen hemdrok, kon men zien hoe zyne gewelfde borst bedekt was met krullende haren. Zyne naekte armen waren insgelyks ruig bewassen, en men hadde wel, by eenen oppervlakkigen oogslag, kunnen wanen dat hy mouwen droeg van eenig dierenvel gemaakt. Zyn aengezigt was echter niet hard noch leelyk. Alhoewel grof gebytek, toonden zyne wezenstrekken veel regelmatigheid; uit zyne blauwe oogen straelde een klare, losse blik, en op zynen mond scheen een blyde glimlach vastgegroeid.

Er lag wel iets van de logge vormen des beers in zyne leden; maer zyn gelaet was een spiegel van openhartigheid en van mildheid des gemoeds; en, wel zeker, voor dat arbeid en ouderdom zyn voorhoofd en wangen met rimpelen hadden doorgroefd, moest hy een flinke jongen geweest zyn.

« Nu, kozyn, wat blyft gy dus in het deurgat staen? » riep het meisje, terwyl zy hare armen van den hals haers vaders losmaekte en van zyne knien sprong. « Kom toch een oogenblikje binnen! »

De visscher zette zynen korf ten gronde, en zegde met het oog op den haerd :

« Tante Claer had een beetje hoofdpyn gister avond. Ik heb haer nu niet willen wekken, en meende onderwege hier eene kom koffy te komen vragen; maer de schouw rookt hier zoo min als ten onzent. Djosep zal dan maer in zee met nuchteren mond en ledige maeg..... »

« Wel ja, dit zou schoon zyn! » viel het meisje hem in de rede. « Gy spot altyd, kozyn. Zie het hout ligt gebroken op den haerd, de moor met water hangt erover : een solferstekje eronder, en het kookt op een omzien! Gy hebt tyd genoeg; de zee is nog ver van de schuit. »

« Nu, ik zal wachten tot dat de koffy klaer zy, Bella. Ik ben niet haestig, inderdaed. »

Hy stapte tot den grysaerd, drukte hem vriendelyk de hân en zegde :

« Goeden dag, vader Stock. Wy gaen eindelyk eens

beproeven, of er niet eenige roggen of tarbotten te vangen zyn. »

« De Engelsche oorlogschepen liggen dus nog in 't zicht? » vroeg de blinde. « En gy gaet het toch wagen, Djosep? »

« Er is geen gevaer, myn beste vader. »

« En de kapers van Duinkerke? Sedert dat de Fransche republiek in oorlog is met Engeland en Oostenryk, is het al zeeroover in Duinkerke wat maer een zeil voeren kan. »

« Bah, wy konden toch niet eeuwig als een doode visch op het strand blyven liggen. De zon had ons zoodanig gedroogd, dat ik mynen vinger schier door de kloven kon steken. Nu zyn wy weder dicht gemaekt, en de vrolyke kameraden hebben ons gisteren te water gelaten. Hemeltje lief, dit was eene vreugde toen wy de schuit weder op de baren zagen wiegelen! Wy zyn beginnen te dansen als kermisgasten, en wy hebben gezongen dat men het wel tot in Nieupoort kon hooren. En dat wy er een goed slokje hebben opgezet, daeraen twyfelt gy zeker niet, vader Stock? »

« Ik ben zoo gerust niet als gy, Djosep : de Engelsche schepen liggen zeer diep in zee. Moest u het minste ongeval overkomen, tante Claer zou er zeker van sterven. »

« Wy gaen niet verre, en wy zullen met wakkere oogen uitzien of er..... of er in de rigting van Duinkerke geene onweerswolk opdaegt..... Wat zeg ik nu? Ik meen een zeil..... »

De blinde grysaerd nam weder het woord om zynen

makker tot voorzigtigheid aen te manen, en herinnerde hoe eene Nieupoortsche visscherschuit nog onlangs door eene sterkbemande boot van Duinkerke was gekeaft geworden; — maer Djosep, gansch in andere gedachten verslonden, luisterde niet meer op hetgeen hy zegde.

Het jonge meisje had tot dan van den eenen kant naer den andere geloopen, om by te brengen wat er voor het ontbyt noodig kon zyn. Nu was zy bezig met den koffy op te schenken, en stond regt by de tafel. Djosep hield zynen blik op haer gevestigd en volgde met zonderlingen glimlach al hare bewegingen. Zyne oogen blonken en zyn gelaet droeg de uitdrukking van blydschap, van liefde en van eerbied ter zelfder tyd.

Bella verraste hem in déze houding; zy beschouwde hare kleederen en vroeg met zekere verlegenheid :

« Ik heb my zwart gemaekt, misschien? »

« Oh, neen neen : uw aengezigt is zuiver als de roozen die in des pastoors tuin staen te bloeijen » zegde de visscher.

« Maer Djosep toch! waerom beziet gy my dan zoo vreemd? »

Djosep scheen onthutst; zyne wangen kleurden zich met hevige rood; maer hy sloeg zich met de vuist op het voorhoofd en riep lachend :

« Wees zeker, nichte-lief, als het zoo voortgaet word ik dommer dan eenen rog! sedert eenigen tyd draeijen en dwalen myne gedachten als een schip zonder roer. »

« Gy hebt te veel bloed, kozyn; gy zoudt moeten naer Veurne gaen, om u eene aderlating te doen geven, zegt tante Claer. »

« Het is niets, Bella : ik dacht aen myne vrouw zaliger; hare oogen waren ook zoo zwart en zoo helder..... »

« Dat ik zoo oud en zoo leelyk niet was! » mompelde hy in zich zelve. « Maer ik ben vyf-en-twintig jaer te vroeg op de wereld gekomen. Dit was wel de domste trek dien ik kon begaen. »

« Oud, zegt gy Djosep? » bemerkte de grysaerd. « Gy zyt nog jong. »

« Eilaes, ja, van het jaer 1746 » zuchtte de visscher. « Reeds acht en veertig, vader Stock. En twee-en-dertig jaren zee op de knoken! Het hart is eventwel jonger dan de versletene kas, waerin het klopt; en ik ben zoo oud niet, of er rollen nog genoeg kinderachtige gepeinzen door mynen groven kop. »

Opstaende, naderde hy tot den muer, waertegen de kleine spiegel hing, en bezag zich in het glas. Hy deed eenen stap achteruit, schudde het hoofd, dreigde zyn beeld met de vuist en grommelde onverstaenbare verwyten, terwyl zyne lippen tot eene uitdrukking van afkeer en misprijzen zich te samen trokken.

« Aen tafel! De koffy is klaer! » riep het meisje.

Zy ging tot haren vader, en leidde hem by de tafel. Dan, zich nevens hem nederzettende, bragt zy, tusschen vrolyken

kout, zyne hand aen de kom en aen de boterhammen, die er nevens lagen.

Er ontstond een stryd tusschen den grysaerd en zyne dochter, omdat zy, ondanks zyne berispingen, alweder suiker in zynen koffy had gedaen en te veel boter op zyn brood had gestreken. Het meisje beloofde, voor de honderste mael, dat zy voortaan het bevel haers vaders zou gehoorzamen, ofschoon zy wel wist wat hem best smaekte; — en, vermits hy nog niet tevreden scheen, wierp zy hem de armen over de schouders en omhelsde hem teederlyk. Daermede was de stryd uit; en Djosep, om zyne ontroering te verbergen, kon het woord opvatten.

« Vader Stock, hebt gy dezen nacht geene pistool- of geweerschoten gehoord? » vroeg hy. « Neen? En gy ook niet, Bella? Dan zal ik het gedroomd hebben. Ik droom nog al veel tegenwoordig..... »

« Misschien fransche pensjagers, die de konynen in de duinen komen stroopen » bemerkte de grysaerd.

« Er is slecht nieuws van ginder » zegde de visscher, naer het Zuiden wyzende. « De menschen zyn daer al wreeder geworden dan de haeijen, en het zou my niet verwonderen dat zy eerlang elkander begonnen op te vreten gelyk de wilde Amerikanen. Ik heb Ko, den strandlooper, reeds dezen morgend gesproken; hy ging ons huis voorby toen ik bezig was met mynen korf te laden. Dit is een kerel die vroeg opstaet! »

« En hy heeft u zeker droeve tydingen gebragt? »

« Hoe anders, vader Stock? Wanneer toch bragt de strandraef iemand goed nieuws? »

« Het is als een lot » zuchtte de blinde « wanneer Ko zyn mond slechts open doet, valt er eene erge tyding uit. « En wat vertelde hy alweder, Djosep? »

« Schroomelyke dingen, vader Stock. Hy is gisteren naer Duinkerke geweest, en heeft daer, op de markt, de guillotien zien staen, en acht kristene menschen het hoofd zien afkappen. Er was een vader en zyn zoon, die elkander nog omhelsden vóór dat zy gingen sterven, en ook eene vrouw die men onder het kapmes heeft moeten dragen, zoo verveerd..... »

« Nu, Djosep, waerom breekt gy dus eensklaps af? » vroeg de blinde « zyt gy verkoud? »

« Spreken wy liever van iets anders » mompelde de visscher.

« Het zyn inderdaed schrikkelyke dingen » zuchtte de oude. « En heeft Ko met eigene oogen de guillotien zien werken? »

Djosep antwoordde niet; het stilzwygen bleef eenige oogenblikken voortduren.

« Maer wat gebeurt u? » vroeg de grysaerd verwonderd.

« Ik ben een domme kerel » zegde de visscher? « Zyn dit ook maren, om in tegenwoordigheid van een teêrgevoelig kind te worden verteld? Als ik dus tranen uit Bella's oogen zie vallen, zinkt my het hart in de leerzen

en ik gevoel my den moed niet meer om nog een woord te zeggen. »

« Geef daerop geene acht, kozyn » bemerkte de maegd.
« Wie zou niet weenen van medelyden met die ongelukkige menschen in Frankryk? maer ga toch voort, vermits myn vader het verlangt. »

« En wat hadden deze arme lieden misdaen, Djosep? »

« Ja, dit weet ik niet, vader Stock. De strandraef legde my iets uit van *Aristocraten* en *émigrés*: van ryke menschen en edellieden, die zyn weggevlugt of zich verbergen uit schrik voor de guillotien. Men zoekt die nu overal op, en als men er eenen aentrest, dan sleurt men hem zonder genade onder het helsche knipmes, dat met de menschen handelt gelyk wy met den labberdaen in de Yslandsche zee. Er is te Atrecht en te Kameryk een beul, dien men spottenderwyze *Le bon* heet, dit wil zeggen *de goede*; maer als het waer is wat Ko vertelt, dan is er geen duivel in de hel zoo yselyk boos als die vent. Hy rydt ginder, van stad tot stad en van dorp tot dorp, met de guillotien rond en vergiet menschenbloed by stroomen. »

« Laet ons God zegenen, kinderen, dat hy ons vaderland tot nu toe voor zulke schroomelyke ongelukken heeft bewaerd » zuchtte de blinde.

« Hy geve dat het moge duren! » voegde de visscher erby. « De strandraef zegt dat de Franschen zich bereid maken om weder over onze grenzen te komen. »

Het meisje slaekte eenen angstkreet en wierp hare armen om den hals haers vaders.

« Vrees niet, myne goede Bella » sprak de oude. « Het is niet in de duinen dat de guillotien hare slagtoffers zal komen zoeken..... »

« Ah, daer is tante Claer! » riep de maegd juichend, als ware zy verheugd omdat er eene reden ontstond die de treurige samenspraek ging onderbreken.

Tante Claer hield de armen in de zyde en zag met grammem blik op Djosep. Zy was eene zeer oude vrouw, klein van gestalte, mager en droog, en met bevend hoofd; maer hare oogen waren nog levendig en er was iets buitengewoon zenuwachtig in de koortsige beweegbaerheid harer wezenstrekken.

« Strykt alles : er is een rukwind op handen! » mompelde Djosep, zoo stil dat de oude vrouw het niet hoorde.

« Al erger en erger! » riep zy. « Nu sluipt gy by nachte als een dief uit den huize! Ik, die meende dat gy reeds sedert twee uren in zee waert, en daer vind ik u in volle vreugd voor eene koffytafel! Mensch, mensch, ik weet niet wat ik in u begin te zien. Ik geloof waerlyk, Djosep, dat gy van uwe zinnen geraekt! »

« Bah, moedertje-lief, ik wilde uwen slaep niet stooren : gy weet het wel. »

« Praetjes altemael » wedervaerde tante Claer. « Het wordt u vervelend, met eene oude vrouw zoo alleen te moeten

woonen. Hier is het beter, niet waer? Hier is men jong en men lacht en jekt er altyd? »

Het moest zyn dat tante Claer de gewoonte had, tegen Djosep te kyven; want al die hare klagten aenhoorden, zelfs de blinde grysaerd, glimlachten alsof zy geene de minste ernst aen hare woorden toekenden.

« Nu, lieve tante, zit by en drinkt een kopje koffy » sprak Bella op zoeten toon. « Wees zeker dat indien Djosep u niet gewekt heeft, het slechts was om u te laten uitrusten van uwe hoofdpyn. »

Vrouw Claer nam plaets by de tafel en bragt de kom, die het meisje had ingeschonken, aen hare lippen. Na een oogeblik zwygens hernam zy :

« Dit is de eenigste reden myner verstoordheid niet, Bella. Die jongen wordt zoo dom, dat men erom zou gaen kryschen. Wat hy gisteren, na het Lof, te Adinkerke heeft begaen, dit zal hy u niet zeggen. Met zyne kinderachtige oploopenheid, heeft hy byna een ongeluk gedaen. Lach niet, Djosep : het kost my zes Schellingen! Zes Schellingen in dezen ongelukkigen tyd, het is een schat! Ja, broeder, ja, Bella, denkt eens, die kerel zit gansche uren op de bank, vóór den St-Sebastiaen te Adinkerke, met eenen hoop, kinderen op den schoot en op de schouders. Hy, laet zich solferstekken op den neus zetten en zich het haer uit het hoofd trekken door al de bengels uit het dorp. Hem laetst zoo ziende, dacht ik onwillig aen den grooten hond van den

brouwer, die eveneens als Djosep zich door de kinderen laet rukken en sleuren..... »

« Wat kwaed bestaet daerin? » onderbrak de visscher.
« Vermits de Heer myne goede vrouw, zonder my kinderen te gunnen, naer den hemel riep, moet ik wel de kinderen van anderen geerne zien. Ah, hadde ik maer een zoontje of een dochtertje! »

« Dit is geene reden om iemand schier dood te slaen, uit liefde voor die kleine deugenieten. »

« Eene groote zaek, moedertje. Ik zit aen de deur van den St-Sebastiaen, en ben bezig met een schipje te snyden voor den jongen van den schoenmaker. Vele kinderen staen erby te zien. Er komt in de straet een boerenknecht aengereden, op eene ezelkar; hy slaet het beest schrikkelyk en doet het loopen in vollen draf, zonder acht te geven dat hy onfeilbaer het kind van den koster gaet overryden. Ik roep hem toe, ik schreeuw dat hy ter zyde zou afzetten; maer die lomperd lacht my uit en dryft zynen ezel met meer geweld voort. Nog eenen stap en het kind ligt onder het wiel! Ik spring op en werp my vooruit; ik geef eenen stoot, eenen kleinen stoot aen de kar..... en daer valt, by ongeluk, het gansche tuig, ezel, knecht en kar, met de pooten omhoog in het slyk! »

« Oh, dit oploopende bloed! » zuchtte vrouw Claer.

« Ja, moeder, gy zegt het wel, dit oploopende bloed! » herhaelde Djosep « maer wat kan ik eraen helpen? »

Hy naderde tot de oude, omhelsde haer, alhoewel zy zich nog spytig toonde, en zegde :

« Kom, kom, laet ons weder vrienden zyn. Hadde ik het arme kind laten overryden, gy zoudt het my van uw leven niet vergeven hebben. En wat de Schellingen betreft, die wy voor de schade aen de kar, hebben betaeld, troost u over dit verlies. Zoohaest het vrede wordt, vaer ik naer Ysland, en ik breng eenige honderde nieuwe Schellingen in uwen spaerpot. »

« Naer Ysland? het is altyd het zelfde. En ik zou dan weder maenden lang alleen blyven, met den schrik dat u een ongeluk kan overkomen? Neen, neen, Djosep, spreek my van Ysland niet meer. »

« Welnu, moedertje, al wat gy wilt. Ik vraeg slechts een ding : dat gy tevreden wezet. Het overige is my al gelyk. »

Op dit oogenblik gleed er eene mensschaduw voorby het kleine venster, en eene grove mannenstem riep luid :

« Goeden morgen, vader Stock! »

« Het is Neel Ras die naer de schuit gaet » zegde Djosep; zynen korf opnemende. « De zee moet al verre gewassen zyn. Nu vader, moedertje, Bella, dat God u beware! »

« Hy voorder je, Djosep, gunstige vangst, goede terugkomst! » klonk hem achterna, terwyl hy met haest ter deur uitging, om zynen makker in te halen.

« Neem het my niet kwalyk dat ik u verlate, tante-lief » sprak het meisje, opstaende. « Ik moet daerachter eenig

werk afdoen, de koe verzorgen en den ezel gereedmaken om onzen garnaat naer de Kerkepanne te voeren. Houd gy intuschen myn vader een beetje gezelschap. »

De oude vrouw zag haer met byzondere aendacht achterna en schudde het hoofd. Zoohaest de staldeur was gesloten, schoof zy haren stoel nader by den blinde, die van de tafel was opgestaen en zynen arbeid had hernomen.

« Maer, broeder » zegde zy « denkt gy er nog niet aen, om eenen goeden man voor uwe Bella te zoeken? Zy is nu op het schoonste harer jaren. »

« Gy lacht ermede, zuster » schertste de grysaerd. « Zy wil goed op, inderdaed; maer zy is nog een onnoozel kind. »

« Eene volgroeide vrouw. »

« Nog zoo bitter jong toch! »

« In haer negentiende, broeder. Het is elf jaer dat gy ze niet meer met uwe oogen hebt kunnen zien, en gy meent dat zy sedert dan altyd de zelfde is gebleven. Er zyn er een hoop anderen, die wel merken dat de tyd van trouwen voor Bella is gekomen. Als zy, na de Hoogmisse, over het kerkhof gaet, staen de jongens van de Panne en zelfs van Adinkerke in haren weg te wachten, om eenen vriendelyken oogslag of eenen minzamen goeden dag van haer te bekomen; maer zy gaet lachende voorby en schynt niet te merken, dat al dit jong volk daer met het hart op de hand staet. »

« Zy is dan inderdaed wel schoon myne zoete Bella! » riep de oude met blydschap uit.

« Schoon? Ik geloof het wel; te schoon zelfs voor de rust van velen die haer zien. »

« Verstaet zy in hare onnoozelheid nog niet wat de oogen der jonge lieden haer zeggen, dit begryp zal ook al komen op zynen tyd, zuster-lief, en laet zy dan haren keus op iemand vallen, die braef en werkzaam zy, ik zal haer niet beletten hare neiging te volgen. »

« Wy moeten verstand voor haer hebben, Simon, en haer goeden raed geven; want indien wy er niet tusschen komen, wees zeker dat zy jonge dochter zal blyven, tot dat de fleur van hare jongheid voorby weze. Er is een tyd voor alles, en wie hem niet waerneemt handelt onvoorzigtig. Ik weet wel dat Bella eenen schrik heeft van aen het huwelyk te denken, omdat zy hare liefde voor u met niemand wil deelen. Het goede schaep verkeert in de gedachte, dat gy het gezigt verloren hebt om haer het leven te redden; en zy stierve nog liever dan iets te doen dat u eenig verdriet zou kunnen veroorzaken. Maer, broeder, wy mogen zoo eigenzuchtig niet zyn met onze kinderen. Ieder moet zyne beurt hebben op de wereld. »

« Het is waer, zuster; ik zal er zoo al stillekens beginnen aen te denken. »

« Ik weet een goede man voor haer » zegde tante Claer, den grysaerd op den schouder slaende.

« Zoo? » lachte hy « het is dus met inzicht dat gy my van deze dingen spreekt? »

« Wel zeker, Simon. »

« Is het een jonge kerel, een visscher? »

« Hy is niet oud, hy heeft geld. Vischt hy nu niet meer, hy is toch visscher geweest. »

« Meent gy Ko, den strandlooper, misschien? »

« Jakob Snel, inderdaed. »

« Heeft hy u met deze boodschap gelast? » vroeg de blinde.

« De arme jongen is een beetje schuchter; hy durft het u niet zelf komen vragen, en heeft my gebeden en gesmeekt een goed woord voor hem te spreken. »

« Dat zal nooit gelukken, Claertje. De strandlooper is te oud en te leelyk. »

« Vyf-en-dertig jaer, voor eenen man, het is de schoonste tyd van het leven! » riep de oude vrouw.

« Ja maer, toch soort by soort, niet waer? »

« En zyn geld dan, Simon? Het geld, ziet gy, dat is alles : veel meer dan schoonheid! De strandlooper moet nog al iets hebben; want hy leent aen velen en kan wachten tot dat de haringvangst of betere tyden zyne schuldenaers toelaten hem te betalen. Bella zou dus tegen allen nood verzekerd zyn, en zy zou zich niet meer moeten afbeulen, gelyk nu, om gansche dagen in zee achter den garnaet te loopen. »

« Neen, zuster, spreek my niet van zulk huwelyk. Ko Snel is van het Fransche in onze duinen gekomen. Hy weet zelfs niet waer hy geboren is. »

« Zoudt gy hem verstooten, omdat zyne ouders onmensche-lyk genoeg waren om hun kind te verlaten? »

« En zyn geld, ziet gy, Claer, indien het in myn huis was, ik wierp het eruit. »

« Waerom? »

« Omdat ik verveerd ben van geld welks oorsprong ik niet ken. »

« Wel, Simon, wat zyn dit nu voor gedachten? Als men gedurende twaelf jaer, schier nacht en dag, langs het strand loopt, dan vindt men zeker al het een en het ander. Gaet gy nu ook onregtveerdig worden gelyk vele anderen, die Kobenyden omdat hy iets meer heeft dan den gemeenen man? »

« Gy moogt my gelooven, Claer, ik heb niets tegen Ko; maer het zou my zeker een groot verdriet zyn, indien ik myne goede Bella ooit de huisvrouw moest zien van iemand die liever langs het strand loopt dan te werken. Neen, neen, denk aen zulks iets niet meer. Gy hebt uwe boodschap volbragt; laet het daerby blyven. Indien Bella moet trouwen, zal zy, hoop ik, een jong en braef gezel uitkiezen, die harer weerdig zy. »

« Daer is Bella. Wil ik haer eens over de zaek spreken? » vroeg de oude vrouw.

« Neen, om Gods wil, zuster, zeg zulke dingen niet in hare tegenwoordigheid : gy zoudt haer bedroeven, wees zeker. »

Het meisje was met den ezel voor de deur verschenen. Zy

opende ze, liep tot den blinde en omhelsde hem met haest, terwyl zy zegde :

« Nu, vader-lief, ik ga. Hou u wel. Gy moogt u zoo zeer niet spoeden aen het werk. Er is immers geen nood? Vaerwel, tante; neem mynen vader mede ten uwent, en vermaek hem een beetje met vriendelyken kout terwyl gy uw huiswerk verrigt. Ik zal den ezel wat voortdryven, en spoedig terugkeeren zoohaest ik onze garnaet in de Kerkepanne heb afgegeven. God bewaer je, vader; tot straks, tante..... »

Zy sprong naer de deur, gaf den ezel eenen slag met eene wisse en riep :

« Dju, Bruin ! Dju, naer de Panne ! »

II.

Bella Stock ging langzaam nevens haren ezel door de kronkelende diepten der duinen; zy moest in gedachten verzonken zyn, want zy murmelde, zonder het te weten, de slepende toonen van een klaglied en hield de oogen ter aerde gericht.

Dien morgen was de zon in volle pracht opgestaen en beloofde eenen schoonen dag. Terwyl hare eerste stralen de oostelyke zyde der duinen beschenen en het mos deden rooken, lieten zy de westelyke hellingen nog verborgen in eene gryze schemering. Uit dit verschil van belichting ontstond er, op de gansche uitgestrektheid der zandwoestyn, een bont gewemel van tinten en verwen, als hadde de hemelfakkell hare kracht en haren rykdom te saem getrokken, om dit verlaten oord met al hare glansen te overstromen.

Eene aengrypende stilte heerschte tusschen de duinen. Wel ruischte in de verte het rollend gebruis der wassende zee; wel galmde in de lucht het lied van eenen onzichtbaren leeuwerik; maer deze geruchten maekten de rust der slapende natuer nog tastbarer.

Op eenen duin, achter eene uitgewaeide hoogte en verre van de plaets waer de jonge Bella droomend voortstapte, stond een man, op zulke wyze dat slechts zyn hoofd boven het zand uitstak en hy, zonder bemerkte te worden, in de diepte kon nederzien. Hy was middelmatig van gestalte en opmerkelyk mager van leden. Zyne kleine oogen, in diepe hollen schier verborgen, glinsterden gansch ongewoon. Hy had lippen zoo dun als ware zyn mond met een mes gesneden geweest. Grondig leelyk was die man eventwel niet; maer zyn gelaet sprak zoo duidelyk van arglist en heimelykheid, dat het slechts verwydering en mistrouwen inboezemen kon. Boven de gewoone kleedy der visschers, droeg hy nog eene dikke wollen buis, om zyne borst tegen den kouden zeewind te beschutten. Zyn hoofd was bedekt met eenen *Zuidwester*, of hoed van geteerd zeildoek, welks achterste boord tot op den rug nederhing.

Langen tyd had hy reeds daer gestaen, met den blik in de diepte vooruitgerigt, en luisterend of geen gerucht zyne eenzaamheid zou komen stooren. Bywylen schudde hy het hoofd met ongeduld; maer telkens werd de spyt op zyn gelaet door eenen zegevierenden glimlach vervangen, terwyl

hy zynè dunne lippen zenuwachtig bewoog, als sprake hy zeer snel tot eenen onzichtbaren makker. Zyne driftige gebaren en de zelfstevredenheid, die alsdan in zyne kleine oogen vonkelde, getuigden dat hy in den geest tegen dreigende hinderpalen worstelde, doch op voorhand over eene zekere overwinning juichte.

Eensklaps, en toen hy het minst zich eraen verwachtte, troffen eenige heldere klanken zyne ooren. Hy bukte en verborg zich achter den rand des heuvels.

« Ah, zy komt! » murmelde hy, met blydschap zich de handen wryvende « zy is welgezind; het belooft my eenen goeden uitslag! »

De galmen der zoete stem kwamen nader en nader. Welhaest kon de neêrgebukte man de maet en de wyze van het lied onderscheiden. Eene uitdrukking van plotselyken nyd betrok zyn gelaet, toen de volgende woorden van aen den voet des heuvels verstaenbaer tot hem opklommen :

*« En is hy nu weder naer Ysland gevaren,
« God zal hem voor storm en voor schipbreuk bewaren.
« Gebouwd is zyn huisje en gereed is zyn zand;
« Hem wacht eene bruid in het vaderland.....*

« Zy heeft altyd het zelfde lied op den mond! » grommelde hy. « Zou zy iemand hare trouw beloofd hebben? Wie zou het kunnen zyn? »

« Kom, kom, ik weet niet wat ik zeg » murmelde hy,

zich hervattende « de vaert op Ysland is onderbroken; de schoolmeester van Adinkerke heeft het lied gemaakt. In myn huis zal zy wonen; myne vrouw zal zy worden! »

Hy regtte zich langzaam op, en luisterde nog eenige oogenblikken op de galmen der stem, die nu begonnen te verzwakken; dan daelde hy langs de tegenovergestelde helling in de diepte, liep eene wyl met spoed voort, keerde achter eenen heuvel, en verscheen onverwachts ter plaetse zelve, waer de jonge Bella Stock met haren ezel voorbyging.

« De strandlooper! Hemel, is dit verschieten! » kreet de maegd. « Wel, Ko, man-lief, gy zoudt eenen kristen mensch de dood op het lyf jagen! Staet gy dan zoo in eens uit den grond op, dat ik u niet zag komen? »

« Ik ga naer het Hooge, Bella » antwoordde de strandlooper. « Van achter gindsche duinen, hoorde ik uwe zoete, bekoorlyke stem. My klopt het hart zoo hevig van blydschap. Ach, dat gy het eens wist, Bella! »

« Waerom? Hebt gy eenen goeden vond gedaen? Het zou wonderlyk zyn. Sedert lang heeft de zee niet meer gestormd. Het strand is zuiver als hadde men het met bezems opgevaegd. »

« Ach, Bella, ik wilde u wel iets vragen, nu wy zoo gansch alleen zyn » sprak de strandlooper met de handen te samen en met vonken vuers in zyne kleine gryze oogen.

« My iets vragen? » herhaelde hêt meisje, hem verwonderd aenziende. « Spreek, Ko, indien het iets is dat ik of

myn vader u kan geven, waerom zouden wy het weigeren? Maer blyf zoo niet staen; want ik mag geen en tyd verliezen. »

Zy sloeg haren ezel met de wisse; en dewyl het beest eensklaps vooruitsprong, liep zy het achterna. Ko volgde haer met eene zure uitdrukking van spyt op het gelaet; maer zoohaest het meisje het hoofd tot hem keerde, verscheen weder op zyne lippen de glim van liefde en van smeecking, en hy vouwde op nieuw de handen te samen.

« Welnu, Ko, wat is het dat gy verlangt? » vroeg Bella.

« Ach, zult gy my met goedheid aenhooren? » zegde de strandlooper. « Ik beef, want zoo gy my moest weigeren, my dunkt ik zou kunnen in zee loopen tot dat er geen terugkeeren meer mogelyk zou zyn. »

« Gy maekt my ongerust, Ko » murmelde het meisje met zichtbare bekommerdheid. « Is er u iets ergs overkomen? Hoe zyt gy toch zoo ontsteld? »

« Neen, neen, Bella; maer van hetgeen ik u moet vragen, en dat ik schier niet verklaren durf, hangt al het geluk van myn leven af. »

« Maer als gy zoo voort gaet, Ko, dan zal ik nooit weten wat gy my wilt zeggen. Is het dan zoo schrikkelyk, dat het u niet uit den mond kan? »

Nader tot haer tredende, gaf de strandlooper aen zyne stem eenen smeeckenden klaegtoon, en zuchtte :

« Bella, dezen nacht heb ik zulken schoonen droom gehad,

dat my de tranen nog in de oogen springen, als ik denk dat het slechts een schyn was. »

« Ah, daarvan zyt gy nog zoo zonderling ontsteld! » riep het meisje verwonderd « maer, Ko-lief, wat kan ik daer toch aen helpen? »

« Luister, Bella, wat ik droomde. Ik stond in de kerk, voor den autaer; nevens my stond een meisje als een beeld, met groote zwarte oogen, met blozende wangen, en zoo schoon dat men zyne zinnen kon verliezen, alleenlyk met haer te bezien..... Gy waert het, Bella. »

« Ik? Wat vreemde dingen gaet gy nu vertellen! »

« Ja, gy, Bella. Gy gaest my het jawoord, en des pastoors zegen maekte ons tot man en vrouw. Ik was zoo gelukkig dat ik wakker schoot en begon te kryschen als een kind, omdat het niet waer was. »

« Wat! wat! » riep de maegd verstoord « gy durft droomen dat ik uwe vrouw geworden ben? Het is zeer slecht van u, Ko! maer, God zy erom geloofd, droomen is bedrog, zoo als het spreekwoord zegt. »

« En meent gy dan, Bella, dat gy met my niet veel gelukkiger zoudt zyn dan met eenen andere? »

« Ik wil niet dat men van my droomel! » zegde het meisje.

« Welk prachtig leven zouden wy toch hebben! » hernam de strandlooper, op eenen slimmen indringenden toon. « Ik heb geld, Bella, ik zou u schoone kleederen koopen; gy zoudt bazinne zyn in een net huisje, en niet meerder moeten

werken dan u zou lusten. Ah, ik zou wel maken dat gy, met het hoofd opgeheven, tusschen al de lieden van Adinkerke zoudt kunnen gaen. »

De maegd zag hem eene wyl stilzwygend in de oogen, en borst dan in eenen schaterlach uit, terwyl zy riep :

« Wel, wel, die arme Ko! Wat muizennesten heeft hy nu in de hersens gekregen! maer, neen, gy vermaekt u met zulke spotterny, niet waer? Trouwen? Ik zal nooit trouwen, al kwam een koning my in de duinen ten huwelyk vragen. Vergeet gy dan, Ko, dat myn vader oud en blind is, en hy niemand op aerde heeft om voor hem te zorgen dan my alleen? Kom, zwygen wy over zulke belachelyke dingen, en haesten wy ons voort..... Dju, Bruin, Dju! »

Ko meende nog meer poogingen aen te wenden, om het meisje te overtuigen dat zy met hem de gelukkigste vrouw van geheel Adinkerke zou zyn, en hy sprak reeds weder van zyn geld..... maer Bella, door een akelig gezigt verschrikt, trok haren ezal met eenen geweldigen schok terug, hief hare armen in de hoogte en slaekte eenen luiden angstkreet.

« Wat is het? Wat geschiedt u? » vroeg de strandlooper verbaesd.

« Daer, daer! » riep Bella, met eene stem die schier versmacht was door de verveerdheid. « Een man! bloed! een lyk! »

Zy wees met bevende hand op een menschenlichaem, dat aen den voet van eenen duin lag uitgestrekt. Zonder

twyfel was het hoofd van dien ongelukkige verbryzeld geworden; want zyn haer was aeneengekleefd door gestold bloed, en nevens zynen schouder verwde eene donkerroode vlek den naekten grond. Zyne kleederen waren besmeurd en het zand rondom hem was omgewoeld, als hadde hy in den laetsten doodstryd krampachtig met handen en voeten geslagen en gesparteld.

« Kom, Bella » zegde Ko « laet ons nader gaen; wy zullen zien wat het is. Wees niet benauwd : de dooden doen niemand kwaed. »

Het meisje volgde hem aerzelende.

« Arme man! » zuchtte zy « hef hem het hoofd op, Ko; hy leeft misschien nog! »

« Dit zullen wy haest weten » mompelde Ko, met vrye stem en met eenen zonderlingen grimlach.

Hy greep het lyk by de beenen, trok het een paer stappen over het zand, en liet het dan met geweld nedervallen.

Een doffe kreet ontsnapte de borst der maegd en zy aenzag den strandlooper met eene uitdrukking van afschuw op het gelaet.

« Hy is wel en goed dood » zegde deze. « Er is niet meerder gevoel in hem dan in eenen steen. Hoe mag die kerel toch in de duinen geraekt zyn? Hy is nog jong; het is een ryk man; want, zie, hy heeft kleederen van fyn laken en kanten aen zyn hemd! »

Dit zeggende boog hy zich met zenuwachtige haest, en

begon in de zakken van het lyk te wroetelen. Bella greep hem de hand en wilde hem wederhouden.

« Ko, Ko, wat doet gy? » riep zy. « Hemel! Zoekt gy geld op een dood lichaem?

« Bah, dit is altyd het eerste dat men doet » antwoordde hy.

« En gy zoudt dit geld behouden? »

« Indien niemand het terugvraegt! Wat kan de doode er toch mededoen?

« Yselyk! » morde Bella « gy hebt dus geen hart, dat gy aen geld denkt by zulk schroomelyk ongeluk? »

« Myn medelyden zou hem niet levend maken » schertste de strandlooper, terwyl hy in zyn onderzoek voortging. « Hy zal door dieven hier vermoord zyn geworden; want ik vind geene kopere duit op hem. »

Nu had hy de hand tot op de naekte borst van het lyk gestoken, en zegde :

« Ah, ik voel toch iets : een uerwerk zeker; maer het is vast aen eene ketting die niet wil..... »

Het woord verstierf hem op den mond en hy sprong verschrikt achteruit. Bella slaekte eenen schreeuw, waarvan de scherpe toon een mengsel van schroom en van blydschap was.

« ô, Myn God, hy leeft, hy leeft! » riep zy.

Onder het geweld dat de strandlooper had gedaen om de keten los te rukken, die aen den hals van den ongelukkige

hing, had deze eensklaps, door eene krampachtige beweging, den arm opgeheven en de hand aan de borst gebragt.

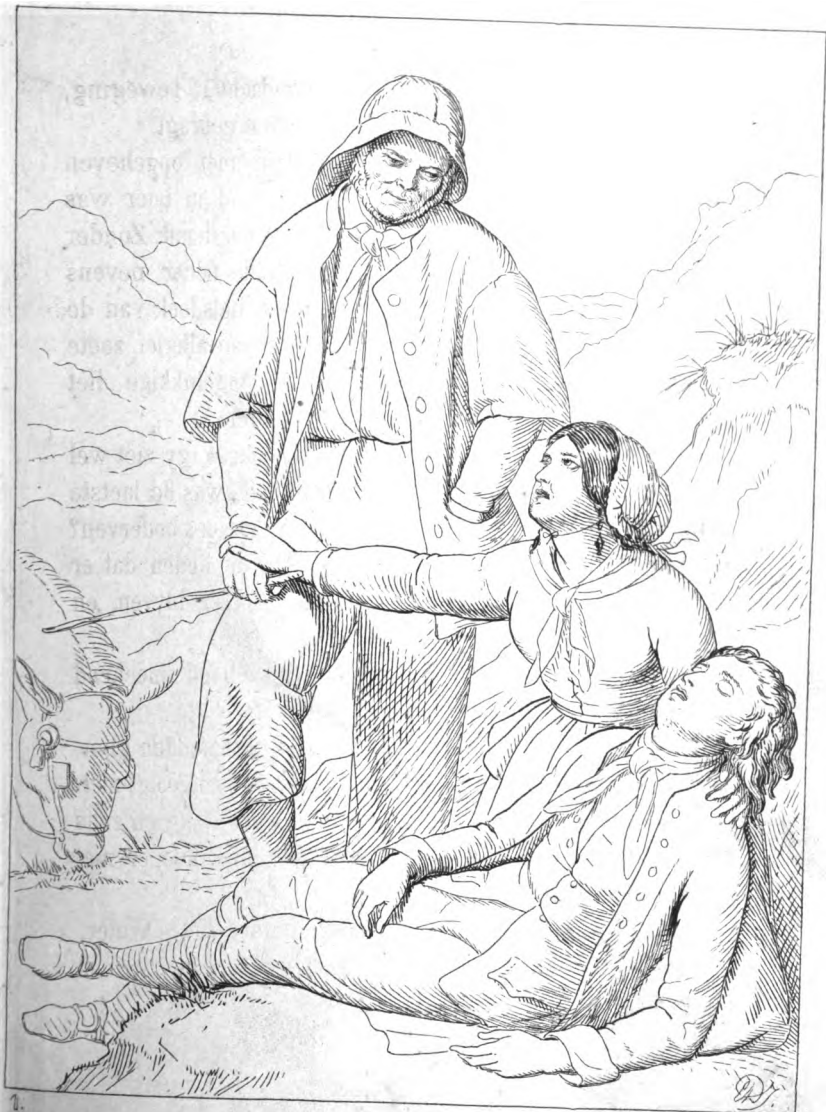
Slechts een oogenblik bleef de maegd met opgeheven handen staen. Nu de terugyzing van de dood in haer was vergaen, nam haer medelyden eensklaps de overhand. Zonder meer te aarzelen, sprong zy vooruit, knielde neder nevens het roerlooze lichaam, rukte zich den witten halsdoek van de schouders, en begon, onder het murmelen van allerlei zoete woorden, poogingen te doen om den ongelukkige het gedroegde bloed van mond en oogen te vagen.

« Schei uit, Bella » sprak de strandlooper « gy ziet wel dat er geene beweging meer in hem is. Het was de laetste stuiptrekking. Waerom dus uwen halsdoek nutteloos bederven? Ga gy met uwen ezel naer de Panne. Zeg de lieden dat er iemand vermoord ligt in de duinen. Ik zal hier blyven, en den man bewaken tot dat men kome. »

« Water, ach, water! » riep het meisje, de hand smeekend tot Ko uitstekende.

« Water? » herhaelde deze met eenen schertsenden glimlach. « Hy zal wel sterven al wascht gy hem het aengezigt niet. Deze spot scheen de maegd met verontweerdiging en zelfs met toorn te slaen. Zy aenschouwde den strandlooper met vlammeende oogen en riep :

« Ko, Ko, zyt gy dan een mensch zonder ziel? Water, hael water, zeg ik u! Lach zoo niet, gy vervult my met afgryzen! »



Er was iets zoo beheerschend in de stem der maegd, iets zoo magtig en zoo dreigend in haren blik, dat de strandlooper, ontsteld en bevreesd, zich bereid toonde om haer te gehoorzamen.

« Nu, Bella » zegde hy « ik wil wel om water naer uw huis ; maer gaet gy zoolang alleen blyven met dit lyk ? »

« Neen, neen, daer, achter den hoogen duin, is een plas water. Wees van goeden wille, Ko, en loop toch met haest ! »

« Ja, maer waerin zal ik water halen ? »

« Ach, in uwen schoen, in uwen hoed ! » kreet Bella.

« Gy moest al terug zyn ! »

De strandlooper keerde zich om en begaf zich naer den aangewezen duin, met zulke loome stappen dat het meisje, by het gezigt zyntr traegheid, van ongeduld trilde.

Zoohaest hy achter eene hoogte was verdwenen, bragt de maegd haren blik op de besmeurde wezenstrekken van den gewonde, en door eene beweging, welke zy zelve waerschylyk onbewust was, stak zy haren arm onder zyn hoofd en hief het zachtjes op. Hare oogen blonken van eindeloos medelyden ; op hare lippen zweefde een hemelzoete glimlach van troost en aenmoediging, als wilde zy dit gevoelloos slagtoffer hoop op behoudenis en moed tegen het lyden in het hart storten.

Welhaest nochtans namen hare gepeinzen eene andere rigting, en, terwyl tranen uit hare oogen op het voorhoofd van den ongelukkige vielen, zuchtte zy :

« Zoo sterven! Eene wreede dood vinden in de eenzame duinen! Arme jongen! Gy hebt eene teedere moeder, eenen ouden vader, niet waer? Zy wachten uwe komst..... Eilaes, zy zullen u niet meer wederzien op aerde! Mogten zy nooit het yselyk lot van hun arm kind vernemen!.... maer er is nog hoop; neen, neen, gy zult niet sterven, vriend..... »

De borst van den gewonde verhief zich langzaam en viel neder met de uitademing van eenen langen zucht.

Bella hield zich stil en bezag in angstige verwachting het lichaam, dat nu weder gansch beweegloos geworden was. Zy hief hare oogen met eene vonk van blyde smeeking ten hemel, en riep :

« ô, God, in uwe barmhartigheid, heb medelyden met uw ellendig schepsel! keer de dood van hem af; laet hem genezen! Verhoor, verhoor myn gebed : ik zal uwen heiligen naem zegenen, alle oogenblikken myns levens! »

« Welnu, ik kom te laet met het water, niet waer? Hy is zeker reeds verstyfd? » riep de strandlooper uit de verte.

« Haest u! Ko-lief, haest u! Hy heeft geademd; hy leeft! » kreet het meisje.

Maer, alsof deze tyding den onwilligen kerel niet beviel, vertraegde hy zichtbaer zynen stap. Bella liet het hoofd van den gekwetste zachtjes op het zand nedergaen en sprong, door ongeduld aengejaegd, den strandlooper te gemoet. Zy rukte hem den hoed uit de hand en keerde ermede terug by het nog roerloos lichaam. Nedergeknield, doopte zy haren

halsdoek in het frissche water, en begon daermede het aengezigt van den gewonde te wasschen.

Intusschen was Ko nadergekomen, en zegde terwyl hy, met eenen teruggedhouden grimlach van twyfel, de poogingen der maegd gadesloeg :

« Bah, bah, alles is nutteloos. Hy heeft geenen druppel bloed meer in de aderen. Of hy nu sterve of binnen een half uer, hy zal er niet min dood om zyn. Tast eens op zyne borst, Bella, wat hy daer aen eene ketting heeft hangen. Het is misschien goud! »

Maer het meisje, gansch verslonden in haer edel liefdewerk, hoorde de yskoele woorden niet, en ging immer voort met het aengezigt van den ongelukkige te besprengen en af te vagen.

Ko kwam nog digter by de maegd, en schouwde met zekere verrassing op het nu erkennelyk gelaet van den gewonde.

« Zie » zegde hy « het was inderdaed nog een jonge man! Hy was niet ouder dan vyf-en-twintig jaer. Als hy leefde moet hy nog al een flinke kerel geweest zyn. Gewerkt heeft hy zeker niet; want zyne wangen zyn nu zoo wit en zoo zuiver als melk. »

« Ah, ah, hy bekommt! Zyn adem keert weder. Dank, dank, ô God! » galmde Bella met de handen in de hoogte.

Inderdaed, de gekwetste verroerde zyne leden en toog de lucht met eene lange ademing in zyne borst. Na eene korte beweegloosheid nog, opende hy de oogen, staerde eene wyl

met verdwaesden blik in het ronde, en begon dan allerlei onduidelijke woorden te stamelen.

« Wat zegt hy, Ko? » vroeg de maegd. « Luister gy eens van naby : ik versta het niet. »

« Bah, het is een Franschman! » grommelde Ko. « Ware ik in uwe plaets, ik liete hem maer liggen en ik stak er geene hand meer aen. »

« Foei, wat leelyke woorden! » riep Bella met verontwaardiging uit. « Franschmannen, Vlamingen, zyn wy niet al te samen menschen en broeders op de wereld? Gy zelf zyt immers een Franschman, Ko? »

« Ik ben er niet geheel zeker van. »

« Maer wat zegt die ongelukkige? Gy verstaet Fransch. »

« Hy brabbelt iets van moordenaers en van een schavot. Zou hy misschien de guillotien van Citoyen Lebon ontloopen zyn? Hy zal er niet veel aen gewonnen hebben! »

« Vlugt, vlugt! » mompelde de gekwetste met holle stem. Daer zyn ze! Vader, vader, in de duinen, in de duinen! »

« Daer spreekt hy nu Vlaemsch! » zuchtte Bella « Ach, die arme jongen, hy heeft eenen vader! »

En dit enkel gepeins ontrukte haer zulke overvloedige tranen, dat zy haren voorschoot voor de oogen sloeg en luidop begon te snikken.

Maer zy bleef niet lang in deze houding. — Eensklaps liet zy haren voorschoot vallen, en zegde tot den strandlooper :

« Hier kan die mensch niet blyven liggen. Wy moeten hem naer ons huis voeren. »

« Denkt gy dan, dat ik dien kerel op mynen rug zal dragen? » schertste Ko met onwil.

« Neen, op den ezal zullen wy hem zetten, en hem van wederzyde regthouden. »

« En uw vader, Bella? Die zal zeker niet met vreugde eenen vreemdeling in zyn huis ontvangen. »

« Myn vader? Geloofst gy dan dat hy onmeêdoogend is als gy? Ach, ik wist niet, Ko, dat gy zoo weinig liefde hadt voor uwen evennaeste. Kom, steek eene hand uit..... en wilt gy niet, ga dan uwen weg; ik zal poogen alleen te volbrengen wat myn hart my inboezemt. »

« Welnu » morde Ko « ik ben bereid. »

Dit zeggende naderde hy tot het hoofd van den gewonde en bukte zich, als om hem onder de schouders te vatten; maer hy meende eerst nog eens op de borst naer het voorwerp te tasten dat zyne nieuwsgierigheid had opgewekt.

« Houd op! » bevoel Bella, zynen arm terughoudende. « Eerbiedig het ongeluk van dien mensch, of ik zou gaen gelooven dat gy bekwaem zyt om te nemen wat u niet toebehoort. »

« Ik iets nemen van iemand die nog leeft? » riep Ko met verontwaardiging in de oogen en trotschelyk het hoofd verheffende. « Ik beet my nog liever de vingers af! »

Het meisje had reeds het lichaem met hare armen omvangen

en het schier geheel van den grond opgeheven. Ko bemerkte met verrassing dat zy, inderdaed, sterk genoeg was om den zwaren last te dragen. Hy greep dan den jongeling by de beenen en holf mede om hem op den ezel te zetten.

« Zachtjes vooruit nu » zegde het meisje. « Wees goed en voorzigtig, Ko; houd hem wel zorgelyk vast, dat hy niet valle. Ik zal hem langs deze zyde steunen. Dju, Bruin, dju. Stil aen, Bruin! Stap voor stap! »

De gekwetste zat regt op den ezel; zyn hangend hoofd getuigde wel van verregaende zwakheid; maer zyne oogen waren wyd geopend, en in den glasachtigen blik, dien hy als een zinnelooze in de ruimte hield gerigt, was eene eindelooze verschriktheid te lezen. Klaerblykend was het, dat hy alle bewustzyn had verloren en niet wist waer hy zich bevond of wat hem geschiedde. Zyne lippen bewogen met snelheid; verwarde klanken zonder zin rolden hem in overvloed uit den mond.

Ko, luisterde; eenige duidelyke woorden hadden zelfs zyne nieuwsgierigheid zoodanig opgewekt, dat hy, met het hoofd ter zyde gebogen, nevens den ezel ging, in de hoop dat hy het geheim dezer gebeurtenis zou kunnen verrassen. Zyne moeite bleef echter te vergeefs. De dwalende jongeling noemde wel de guillotien en sprak verstaenbaer van zynen vader, van zyne moeder en zelfs van zyne zuster; hy was wel klaerblykend nog onder den indruk van eenen doodelyken schrik en schéen in zyne ylhoofdigheid voor vyanden te

vlugten; maer die enkele woorden waren zoo gebroken en ordeloos, dat er geene beteekenis aen te erkennen was.

Er kwam ook verpoozing in des jongelings ylhoofdige alleenspraek. Dan zegde Bella hem de zoetste woorden, welke het medelyden een liefderyk hart kan inboezemen. Zy wilde den ongelukkige doen verstaen dat Gods goedheid oneindig is, en deed moeite om hem hare hoop op genezing mede te deelen. Dan weder sprak zy hem van zynen vader, en verzekerde hem dat hy zyne ouders nog zou wederzien. In haer menschlievend geweld, om zich door den armen jongeling te doen begrypen, streeelde zy teederlyk zyne hand, terwyl zy zyne koude vingers met tranen van smartelyk medegevoel bevochtigde.

Meer dan eens poogde de strandlooper de samenspraek te hernemen, die door de ontmoeting van den gewonde was onderbroken geworden. In de meening dat dit het ware middel was om het gemoed der maegd te verlokken, sprak hy met overdryving van zyn geld, van schoone kleederen en van een gemakkelyk leven; maer Bella, die met verslondenheid den armen jongeling bewaekte, en haer oog op zyn gelaet gevestigd hield, toonde zich verstoord omdat Ko op dit oogeblik lust had tot schertsen, en zy antwoordde hem in het geheel niet meer.

Bruin, de ezel, struikelde geene enkele mael; de strandlooper scheen eindelyk van beteren wil geworden te zyn en ondersteunde den gekwetste naer behooren. — Zoo geraekte

het treurig gevaerte, zonder eenig ongeval, voor het huisje van den ouden Stock.

« Help my nu, Ko, om hem zachtjes van den ezal te ligten » zegde het meisje. « Laet ons moeite doen om hem alle pyn te sparen. »

« Eh, vader Stock! » riep de strandlooper « verschrik niet. Wy brengen u eenen man die sterft!

« Myn vader is niet te huis » bemerkte het meisje, terwyl zy, door Ko geholpen, den gekwetste van den ezal hief. « Zoohaest wy dien armen jongen op het bed hebben gelegd, zal ik naer onze tante loopen om mynen vader te halen. »

« Kom, wat domheid! » mompelde Ko « dit bebloede lichaem op een bed? Leg het daer by den haerd ten gronde, dan zult gy ten minste niet nutteloos uwe lakens bederven. »

« Ik zal de lakens wasschen, Ko. Boven het trapje moet hy zyn: Wees voorzigtig en doe wat meer geweld. »

« Op uw eigen bed gaet gy hem leggen, Bella? »

« Ik wil de nachtrust myns vaders niet verhinderen. »

« En gy, Bella, waer zult gy slapen? »

« Ik zal daerboven wel een plaetsje vinden. Er staet nog de oude beddekoets van oom-Louis..... Nu, zachtjes aen! Laet hem met het hoofd op het kussen nederzakken. Zoo niet!.... Met de gekwetste zyde naer boven..... Arme mensch! Zie, hy lacht ons zoo dankbaer toe. »

« Bah! hy lacht als een zinnelooze » schertste Ko.

« Wees zeker, Bella, hy ylt in de doodkoorts. Ik ken my daeraen : nog een uer geef ik hem te leven, meer niet. »

« Nu loop ik met haest naer tante Claer, om mynen vader te roepen » zegde het meisje. « Bewaek dien armen jongen met kristelyke liefde, Ko. En vraegt hy drinken, daer in die kruik staet frisch water..... »

Onder het spreken dezer woorden, was zy van den trap gesprongen en meende den huize uit te loopen. Zich nog eens omkeerende, zag zy den strandlooper over het lichaem van den lydenden jongeling gebogen. Een versmachte angstkreet ontsnapte haer, en zy keerde terug tot hare slaepkamer.

« Zie! » riep Ko, verrast « wat doet u wederkomen? »

« Ik dacht..... ik dacht, Ko, dat gy mynen vader zoudt moeten gaen roepen. Het lot van dien ongelukkigen mensch boezemt my zulke deernis in, dat ik hem geen oogenblik kan verlaten. »

« Het is, Bella, alsof gy vreesdet dat ik hem kwaed zal doen? »

« Neen; maer gy, mannen, hebt geen medelydend hart en gy weet de zieken niet te verzorgen. Ga, Ko; laet my gelooven dat gy dienstwillig zyt, uit vriendschap tot my; ik zal er u dankbaer om blyven, en later ook poogen u aengenaem te zyn, waer ik kan. »

« Het middel om u iets te weigeren! » riep Ko, lachend zich de handen wryvende. « Ik hoop, Bella, dat gy u deze belofte op behoorlyken tyd zult herinneren. Ik loop, ik vlieg! »

Het meisje zette zich by het bed en schouwde in stilte op het gelaet van den gewonde, wiens oogen starlings in de ruimte waren gerigt en wiens lippen nog altyd zenuwachtig bewogen en onduidelijke klanken stamelden. Zy greep weder zyne hand en sprak troostende woorden aen zyn oor; maer hy, in ylhoofdigheid dwalend, gaf niet meer acht op zyne liefderyke verpleegster dan of zy hier niet tegenwoordig ware geweest.

Het gerucht van dorheid dat zyne lippen maekten, deed Bella opstaen, om de kruik met water te halen. Zy hief het hoofd des jongelings van het kussen, bragt hem eene kom voor de lippen, en goot hem langzaam het water in den mond. Het moest zyn dat hy sedert lang door eenen brandenden dorst was verteerd; want hy dronk het verfrisschende vocht met geweldige teugen en koortsige haest.

« Nu is het genoeg, vriend » zegde Bella. « Rust nu een weinig, dan zal ik u nog eene komme water geven. Heb maer goeden moed! Myn vader gaet komen; men zal eenen doctor halen. Wy zullen al te samen God bidden, opdat hy u spoedig late genezen..... Ach, hoe bezieet gy my! Wat wilt gy my zeggen, vriend? »

Bella had het hoofd des gewonde op het kussen laten nedergaen. Misschien had het gevoel van laving of de magtige indruk van het koude water hem voor een oogenblik het bewustzyn teruggeschonken; want nu aenzag hy de verbaesde maegd, met klaren glinsterenden blik en met eenen wonder-

zoeten glimlach van dankbaerdeid of van liefde. Ontsteld en bevend stond het meisje by het bed; zy kon den glans van zynen oogslag niet verdragen en boog het hoofd, gereed nochtans om de handen ten hemel te heffen en den Heer een vurig dankgebed toe te sturen. Zy werd eventwel in hare hoop bedrogen: een diepe zucht ontsnapte den gewonde; zyn mond begon op nieuw verwarde klanken te stamelen, en zyne oogen hernamen hunne eerste glasachtige beweegloosheid.

Eenige stille tranen rolden over des meisjes wangen; zy vouwde de handen te samen en begon te bidden; maer nu hoorde zy de stem van tante Claer buiten de deur hergalmen, en daelde van den trap om haren vader te ontmoet te loopen. Niet lettende op de ondervragingen harer tante noch op de gevoellooze woorden des strandloopers, greep Bella den arm des grysaerds, en hem dus naer de hut leidende, sprak zy:

« Vader, kom, kom, spoedig. Ko zal u gezegd hebben hoe wy eenen ongelukkigen mensch in de duinen hebben vinden liggen, geheel van zyn zelve, bloedend uit schrikkelijke wonden en byna dood..... Ik heb hem op myn bed gelegd. Ach, indien God hem liet genezen! »

« Bella, Bella » grommelde de oude vrouw « een vreemdeling dus in huis nemen! Kind, gy zyt onvoorzichtig. Eenen Franschman, eenen republikein misschien! »

« Hy is een mensch, tante; dit is genoeg! » wedervaerde

de maegd met zeker ongeduld in de stem. « Niet waer, vader-lief, wat God kan behagen is altyd wel gedaen? »

De blinde sloot zyne dochter in de armen en sprak met blydschap :

« Laet tante maer zeggen, myn braef kind. Lees haer dezen avond het *gebod van liefde* uit het Nieuwe Testament, en zy zal weten hoe de Zaligmaker zelf gebiedt te doen wat gy hebt gedaen. »

« Maer een republikein! Een republikein! » zuchtte de oude Claer met afschrik.

« Kom, vader, kom by het bed » zegde het meisje, terwyl zy den grysaerd naer boven leidde. « Het is een jonge man, zoo ongelukkig, zoo zoet van gelaet! Een republikein? Neen, neen, dit is niet mogelyk..... Daer, daer is zyne hand..... Geef hem uwen zegen, vader : het zal hem God genadig maken. »

Tante Claer was insgelyks tot het kleine kamertje opgeklimmen. Een oogenblik beschouwde zy, in stille verschriktheid, de wezenstrekken van den gekwetste en het gestolde bloed op zyn hoofd; maer dan borst een tranenvloed haer over de wangen, en zy riep snikkende :

« Ach, die arme jongen! Gauw, gauw, naer Veurne om eenen chirurgyn! Wil ik zelf loopen? Kon ik maer beter gaen! Ko, gy zyt nog goed te been. Vlieg naer Veurne! Ik bid u, draef u den adem uit de borst; ik zal er u myn leven lang voor danken; God zal het u loonen! »

« Loopen? » mompelde Ko. « Het is schier anderhalf uer van hier. Ik zal eventwel doen wat ik kan. Alleenlyk, tante Claer, moet ik u doen opmerken dat ik, ter zelfder tyd als Bella, dien man in de duinen heb zien liggen. Indien hy kwame te sterven en er iets voor de vindrs overschoot, dan zou ik regtveerdig de helft van alles moeten krygen. »

« Te lang is dit geaerzeld ! » riep Bella, die zich eenen nieuwen halsdoek over de schouders wierp. « Ik zal zelf den doctor gaen halen ; my zal de adem niet ontbreken om tot Veurne te loopen. Dat Ko den garnaet naer de Panne brenge. Gy, tante-lief, bewaek en verzorg dien ongelukkigen mensch tot ik wederkeer ! God beware u al te samen ! »

Dit zeggende schoot zy als een pyl den huize uit, en sprong, over dal en over duinen, in de rigting van Adinkerke.

III.

Nauwelyks konden er twee uren verlopen zyn, toen Bella reeds, in gezelschap van den chirurgzyn, door de duinen stapte. Hy was een bejaerd man, wiens gelaetstrekken, ofschoon zeer statig en kalm, eventwel den stempel der goedhartigheid droegen. Door de smeekingen van het meisje tot eenen snellen gang aangedreven, liep hy met wyde stappen door het zandig pad, slechts nu en dan eenige nieuwe inlichtingen vragende, om nauwkeurig den toestand te kennen van den ongelukkige tot wiens behoud men zyne hulp had ingeroepen.

« Welnu, tante-lief » riep Bella, tot de oude vrouw, die zy van verre op den dorpel der hut zag staen « hoe is het daer binnen? Het gaet wel met hem, niet waer? »

« Het is nog altyd het zelfde, Bella : niet slechter of niet beter » antwoordde tante Claer. « Hy is ylhoofdig en spreekt van de guillotien; maer wy verstaen hem niet. »

« Hier is mynheer Darings, de chirurgzyn. Hopen wy, tante, dat hy het lyden van den armen jongeling zal kunnen verzachten..... Kom mynheer, volg my, ik zal u by het bed brengen waer hy ligt. »

De chirurgzyn volgde haer tot op het kamertje. Terwyl hy in stilte den gewonde beschouwde en zynen pols voelde, poogde het meisje, bleek van angst en bevend, op zyn gelaet te lezen wat zyne gepeinzen waren. Het kwaedvoorspellend schudden zyns hoofds en de treurige samentrekking zyner lippen ontrukten haer eenen versmachten zucht en deden tranen in hare oogen glinsteren.

De chirurgzyn zegde haer op minzamen toon :

« Gy kunt hier niet blyven, myn kind. Uw hart is te gevoelig; uwe tegenwoordigheid zou my hinderen in het onderzoeken en verbinden zyner wonden. »

« Ach, mynheer » smeekte het meisje « zeg my toch een goed woord ! Hy is wel erg ziek; maer hy zal eventwel genezen, niet waer? »

« Daerover kan ik nog niets zeggen, myn kind. Ik hoop dat ik straks redenen zal hebben om uw medelydend gemoed gerust te stellen. Ga nu beneden, by uwen vader; deze goede vrouw zal my aen den arbeid helpen. »

Bella, gansch ontmoedigd, daelde van den kleinen trap.

Toen zy achter haer de deur van het kamertje hoorde sluiten, sprongen de tranen uit hare oogen en het was met eenen angstkreet, dat zy zich nevens haren vader zette en hem de armen om den hals legde.

« Wat is er, Bella? » vroeg de grysaerd verschrikt.
« Wanhoopt de chirurgzyn van zyne genezing? »

« Neen, neen » antwoordde zy « maer mynheer Darings' schudde zoo bedenkyk het hoofd; hy scheen zoo bedroefd! Ach, indien die arme jongen eens moest sterven, wat yselyk ongeluk, niet waer?

« Zeker, zeker, Bella! Nochtans, myn kind, indien God over zyn leven had beschikt..... »

« Maer, vader-lief, spreek zoo niet, ik bid u! » riep zy.
« Mynheer Darings is een ervaren man; hy zal hem niet zoo ellendig laten sterven! Hy had zyn hoofd nog niet gezien, toen hy my naer beneden zond; nu is hy bezig met de wonden te onderzoeken. Wy mogen niet zoo voorbarig een ongeluk vreezen. Misschien zal hy ons straks goed nieuws brengen. »

« Bella, hoe zyt gy toch zoo schroomelyk ontsteld? Gy stort tranen? » zegde de blinde berispnd. « Die man is een ongelukkige, en wy zullen jegens hem onze pligten van kristene menschen vervullen; maer in alles kind moet er maet gehouden worden : zelfs het medelyden mag men niet overdryven. »

« Ik weet niet, vader, hoe het komt; maer ware die man myn eigen broeder, ik zou niet dieper kunnen ontsteld zyn, by

het gezigt van zynen schrikkelyken toestand. Ziet gy, vaderlief, ik ben het die hem heb gevonden; ik geloof dat God zelf my ter plaetse heeft geleid, om zyn lydend schepsel te helpen..... misschien om het van de dood te redden! »

« Ko Snel hadde hem eveneens gevonden en geholpen, Bella. »

« Neen, vader, de strandlooper heeft geen hart. Zonder my zou de arme man in de duinen bezweken zyn. Daervan ben ik overtuigd. Mogt hy genezen, ik zou eenen mensch het leven gered hebben! Begrypt gy niet, vader, hoe zulk gepeins my moet ontroeren? »

« Ja, myn kind, ik begryp het. »

« En, wat meer is, hy heeft eenen ouden vader; hy roept hem in zyne ylhoofdigheid, hy roept hem met zooveel liefde! Oh, zoo tegen uwe borst rustend, voel ik myn hart beklemmen van schrik en deernis, by de gedachte der wanhoop die den rampzaligen vader zou treffen, indien zyn kind hier moest bezwyken. »

« Zyn vader zou ervan kunnen sterven! » zuchtte de grysaerd. « Bella, Bella, gy doet my sidderen van angst..... Ik bid u, wees redelyk en bedwing toch uwe ontsteltenis. Indien gy eens ziek gíngt worden, dan zou uw arme, blinde vader te boeten hebben voor uw al te groot medelyden. »

« Neen, neen, vrees niets voor my. Zalig zyn de bermhartigen, want zy zullen bermhartigheid verwerven! » zegde Bella met zekere opgetogenheid in de stem.

« Inderdaed, zoo sprak de Zaligmaker van op den berg tot het volk..... Doe volgens uw liefderyk hart, myn kind » murmelde de blinde.

Er heerschte eene wyl stilte..... Het meisje luisterde angstig op het zwakke gerucht, dat zich nu op het gesloten kamertje liet vernemen. Haer dacht dat zy, tusschen het gekraek van stappen, ook eenige pynlyke zuchten hoorde, én zy beeldde zich in, dat de chirurgzyn nu bezig was met de wonden van den armen jongeling te verbinden. Zy zegde echter niets, en hield starend de oogen op de deur van het kamertje gerigt.

Eindelyk sprak de grysaerd :

« Uw hart klopt wel hevig, Bella. Laet ons een beetje kouten; het zal uwe ontsteltenis verminderen. Volgens tante Claer is hy nog een jonge man? Hoe oud meent gy, myn kind? »

« Ten hoogste vyf-en-twintig jaer, vader. »

« En hy heeft fyn linnen en fyne kleederen? Hy is waerschynlyk een ryke mensch? Uwe tante zegt dat hy een schoon gelaet heeft? dat er iets edels in zyne wezenstrekken is? En zy twyfelt niet of hy moet van goeden huize zyn? »

« Ja, vader, wie kan dit weten? » antwoordde de maegd « maer hy heeft blinkende zwarte oogen en schoone zwarte haren; zyn gelaet is zoo wonderzoet, dat gy van medelyden zoudt bezwyken indien gy hem kondet zien. »

« Terwyl gy weg waert, Bella, om den chirurgzyn te halen, heb ik geluisterd en poogen te begrypen wat hy in zyne

ylkoorts zegt. Hy siddert by het noemen der guillotien en schynt gedurig het schavot voor zyne oogen te zien staen. Hy spreekt dikwyls van zynen vader en van zyne zuster, en roept ze op angstigen toon, als wilde hy hen voor een schrikkelyk gevaer waarschuwen. Ik durf schier niet zeggen wat ik meen, Bella; het zou te wreed zyn. Misschien heeft de strandlooper te Duinkerke het schavot gezien dat..... »

« ô, Vader, wat word ik verveerd en ongeduldig! » zuchtte de maegd, alsof zy geene acht op zyne woorden had gegeven. « Hoe lang duert het toch daer binnen! Wat mag er achter die deur geschieden? De doodsche stilte vervult my het hart met schroom! »

« Die stilte bewyst dat de chirurzyn bezig is met zynen arbeid, Bella. Ware er iets ergs, gy zoudt uwe tante wel hooren klagen. »

« Ah, daer opent men de deur! Daer is mynheer Darings! » kreet Bella, den chirurzyn te gemoet loopende. « Welnu, welnu, mag men hopen? Gy glimlacht, mynheer? Die arme mensch zal dus genezen? »

De chirurzyn vatte de hand der maegd, leidde haer tot by de tafel, en, zich nevens haer nederzettende, zegde hy :

« Wonderlyk is uw medelyden voor eenen ongelukkigen vreemdeling, myne dochter; voorzeker het is een lofbaer en kristelyk gevoel, maer uw pols doet my vreezen dat ik hier eenen tweeden zieke zou kunnen te verzorgen hebben. Gy moet poogen uwe ontsteltenis te bedwingen. »

« ô, Mynheer, geeft my toch een goed berigt! » smeekte Bella met saëmgevoegde handen.

« Ja, dit wilde ik juist gaen doen; maer gy onderbreekt my, kind-lief. Ik beken u met blydschap, dat ik den toestand van onzen gekwetste veel minder erg heb bevonden dan ik by den eersten oogslag vermoedde. »

« God zy erom geloofd! » zuchtte het meisje.

« Zyne wonden, — want hy heeft er verscheidene » ging de chirurgzyn voort « zyne wonden zyn niet diep, en het schedelbeen is niet zigtbaer'beschadigd. Zyn linker arm is gebroken; maer dit is niet moeijelyk te genezen. »

« Ah, ah, vader, vader-lief, hy zal niet sterven! » juichte Bella, de handen des grysaerds met blydschap aengrypende.

« Ja, maer, nichte, gy moogt daer zoo zeker niet van zyn. Alle gevaer is niet voorby: integendeel! » bemerkte tante Claer, die, met een pak linnen onder den arm, in de kamer was blyven staen.

« De gekwetste heeft de koorts en verkeert in eene hevige ylhoofdigheid » hernam de chirurgzyn. « Heeft een groote schrik alleen hem de zinnen in verwarring gebragt, zooals zyne onduidelyke woorden het laten denken, dan is alles op het beste en wy hebben hier niet te doen met wonden die door hen zelve gevaerlyk zyn; maer is de ylkoorts een gevolg van de slagen die hem op het hoofd zyn toegebragt geworden, dan zou zyn toestand noodlottigerwyze kunnen verergeren. Er zyn eenige dagen noodig om dit goed te kunnen

weten..... Daer! daer verbleekt gy nu plotselings! Kom, myn kind, eene sterke dochter als gy moet meer magt hebben op haer gemoed. »

Hy greep opnieuw de hand der maegd en sprak :

« Wil ik u iets zeggen om u te troosten en u vertrouwen in te boezemen? Welaen, ik kan my misgrypen; maer myn gedacht is dat wy den armen jongeling zullen redden. En indien ik zulks geloof, waerom zoudt gy dan wanhopen, myn kind? »

« Dank, dank! » murmulde Bella, met den helderen lach der blydschap in de oogen.

Zich opregtende, zegde de chirurgzyn :

« Vrienden, ik heb aen deze goede vrouw myne onder-rigtingen gelaten. Gy zult den gewonde, indien zyne onrust vermeerdert, eenige druppels van het kleine fleschje in een glas water doen drinken, tot dat zyne koorts een weinig bedare. Morgen vroeg zal ik wederkeeren; maer zoo de toestand van den gewonde klaerblykend en in hooge mate verergert, dat my dan iemand kome roepen. Ik zal onder-wege den pastoor van Adinkerke verwittigen, opdat hy den zieke bezoeke. Intusschen, vrienden, raed ik u dringend aen, zoo weinig gerucht als mogelyk te maken en den gewonde nooit aen te spreken. De stilte, de grootste stilte is hem noodig.»

Hy deed eenen stap naer de deur; doch alsof eene plotselyke gedachte hem door het hoofd schoot, ging hy tot den grysaerd en vroeg, terwyl hy hem de hand vatte :

« Gy zyt hier de baes, niet waer? Ik wenschte wel eenige woorden met u alleen te spreken. Wilt gy my volgen tot aen de deur? »

Bella en tante Claer openden de oogen met verrassing en schrik. Deze geheime samenspraek scheen hun zeer kwaedvoorspellend.

Buiten de deur gekomen, zegde de chirurzyn met teruggehoudene stem tot den blinde :

« Myn brave man, gy zult den ongelukkigen jongeling eenige dagen, een paer weken misschien, in uw huis moeten houden; want in den toestand waerin hy zich bevindt, kan hy onmogelyk vervoerd worden. Stemt gy met goeden wil daerin toe? »

« Hy blyve zoo lang hy hulp behoeft » antwoordde vader Stock « eene maend, een jaer. Indien God hem laet genezen zullen wy ons honderdvoudig beloond achten voor onze zorgen. »

« Ik twyfel er niet aen » hernam mynheer Darings. « De visschers hebben niet veel weelde; maer zy zyn milder en menschlievender dan menige ryke lieden. Dit was het echter niet wat ik u in het byzonder wilde zeggen. Gy weet misschien, vriend, hoe de zaken tegenwoordig in Frankryk en bovenal in Fransch-Vlaenderen gelegen zyn. Men maekt er jagt op de koningsgezinden en op de edellieden als op wilde beesten. De guillotien rookt er onophoudend van het dierbaerste menschenbloed. Wy weten niet wie hy is, de

ongelukkige die daer binnen in de ylkoorts ligt verdwaeld; maer uit de daedzaak dat hy tevens Fransch en Vlaemsch spreekt, kunnen wy met reden besluiten dat hy niet verre over de grenzen te huis behoort. Indien hy eens een man was die de vervolging der republiek is ontvlugt, en dat men het ginder te weten kwame, wie verzekert ons dat de voorraedzoekers der guillotien de ontsnapte prooi niet tot in de Vlaemsche duinen zouden vervolgen? Des nachts is hier weinig hulp te verhopē. Nu, myn vriend, hoe het zy, ik vermeen dat gy, in afwachting dat de zieke tot zyne zinnen kome, zeer voorzigtig zoudt doen met zoo weinig als mogelyk van dit voorval te spreken; — en legt de zelfde stilzwygendheid op aen al die reeds kennis van het gebeurde zouden kunnen hebben. Ik zal dien raed ingelyks aen den pastoor geven. »

« Gy hebt gelyk, mynheer » bevestigde de grysaerd « wy zullen doen zoo als gy zegt. »

« Tot morgen, vriend, tot morgen. »

« God bewaer u, heer chirurgyn. »

« ô, Vader, wat heeft mynheer Darings u gezegd? » riep Bella, op den toon eener uiterste bekommernis.

« Die geheimzinnigheid doet my beven! » mompelde tante Claer.

« Maer gy zyt beiden onredelyk » antwoordde de grysaerd.
« Het is niet van de zieke des jongelings dat de chirurgyn my wilde spreken. Zyn eenig inzicht was, my te overtuigen

dat wy van het droevig voorval aen niemand iets mogen zeggen, ten minste tot dat wy weten wie de gekwetste vreemdeling is. Erg en schrikkelyk zyn de tyden, kinderen; er zyn nu duizende menschen, die het leven slechts behouden door zich te verbergen in een ondoordringelyk geheim. Onze arme zieke zou een dezer menschen kunnen zyn. »

« Ach, dat niemand wete wat er is geschied! » zuchtte het meisje. « Ik smEEK u, tante-lief, spreek er niet van, zelfs niet aen de vrienden in de duinen! »

« Zoudt gy niet zeggen, Bella, dat tante Claer niet zwygen kan waer het behoort? » wedervaerde de oude vrouw met ligte spytigheid. « Welk gedacht! Als het leven van eenen mensch misschien ervan afhangt, dan zou ik mynen mond niet kunnen gesloten houden? »

« Maer de strandlooper? » bemerkte de grysaerd. « Hy is een praetzieke kerel, die vermaek scheidt in alle tydingen, die hy te weten krygt, tot in Adinkerke te gaen rondbrieven. Hoe hem tot stilzwygen gebragt? »

« Ik gelast my met Ko Snel » antwoordde de tante. « Vrees hem niet; my zal hy gehoorzamen; ik bezit een onfeilbaer middel om hem tot bescheidenheid te dwingen. Magtiger nog zou Bella op hem zyn, indien zy hem slechts eenige hoop wilde geven..... Gy luistert niet, Bella? De zieke is bedaerd geworden, na dat de chirurzyn hem eenige druppels van het fleschje had doen drinken. Nu slaept hy waerschyndlyk. »

« My dacht dat hy zich verroerde » antwoordde Bella verstrooid. « Dat ik eens ging zien? »

« Nichte, gy moet hem gerust laten en niet nutteloos op het kamertje gaen. Geef eens acht op hetgeen wy zeggen. Elk onzer heeft zyn werk te verrigten; het ware goed dat wy overeenkwamen, hoe wy best onze beurten zouden kunnen verdeelen, opdat er altyd iemand den zieke bewake. »

« Laet u dit niet bekommeren, tante; ik zal hem van den ganschen dag niet verlaten. »

« Ja maer, Bella, gedurende den nacht? »

« Welnu, gedurende den nacht? Meent gy, tante-lief, dat ik lust tot slapen kan gevoelen, zoolang die ongelukkige mensch in de schrikkelyke ylkoorts ligt? »

« Uwe tante heeft gelyk » zegde de grysaerd. « Men weet niet hoe vele dagen de zieke zal moeten bewaakt worden. Ik mag niet toelaten, Bella, dat gy uwe gezondheid nutteloos in gevaer brenget. Nu, zuster, wy aenveerden uwe goede hulp. »

« Zie hier hoe wy het zullen schikken, nichte-lief. Ik ga nu huiswaerts, om deze doeken te wasschen en eenig klein werk af te doen. Daerna kom ik weder, om u insgelyks wat beschikbaren tyd te geven. Zoo zullen wy elkander aflossen tot den avond. Ik zal blyven waken tot na middernacht; gy gaet intusschen slapen..... »

« Maer » viel het meisje haer in de rede « ware het niet beter, tante, dat ik bleve waken tot den morgend? »

« Waerom, kind? »

« Dan zoudt gy my voor goed kunnen aflossen, tegen dat ik naer het strand moet, om garnaet te gaen vangen..... »

« Neen, Bella, gy zult vermoeid zyn » viel de grysaerd in. « laet de vangst voor eenen of twee dagen achterblyven. »

« Ik ben sterk genoeg; ik heb kracht in overvloed » zegde het meisje. « Zou de moed my gaen ontbreken als ik weten mag dat ik werk voor dien armen jongeling? De bezoeken van den chirurzyn en de fleschjes zullen al iets kosten, en de zieke heeft geen geld. »

« Inderdaed » bemerkte vrouw Claer « de chirurzyn heeft al zyne kleederen doorzocht, om te zien of wy niets zouden ontdekken dat ons zynen naem of zyne woonplaets kon aenwyzen. De zieke heeft geen geld hoegenaemd; maer hy draegt op zyne borst, aen eene stalen ketting, een rond ding als een plat doosje. Het is van zilver; wy konden het niet openen. Waerschylyk is het een heiligdom..... »

Bella scheen met schrik uit eenen droom op te schieten, en aenschouwde hare tante en haren vader met angstige verbaesdheid.

« Wie roept my? » zuchtte zy. « Heb ik my bedrogen? Waer zyn toch myne zinnen! Hoort, hoort, hy roept my! hy kent my! »

Uit de kleine kamer galmde eene zwakke stem, die op den toon eener innige teederheid en duidelyk riep :

« Isabella! Isabella! »

Het meisje sprong regt en meende naer den trap van het kamertje te loopen; hare tante hield haer terug en zegde :

« Onnoozele! het is de naem zyner zuster. Hy roept haer dikwyls in zyne ylhoofdigheid. »

« Laet my eens zien, tante-lief, of hy soms iets noodig heeft. Ik zal my stil houden en op de punten myner voeten gaen. Een enkele blik! »

Zy stapte voorzigtig tot het kamerken en bleef op den dorpel der deur staen. Na eene wyl den zieke te hebben beschouwd, keerde zy zich om, en suisde met den glans der blydschap op het gelaet :

« Hy slaept! maer hy lacht in zynen droom! »

« Kom, ik vertrek » sprak vrouw Claer. « Wy zullen by myne terugkeer nader over onze waekbeurten beslissen. Blyft met God, vrienden. »

« Hy bewaer je, tante-lief. »

De oude vrouw plooidde het linnen beter onder haren arm, en liep met haest den huize uit en in het zandig pad door de duinen.....

IV.

Er waeide eene styve koelte uit het Noorden; de hemel was overdekt met grauwe wolken; treurig was het weder en koud de morgendlucht.

Aen den voet van eenen hoogen zandheuvel, daer waer de duinen het strand raken, zaten dry vrouwen op hunne hurken digt incengekropen, als wilden zy zich wederzydsch voor den scherpen wind beschutten.

Nevens hen lagen eenige korven, waarvan de loshangende schouderriemen lieten vermoeden, dat deze vrouwen hier gekomen waren om eenigen last te vervoeren.

Zwygend en beweegloos als eene gebytelde beeldengroep, hielden zy den blik op den gezigteinder der zee gevestigd, en staerden ondervragend in den onpeilbaer zwarten kolk, die, in de verte, den Oceaen als met eenen vasten muer scheen te begrenzen.

Buiten het grollend gebruis der baren, stoorde niets de ontzaggelyke stilte dezer plaets, dan de vrolyke galmen van een jongskén en een meisje, die de duinen op- en afklommen en zich juichend van boven de kruin der zandheuvelen lieten nederrollen tot op het strand.

De vrouwen gaven geene acht op het spel der kinderen en verroerden zich niet, tot dat het jongskén, op den top van den duin staende, met blydschap uitriep :

« Moeder, moeder, daer is vader! »

De vrouwen zagen op naer het kind, dat met de hand naer de zee wees.

« Zy komen, inderdaed » murmelde de jongste hunner. « Zie, ginder verre, Kaet, die gryze vlek op de donkere wolk : het is de schuit. Zy hebben den wind van achter ; nog een half uer en zy zullen aen strand zyn. »

De vrouwen hernamen hunne beweegloosheid, en weder heerschte er eene wyl stilte ; maer dan vroeg de jongste, alsof zy hare gepeinzen voortzette :

« Het is dus waer, Kaet, dat uw zoon Berten gaet trouwen met een meisje van Coxyde? Het is wat verre gezocht. »

« Wat kan men doen, Wanna, als er in de buert geene trouwbare dochters te vinden zyn? »

« En Bella Stock? » mompelde de derde vrouw.

« Ja, Bella Stock! Myn zoon had sedert lang zyne zinnen op haer gezet, zonder dat wy het wisten. De arme jongen arbeidde als een slaef om zyne reeding byeen te krygen ; hy

had reeds eenige haringnets en een paer pakken stokjesnets gemaekt, eer wy merkten dat de kerel op trouwen was bedacht. Eindelyk bad hy zynen vader, hem aen het bouwen van een klein huisje te helpen. Dan kwam het eruit : wy moesten de schoone Bella voor hem ten huwelyk gaen vragen. Wy mislukten; noch de oude Stock, noch zyne dochter wilden van trouwen hooren. Bella was nog wel vyf of zes jaren te jong, zegden zy. Zoo lang kon myn Berten niet wachten. Hy heeft nu een braef meisje te Coxyde gevonden, en hy zal zynen ouden vader vervangen als gezet op de schuit van Djosep Strooms. »

« Ik geloof dat vader Stock een beetje hoogmoedig is, Kaet, omdat hy wat meer bezit dan de andere visschers in de duinen. »

« Wat heeft hy meer dan wy? »

« Behoort de schuit niet toe voor de helft aen vader Stock? Als de visschery goed gaet, trekt hy daer al eenen schoonen stuiver van. Zie eens, de schuit krygt alleen een vyfde paert van de vangst. Wordt er aldus tien Gulden gemaekt, dan is er altyd een Gulden voor vader Stock by. De Stocks hebben eenen ezel en eene koe. Het zou wel uit fierheid kunnen zyn dat Bella niet wil trouwen. »

« Neen, neen, geloof dit niet, Wanna. De Stocks zyn brave lieden, vriendelyk en minzaam jegens iedereen. Dit is het niet. Gy weet hoe ongelukkig vader Stock met zyne kinderen is geweest, en wat hy heeft geleden. Van zyn

gansch huisgezin is hem slechts Bella overgebleven. Hy ziet ze zoo geerne dat het onzeggelyk is. Zy, van haren kant, bemint haren blinden vader in zoo hooge mate, dat er geene plaets voor andere gedachten in hare zinnen overblyft. Gy moest het eens zien, Wanna! De oude Stock en zyne dochter, zy streelen elkander en spelen te samen gelyk twee eenvoudige kinderen. Het is om u de tranen uit de oogen te rukken als gy het bywoont. »

« Arme Stock, hy heeft zooveel verdriet uitgestaen! » zuchtte de jonge vrouw. « En daerby het gezigt verloren! Het is wel schoon van Bella, dat zy haren ouden vader dus bemint. Zy zal dan nooit trouwen zoolang hy leeft? »

« Waerschyglyk. Bella zegt het ten minste..... Zie eens, Wanna, daer ginder, verre op het strand, iets zwart dat schynt voort te rollen langs het water. Het gelykt eenen grooten hond. »

« Uwe oogen beginnen te verzwakken, Kaet : het is de Strandraef. »

« Ah, Ko Snel! Inderdaed, het zou wonderlyk zyn dat hy niet tegenwoordig ware als de schuit aenkomt. Dit is er een die een goed leven leeft. Zoo altyd langs het strand wandelen, zonder iets te doen!.... Neem uwe korven, Wanna, het is tyd. »

De dry vrouwen stonden op en begaven zich met langzame treden naer de zee. Onderwege liepen de kinderen, zingend en juichend, door de breede plassen water, welke de

afgaende ty op het strand had nagelaten. Alhoewel de wind zeer koud was, en de vrouwen daerom de spelende kleinen waerschuwden dat zy zich niet mogten nat maken, uit vreeze voor eene erge verkoudheid, sprong het jongsken door de plassen dat het water hem boven het hoofd spatte; en het meisje, met evenveel blydschap doch eenigzins aerzelend, huppelde hem achterna. Zoo versterkten deze onnoozele wichtjes, reeds van dan af, hun lichaem voor de worsteling tegen water en wind, die de bestemming van hun gansch leven zou zyn.

De schuit kwam in de verte met snelheid aengevaren. Onder den zydelingschen druk der noorderkoelte, helde het ligte vaertuig diep ter zyde, en, de baren als met drift doorklievend, deed het de schuim, bruizend en kokend voor zich heenrollen. Welhaest raekte de schuit aen den grond, en bleef, op een zestigtal stappen van het strand, in de branding wiegelen.

Opmerkelyk was de bedaerdheid en de stilte der visschers en der vrouwen by dit wederzien. Dezen maekten de korven klaer; genen waren druk bezig aen het inhalen der zeilen en aen het ankeren der schuit. Slechts het jongsken, dat tot boven de knien in zee was gelooopen, riep zynen vader eenen blyden welkomgroet toe. Het kleine meisje stond op den boord des waters en klapte juichend in de handen.

Een der visschers daelde van het vaertuig en kwam, dwars door de baren, naer het strand. Onderwege ontmoette

hy het jongsken, dat hem de armen om den hals sloeg en het zoete woord vader hem in de ooren murmelde. De man hief het kind op zynen rug en droeg het strandewaerts. Een ander visscher, die hem van naby was gevolgd, nam het meisje op zynen arm en kuste het veelmaels, met tranen van teederheid in de oogen.

Dus over en weder door de zee wadende, bragten de gezellen der schuit den visch op het strand .

« Het schynt, Djosep, dat de vangst niet overvloedig is geweest? » vroeg de strandlooper, die nu genaderd was. « In dry korven zal men ze gemakkelyk kunnen dragen. Het zyn eventwel schoone roggen. Een paer kabiljauwen? Geene tarbotten? »

« Wy hebben er twee verkocht aen de officiers van een Engelsch oorlogschip » antwoordde Djosep, terwyl hy den visch in de korven schikte.

« Duer, zeker? Die Engelschmannen kennen den prys van het geld niet. Waer men eenen Gulden vraegt geven zy een goudstuk. »

« Neen, de prys was redelyk; maer zy schonken ons eenen goeden slok Rhum, die ons wel moed genoeg zou gegeven hebben om met onze schuit regt naer Ysland te varen. »

« Zyt gy zoo verre in zee geweest? »

« Op het ondiepe was niets te vangen..... Zeg eens, Ko, weet gy of er een koopman op het Hooge is? »

« Dezen morgend was er niemand. »

« Dan zullen wy den visch naer Veurne moeten voeren....
Jantje, loop naer vader Stock, en breng den ezel op den weg
in de Krakeelpanne ! »

Het kind nam zyne vaert door de plassen water en verdween in de duinen.

« Ko, hoe gaet het ginder ten onzent? » vroeg Djosep.
« Alles wel? »

De strandlooper deed een geheimzinnig teeken, als wilde hy Djosep tot stilzwygen aenzoeken, en terwyl deze hem met verbaesdheid bezag, zegde hy :

« Neem uwe reeding op, Djosep ; ik zal een eind weegs met u gaen, want ik heb u iets byzonders te melden. »

Vrouwen en visschers, geladen met de vangst en met de netten, wenschten den stuurman Djosep vaerwel, tot dat men elkander dien avond zou wederzien, om nogmaels in zee te gaen. Djosep verwyderde zich met den strandlooper in eene tegenovergestelde rigting.

« Welnu, Ko, wat hebt gy my te zeggen? » vroeg hy.
« Zelden weet gy iets goeds. Is tante Claer ziek geworden? »

De strandlooper verhaelde nu de gansche geschiedenis van den gewonden jongeling, en poogde zynen gezet te overtuigen dat Bella zeer onvoorzigtig had gedaen, met aldus eenen stervenden vreemdeling in haer huis te nemen. Hy sprak insgelyks van het uerwerk dat de gekwetste, volgens zyne meening, op de borst droeg en dat wel goud kon zyn.

Djosep bleef een weinig in stilte over dit zonderling voorval nadenken, en vroeg dan :

« En niemand weet wie hy is ? »

« Dit is te zeggen, ik geloof dat ik het weet. Ik heb dezen morgend Jan Zwarts van Ghyvelde gesproken ; die heeft my verteld van een schrikkelyk gevecht, dat gisteren nacht op de grenzen gebeurd is, tusschen smokkelaers en Fransche gendarmen. Gy weet, er verkeert tegenwoordig rond Duinkerke eene groote bende smokkelaers. Hun overste is een jonge man, Bosacq geheeten. Ik ben zeker dat de gekwetste vreemdeling Bosacq zelf is ; en het verwondert my in het geheel niet dat die vent verveerd is van de guillotien. »

« Mogelyk, Ko ; maer hoe komt het dan dat hy geen enkel stuk geld op zich heeft, zoo als gy zegt ? Het is een man die door dieven is aengerand geworden. »

« Neen, Djosep, de gendarmen hebben geloofd dat hy dood was, en hem zyn geld ontnomen. Wat men vindt op een lyk, dit mag men nemen. »

« De wet zegt het anders, nochtans. »

« Ja de wet, ziet gy ? Het is een uitvindsel, omdat ze daerbinnen in het land geerne alles alleen zouden hebben, zelfs wat op ons strand of in onze duinen wordt gevonden. »

« Kom, haest u wat, Ko ; ik ben ongeduldig om te weten hoe de zaken ginder gelegen zyn. Gy zegt dat hy wel zeker zal sterven ? »

« Hoe anders ? Zyn hoofd is op twee of dry plaetsen

gekloven ; al zyn bloed is hem ontloopen ; hy ligt in eene doodelyke koorts. »

« Hebt gy hem sedert nog gezien ? »

« Neen, Djosep ; maer tante Claer is gister in den namiddag ten mynent geweest, om my te verzoeken aen geen mensch ter wereld iets van het gebeurde te zeggen. De Doctor heeft dit geheimhouden bevolen. Ik weet niet wat men vreest. Zou men misschien weten dat men den smokkelaar Bosacq in huis heeft? Het is my gelyk : aen geen ander mensch dan aen u zal ik van deze zaak spreken. »

Zy kwamen ter plaetse waer eene soort van opening in de duinen was, en waer de indruk van stappen een voetpad scheen aen te wyzen.

« Gaet gy niet mede naer vader Stock ? » vroeg de visscher aen Ko, die voor de duinen bleef staen.

« Ik moet het strand nog afdoen naer Coxyde op » antwoordde de andere. « Later in den morgend zal ik eens komen vernemen hoe het gaet. Vaerwel ! »

En zynen stap wederhoudende, riep hy den visscher nog achterna :

« Eh, Djosep, poog eens te zien wat het is dat hy op de borst draegt. Het moet goud zyn, ongetwyfeld ; want de smokkelaers winnen geld met hoopen ! »

De visscher vervoorderde peinzend en murmelend zynen weg door de duinen. Hy gevoelde in zich zelve niet veel achting voor dit soort van menschen welke, even als nacht-

dieven, ter sluips en dikwyls met bloedvergieten, verbodene koopwaren over de grenzen smokkelen; maer de gedachte dat hy eenen stervenden mensch ging zien, ontstelde hem en beklemdde zyn hart.

Toen hy de hut van vader Stok naderde, bleef hy een oogenblik voor het venster staen en schouwde naer binnen. Het verbaesde hem dat hy alles daer zoo rustig vond. De blinde was bezig met aen zyn net te breijen; Bella zat in den hoek van den haerd en schelde aerdappels; tante Claer naeide aen eenen rooden hemdrok van haren Djosep.

« Wat is dit? Heeft de strandraef my dan voor den zot gehouden met zyne droeve geschiedenis? » vroeg de visscher, in de kamer tredende.

« Stil, stil, Djosep! » riep Bella met verdoofde stem. « Er is een zieke in huis. Stoor zyne ruste niet!... Zet uwen korf af en kom nader, gy zult iets wonderlyks gaen vernemen. »

« De strandlooper heeft my alles verteld » mompelde de visscher. « Alzoo, hy is nog niet dood? »

« Spreek zoo luid niet, onvoorzigtige! Meent gy dat gy nog in zee zyt? » berispte tante Claer. « Gy moet vermoed zyn. Ga naer huis en rust een beetje, myn jongen. »

« Dood? Hy zal genezen, wees daer zeker van » antwoordde het meisje met blydschap. « Tot gister avond ging het zeer slecht met hem; zyne koorts was hevig en hy ylde vervaerlyk; maer dan, na dat wy hem eenige druppels van

zyn fleschje hadden ingegeven is hy allengs tot bedaren gekomen. Nu heeft hy byna acht uren geslapen; zyn adem is vry en ligt; de koorts heeft hem gansch verlaten. »

« Weet gy wie hy is, Bella? »

« Neen; hy is goed gekleed en nog jong. »

Djosep bedwong zyne stem en zegde met geheimzinnige stilte :

« Het is Bosacq, het hoofd der bende smokkelaers..... »

Bella verbleekte; de blinde liet zyne breinaeld uit de hand vallen; tante Claer sprong op met eenen kreet van verbazing.

« Bosacq! »

« De overste der smokkelaers! »

« De woeste kerel die reeds vier of vyf menschen heeft doodgeschoten, omdat zy hem wilden aenhouden, zoo als hun pligt hun gebod te doen? »

« Een moordenaer? Hemel, dit kan niet zyn! »

Onder den indruk der onverwachte openbaring, had iedereen hier byna vergeten dat het gerucht den zieke uit zynen weldoenden slaep kon wekken.

« Djosep, Djosep, wie heeft u dit gezegd? » riep het meisje, bevend van ontsteltenis.

« Ko Snel. »

« De strandlooper! En gy gaet hem gelooven, Djosep? »

« Nu, Bella-lief, gelyk of ongelyk, hy moet wel gelooven die niets weet. Ko vernam het nieuws van Jan Zwarts van

Ghyvelde. Er is gisteren nacht fel gevochten in de duinen, tusschen de Fransche Gendarmen en de smokkelaers van Bosacq..... »

De blinde had het hoofd in treurige overweging laten zinken ; de vrouwen aenzagen elkander met angst.

« Hoe krygen wy hem uit den huize ? » zuchtte tante Claer. « Indien iemand onzer naer Veurne ging, om de Wet te verwittigen ? Ik durf hier niet meer waken in den nacht ! »

« Neen, neen » smeekte het meisje « spreek daer niet van. Men zou den ongelukkige met geweld van hier vervoeren ; hy zou sterven onderwege. »

« Een moordenaer, Bella ! »

« Maer hy kan berouw hebben ; stierve hy nu, zyne arme ziel ware verloren..... Ah, ik zie mynheer Darings. Wy zullen hem om raed verzoeken..... »

De chirurgyn legde zynen hoed en zynen gaenstok op de tafel, en, met verrassing rondziende, zegde hy :

« Wat riekt het hier goed ! Men zou zich in de kamer eener gravin gelooven. Welke zoete, verfrisschende geur ! »

« Het zyn de Kraeidoorns, daer in die potten, op de kas » bemerkte tante Claer.

Tot de bloemtuijen naderende, vroeg de chirurgyn met eenen glimlach :

« Gy heet die lieve witte bloemen Kraeidoorns ? Het zyn Duinroozen, vrienden. Wel gedaen, myne dochter, dat gy het verblyf van eenen armen zieke poogt aengenaem te

maken door verkwikkende geuren..... En hoe vaert onze gekwetste? Ik weet niet, gy ziet er al te samen zoo treurig uit? Duert de ylhoofdigheid nog voort? »

« Neen, mynheer » werd hem geantwoord « hy slaept nu sedert byna negen uren gansch gerust. »

« Oh, oh, hy mogt wel te lang slapen! » mompelde de chirurzyn. « Wy zullen hem wekken, om te zien of deze diepe sluimering wel natuerlyk is. »

Allen klommen op tot het kleine kamertje, achter mynheer Darings. Deze luisterde eerst de ademing van den gekwetsten jongeling af, voelde zynen pols en zegde, terwyl hy met de hand hem zachtjes over voorhoofd en wangen wreef :

« Zyn slaep schynt natuerlyk; de koorts is gansch weg. Hy zal genezen; ik twyfel er niet aen. Ik zal hem wakker maken. »

Eensklaps deed de zieke eene beweging en opende zeer wyd zyne groote zwarte oogen. Hy schouwde als een dwaelzinnige op den chirurzyn, en mompelde in eene uiterste verbaesdheid :

« Waer ben ik? Wie zyt gy? »

Daer hy rond de kamer staerde, viel zyn blik op het meisje. Een kreet ontsnapte hem, en hy riep met eenen zonderlingen glimlach op de lippen :

« Isabella! Isabella! »

Maer alsof nu de bewustheid in hem terugkeerde, bleef hy eene wyl roerloos, met eenen oneindigen schrik in de oogen,

en riep, terwyl hy zich de hand voor het aengezigt sloeg :

« Ja, ja, ik weet, ik weet! Rampzalige die ik ben! Myn arme vader, ô God! »

Er was zooveel smart in zyne stem, dat Bella van ontroering beefde; en toen zy onder de vingeren des zieke tranen zag blikkeren, kon zy haer medelyden niet meer bedwingen en begon in stilte overvloedig te weenen.

De chirurgyn keerde zich tot de aanwezige lieden en zegde :

« Vrienden, gaet nu beneden. Men mag den zieke zoo niet ontstellen. Daerenboven, ik moet het verband zynen wonden vernieuwen : uwe tegenwoordigheid zou my hinderen. Dat deze goede vrouw, die my reeds geholpen heeft, alleen met my hier blyve. Hebt moed; er is eene merkelyke beternis. »

Allen verlieten de kamer, welker deur door den chirurgyn werd gesloten. Zy gingen by de tafel zitten en bleven sprakeloos, tot dat Djosep peinzend zegde :

« Indien die man Bosacq is, dan moet men bekennen dat hy in het geheel aen geenen moordenaer gelykt..... Nochtans die groote zwarte oogen? Zy zyn schoon, maer hoe ze vonkelen! »

« De strandlooper heeft u ongetwyfeld bedrogen, Djosep » bemerkte vader Stock. « De gekwetste klaegt en spreekt alsof hy zynen vader in een dreigend gevaer zag verkeeren. Wat kan dit gemeens hebben met het gevecht der smokkelaers tegen de Gendarmen? »

« Wie weet? Indien de vader van Bosacq eens in den stryd ware tegenwoordig geweest? »

« Maer hy roept onophoudelyk zyne zuster » viel het meisje in. « Isabella heet zyne zuster. Wanneer die naem van zyne lippen valt, is er in zyne stem en in zyne oogen zooveel teedere vriendschap, zooveel liefde, dat het een steenen hart zou ontroeren. Een moordenaer? die mensch? onmogelyk! »

« Het is inderdaed niet te veronderstellen dat Bosacq eene zuster heeft, die smokkelt met de bende » mompelde Djosep. « Ik denk my dom om den draed uit dat wargaren te vinden..... Luistert, de doctor spreekt daerbinnen! Waerschylyk zullen wy straks iets weten. Martelen wy onze hersens niet langer met de oplossing van dit raedsel..... Aen zyne tael te hooren, zou men wel zeggen dat hy een West-Vlaming is. »

« Hy spreekt insgelyks Fransch, Djosep. Toen wy hem eerst ontdekten, dachten wy voorzeker dat hy een Franschman was. »

« Dat is hy inderdaed, myn kind » bemerkte de grysaerd. « Zyne uitspraek is onmiskenbaer Duinkerksch. Hy is ongetwyfeld een inwooner van Fransch-Vlaenderen. »

« Hoort! Het is zyne stem die nu zoo zachtjes achter de deure suist! » kreet Bella met bedwongene verrassing. « Hy spreekt..... hy spreekt lang. Waerschylyk verklaert hy wie hy is. Wy kunnen zyne stille woorden niet verstaen; maer

wy zullen hem toch kennen als de chirurgzyn gedaen heeft..... »

Langen tyd nog luisterden zy op de schier onvatbare stembewegingen, die op het kleine kamertje zich lieten vernemen. Van tyd tot tyd hoorden zy den chirurgzyn het woord tot den gekwetste rigten; eindelyk meenden zy te onderscheiden dat de ongelukkige jongeling bitter klaegde en dat zyne spraek door droeve snikken was onderbroken.

Terwyl zy, door den angst der nieuwsgierigheid en door een diep medelyden ontsteld, zwygend hunne oogen naer het kamertje hielden gerigt, werd de deur geopend en de chirurgzyn daelde van den trap.

Hy greep zynen hoed en zynen gaenstok; als hadde hy haest om voort te gaen, en zegde :

« Ongelukkige jongeling! Oh, het is eene treurige geschiedenis. Hoe kan God zoo veel wreedheid dulden? Hy zal genezen; maer hy moet nog rusten, ten minste tot morgen. Men stoore hem diensvolgens niet nutteloos. Ik heb geen tyd, vrienden, om u te vertellen wat de zieke ons heeft veropenbaerd. De goede vrouw, daer binnen, zal u alles zeggen. Zy heeft verstand en een goed hart. Volg haren raed. Tot morgen in den namiddag! Vreest niet meer: tenzy onverwachte toevallen overkomen, is hy gansch buiten gevaer. »

Even had de chirurgzyn de deur bereikt, of tante Claer kwam van het trapje. Tranen rolden nog uit hare oogen, en hare borst zwoegde onder het geweld dat zy deed om hare snikken te bedwingen.

Bella en Djosep liepen haer te gemoet en stuerden haer met ontroering allerlei vragen toe. De oude vrouw bleef eene wyl sprakeloos; en dan, als hadde zy haren moed te samen geraept, om te openbaren wat zy had vernomen, keerde zy terug op den trap, trök de deur toe en zegde, tot de tafel gaende :

« Zit neder en maekt geen gerucht. Indien zyn ongelukkig lot u doet weenen, dat hy uwe klagten niet hoore! »

« Gy weet dus wie hy is, tante? » vroeg Bella, schier met onhoorbare stem.

« Is het Bosacq, inderdaed? » mompelde Djosep.

« Wat Bosacq? Gekke jongen! Gy zult wat anders gaen vernemen. »

Zy boog haer hoofd over de tafel, terwyl de anderen den hals reikten om te hooren wat zy ging zeggen.

« Die jonge heer, daer? » suisde zy. « Hy is een Fransch edelman. »

« Een edelman? » kreten de anderen met een onvoorzigtige kracht.

« Ja, ja; en wat meer is, hy heeft nooit in zyn leven iemand kwaed gedaen. Integendeel, hy is een onnoozel slagtoffer der godvergetene lieden, die op het Fransche zoo vele menschen onmeêdoogend vermoorden. »

« Ah! » zuchtte het meisje met eenen stralenden glimlach « wat ben ik blyde! »

« Stil, Bella, hy zal u hooren. »

« Het is dus een ryke mensch? » vroeg Djosep.

« Ryk? » herhaalde tante Claer. « Hy woont op een kasteel, tusschen Bergues en Duinkerken! »

« Dan moet er iemand naer zyne ouders, om hen te verwittigen, opdat men hem kome halen. »

« Zwyg, Djosep, gy spreekt altyd voorbarig!.... »

« Maer, zuster, vertel ons toch wat gy weet » viel de grysaerd haer in de rede. « Zoo zal het blyven duren zonder einde. »

« Vader heeft gelyk, tante-lief » voegde Bella er smeekend by.

« Welnu, dat Djosep een beetje zwygge. Luistert goed; want ik moet zeer stil spreken. Zoo als ik u gezegd heb, die jonge heer woonde op een kasteel, herwaerts van Bergues. Zyn naem is Edmond de Milval. »

« Edmond de Milval? Wat schoone naem! » zuchtte het meisje.

« Zyn vader was een koningsgezinde » hernam de tante « dit wil zeggen iemand die godvreezend is en al dit menschenvermoorden van ginder verfoeit. Het schynt dat de mannen der guillotien het wisten; want zy omringden op eenen avond het kasteel, en sleurden den ouden heer de Milval uit zyne wooning. Dewyl men nog andere verdachte persoonen in de omstreken opzocht, had men den ouden de Milval in het Gemeentehuis van het naestgelegen dorp opgesloten. De guillotien was te Bergues. Des anderendaegs

zouden al de ongelukkigen, die men gedurende den nacht zou vangen, door den beul worden omhals gebragt. Zinneloos en tot vertwyfeling gedreven door den doodelyken angst zyner moeder en zyner zuster, besloot de jonge heer de Milval eene pooging te wagen, om zynen vader uit de handen zyner beulen te redden en met hem naer Vlaenderen te vlugten. Geholpen door eenige boeren, even woedend en wraekzuchtig als hy, viel hy op de wacht van het Gemeentehuis en gelukte erin zynen vader te verlossen. Met allen spoed ylde men door de duisternis en langs afgelegene wegen naer de grenzen. Eilaes, de arme vlugtelingen waren vervolgd door mannen te peerd! Op de grenzen, toen zy de Vlaemsche duinen bereikten en reeds over hunne redding juichten, werden zy eensklaps overvallen en in eenige oogenblikken nedergesabeld. De jonge de Milval, aen het hoofd getroffen, stortte ten gronde. Hy heeft de ruiters met zynen vader zien verdwynen en is door schrik en wanhoop, misschien door het verlies zyns bloeds, in bezwyming geraekt. Meer weet hy niet. Hy herinnert zich onduidelyk dat hy, lang daerna, is opgestaen en een gedeelte van den nacht in zinneloosheid langs het strand en door de duinen heeft gelooopen, tot dat hy is nedergefallen op de plaets waer men hem heeft gevonden. Arme mensch! Ziek en beweegloos daer liggen, en altyd, altyd, de guillotien voor oogen hebben en het bloed zyns vaders zien vlieten! En niet weten of men zyne moeder en zyne zuster niet insgelyks heeft weggehaeld, om zynen

ongelukkigen vader op het schavot te vergezellen! Het is te veel; myn hart breekt my in den boezem..... »

Niemand der aenhoorders drukte zyne ontroering door woorden uit. Eene diepe stilte volgde op dit verhael. Uit aller oogen rolden tranen.

Eindelyk werd Djosep door eene zonderlinge aendoening getroffen. Hy wrong zich geweldig de leden en balkte de vuisten zoo krampachtig, dat de gewrichten zynere vingers hoorbaer kraekten.

« Dwaze jongen! wat krygt gy nu? » vroeg tante Claer met strengen oogslag.

« Wat ik kryg, moedertje? » bulderde Djosep op heeschen toon. « Ik gave tien jaer van myn leven, om op dit oogenblik een paer van die menschenvermoorders onder myne handen te hebben. Ik scheurde ze aen stukken als een blad papier! »

« Nu, nu, bedwing uw oplopende bloed, Djosep. Gy spreekt onredelyk. »

« Oplopende bloed of niet! Ik ga morgen naer Bergues, om tyding te halen voor dien ongelukkigen jongeling. Ik zal er misschien eenen van die booswichten vinden. Zy kunnen my dan ook maer onder de guillotien steken! »

Het meisje vatte zyne hand; wierp eenen smeekenden blik in zyne oogen, en zegde :

« Bedaer toch, Djosep! uwe woorden doen my bezwyken van schrik..... Spreek niet zoo luid : hy zal het hooren. »

« Djosep is een zinnelooze kerel » onderbrak de tante. « Vrees niet, Bella; hy zal niet naer het Fransche. De chirurgzyn heeft zich belast met het aenbrengen van nauwkeurige tydingen, en hy verbiedt ons strengelyk, van onzen kant eenige pooging in dien zin te doen. Nu meer dan ooit moeten wy verborgen houden dat wy eenen gekwetsten vreemdeling in huis hebben. »

« Aldus » morde Djosep « men moet het maer verkroppen? Men zou niets kunnen doen om dien ongelukkigen jongeling te wreken? »

De blinde ontdekte zich het hoofd en vouwde de handen te samen, terwyl hy zegde :

« Laet ons God bidden, kinderen; dit is het eenigste dat wy ten zynen gunste kunnen doen. »

« Ja, ja, bidden wy voor zynen armen vader, voor zyne moeder, voor zyne zuster! » murmelde het meisje.

Allen bogen het hoofd en zonken weg in een stil doch vurig gebed.

V.

Het was, sedert den morgen, een warm lenteweder geweest; zoel en verkwikkend was de lucht. De zon stond nog in volle pracht boven de zee; doch reeds kleurde zy den westelyken horizont met lange strepen van purper en van goud.....

De blinde en zyne dochter zaten, hand in hand, op eene houten bank voor hunne woning. Het roode avondlicht verguldde de witte haren des grysaerds en bewasemde het schoone wezen van Bella met zachte roosverw.....

« Ja, vader » zegde het meisje met eenigzins teruggehoudene stem « hy schynt te denken dat wy eene belooning verwachten. Wat hy op de borst draegt, in het zilveren doosje, is de beeldtenis zyner moeder. Er staen eenige glinsterende steentjes rond. Hy heeft Djosep gevraagd, of hy niet

eenigen van deze diamantsteentjes naer Veurne, by den goudsmid, zou willen gaen verkoopen, opdat hy ons voor onze zorgen zou kunnen betalen. Hy spreekt er niet meer van, omdat ik hem heb doen gelooven dat er niemand in Veurne zulke dingen zou willen koopen; maer hy betuigt nog immer het inzicht om ons te beloonen. Eer hy nu weder in slaep viel, heeft hy dit inzicht nog tweemaal uitgedrukt. »

« Dit schynt u te bedroeven, myn kind? »

« Hy is ryk, vader : hy zal ons geld willen geven. »

« Wy zullen het weigeren, Bella. »

« Het is wel zonderling, vader. Ik gevoelde my zoo gelukkig, omdat God my toegelaten had tot de redding van eenen mensch by te dragen; maer, ik weet niet, sedert dat hy altyd van eene geldelyke belooning spreekt, word ik treurig. Wat genoegten kan men vinden in bermhartigheid te plegen, als men weet dat men ervoor zal worden betaeld? »

« Gy moogt hem dit eventwel niet ten kwade duiden, Bella; het is natuerlyk dat hy, die ryk is, eraen denke ons zyne erkenenis door een geldelyke gift te bewyzen; maer wees daerover niet langer bekommerd. Als de tyd ertoe zal gekomen zyn, zal ik hem van de zaek spreken. Hy schynt een redelyk en goedhartig jongeling..... »

« Ach ja, vader » kreet het meisje met eene soort van geestdrift « hy heeft zoo veel verstand, en zyne tael is zoo schoon dat men haest zou gaen denken dat hy al wat hy zegt uit een boek leest. Zoo beleefd en zoo minzaam, dat de

woorden van zyne lippen vloeijen als hoorde men een zoet en klagend gezang!.... Want, vader, hy verbergt het voor ons, om ons niet te bedroeven, maer de angst en de wanhoop vervullen zyn hart. »

« Ik geloof het wel, Bella. Die pynlyke onzekerheid over het lot zyns vaders! »

« Neen, dit is het niet. Hy is overtuigd dat zyn arme vader niet meer leeft. Den derden dag, toen ik des avonds hem ging verlaten omdat tante Claer my kwam aflossen, heeft hy my gesmeekt, de ziel zyns vaders in myne gebeden te gedenken. Wat hem nu zoodanig ontstelt, dat hy gister de koorts scheen te hebben, is zyn angstig ongeduld om te weten, of zyne moeder en zyne zuster niet vervolgd zyn geworden na den schrikelyken nacht. De chirurgzyn heeft beloofd, hem vaste berigten te brengen; maer meester Darings komt altyd zonder tyding. Het is nu zes dagen dat mynheer de Milval daer in dit bed ligt, en hy weet nog niets! Overweeg, vader, wat hy moet lyden! »

« De chirurgzyn wil zelf naer Bergues gaen, om de moeder van mynheer de Milval te zien en te spreken » bemerkte de blinde. « Het is eene gevaerlyke reis, die men niet zonder voorzorg mag ondernemen. »

« Weet gy wat ik begin te vreezen, vader? Dat mynheer Darings meer weet dan hy zeggen durft, en wil wachten tot dat de zieke sterk genoeg zy om de erge tydingen te vernemen. »

× « Mogelyk, kind. »

« Maer waerom laet hy den armen jongeling dan niet allengskens de droeve berigten kennen? Zoo toch zou men hem voor eene al te schrikkelyke ontsteltenis behoeden. Mynheer Darings heeft zelf gezegd, dat hy morgen uit den bedde zal mogen opstaen en beneden komen. »

Een visscher met den draegkorf op den rug vertoonde zich in het voetpad, dat van de zee door de duinen slingerde. Reeds van verre riep hy vader Stock eenen luiden welkomgroet toe; maer Bella, door een teeken der hand, bevoel hem de stilte.

« Welnu, hoe gaet het met den jongen heer, daerbinnen? » vroeg de visscher.

« Zoo goed als mogelyk, Djosep » antwoordde het meisje.
« Spreek stille : hy slaept reeds. »

Djosep zette zynen korf af, greep eenen visch die boven de netten lag, en wierp hem op het zand.

« Gy ziet wel » zegde hy « dat ik, zelfs in zee, onzen kostgast niet vergeet. Daer heb je een klein, lekker tarbotje, dat ik voor hem heb medegebragt. Het zal hem smaken; het is fyne visch. »

« Nu reeds terug? Ik dacht dat gy, nacht over, in zee zoudt blyven? » vroeg de blinde.

« De Engelsche schepen hebben het anker geligt en zyn verdwenen » antwoordde Djosep. « Misschien, zullen wy alweder voor langen tyd aen land moeten blyven. Het zou

niet erg zyn, zoo ik intusschen maer wist wat met myne armen en met myne zinnen te doen. Het is toch nergens goed dan in zee, vader Stock. Hier, aen land, word ik vervolgd en geplaegd door gedachten die my het hoofd duizelig maken. Het is somtyds als ware ik betooverd. »

« De Engelsche schepen zullen hunne standplaets voor Nieupoort niet verlaten, Djosep. Morgen zullen zy weder in zicht zyn. »

« God geve het! » zuchtte de visscher « Nu, vader Stock, nu, Bella, eenen goeden avond!.... Ziet, wie ginder verre komt aengestapt! Het is de doctor. Tot morgen; ik zal tyd hebben om wat te komen kouten. »

Djosep nam den korf op den rug en zette zynen weg door de duinen voort.

« Gy scheidt de frissche avondlucht, vrienden? » zegde mynheer Darings, toen hy de hut genaderd was. « Inderdaed, het is een hemelsch lenteweder. Hoe vaert de zieke? »

« Hy slaept sedert een uer of twee » werd hem geantwoord.

« Ah, hy slaept? » murmelde de chirurgyn, met den blik ten gronde overdenkend. Mogt God hem voor eeuwig dus laten slapen! Zyn lot is yselyk, vrienden. »

« Gy hebt tydingen van ginder, mynheer? » vroeg Bella met zichtbare ontroering.

« Schroomelyke tydingen, myn kind. »

« En gy kwaemt nu om ze hem bekend te maken? Hy is nog zoo ziek! »

« Dit is te zeggen, ik wilde zien of ik kon beginnen met hem tot het ontvangen dier tydingen allengskens te bereiden. Ik ben geroepen geworden op de hofstede het Noord-Gasthuis, waer een knecht eenen slag van een peerd heeft gekregen. Dewyl ik niet verre van hier my bevond, meende ik van de gelegenheid gebruik te maken, om den zieke een gedeelte van het erge nieuws te laten vermoeden, ten einde alzoo zyne gevoeligheid af te matten en te verdooven, tegen het oogenblik dat hy al het akelige van zyn ongeluk zal vernemen. Maer vermits gy meent dat hy nog te ziek is, zullen wy het begin der pynlyke openbaring nog wat uitstellen. »

« Ach, ja, ik bid u, hy heeft de koorts nog gehad dezen namiddag! » smeekte de maegd.

« Het hoofd zyns vaders is dus onder de guillotien gevallen? » mompelde de grysaerd.

De chirurgzyn antwoordde met teruggehoudene stem :

« Zyn arme vader is, dien zelfden nacht, door den kop geschoten, tegen den muer van het Gemeentehuis, waeruit zyn zoon hem had verlost. »

Een doffe angstkreet ontsprong uit Bella's beklemden boezem.

« Ware dit de eenige droeve tyding, die ik hem te brengen heb! » zuchtte de chirurgzyn.

« ô, Myn God, zyne moeder, zyne zuster? » gilde het meisje, met eene doodelyke bleekheid op de wangen.

Mynheer Darings deed eenen stap naer de deur der hut en trok ze met zorg toe. Weder by Bella en haren vader komende, zette hy zich nevens den grysaerd op de bank en zegde :

« Toont moed en blyft bedaerd; ik zal u zeggen wat vervaerlyke dingen ik heb vernomen. Ik ben zelf te Bergues en in de omstreken geweest : heden morgend voor de tweede mael, omdat ik by myn eerste bezoek geene zekere tyding over mevrouw en mejuffer de Milval had kunnen bekomen. Nu weet ik alles : onze zieke daerbinnen is het rampzaligste wezen der wereld. Er behoeven schrikkelyke tyden, als degenen die wy nu beleven, om dus mogelyk te maken dat het noodlot al zyne wreedheid uitputte op het hoofd van eenen enkelen mensch. »

« Die arme jongen! » suisde Bella schier onhoorbaer.

« Ziet hier, wat er is geschied, nadat de vlugtelingen door Fransche soldaten in de duinen werden overvallen. De oude de Milval werd teruggevoerd naer het dorp, en daer door talryke geweerschoten gedood. Dan, vol razerny en wraekzucht, zyn de dienaers van den bloedhond Joseph Lehon naer het kasteel van de Milval gelooopen en hebben er de mevrouw en hare dochter uitgerukt. In het gezigt zelf dezer ongelukkige vrouwen, hebben zy het kasteel aen de vier hoeken in brand gesteken en zy hebben het vuer

bewaakt en aengehitst, tot dat er van het schoone gebouw niets meer overbleef dan eenen hoop rookende puinen. Al wat de Milvals bezaten, hofsteden, land en huizen, is in beslag genomen en tot nationalen eigendom verklaerd. Ik heb de verzekering bekomen, dat al de goederen der Milvals op Franschen grond gelegen zyn. Onze zieke is aldus arm geworden. »

« Maer zyne moeder, zyne zuster? » smeekte Bella, met de bevende handen tot den chirurgzyn opgeheven.

« Ik durf nauwelyks spreken » murmelde mynheer Darings.

« Men heeft hen in de gevangenis geworpen, niet waer? » vroeg de grysaerd.

« God heeft hen beiden uit deze wereld opgenomen » antwoordde de chirurgzyn.

« Eilaes, eilaes, zyne moeder, zyne zuster, zy zyn dood! » gilde Bella, haer hoofd en hare tranen op de borst haers vaders verbergende. \

« De guillotien heeft dorst naer het edelste bloed van Frankryk, en zy spaert de vrouwen niet » zegde mynheer Darings op plegtigen toon. « Mevrouw en mejuffer de Milval zyn langs den zelfden weg ten hemel gevaren als de heilige koningin Marie-Antoinette! Beklagen wy niet de slagtoffers maer wel de moordenaers..... »

« Maer hy? hy, die alleen op aerde blyft om alles té betreuren en te beweenen wat hem dierbaer was op aerde! » snikte Bellâ.

« Kom, uit medelyden voor onzen armen zieke, bedwing uwe ontsteltenis, myn kind » sprak de chirurgyn. « Ik heb u deze smartelyke berigten medegedeeld om twee redenen. De eerste is de hoop dat gy my zult kunnen helpen, om mynheer de Milval tot het vernemen dier vervaerlyke tydingen te bereiden. By voorbeeld, gy zoudt zyne vrees over het lot zyner moeder en zyner zuster niet meer mogen bestryden; en, in stede van hem door woorden van vertrouwen te troosten, zoudt gy zynen schrik moeten involgen en zelfs poogen te vermeerderen, opdat alle hoop uit zynen boezem verdwyne..... »

« Oh! ik zou het niet kunnen. Hem dus meêdoogenloos het hart verscheuren! » morde de maegd met terugyzing.

« Gy, vader Stock, gy zoudt my toch een beetje kunnen helpen? »

« Ik gevoel my den moed niet tot het vervullen dier wreede boodschap » antwoordde de grysaerd.

« Welnu, ik zal de droeve zending alleen poogen te volbrengen, » zegde de chirurgyn. « Houdt u dan jegens mynheer de Milval alsof gy van niets wist, en poog te beletten dat hem iemand eenig berigt geve. Gy kunt aen de oude vrouw, die my geholpen heeft, de akelige geschiedenis mededeelen. Ik zal morgen op den middag komen, en, vind ik den zieke sterk genoeg, dan zal ik beginnen met hem de dood zyns vaders voorzigtig aen te kondigen. Hy verwacht zich aen dit ongeluk en zal waerschyntlyk de bevestiging ervan zonder erge gevolgen kunnen vernemen. »

« Uit medelyden, wacht nog eenige dagen ! » bad het meisje.

« Wy zullen zien, kind; het zal afhangen van zynen toestand..... Myne tweede reden was de volgende : zoolang wy niet wisten wie de gekwetste was, en vooral sedert dat wy zynen naem kenden, mogt gy hopen, vrienden, dat men u zou schadeloosstellen voor uwe opofferingen; maer nu hy arm geworden is en van alle erfdeel beroofd, nu zoudt gy met regt vreezen, dat gy nooit voor uwe zorgen eene andere belooning zult genieten dan den zegen Gods. »

« Dit is ons voldoende » antwoordde de blinde.

« Ik geloof het, myn goede man » ging de chirurgzyn voort « maer door den duer zouden de opofferingen te zwaer voor u kunnen worden. Indien dit mogt gebeuren, verberg het my niet : ik zal u helpen in het goede werk, tot dat ik eene andere schuilplaets voor mynheer de Milval hebbe gevonden. »

« Gy wilt hem van hier verwyderen? » zuchtte Bella.
« Waerom ? ô, doe het niet. Wy zullen zoo liefderyk voor hem zorgen. »

« Ik moet bekennen, dochter, dat hy nergens beter kan worden verpleegd dan hier; maer gy zyt ook arm.... »

« Luister op hetgeen ik zeg, heer chirurgzyn » sprak de grysaerd. « Wy zyn niet zoo arm als gy meent, en wy hebben, God dank, genoeg om niet te moeten teruggaen voor het volvoeren van een werk van bermhartigheid. Mynheer

de Milval is nu onder myn dak; hy kan er blyven zoolang hy hulp behoeft. Hem zal niets ontbreken. »

« Gy zyt goede, edelhartige lieden » zegde de chirurgzyn, terwyl hy ontroerd de handen des grysaerds drukte. « Welaen, spreek den zieke van niets. Ik zal morgen, op den noen, komen zien wat er kan worden gedaen. De avond is reeds verre gedaeld; ik moet my huiswaerts spoeden. Houdt goeden moed, vrienden! »

Na deze woorden verwyderde hy zich, onder het stamelen van eenen minzamen groet.

Bella legde hare armen om den hals haers vaders en stortte overvloedige tranen op zynen boezem, intusschen door smartelyke woorden het vervaerlyk lot van den ongelukkigen jongeling beklagende.

De blinde poogde zyn kind moed te geven en te troosten, alhoewel zyn eigen hart door een uiterst medelyden was beklemd.

Onderwyl zonk de zonneschyl geheel weg in de zee; de nacht zakte over de aerde, de duinen verzwonden in de duisternis.

« Kom, myn kind, laet ons binnengaen en ontsteek de lampe » zegde hy « de lucht wordt vochtig en koud. »

Bella leidde haren vader naer binnen. Zy stapte tot by het kleine trapje en luisterde eene wyl op de ademing van den zieke.

« Hy slaept, hy slaept gerust! » suisde zy.

Terwyl zy het kleine blikken lampje ontstak, had de blinde omtrent den muer zich nedergezet, en was nu bezig met aen zyn net te breijen. Bella zat nevens de tafel en scheen aen een stuk nieuw linnen te willen naeijen; maer hare gedachten waren verre van den arbeid weg; want zy hield de naeld met beweeglooze hand, en tranen vloeiden nog immer over hare wangen.

Er heerschte eene aengrypende stilte in de kamer, waer geen ander gerucht dan het getik van het uerwerk zich liet ontwaren.

De deur van het kamertje, waerop de zieke lag, stond half open, om er toegang aen de frissche lucht te geven. Het was er zeer donker, aengezien de lamp, waerby Bella zat te naeijen, zoo klein was dat haer licht de uiterste hoeken van het vertrek niet kon bereiken.

De gewonde jongeling was ontwaekt : in de duisternis hield hy de oogen geopend en staerde ontroerd in de benedenkamer, waer zyn blik op het zoete gelaet van het weenende meisje viel.

Zy had, sedert dat hy in haers vaders wooning was opgenomen geworden, hem zoo vele bewyzen van liefderyk medelyden gegeven, dat hy nu niet twyfelde of hare tranen vloeiden uit deernis met zyn droevig lot. Hy bewonderde, met kloppend hart, dit eenvoudig visscherskind, dat zoo, in het geheim des nachts, het ongeluk beweende van iemand die haer gansch vreemd was; en het troostte hem, zulk diep

medegevoel in een zoo zuiver hart te mogen ontdekken.

Op dit oogenblik viel Bella's verkropte boezem zwoegend neder, en haer ontsnapte een doffe zucht, dien zy niet had kunnen wederhouden.

Mynheer de Milval hoorde dat de grysaerd zegde :

« Gy hadt my beloofd dat gy moed zoudt hebben ; en gy weent ? Het is niet wel, myn kind. »

« Ach, vader-lief, ik kan myne gepeinzen niet meester worden » zuchtte de maegd « ik bezwyk schier van medelyden met dien armen heer de Milval. Moge God hem genadig zyn en hem sterkte verleenen ! »

De grysaerd nam zyn net van den wand en zocht, digter by de tafel, eenen nagel aen den hoek van den schoorsteen ; zynen arbeid daeraen hangende, zegde hy :

« Kom, Bella, lang het boek van het Oud- en Nieuw-Testament, en lees my eene geschiedenis. »

« Ik gevoel er nu zoo weinig lust toe, vader-lief. »

« Het zal uwe gepeinzen afkeeren en u moed geven, myn kind. Ik bid u, lees iets om my te believeu. »

« Wat zal ik lezen, vader ? »

« Het een of ander : de geschiedenis van den godvruchtigen Tobias is wel schoon. »

« Zy is zoo lang vader ; het uer van uw slapengaen is byna verschenen. Wil ik lezen van St-Job op zynen mesthoop ? »

« Neen, kind, het is even lang en het stoort uwe nachtrust. Lees van Daniël in den leeuwenkuil. »

Bella zocht de aengeduide geschiedenis in het boek, en begon hare lezing.

Het verwonderde den zieke niet weinig, in deze arme hut lieden te vinden die konden lezen; maer wat hem nog meer verbaesde, was het fyn gevoel waarmede het meisje, door de toonbewegingen harer spraek, het verhael kleur en leven wist by te zetten, tot zoo verre dat hy, voor eenige oogenblikken, zyn treurig lot vergat om met innige belangstelling op de lezing te luisteren.

Wanneer het hoofdstuk van Daniël in den kuil der leeuwen was geëindigd, poogde Bella haren vader over te halen om zich te bed te begeven, aengezien zyn gewoon uer reeds was geslagen.

« Laet my nog wat met u blyven waken, Bella » zegde de blinde. « Tante Claer zal eerst te middernacht komen, om u af te lossen. Gy zoudt zoolang nog hier moeten zitten, alleen met uwe treurige gepeinzen. Lees my nog iets; het zal my genoeg doen. »

Het meisje doorbladerde eene wyl het boek, en las, met innig gevoel en diepen nadruk, de volgende geschiedenis :

HET GEBOD VAN LIEFDE.

« Op zekeren tyd, een Wetgeleerde opstaende, zegde tot Jesus, om hem te beproeven : Meester, wat moet ik doen om het eeuwig leven te beërven? — Jesus zegde tot hem : Wat staet er in de Wet geschreven? Wat leest gy daer?

— Hy gaf tot antwoord : Gy zult den Heer uwen God liefhebben uit geheel uw hart, uit geheel uwe ziel, uit al uwe krachten en uit geheel uw verstand ; en uwen evennaesten gelyk u zelve. — Jesus zegde tot hem : Gy hebt zeer wel geantwoord ; doe dit en gy zult leven. — Maer hy, willende zich verschoonen, zegde tot Jesus : En wie is myn evennaeste? — Jesus nam het woord op en zegde : Zekere mensch ging nederwaerts af van Jerusalem naer Jericho ; en hy viel in handen van moordenaers, die, hem uitgeschud en verscheidene wonden gegeven hebbende, wegtrokken en hem half dood lieten liggen. By geval kwam er een priester nederwaerts langs den zelfden weg, die, hem gezien hebbende, voorbyging langs eene andere zyde. Desgelyks een leviet, als hy omtrent de zelfde plaets was en hem zag, ging ook langs den anderen kant voorby. Maer zekere Samaritaan, op reis zynde, kwam daer omtrent, en, hem ziende, werd innerlyk bewogen door medelyden. By hem komende verbond hy zyne wonde, gietende daerin olie en wyn ; en den gekwetste op zyn eigen lastbeest zettende, bragt hy hem in eene herberg en droeg er goede zorg voor. Des anderendaegs, als hy vertrekken zou, langde hy twee Denarissen en gaf die aen den weerd, zeggende : Bezorg hem wel, en al wat gy zult verschoten hebben, zal ik by myne terugkomst aen u te goed doen. Wie van die dry dunkt u de naeste geweest te zyn van dengene die in de moordenaershanden gevallen was? — Hy gaf tot antwoord : Hy die hem bermhartigheid

gedaen heeft. — Jesus zegde tot hem : Ga, en doe insgelyks. »¹

Er volgde eene wyl stilte op deze lezing; de zieke was diep ontroerd en zag met dankbaerheid neder op deze eenvoudige menschen, die aen hem zoo edelmoedig het verheven gebod der liefde hadden volbragt.

« En zouden wy aen eenige opofferingen denken, vader » vroeg het meisje « als God ons de gelegenheid geeft om den goeden Samaritaen in bermhartigheid na te volgen? Gy moct den chirurzyn doen begrypen, dat mynheer de Milval ons niet ten laste kan worden, en hy hier mag blyven tot dat hy geheel genezen is. Ik zal wat meer werken en de gar-naetvangst niet verzuimen; zoo zullen wy nog niet gevoelen dat er een mensch meer in ons huis is. »

« Het is insgelyks myn gedacht, Bella » antwoordde de blinde. « Al bleve hy zes maenden ziek, ik zal het niet zyn die hem van vertrekken zal spreken. »

« Ah, welke belooning voor ons, vader, te mogen weten dat wy volbrengen wat de Zaligmaker zelf als een heilig gebod heeft verkondigd? »

¹ Het boek getiteld *Historie van het Oud- en Nieuw Testament, met Christelyke en stichtende bemerkingen, enz.*, was tot in het begin dezer eeuw, in schier alle huisgezinnen van Vlaenderen en Braband, de gewoone avondlezing. *Het gebod van liefde, en de gekwetste van Jericho* is het opschrift van hoofdstuk LX, pag. 560, uitgave van 1836, druk van P. J. Hanicq, te Mechelen.

« Inderdaed, myne goede Bella, het is een zoet en troostend gepeins. »

« Ga nu slapen, vader, tante Claer zal haest gaen komen » zegde het meisje, van haren stoel opstaende.

« Nog een gansch uer zal uwe tante wegblyven » bemerkte de blinde.

« Het is gelyk, vader; het waken zou u ziek kunnen maken..... Kom, ik sta hier voor u : geef my uwe benedictie! »

Mynheer de Milval zag het meisje in stilte het hoofd voor haren vader buigen; hy zag den armen blinden visscher het teeken des kruis op het voorhoofd van zyn kind maken en hoorde hem eene plegtige zegening uitspreken..... Maer toen hy ook zag, hoe vader en dochter elkander in de armen sloten en onder het murmelen der teederste liefdewoorden den zoeten avondkus wisselden, rolden er twee tranen van ontroering en van medegevoel uit zyne oogen.

De deur werd geopend; tante Claer trad op de punten harer voeten binnen. Het meisje deed haer een teeken dat de zieke sliep.

« Het is wel » zegde de oude vrouw met teruggehoudene stem « ik zal zyne rust niet stooren. Gy verwachtet my zoo vroeg niet, Bella? Ik was wakker geworden en wist niet wat met mynen tyd te doen. Ik kan zoo wel alleen hier zitten breijen als ginder. Gaet nu maer beiden te bed; Djosep zal my komen aflossen tegen den morgend. »

Na de goede vrouw hunnen dank te hebben betuigd,

verdween de blinde in de alkove en Bella begaf zich naer den zolder, om onder de dakpannen te gaen rusten.

Tante Claer zette zich by de lamp en begon in stilte te breijen aen eene groote kous, die voor niemand dan voor Djosep kon bestemd zyn.....

VI.

De zieke was van het bed opgestaen.

Djosep, als een vlytig dienaer, had hem geholpen om zich te kleeden, en wilde hem nu, by het nederwaerts gaen van het trapje, leiden en ondersteunen.

« Ik bedank u, myn vriend » zegde de jonge edelman.
« Uwe uiterste goedheid maekt my verlegen. Gy geeft u te veel moeite. Vrees niet, ik gevoel my sterk genoeg om alleen te gaen. »

« Het is mogelyk, mynheer » wedervaerde de visscher
« maer ik durf my daerop niet betrouwen. Ik heb aen myne nichte beloofd dat ik over u zou waken. Indien gy slechts ligtelyk kwaemt te struikelen, ik zou het my zelven nooit vergeven. »

De jongeling liet zich, zonder meer tegenspreken, den

arm nemen. Djosep ondersteunde hem met eene soort van kindelyke bezorgdheid; en mompelde half beschaemd, terwyl hy hem beneden bragt :

« Uwe ziekedienster heeft wel grove handen, mynheer, en zy weet beter een kabel aen te vatten dan den arm van eenen lydenden mensch; maer, zoo als het spreekwoord luidt : « wie geeft wat hy heeft, is weerd dat hy leeft. »

De gekwetste deed eenen stap ter zyde, en greep met ontroering de hand van vader Stock, die bezig was aen het voortbreijen van zyn net.

« Myn brave man » zegde hy « ik weet niet hoe ik ooit uwe milde gastvryheid zal kunnen erkennen. Wees duizendmael gedankt. Ik zal u ruimschoots voor uwe opofferingen schadeloosstellen; maer wat ik nooit zal kunnen betalen is de zoete genegenheid, die my hier door iedereen wordt bewezen. Welk lot my in de toekomst ook beschoren zy, nimmer zal ik dit huis en zyne edelmoedige bewooners vergeten. »

« Waerlyk, mynheer » antwoordde de grysaerd « gy schat het veel te hoog, het weinige dat wy voor u kunnen doen. Genees slechts spoedig : eene andere belooning verlangen wy niet. »

Djosep, die waerschyndlyk vreesde dat de zieke zich zou vermoeyen indien hy langer regt bleef staen, onderbrak de samenspraek; en, aen den arm des jongelings trekkende, leidde hy hem omtrent den haerd by eenen stoel, waerop een wit kussen lag geschikt.

« Welke zorgen! » zuchtte de edelman. « Het is te veel! Ik heb dit kussen niet noodig. »

« Bella heeft het daer gelegd » bemerkte de visscher.

Als waren deze woorden een onwedersprekelyk bevel, de gekwetste zette zich op den stoel. — In diepe gepeinen weggezonden hield hy den blik onvast in de ruimte gerigt. Djosep aenschouwde hem, doch eerbiedigde zyn stilzwygen.

Mynheer de Milval was een schoone jonge man. Er lag in zyne ryzige gestalte, in zyne regelmatige wezenstrekken en in zyne kalme gebaren, iets edel en statig, dat nog opgeheven werd door de zuiverheid zyner bleeke wangen en de ernstige uitdrukking zyns monds. Maer wat in hem het opmerkelykste voorkwam, waren zyne lange zwarte haren, en zyne groote donkerbruine oogen, welker blik een gevoel van overheid of veel zielesterkte scheen aen te duiden.

Hy droeg zeer wit linnen aen hals en borst. — Tante Claer had, om het te reinigen, al hare behendigheit van waschster en strykster uitgeput. — Zyn hoofd was gedeeltelyk omwonden met doeken; zyn linker arm, door spalken bevestigd, rustte beweegloos in eenen draegband. Voor het overige was hy schier geheel in het zwart gekleed, en zyn voorkomen was eerder streng en eerbiedwekkend dan aantrekkelyk.

Na eene lange stilte liet hy zyne oogen door de kamer dwalen; en toen Djosep, regtspringende, hem vroeg wat hy verlangde, zegde hy :

« Niets, myn vriend. Ik zie de jonge dochter niet, die my zoo liefderyk heeft verzorgd in myne ziekte? »

« Bella? Zy is ter garnaetvangst gegaen » antwoordde Djosep.

« Ja » murmelde de jongeling in zich zelve « ik weet het van gister avond. Edelmoedig kind, dat zoo vroeg is uitgegaan om te arbeiden voor my!... Het schynt een zacht en zonnig weder te zyn, myn vriend? » vroeg hy na eene wyl.

« Het is een weder zoo malsch en zoo zoel als melk, mynheer » antwoordde de visscher.

« Bella is dus op het strand? »

« Zy wandelt in zee, mynheer. »

« Is de zee verre? »

« Vier of vyf boogscheuten. »

« Vergeef het my, goede vriend, dat ik u zoo veel last aendoe. Ik zou u wel dankbaer zyn, indien gy dienstwillig genoeg waert om my het strand te wyzen; ik zou de zee willen zien. »

« Hoort gy het, vader Stock? » riep Djosep, gansch onthutst « mynheer zou geerne naer het strand gaen. »

« Het zou onvoorzigtig kunnen zyn » bemerkte de grysaerd. « Den eersten dag dat gy van het ziekbed zyt opgestaan! »

« Wees niet bekommerd, meester, ik gevoel my sterk genoeg. De zonne schynt; het is warm daerbuiten. Ik zou onder den open hemel willen wandelen; deze brave man zal my vergezellen. »

« Doe naer uw believen, mynheer. Inderdaed, de zee-lucht is gezond en zy versterkt de zieken. »

« Maer de heer heeft geenen hoed, om zyn hoofd voor de zon te beschutten » zegde Djosep. « En myne leelyke saeijen muts durf ik hem niet aanbieden? »

« Trek de onderste schuif der kas open, Djosep; gy zult er den strooijen hoed van Oom-Louis in vinden. Indien hy niet te groot is, zal hy van goeden dienst zyn. »

De strooijen hoed, dien de visscher uit de kast langde, scheen gansch nieuw. Hy naderde ermede tot den edelman, en hem den hoed boven de doeken op het hoofd gezet hebbende, aenschouwde hy hem als verbaesd en zegde :

« Ja, mynheer, het mag onbeleefd of dom zyn, u te vergelyken by menschen van onze soort; maer er is wel zeker iets in uw aengezigt, dat my oom-Louis doet herinneren. Niet veel : zoo iets als een verre familietrek. »

« Wonderlyk genoeg! » mompelde de gekwetste overwegend « de jonge dochter die my verzorgd heeft, gelykt aen myne zuster; en, daerenboven, zy draegt den zelfden naem! »

Maer, alsof dit gezegde in hem pynlyke gedachten deed ontstaen, stapte hy naer de deur, terwyl hy zuchtend sprak :

« Laet ons gaen, vriend, ik heb lucht noodig. »

Djosep nam zynen arm en bragt hem in het voetpad dat, strandewaerts heen, zich door de duinen slingerde. Toen zy een eind weegs hadden gegaen, zegde de edelman :

« Het is wel eenzaam in de duinen. Er woonen weinig menschen in deze streek, niet waer? »

« Zeer weinig, mynheer » antwoordde de visscher. « Op omtrent een half uer in het ronde, woonen zes of zeven huisgezinnen, altesamen ongeveer vyf-en-twintig zielen; maer ginder, waer gy den hoogen heuvel ziet, dien wy de Persenhill noemen, woonen er wel twintig visschershuisgezinnen. Het is de Kerkepanne, die sommigen ook St-Josephs-dorp heeten. »

« Staet daer uwe kerke? »

« Neen, mynheer, op een groot half uer achter ons, ligt het dorp Adinkerke; dit is onze parochie. »

« De visschers zyn godvruchtige lieden? »

« Zeker, mynheer; wat weder het ook zy en hoe verre hy zich in zee bevinde, nooit zal een Vlaemsch visscher nalaten, des zaturdags naer huis te komen; om zyne zondagpligten naer behooren te kunnen vervullen. »

De jongeling zweeg eenige oogenblikken, en vroeg dan weder :

« Gy heet Djosep, niet waer, vriend? Alhoewel gy den blinden man *vader* noemt, kunt gy toch de broeder van Bella niet zyn? »

« Ik ben haer kozyn, mynheer. Tante Claer, de oude vrouw die by uw bed heeft gewaekt, is de eigen zuster van vader Stock. Ik ben getrouwd geweest met hare dochter, eene vrouw die de goedheid zelve was en die ik beminde al

meer dan een vader zyn kind. God heeft ze my, eilaes, vroegydyg ontnomen..... Ik spreek daer niet geerne van. Er komt my altyd iets in de keel, als dede men my eenen strop aen den hals. Het is droef zoo alleen op de wereld te zyn, mynheer. Indien ik tante Claer niet had, ik zou nog niet eens weten voor wien ik zou kunnen werken. »

« Gy zoudt nog kunnen hertrouwen » bemerkte mynheer de Milval.

« Neen » was het antwoord « jongens en dochters trouwen hier zeer vroeg. Zoohaest een visschersknaep zyne reeding, dit wil zeggen den vereischten voorraad van netten byeen heeft, helpt zyn vader hem een huisje bouwen en wat zand tot een akkertje omdelven; — hy kiest zich eene bruid en treedt in zyn huisgezin. Ik heb wel hooren zeggen dat in de steden zeer jonge meisjes trouwen met oude lieden die veel geld hebben; maer de visschers zyn altemael even ryk, en de regel is hier *soort by soort*. Ware het anders, ik zou wel weten met wie te trouwen. Nu zou het van mynentwege eene gekheid zyn daeraen te denken..... Zie, wy naderen het strand. Daer, tusschen die twee duinen, de donkergroene vlek, dit is de zee. Nóg eenige stappen, en wy zullen eene gunstige plaets vinden om neder te zitten. Gy zult op uw gemak uren verre kunnen zien, mynheer. »

De jonge edelman zette zich neder op den boord van den uitersten zandheuvel en blikte verrast op het indrukwekkend schouwspel, dat zich daer eensklaps voor zyn oog ontvouwde.

Lang staerde hy stilzwygend in de onpeilbare diepte van den zeehorizont, die, als een afgrond zonder bodem, het gedacht der eeuwigheid tastbaer in zynen geest deed ontstaan. Zyn oog langzaam terugbrengende, zag hy den zwarten toon der oneindigheid allengs verhelderen tot een diep en min diep blauw, dan welhaest tot een ligt kopergroen, om, digter nog by het strand, in een zacht en streeleend geel te verloopenen. Maer dit uitwerksel, dit spel van licht en van afstand op den grooten waterplas, vormde lagen en strepen van vele mylen lengte en breedte, en waerheen de aenschouwer zynen blik ook rigtte, nergens was er in die grenzeloosheid een rustpunt of een doel vóór zyn gezigt te vinden.

Het strand, nu het laeg water was, ontrolde zich aen den voet der duinen als eene tweede zee. De warmte der zonnestralen deed het vochtige zand dampen en rooken; het verschiet over die vlakke was doorschynend als glas en weérkaetste het beeld der voorwerpen, die de eentoonige naektheid van het strand hier en daer onderbraken. Zoo schenen dry of vier koeijen, die in de verte uit de duinen op het strand gekomen waren, door deze spiegeling op zulke hooge beenen te staen, dat men ze wel voor dieren van eene monsterachtige grootte zou hebben aenzien.

« Wat is dit ginder? » vroeg de jongeling. « Dit punt, dat als eene reusachtige gryze vlek in het nevelig verschiet schynt te wemelen? »

« Het is de toren van Duinkerke » antwoordde de visscher. »

« Duinkerke? Wy zyn zoo digt by Duinkerke? »

« Langs het strand vier uren gaens, mynheer. »

De edelman hief de oogen ten hemel, en zuchtte :

« Myn God, wat akelige gebeurtenissen verbergt men voor my? Vier uren slechts? En sedert zes dagen snak ik te vergeefs naer tyding van daer! »

En zich met eene soort van koortsige ontroering tot Djosep keerende, zegde hy op bevelenden toon :

« Wat weet de chirurzyn over het lot myner ouders en myner zuster? Spreek!.... Ach, neen, ik bid u, vriend, wees medelydend genoeg om het my te zeggen! »

De visscher scheen te verbleeken en was zigtbaer verlegen. Ongetwyfeld had hy, door Bella of door haren vader, kennis van het yselyk nieuws. Eventwel, hy antwoordde na eenige aarzeling :

« Uwe plotselyke ontsteltenis, mynheer, heeft my verschrikt. Ik heb den chirurzyn sedert vier dagen niet gezien. »

De jongeling boog het hoofd en zonk weg in smartelyke gepeinen. Zeer lang bleef hy stilzwygend zitten, met den blik ten gronde gevestigd, en waarschylyk in zich zelve worstelende om zynen angst meester te worden. — Eindelyk scheen hy uit de diepe treurnis op te staen en schouwde weder over de zee en over het strand.

« Waer is Bella? » vroeg hy « Gy hadt my gezegd dat zy ter garnaetvangst was gegaen. »

Djosep bragt den vinger vooruit en wees in de verte, regsaf beneden het strand.

« Zie, mynheer » antwoordde hy « daer ginder, een kort eind in zee, over de Kaesboerhill, eenige zwarte punten, die boven het water schynen te vloten. Het zyn onze vrouwen en dochters, die zich bezig houden met garnaet te vangen. Zy gebruiken daertoe een net als eenen schepzak, dat zy, aen eenen langen stok, voor zich stuwen. »

« En Bella is daerby? »

« Bemerck wel, mynheer, de tweede van hier gezien, met een ligt blauw mutsje en een helderrood lyveken. Dit is myne nichte. — Zie, zy moet u herkend hebben; want zy groet ons met de handen. »

« Arm kind! Welke drukke arbeid toch! Hoe lang duert wel zulke vangst? »

« Van twee tot dry uren, mynheer. »

« En deze vrouwen blyven, al dien tyd daer in het yskoude zeewater staen? »

« Het is nu nog schoon weder, mynheer. Er komen al koudere dagen; maer onze vrouwen vreezen het zeewater niet: zy zyn eraen gewoon van kindsbeen af. »

Mynheer de Milval hield peinzend het oog naer Bella gerigt, en antwoordde door een ligt zwaeyjen van den hoed op den herhaelden groet, dien zy hem scheen toe te zenden.

« Uwe nichte is een goed en edelmoedig meisje » zegde hy.

« Goed ? » herhaelde de visscher met zonderlinge geestdrift in de stem « zy heeft het hart van eenen engel! Hy die haer tot vrouw zal verkrygen, mag zeggen dat hy eene kostelyke peerl in de duinen heeft gevonden ; want, gy moet het wel bemerkt hebben, mynheer, haer aengezigt is even schoon als haer hart. »

De edelman aenschouwde den visscher met verwondering.

« Ja, ja, mynheer » riep Djosep, half verlegen « ik durf het wel zeggen : indien ik slechts vyftien jaren minder op de schouders had, niemand zou myne nichte tot bruid krygen dan ik. Maer oud en versleten als ik ben!... En toch, hoe het zy, Bella zal niet trouwen zoolang haer blinde vader leeft. »

« Inderdaed, het is onbegrypelyk, hoe zy haren ouden vader bemint. Het schouwspel harer liefde voor hem heeft my tranen van bewondering uit de oogen gerukt. »

« Het heeft zyne reden, mynheer » antwoordde Djosep. « En zie, terwyl wy toch niets beters te doen hebben, zal ik u die reden uitleggen, indien het u kan behagen. »

« Zeker, vriend, het zal my vermaek doen ; ik zal er u dankbaar om zyn. »

« Welnu, ik begin. Simon Stock, zoo heet de blinde, heeft tot zyne vyftig jaer een leven gehad gelyk wy allen. Hy was getrouwd met eene goede en zorgende vrouw en had vyf kinderen, vier zonen en eene dochter. Hy had ook

eenen jongeren broeder, die met hem woonde. Het is de oom-Louis, wiens hoed gy nu op het hoofd hebt, mynheer. Het gebeurt nog al eens meer, zegt men, dat alle ongelukken te gelyker tyd op eenen mensch vallen, die tot dan gelukkig is geweest. Zoo was ten minste het lot van Simon Stock. Zyne vrouw betrapte een erg pleuris en begon sedert zigbaer te verkwynen. Er was niets aen te doen; zy moest er langzaam van sterven. Zyn broeder Louis ging te Duinkerke scheep, op de labberdaenvangst. In de Yslandsche zee verging de boot en men heeft sedert van de manschap niets meer gehoord. Wel heeft een enkel visscher eens het berigt gebragt, dat Louis Stock aen de schipbreuk was ontsnapt; ja, er heeft iemand te Duinkerke hooren vertellen dat men Louis Stock als soldaet, in de zee van het eiland Guadeloupe, op een Fransch oorlogschip zou hebben gezien. »

« Soldaet op een Fransch oorlogschip? » herhaelde de jongeling. « Men mag dus byna zeker zyn dat de oom-Louis nog leeft? »

« Ach, neen, mynheer, deze berigten waren te onduidelijk en zonder twyfel slechts uitgevonden, om den blinden Stock te troosten.... Ik herneem myn verhael. Nauwelyks had Simon Stock sedert eenige dagen het berigt van zyns broeders schipbreuk ontvangen, of zyn oudste zoon, die reeds als gezelt met hem vaerde, viel in eenen stormigen nacht over boord en verdronk. Korts daerop ontstonden de kinderpokken te Adinkerke en in de duinen, met eene schrikkelijke hevigheid.

Op vyf minuten van hier, in de eenzaamste plaets, tusschen vier hooge hills, staet een visschershuisje. Daer woonde een zekere Pieter Mulle, met zyne vrouw en twee kinderen. De plaeg heeft Pieter Mulle zyne vrouw en kinderen ontroofd; hy is van wanhoop naer Duinkerke geloopen, om er dienst te nemen op een zeeschip; en sedert dan heeft men nimmer van hem hooren spreken. Zyn huisje is verlaten en valt meer en meer in puinen, by elken harden storm. Maer ik zou wel vergeten wat ik u wilde zeggen, mynheer. — Dry kinderen van Simon werden door de erge ziekte doodelyk aengedaen. De arme vader was nacht en dag alleen met eene zieltogende vrouw en dry stervende kinderen. Wat hy gedaen heeft om hen te laven, te troosten en te genezen, dit is met geene pennen te beschryven. Verbeeld u zyne smart, zyne wanhoop, mynheer : toen het lyk zyners vrouw naer het kerkhof werd gedragen, wisten zyne kinderen, in hunne ylhoofdigheid, nog niet dat hunne moeder was overleden, en zy hebben het op aerde niet geweten; want zy ook trokken welhaest, een voor een en dag op dag, den zelfden weg in. Na dry weken bleef er van het welbeminde huisgezin den armen Stock niets meer over, dan een meisje van zeven of acht jaer, dat tot alsdan aen de besmetting was ontsnapt. Hy meende dat de wreede plaeg ten minste dit kind zou sparen; maer het werd insgelyks door de kinderpokken aengedaen. Simon Stock was schier zinneloos; hy bleef weken lang, nacht en dag, over zyn arm kind gebogen; en terwyl hy onophoudend

het aengezigt van het wigje met zoete boter bestreek, niet alleen om zyn leven te redden maer ook om zyn aengezigt voor misvorming te behoeden, vergoot hy tranen van medelyden en van angst op het bed, waer zyne laetste hoop lag te sterven. — Het kind genas en bleef niet in het aengezigt geschonden. Zoudt gy gelooven, mynheer, dat dit kleine meisje zoo goed wist wat haer vader voor haer had gedaen, dat zy, van dan af, zyne stappen volgde als eene schaduw, en begon te kryschten zoohaest hare oogen hem niet meer ontwaerden. Wy, als wy de eindelooze liefde van het kind beschouwden, en haer gansche dagen streelend aen zynen hals zagen hangen, wy begonnen te denken dat het arme lam onnoozel was; maer, God zy geloofd, wy bedrogen ons. Zoo verre ging hare drift om by haren vader te zyn, dat hy dikwyls het meisje mede in zee moest nemen, wanneer de schuit niet nachtover zou uitblyven. — Een paer jaren daerna heeft Simon Stock kwade oogen gekregen, en zoodanig heeft die ontsteking toegenomen, dat hy er in korten tyd blind is van geworden. Bella meent dat het een gevolg is van het venyn der kinderpokken, dat in zyne oogen is geraekt, toen hy haer nacht en dag de besmetting van het aengezigt poogde te kussen. Het is waerschyntlyk een ongegrond gedacht; maer nu zult gy toch kunnen begrypen, mynheer, waerom myne nicht haren ouden blinden vader eert en bemint als ware hy een God in hare oogen? »

« Zeker ik begryp het » antwoordde de jongeling, met

eene stem die door ontroering scheen verkropt. « Welk lot! Ach! die arme vader Stock! De besluiten des Hemels zyn ondoorgrondelyk, vriend..... »

Sedert eenige oogenblikken, en zelfs terwyl hy aen het verhalen was, had Djosep het hoofd meermaels omgekeerd, en met zekere bekommerdheid duinwaerts in gekeken. Nu zegde hy :

« Mynheer, het is al lang dat wy hier zitten. De scherpe lucht mogt u nadeel doen. Gevoelt gy u den lust nog niet om naer huis te gaen en een beetje te rusten? »

« Ik zit hier zoo wel » antwoordde de edelman. « Die blauwe hemel en de eindeloosheid die my omringt verhelderden myne smartelyke gepeinzen. Maer laet u aen my niet gelegen. Ik kan alleen hier blyven; vrees niet, ik gevoel my sterk. »

« Wel waer? »

« Gansch waer, myn brave man. »

« Welnu, ik zal het dan maer wagen. Ziet gy, mynheer, ik heb mynen tabak vergeten. Ik loop naer huis om hem te halen. Van hier tot by tante Claer is het niet verre te gaen. Ik zal my spoeden. In min dan eenige minuten ben ik terug. »

Dit zeggende sprong hy in de diepte en verdween achter de duinen.

Nauwelyks kon hy eenige boogscheuten zich verwyderd hebben, of een man, als een visscher gekleed, vertoonde zich boven eenen hoogen zandheuvel. Hy scheen met haest te stappen en zich naer de wooning van vader Stock te willen rigten ;

maer zoohaest hy den heer met den strooijen hoed bemerkte, bleef hy getroffen staen, overwoog een kort oogenblik, en daelde dan van den heuvel, om den duin te beklimmen, waerop hy den vreemdeling had zien zitten.

« Goeden dag, mynheer; uw naem is wel de Milval, niet waer? » vroeg hy, toen hy hem genaderd was.

« Inderdaed. Wie zyt gy, vriend? Ik ken u niet » antwoordde de jongeling verrast.

« Hoe, gy kent my niet? Ik ben Ko Snel, de strandlooper, die u in de duinen heb vinden liggen, en u met de grootste zorg en voorzigtigheid naer de wooning van vader Stock heb gevoerd. »

« Ah! ik ben u wel dankbaer, en ik zal u mildelyk voor uwe moeite en menschlievendheid beloonen. »

« Ja, dit is meer dan onzeker » zegde de strandlooper met eenen schertsenden glimlach. « Ik ben te Bergues geweest, en kom er nu regtstreeks vandaen. Uw kasteel is afgebrand en al uwe goederen zyn in beslag genomen. Gy zyt arm geworden en ik ben ryker dan gy. »

« Het kasteel afgebrand? » mompelde de jongeling met klimmenden angst. « Gy komt van Bergues? Weet gy wat men met mynen vader heeft gedaen? »

« Ik weet alles. Wat men met uwen vader heeft gedaen, dit kunt gy wel denken. »

« Ach ja, ja, ik twyfelde niet aen zyn ongelukkig lot! » zuchtte de edelman.



« Hy is voor den kop geschoten » zegde Ko.

« Maer, in 's Hemels naem, geef my nieuws van myne moeder, van myne zuster! » smeekte mynheer de Milval.

De strandlooper streek met de hand over zynen hals.

« ô, Myn God, het is niet mogelyk! » gilde de jongeling, bevend en bleek als een doode. « Wat wilt gy zeggen? »

« Men heeft uwe moeder en uwe zuster naer Atrecht gevoerd. — Zy zyn er eergisteren, met dry hunner geburen, door de guillotien gegaen. »

Een akelige schreeuw galmde over de duinen; de edelman sloeg zich de hand voor de oogen en boog het hoofd diep op de borst, als bezweke hy onder het pletterend gewigt van zyn ongeluk.

Ko beschouwde hem met eene soort van gevoellooze nieuwsgierigheid of van zegevierende scherts, en mompelde intusschen eenige woorden, in schyn om het slagtoffer zyner wreede onbescheidenheid te troosten.

Hetzy Bella van verre had gezien dat de strandlooper met den zieken jongeling sprak, of dat zyn angstkreet in haer hart had herklonken, zy sprong uit het water, smeed haer net op het strand, zette haren korf neder, en kwam nu met allen spoed naer de duinen geloopt. Toen zy ter plaets verscheen, waer de edelman nog met het hoofd op de borst geplooid nederzat, bemerkte zy dat er tranen van zyne handen vloeiden. Als vermoedde zy wat hier was gebeurd,

liet zy zich geknield nevens den gekwetste nederzakken, en riep op verwytenden toon tot den strandlooper :

« Ko, ongelukkige, wat hebt gy dien mensch gezegd of gedaen? »

« Straks zal het myne schuld nog gaen worden! » mompelde Ko Snel. « Ik meende hem eenen grooten dienst te bewyzen, met hem berigten van Bergues te brengen. »

« Neen, poog niet my te troosten, engel van medelyden » snikte de Milval. « Eilaes, myn arme vader, myne teedere moeder, myne goede zuster! De dood heeft my alles ontroofd wat my dierbaer was op aerde! Kon ik sterven, onmiddelyk! »

« Wat gebeurt hier? Strandlooper, ik weet niet, maer ik gevoel eenen schrikkelijken lust om u den nek te breken! » bulderde Djosep, die met de pyp in den mond eensklaps op den duin was verschenen. « Het zou my verwonderen dat gy hier geen ongeluk hadt gebragt. Waer gy u vertoont, daer volgt verdriet..... »

« Maer, Djosep, wat ik kan eraen doen? » viel de strandlooper hem in de rede. « Ik kom van Bergues, en heb mynheer de Milval gezegd wat ik daer had vernomen. »

« En wat heb gy hem gezegd, helsche babbelaer? »

« Van zyn kasteel dat is afgebrand en van zyne moeder en zyne zuster die..... »

Hy deed het zelfde teeken met de hand aen zynen hals.

Een akelig gegorgel rolde uit de keel van Djosep, en zyne oogen schenen eensklaps vol bloed te schieten. Met eenen

sprong had hy den strandlooper by den halsdoek gegrepen, en trok en schudde daeraen zoo woedend, dat zyn slagtoffer zwart en blauw werd en vol schrik om hulp riep op Bella.

Het meisje liep tot Djosep, en smeekte, terwyl zy hem poogde te wederhouden :

« ô, Djosep-lief, bedaer : Ko heeft het zeker onschuldig gedaen! »

« Mogelyk, mogelyk » morde de woedende visscher. « Ik zal de slang nu nog niet verworgen. Maer hy zal my belooven, heiliglyk belooven, dat hy nooit meer onzen zieken zal naderen.... Zie, Ko, wees zeker, indien gy u nog met onze zaken bemoeit, of iets doet dat dezen mensch slechts eenen schyn van verdriet aenbrenge, dan zal ik u zonder genade met den kop op het zand doodslagen, niet min noch meer dan of gy een kabeljauw waert. Beloof, beloof, Ko, want myn bloed kookt schrikkelyk! »

« Laet los, Djosep; ik zal my houden alsof ik mynheer de Milval nooit had gezien noch gekend. »

De visscher gaf den strandlooper de vryheid, en deze daelde mompelende, doch in alleryl, van den duin.

Bella keerde tot den zieke weder; zy nam hem by den arm en deed hem opstaen. Hy antwoordde niet op hare vertroosting en liet zich leiden als een kind. Zyne tranen hadden opgehouden te vlieten; maer zyn gelaet was doodbleek en zyne oogen stonden hem glasachtig en beweegloos in het hoofd. De rampzalige lag verzonken in den afgrond zyner smart.

Bella suisde de zoetste woorden aen zyn oor en bejammerde zyn akelig lot. Djosep kwam morrende achteraan en sloeg zich met de vuist op het voorhoofd, terwyl hy zich zelve beschuldigde van domheid.

Zoo daelden zy van den zandheuvel en traden in het voetpad, dat naer de hut van vader Stock zich rigtte.

VII.

Mynheer de Milval, vermorseld onder den slag der yselyke berigten, bleef gevoelloos voor de liefderyke poogingen die Bella, haer vader en Djosep inspanden, om eenig licht in zyne sombere wanhoop te schieten. Hy ging onmiddelyk ten bedde, en smeekte met zooveel aendringen om gansch alleen te mogen zyn, dat niemand op het kamertje durfde blyven.

Er heerschte schrik en angst in de wooning van vader Stock; want men vreesde met reden dat de arme jongeling, krank en zwak als hy was, den wreeden schok niet zou kunnen doorstaen. De chirurgzyn zelf, dien men door Djosep had laten roepen, wist niets te zeggen om de verschrikte lieden gerust te stellen, en vermeerderde nog hunne vrees

door zyne twyfelachtige woorden en zyne zichtbare bekommerdheid.

Gedurende geheel den nacht, die op de onvoorzigtige openbaring van den strandlooper volgde, bleven zy al te samen waken. Vader Stock en zyne dochter, tante Claer en Djosep zaten beneden, by een nachtluchtje rond de tafel, en luisterden met kloppend hart, of niet een roep, eene klagt, een zucht hun zou komen zeggen dat de zieke hunne hulp behoefde..... Maer niets : de volledigste stilte heerschte op het kleine kamertje, en tante Claer en vader Stock meenden eindelyk zich te mogen verblyden, in de zekerheid dat de zieke, ondanks zyne hevige smarten, in eenen weldoenden slaep was gevallen.

Bella deelde niet in deze troostende gedachte ; zy beweerde integendeel dat de ongelukkige de Milval nog niet opgehouden had van te weenen en hy in de duisternis overvloedige tranen vergoot. Terwyl de anderen geen het minste gerucht vernamen, hoorde zy de zwoeging van zynen verkropten boezem en de pynlyke snikken, welke hy terughield en versmachtte, om niet in zyne schroomelyke wanhoop te worden gestoord.

Na gedurende langen tyd de droeve meening harer nicht te hebben bestreden, klom tante Claer eindelyk op tot het kamertje en bleef er eene wyl luisteren. Toen zy weder van den trap daelde, stonden haer de tranen in de oogen. Zich by de tafel nederzettende, zuchtte zy :

« Eilaes, Bella heeft gelyk : die arme mensch weent, maer slaept niet! »

Deze woorden sloegen iedereen met dieper medelyden ; aller oogen bevochtigden zich en uit aller boezem ontsnapte eene doffe klagt.....

Zoo treurend in stilte, en met beklemde harten den dag afwachtend, bleven zy waken, tot dat de zon reeds sedert een uer boven de kimme was gerezen. Tante Claer en Djosep gingen naer hun huis, met de belofte dat zy spoedig zouden wederkeeren; vader Stock had zynen gewoonen arbeid hernomen en Bella was bezig met het wasschen en schikken der kopjes en kommen, waeruit men den morgendkoffy had gedronken.

Eensklaps liet zy het kopje uit hare hand ten gronde vallen en slaekte eenen kreet van verrassing..... Mynheer de Milval, gansch opgekleed, daelde van den trap in de kamer! Tusschen het murmelen eener groetenis, stapte hy tot den schoorsteen en liet zich in den hoek op eenen stoel nederzakken.

Het was zichtbaer dat het meisje zich niet in hare meening had bedrogen; want de oogen van den jongen edelman, en zelfs zyne bleeke wangen, droegen het spoor van tranen die lang en onophoudend moesten gevloeid hebben. Nu eventwel waren zyne oogen droog en zyn aengezigt toonde de rustige uitdrukking der gelatenheid en der onderwerping; ja, er zweefde een stille glimlach op zyne lippen, toen hy den blik

tot het meisje verhief om haer voor hare zoete deelneming te bedanken.

De zekerheid dat God den armen jongeling genoeg krachten had geleend, om niet onder het gewigt van zyn ongeluk te bezwyken, verblydde Bella zoodanig dat zy juichend tot hem liep, zich nevens hem nederzette en op den zoetsten toon harer stem allerlei woorden van troost en aenmoediging hem begon toe te sturen. Maer welhaest werd zy door eene klimmende bekommernis aengegrepen, en allengs verbleekte zy, onder den slag eener angstige vrees.

Wat de edelman op hare aenmoedigingen antwoordde, was wel uiterst minzaam en bezielde door het gevoel eener innige dankbaarheid; maer er lag in den klank zyner stem en zelfs in den glimlach die op zyne lippen speelde, iets zoo lydzaam, zoo gedwee en zoo kwynend, dat het meisje terugsidderde by de erkenning eener smart zonder einde en zonder hoop.

Mynheer de Milval, met eene âkelige bedaerdheid, smeekte de maegd het hem te willen vergeven indien zyn verbryzeld hart gesloten bleef voor hare edelmoedige poogingen. Het noodlot had hem alles ontnomen wat hem dierbaar was; hem niets te beminnen overgelaten, en voor altyd het licht der hoop in zynen boezem uitgedoofd; want, zag hy terug in zyn leven, hy ontwaarde er niets dan een yselyk bloedspoor; en, zag hy vooruit in de toekomst, hem grynsde de boosheid, die zyne ouders had vermoord, zegepralend en spottend

tegen. Overal heerschte de godvergetenheid met zulke overwegende magt, dat hare slagtoffers niets overbleef dan hunne ziel met de gevoelloosheid te omwikkelen als met eenen lykdoek, en zich in de wanhoop neder te leggen als in een graf.

De jongeling had deze droeve gemoedstemming slechts opvolgend en by korte spreuken uitgedrukt, telkens dat hy zich gedwongen zag, op het edelmoedig aendringen der maegd te antwoorden. Het was zichtbaer dat hy liefst het stilzwygen hadde behouden, om gansch eenzaam in zyne smartelyke droomen te kunnen wegdwalen; maer Bella en ook haer blinde vader gevoelden een zoo diep medelyden met zyn ellendig lot, dat zy immer hunne poogingen vernieuwden om hem uit den afgrond der vertwyfeling op te beuren. Niets vermogt indruk te doen op zyn gemoed; hy was als versteend in het lyden en ongenaekbaer voor alles dat in hem het denkbeeld van de eindeloosheid zyns ongeluks kon verzwakken.

Afgemat van het liefderyk geweld en ontmoedigd door de nutteloosheid harer poogingen, had Bella zich in stilte by de tafel nedergezet. Terwyl zy veinsde aen eenig linnen te naeijen, stuerde zy met kloppend hart en vochtig oog den blik op den zieken edelman, die droomend het hoofd op de borst hield gebogen.

Eensklaps stond mynheer de Milval van zynen stoel op, en betuigde het verlangen om een beetje in de naeste duinen te

mogen wandelen. De zon was warmer nog dan gisteren, en men hoefde niet te vreezen dat de opene lucht hem schadelijk kon worden. Bella toonde zich bereid om hem te vergezellen; maer hy bad en smeekte dat men toch de goedheid geliefde te hebben, hem geheel alleen te laten uitgaen : de eenzaamheid zou misschien eenige verkalming in zyne geschokte zinnen brengen.

Nauwelyks echter had hy de hut sedert eenige minuten verlaten, of Bella werd door een koortsig ongeduld aengejaegd om hem te vervoegen. Zy weêrstond den raad haers vaders, onder voorwendsel dat men den ongelukkigen jongeling niet alleen aen zyne duistere wanhoop mogt overgeleverd laten; en, eindelyk oorlof ertoe bekomen hebbende, stapte zy haestig uit den huize en verdween in de duinen.

Langen tyd daerna keerde zy weder. Tranen lekten haer over de wangen; zy zette zich nevens haren vader, legde hem den arm om den hals en begon op grievenden toon het schrikkelyk lot van mynheer de Milval te beklagen. Ach, zy had zich verblyd omdat God, gedurende den nacht, zyn lichaem krachten genoeg had gegeven om niet te bezwyken; maer die noodlottige nacht had hem met eene nog schrikkelijker ziekte geslagen : eene pynlyke ziekte des harten, eene akelige kwael der ziel ! De ongelukkige ! hy haette het leven ; eene enkele hoop vonkte nog in zynen boezem : de hoop dat de dood hem welhaest zou laten opklimmen tot de heilige

martelaers, wier bloed de guillotien zoo wreedelyk had vergoten!

Vader Stock poogde zyn kind moed te geven, door haer te doen begrypen dat de wanhoop des jongelings zeer natuerlyk was, zoo kort na het ontvangen der vervaerlyke berigten; maer dat de tyd alle wonden heelt en alle smarten matigt. Men moest diensvolgens slechts, gedurende eenige dagen, de afgetrokkenheid en het lyden van mynheer de Milval eerbiedigen, in de zekerheid dat hy allengs van zelve uit de vertwyfeling zou opstaen.

Bella scheen in den eerste deze troostende hoop te aenveerden, en zy had zelfs op aenraden haers vaders haren onderbroken huisarbeid hernomen; maer het duerde niet lang of zy wilde tot den zieken jongeling wederkeeren. Om haren vader in haer verlangen te doen toestemmen, schilderde zy met diep gevoel den toestand af waerin de arme de Milval zich nu moest bevinden, zoo gansch alleen met zyne onmeetbare smart, zonder dat hy iemand zyn wee kon klagen, zonder dat iemand hem verdedigde tegen zyne yselyke wanhoop.

Zy ging dus weder in de duinen, en poogde eenige lasenis in het verbryzeld hart van den lydenden jongeling te gieten; maer zy keerde even ongetroost terug.

Deze liefderyke worsteling van Bella tegen de vertwyfeling van mynheer de Milval, tegen zyne volstreckte moedeloosheid en tegen zynen haet des levens, duerde niet alleen tot den

avond van dien treurigen dag; maer zy zette haren edelmoedigen stryd ook de volgende dagen voort. En alhoewel hare poogingen lang vruchteloos bleven, gaf zy het menschlievend werk niet op. Het was als hadde zy in de wanhoop des jongelings eene vyandin gezien, die haer een gevecht had aangeboden. Ook scheen het menschlievend meisje in wil en in gemoedskracht aen te winnen, naermate de ontroosbaerheid van mynheer de Milval haer wederspanning bleef. Haer verstand bekwam, onder de aendrift harer vurige begeerte om hier te zegepralen, eene wonderbare uitzetting; zy werd welsprekend, ryk aen uitvindingsgeest en onbegrypelyk fyn van gevoel.

Zoohaest zy hare bezigheden met allen spoed had afgedaen, was zy aen de zyde van de Milval..... en waer hy ook ginge, zy volgde hem; en welke pynlyke overweging hem bedroefde, zy raedde het op zyn gelaet; en hoe hy ook zyn hart voor allen troost hield gesloten, zy wist het te openen om er nu en dan eene vlugtige lichtstrael in te schieten.

Geen wonder dat eindelyk, na dagen en weken van zulke opoffering en van zulken stryd, de overwinning haer beslissend begon toe te lachen. Hoe hadde de jongeling, nu de balsem des tyds zyne smarten had verminderd, kunnen wederstaen aen al de getuigenissen van medelyden en van verkleefdheid hem door het edel visschersmeisje gegeven? Hoe gevoelloos gebleven voor hare zoete welsprekendheid, voor den milden

blik harer oogen en voor de duizende teedere zorgen waarmede zy hem omringde?

Verre van nog langer de vertroostingen af te wyzen van den engel, die de hoop en de liefde des levens in zynen boezem deed ontvonken, begon mynheer de Milval met onuitlegbaer genoegen op hare zoete tael te luisteren.

Welhaest voelde hy zich tot haer aengetrokken door eene geheime neiging; en, inderdaed, waer zy niet was, overviel hem de pynlyke herinnering van zyn ongeluk en plooide zyn hoofd onder het gewigt der treurnis; maer waer hare minzame stem in zyne ooren klonk, waer haer teedere blik hem tegenglinsterde, daer was voor hem troost en moed, daer ontstonden in zyn hart zulke magtige ontroeringen dat zy hem dikwyls het pynlyk verleden lieten vergeten en hem deden wegvlootten op den stroom van onzeggelyk zoete begoochelingen.

Zoo verliepen er vier weken. De wonden op het hoofd van mynheer de Milval hadden zich gesloten; zyn gebroken arm was nog niet genezen en hing nog beweegloos in eenen draegband; maer de chirurgzyn had verzekerd dat hy, eer vyftien dagen, het vrye gebruik van zynen arm zou terugkrygen.

Omtrent dien tyd kwam er, schier plotselings, eene grondige verandering in het gedrag des jongelings jegens Bella. Zy had sedert eenige dagen bemerkt dat hy zeer tot stilzwygen was geneigd; zy had hem twee of dry malen verrast, dat hy

de oogen op haer gevestigd hield met eenen zonderling vasten blik, — vol droefheid en kwynende als eene klagt, meende zy.

Bekommerd over de wederverschyning der vyandin, die zy met zoo veel geweld had bevochten, vermeerderde het meisje hare poogingen om den treurigen jongeling nieuwen moed en nieuw vertrouwen in te spreken; maer hy scheen niet langer vermaek in hare samenspraek noch in hare tegenwoordigheid te vinden. Was zy te huis, hy veinsde zich onpasselyk en bleef gansche morgenden door het kleine venster zyner kamer in de verte zien; was zy afwezig, hy wandelde zoo diep in de duinen dat niemand hem kon vinden; zat hy des middags of des avonds aen de gemeene tafel, hy hield de oogen meest nederwaerts, als vreesde hy 's meisjes blikken te ontmoeten. Hy sprak in zich zelven wanneer hy alleen dacht te zyn; eene opmerkelyke onrust vervolgde hem en het was zigthaer dat eene geheime smart hem aen het harte knaegde, alhoewel hy het niet wilde bekennen. Maer by dit alles bleef zyne tael zeer minzaam, en hy smeekte zoo nederig om versooning dat Bella in zyne nieuwe gemoedstemming niets vond dan eene reden tot meer medelyden en tot meer teedere poogingen om hem te troosten. Dan, het waren juist deze poogingen, die den edelman schenen te bedroeven of te verschrikken; want telkens dat het eenvoudig meisje, in de worsteling tegen zyne treurnis, hem in wonderzoete woorden de betuiging harer geneigdheid en harer

vriendschap herhaelde, werd hy pynlyk ontroerd en verviel hy dieper nog in zyne stilzwygende wanhoop.

Op zekeren middag dat Bella, na het noenmael, weder veel moeite had ingespannen om eenige helderheid in zynen versomberden geest te doen ontstaen, sloeg het gevoel harer onmagt haer tot zoo verre met ontmoediging, dat zy eensklaps in tranen losborst. In hare ontroering sprak zy woorden die op den edelman eenen onuitlegbaren indruk deden : hy aenschouwde haer met verschrikten blik, mompelde eenige onduidelijke verontschuldigungen, getuigde met bedwongene vurigheid van zyne innige erkenenis, en boog dan eensklaps stilzwygend het hoofd, als hadde hy de lippen gesloten op een geheim dat hem ging ontsnappen.....

Gelukkiglyk kwam de intrede van een andere persoon hem uit de droeve verlegenheid redden. Het was tante Claer, die, met overvloed van woorden en uitroepingen, de tyding bragt dat al de koningen van Europa eene samenspanning hadden aengegaen, om met vereenigde magt in Frankryk te vallen en er de republiek te vernietigen. Men mogt het nieuws als zeker aenziën ; want de strandlooper had het te Adinkerke van eenen Gentschen koopman hooren vertellen. Deze had zelfs gezegd dat de verbondene Mogendheden reeds door Braband waren getrokken, en men elken dag zich aen het nieuws van eenen schroomelyken veldslag moest verwachten.

Mynheer de Milval nam slechts een gering deel aen deze samenspraek en dwaelde weg in angstige overwegingen. Hetzy

de tyding van eenen beslissenden oorlog tegen degenen die hy als de verdrukkers van zyn vaderland aanzag, hem diep had ontroerd, of dat de tranen der maegd eenen pynlyken indruk op zyn gemoed hadden gedaen, althans, hy luisterde niet op hetgeen er werd gezegd en scheen bekommerd en aengejaegd door eenen geheimen schrik.

Bella beproefde weder hem te troosten; doch hy, daerdoor nog meer ontsteld, stond op en zegde dat hy in de duinen wilde gaen wandelen, om eenige sterkte tegen zyne onrustige gepeinzen te zoeken. Hy verliet de hut en stapte met haest over heuvelen en dalen, in de rigting der Kerkepanne.....

Toen hy, langen tyd daarna, in de hut wederkeerde, bespeurde hy noch den blinde noch zyne dochter. Dit verwonderde hem niet. Vader Stock had de gewoonte, van tyd tot tyd met zynen arbeid naer tante Claer te gaen, om haer eenige uren gezelschap te houden. De ty was hoog; diensvolgens kon Bella niet ter garnaetvangst zyn; maer waerschyndlyk bevond zy zich in de duinen, om de koe en den ezel in de meest begroende dalen te laten weiden.

Mynheer de Milval zette zich onder den schoorsteen op eenen stoel. Zonder twyfel vervolgden hem nog de zelfde angstige gepeinzen; want hy hield het wyd geopend oog ten gronde gerigt en schudde by wylen het hoofd met ongeduld en verdriet, als iemand die zyne eigene ziel ondervraegt en niets bekomt dan duistere of ontmoedigende antwoorden.

Eindelyk begonnen zyne lippen te bewegen, en welhaest vormde zyn mond onderscheidbare klanken.

« Ik ben man » murmelde hy « de pligt der dankbaerheid zou my wel de kracht geven om verborgen te houden wat er in my geschiedt. Zeker, ik zal, zoolang ik leef, de weldaden dezer goede lieden my herinneren; maer de naem dien ik draeg zal my dwingen te vergeten, dat myne ziel hier wegdwaelde onder de zoete begoocheling welke men liefde noemt. — Maer Bella? Zou het waer zyn dat, uit haer medelyden en uit hare vriendschap voor my, eene onvoldoebare neiging is ontstaen? Ach, ik vrees het sedert eenige dagen. Gister avond heeft de verdenking van zulk geheim my met schrik en smart geslagen. Arm kind! zy heeft my het leven gered; al de schatten van haer liefderyk gemoed heeft zy uitgeput, om het licht der hoop in mynen verscheurden boezem te doen dalen. Tot het zweet haers aenschyns, tot de innigste gebeden harer godminnende ziel heeft zy den ongelukkigen vreemdeling gewyd..... En ik, wat zou ik doen om die wonderbare goedheid te vergelden? Ik zou in dit zuiver en bemindend hart den vérgiftigden dolk eener eeuwige treurnis achterlaten? Waer geluk en vrede heerschte, zou ik verdriet en wanhoop hebben gebragt?.... Eilaes, zou ik nog eenige rust kunnen hebben op aerde, wanneer myn ontstelde geest en myn beschuldigend geweten my haer zouden toonen, dwalend in de duinen, verkwynend van smart, en tranen stortend over de afwezigheid van hem, wiens geboorte en wiens

bloed eenen onoverkomelyken muer tusschen haer hart en het zyne hebben opgeregt? Neen, neen, niet gearzeld. Misschien is het nog tyd; waerschyndlyk heeft het liefdegevoel dat my verschrikt nog geene vaste wortelen in den boezem van het eenvoudig kind geschoten..... Het afscheid zal haer pynlyk zyn. — En my, zal het wreede vaerwel my dan ongevoelig laten?.... »

Hy boog het hoofd dieper op de borst en bleef lang in stilzwygende overweging verzonken. Zyn gelaet verhelderde en er zweefde een droomachtige glimlach op zyne lippen, terwyl hy zegde :

« Edel? Maer zyn zy niet edel, deze nederige menschen, die, ongekend en onbeloond, deugd oefenen en opoffering plegen, zonder dat een doorluchtige naem er hun eene wet van make? Wat kan er edeler en zuiverder zyn dan het hart van dit eenvoudig meisje? Onnoozel als eene duive, liefderyk als een engel, moedig en sterk als eene maegd der oude tyden, — en schoon, schoon als myne arme zuster!.... Hier in de duinen wonen, nevens haer, verre van de booze wereld, in eenen dampkring van zielenvreugde, van vriendschap en van liefde? Gansch een leven van onverstoorbaer geluk! »

Hy wong zich eensklaps de leden als geschokt door eenen plotselyke ommekeer in zyne gepeinzen. Het hoofd met fierheid verheffend, zegde hy op den toon der verontwaardiging :

« Dwaesheid! Welke is dan de geheime magt die my genoeg beheerscht, om my immer op nieuw tot zulke zinne-

looze droomen te doen verdwalen? Myne ontstelde ziel verlustigt zich in eene gedachte, waarvan de verwezentlyking eene lafheid en eene eeuwige schande zou zyn! Hoe? de laetste afstammeling der Milvals zou vergeten, welk bloed hem in de aderen vloeit? Hy zou de erfenis der vaderlyke eer verzaken, zyn geslacht hier in de eenzaamheid der duinen laten uitsterven, en zyn vlekkeloos wapenschild, tusschen nederige visschers laten verloren gaen? ô, Neen, neen, myn vader zal uit Gods schoot niet nederzien op eenen verbasterden zoon. Ik zal my niet te beschuldigen hebben, dat ik, wetens en willens, in den boezem van haer, die my het leven redde, eene noodlottige neiging heb laten ontstaen. Het is wel wreed, eilaes, de tranen van dien goeden engel te doen vlieten; maer de onverbiddelyke wet der pligt gebiedt!... Wat haer zeggen? Hoe die onverwachte beslissing verregtveerdigd?... Maer wanneer de émigrés, zy die myne broeders zyn door het ongeluk en door hunnen haet tegen de moordenaers myner ouders, eene laetste en reusachtige pooging wagen om het verloren vaderland te herwinnen, wat zou er dan wonders zyn, indien ik wilde vertrekken om onder hunne heldhaftige vaendels te gaen stryden?... En myn gebroken arm die nog niet genezen is? Het is gelyk, ik moet my losrukken uit de betoovering welke my den geest verduistert; haer geluk, de rust haers levens zyn hier op het spel : de minste aerzeling is eene lafheid en eene misdaed! »

Onder het uitspreken dezer laetste woorden regtte hy zich op, verliet de hut en stapte in de duinen. Na vele heuvelen te hebben beklommen en in even zoo vele diepten te zyn gedaeld, bleef hy eensklaps staen, op den buitensten rand eener soort van kom, die langs alle kanten met zandige hoogten was omsloten als met eenen ringmuer. Hy zag Bella op den grond gezeten; en, niet verre van haer, den ezel en de koe, weidende op de schaersche kruiden die den vochtigen bodem begroenden.

Hem trof het gepeins dat het meisje deze plaets had uitgekozen, om in de volstrekste eenzaamheid te kunnen mymeren; want, buiten het schier onvatbaer geruisch der zee, was het hier stil en doodsch als in een graf, en de blik kon er nergens ruimte vinden dan omhoog in het onpeilbaer blauw des hemels.

Dit vermoeden bedroefde hem, maer hy scheen er tevens meer besluit en meer wil uit te putten; want hy daelde met vasten stap de helling af en rigtte zich tot de maegd.

Bella, alhoewel zy een breiwerk in de handen hield, zat beweegloos met den blik ter aerde gevestigd, en zoo diep moest zy in haren droom verslonden zyn, dat zy als uit den slaep opschoot, toen mynheer de Milval haer reeds zeer naby was. Zy had geweend; eventwel, zy groette hem met eenen stillen, zoeten glimlach door hare tranen.

De jongeling, ontsteld door de teekens harer smart, zette zich nevens haer neder en vroeg op troostenden toon :

« Bella, arm kind, gy weent in eenzaamheid? Gy hebt dus verdriet? »

« Ach, ik ben zoo ongelukkig sedert eenigen tyd! » zuchtte zy. « Het is wel wreed van u, mynheer, my de eenige belooning te weigeren die ik voor al myne moeite verlang. »

« Eene belooning? » mompelde de Milval, schier bevend in de afwachting eener gevreesde veropenbaring. « Wat eischt gy dan van my? »

« Weinig » antwoordde het meisje « een beetje toegevendheid. Sedert eene week, heb ik dikwyls u willen zeggen wat my dus treurig maekt; maer ik durfde niet. Nu gy my het vraegt, zal ik u antwoorden. Ziet gy, mynheer, gy zult het wel hoogmoedig vinden van mynentwege; maer toen ik u in de wooning myns vaders had gebragt, ben ik gaen denken dat God zelf my den last had opgelegd om over u te waken, u te genezen en u te troosten. Die zending heb ik aenveerd met dankbaerheid en met liefde, en ik heb in myne gebeden God beloofd, dat ik ze tot het einde zou volbrengen. Sedert eenigen tyd pynigt my de droeve overtuiging dat ik te veel van myne krachten heb verwacht. De moedeloosheid drukt zwaerder dan ooit op u, mynheer; gy verbergt my uw verdriet, maer ik zie wel dat er een wreede worm u aen het harte knaegt. »

« Gy misgrypt u, Bella, dit is de reden myner treurnis niet » zegde de jongeling, diep geroerd.

« Gy kunt niet altyd hier blyven, mynheer » ging het

meisje voort. « Ik weet wel dat een man van uwe geboorte en uwen rang eenen anderen roep op de wereld heeft dan tusschen arme visschers zyn leven te slyten. Gy zult dus vertrekken als gy genezen zyt. Eilaes, ik zal nog niet eens mogen denken, dat ik uwe smarten heb kunnen stillen! Ik zal, in den geest, u gebogen zien onder eene eeuwige wanhoop!.... Uwe afwezigheid, mynheer, zal my voor langen tyd treurig maken; maer hadde ik u zien weggaen met eenigen moed en met eenige hoop in het leven, welke zoete troost ware het my geweest, te mogen denken dat gy niet gansch ongelukkig op aerde zoudt zyn! »

« Maer gy snakt dan wel vurig naer het geluk van den armen vreemdeling? » riep de jongeling, verstomd over zoo veel zelfsoffering.

« Vurig, mynheer? » herhaelde zy. « Iets voor u te mogen doen, was my eene bron van onzeggelyk zoete ontroeringen; uw aenzyn, uwe tael, de edelheid uws gemoeds hebben myn verstand vervuld met een onbekend licht, en het arme visschersmeisje heeft zich verheven gevoeld in hare eigen oogen. Die weinige weken zyn een geheel leven voor my. Welnu, geloof het, mynheer, om hem gelukkig te weten, dien God aen myne zorgen toevertrouwe, zou ik kunnen toestemmen om hem nooit te hebben gezien.... »

De edelman bezweek onder eene plotselyke ontsteltenis. Zich zelve vergetende, greep hy de handen der maegd en murmelde woorden van vurige dankbaerheid.....



Van achter den tegenovergestelden duin, was sedert eene wyl een mannenhoofd opgerezen. Hy die de jonge lieden dus bespiedde, scheen verrast door hetgeen hy zag, en trok zich schier geheel achter de zandige hoogte terug, uit vrees dat zyne verschyning de gewigtige samenspraek mogt onderbreken.

« ô, Bella, gy zyt wonderbaer van verkleefdheid en edelmoed! » riep mynheer de Milval. « Heb dank, heb dank! Vrees niet, gy zult ze krygen, de belooning die gy eischt : ik zal moed hebben, en geloof in het leven. En, benevelt de herinnering van schrikkelyke rampen mynen geest, ik zal immer uw beeld ter hulp roepen en u, alhoewel afwezig, sterkte vragen tegen het verdriet. »

« Mag ik het hopen? »

« Twyfel er niet aen. Wat ik u zeg, is waer; ik zal myne belofte vervullen als eene heilige verbindtenis. »

Mynheer de Milval, na het uitspreken dezer verzekering, hernam zyne vorige houding en bleef stilzwygend ten gronde blikken, als hadde hy leedwezen gevoeld over hetgeen er was geschied. Het meisje was zeer blyde, en, over haren zegeprael juichend, sprak zy zoete woorden, om verschooning voor hare stoutheid te vragen en hem voor zyne belofte als voor eene weldaed te danken. Maer hy was weggedwaeld in overweging en luisterde niet meer. Hy vroeg zich zelve, of er wel eene reden bestond om de goede Bella door de aenkondiging van een onverwacht vertrek te bedroeven. Het scheen

hem onmiskenbaer bewezen, dat hy zich geheel had misgrepen over den waren aerd van 's meisjes neiging voor hem; want indien de liefde — dit gevoel dat de ziel beheerscht en de zinnen ontstelt — bezit van haer hart had genomen, hoe zou zy onbewimpeld en vry, met een helder en rustig gemoed, hem deze hoogste getuigenissen van verkleefdheid hebben kunnen geven? Maer hy zelf? Was hy, weggerukt door bewondering, wel meester gebleven van zyne ontroering? En moest hy niets vreezen van zyne eigene zwakheid?

Hy poogde nieuwe krachten uit de overtuiging zyner pligt te putten, en hief na eene wyl het hoofd op.

« Bella » zegde hy « ik was hier gekomen om u iets te zeggen, dat u misschien zal verrassen; maer gy zult het my vergeven, niet waer, indien ik, tegen mynen dank, my gedwongen zie u eenig verdriet aen te doen? Bella ik moet vertrekken : eene onverbiddelyke pligt roep my verre van hier. »

« Nog tien of twaelf dagen » murmelde het meisje. « Ik zal my aen het gedacht van uw vertrek poogen te gewinnen. »

« Neen, neen, vriendin, ik moet dit oord verlaten, heden of morgen. »

« Wat? wat zegt gy? Zie, hoe ik beef! Vandaag of morgen? »

« Bedaer, Bella, en luister insgelyks met toegevendheid op hetgeen ik u ga zeggen » hernam de edelman op vasten toon. « Gy hebt gehoord, door uwe tante, dat de Koningen

van Europa hunne vereenigde magten tegen de Republiek aenvoeren. Deze legers, die stryden gaen voor de heiligste zaek, zyn niet samengesteld uit vreemde soldaten alleen. Duizende edellieden, die uit Frankryk zyn gevlugt om aen de guillotien te ontsnappen, duizende moedige mannen wier hart dorst heeft naer wraek over de afschuwelykste koningsmoord, zyn sedert langen tyd in Duitschland en Holland te saëm geloopen, om van daer ter herwinning van het verloren vaderland te trekken. Ik ook ben edel, Bella; maer geloof niet dat de edeldom alleen bestaet in het dragen van eenen min of meer ouden naem. Hy bestaet vooral in de pligt der zielengrootheid, in de pligt der heldhaftige zelsopoffering, die in een geslacht, van vader tot zoon, als een geheiligd erfdeel wordt nagelaten en aenveerd. Terwyl ik u spreek, Bella, vliet misschien het edelste bloed van Frankryk by stroomen, in den vreeselyken stryd tegen de verdrukkers van myn ongelukkig vaderland..... En ik zou het zyn, die de vervulling van dien pligt zou ontwyken, ik wiens geweten wordt gestoord door den roep om wraek, die opstyg uit het onschuldig bloed myner ouders? »

Het meisje had hem gedurende deze gloeiende aenroeping met klimmende verbaesdheid aengezien. Zy scheen verstomd van bewondering of van eerbied, en had waarschyglyk vergeten wat hy haer wilde doen begrypen.

« Welnu, Bella » vroeg de jongeling « zeg, moet ik niet gehoorzamen aen dien oppersten pligt? »

« Ah, wat is uw gelaet ontzaggelyk! » murmelde zy « zoo, met dit licht op uw voorhoofd, met dit vuer in uwe oogen! Hoe schoon! »

« Eenvoudige ziel! » zuchtte de edelman. « Gy luistert niet, Bella. Indien ik hier bleve, terwyl myne landgenoten hun bloed voor de verlossing van het vaderland vergieten, ik wierde onteerd voor altyd; ik wierde ongelukkig voor gansch het leven; want ik zou in myne eigen oogen niets zyn dan een verachtelyke lafaerd, onweerdig van zyn voor-geslacht en van zyn vaderland! »

« Hemel! gy wilt naer den oorlog? naer het slagveld? En indien een vyandyke kogel u trest?» riep het meisje, als uit eenen droom opschietende.... Maer zy boog het hoofd en morde met onderwerping : « Lafaerd? gy, mynheer? ô, Neen, neen, doe uwen pligt. Ik zal God bidden dat hy u bescherme. »

« Dank, Bella » zegde de jongeling « gy zyt een edel kind. Troost u, ik zal u niet vergeten. Ik zal u dikwyls schryven; — zoohaest ik vry word, zal ik terugkeeren, om nog dit oord te zien waer ik het voorwerp was der grootmoedigste opoffering. Het is mogelyk dat Frankryk worde verlost, het is mogelyk dat het vaderlyk fortuin my worde teruggegeven. Wees verzekerd, ik zal den hemel voor die weldaed zegenen, alleenlyk omdat ze my zal toelaten u te beloonen zoo als gy het verdient. Gaen wy nu tot uwen vader, vriendinne. Help my om hem te doen begrypen dat ik

gehoorzaem aen eenen onverbiddelyken pligt. Ware het mogelyk, ik zou nog dezen namiddag willen vertrekken. »

Het meisje greep eene wisse van den grond en ging stilzwygend tot den ezel en de koe, om ze huiswaerts te dryven. Zy scheen zeer bedrukt en liet het hoofd mismoedig op de borst hangen.

Toen mynheer de Milval haer ter zyde kwam, bemerkte hy dat er tranen uit hare oogen vielen.

« Ach, Bella » zegde hy « maekt my het afscheid niet pynlyk. Geloof my, ik heb moed noodig om u zoo eensklaps te verlaten. »

« Dezen namiddag reeds! » zuchtte het meisje. « Het is dus zeer verre dat gy wilt gaen? »

« Ik weet het niet; naer het Walenland waerschyglyk. »

« Naer het Walenland! onbekend en zonder geld! »

« Geld behoef ik niet, Bella. Gy weet dat de beeldtenis myner moeder omzet is met kleine diamanten. In de eerste stad de beste, zal ik er eenigen van kunnen verkoopen. »

« Maer, mynheer, zoo met eenen ongenezen arm kunt gy niet vechten. »

« Hy zal genezen zyn, Bella, wanneer ik het leger der bondgenoten zal bereiken. »

Het meisje zweeg en begon overvloedige tranen te storten; hare borst zwoegde onder het gewigt harer smart.

« Arm kind » zegde de edelman, na eene wyl stilte « de

moed ontbreekt u. Denk dat wy allen slaven zyn van het lot en van den pligt. »

Hare te samengevoegde handen tot hem opheffende, smeekte Bella :

« Vandaag reeds? Dit gedacht verscheurt my het hart. ô, Ik bid u, gun my eene weldaed. De chirurgyn zal binnen dry dagen komen om uwen arm te bezigtigen. Blyf tot dan! »

« Neen vriendin, vraag my dit niet. »

« Ik zal u zegenen voor deze toegevendheid. De chirurgyn zal u zeggen, of gy de lange reis zonder gevaer zult kunnen ondernemen. »

De jongeling overwoog een oogenblik, dan zegde hy met eenen zucht :

« Dry dagen? Welaen, het zy zoo. »

« Ah, wees gedankt » riep het meisje « nog dry dagen! »

Zy hadden den bovensten rand der kom bereikt, en daelden nu achter den hoogen duin in de diepte.

Nauwelyks waren zy verdwenen, of er rees een man van achter den heuvel op. Het was de strandlooper, die de jonge lieden sedert lang had afgespied, en nu waerschyglyk van verre hen wilde volgen, om te zien of hy niet een gewichtig geheim zou kunnen verrassen..... Maer op eene hoogte staende, bespeurde hy eensklaps den visscher Djosep, die in het voetpad naer Adinkerke langzaam voortstapte. Dit gezigt scheen Ko Snel te verblyden. Terwyl eene soort van boozen glimlach zyne lippen te samen trok, bedacht hy zich

een oogenblik. Dan ontsnapte hem een zegevierende kreet; en, zydelings van den heuvel dalende, liep hy in allerhaest achter de duinen door, tot dat hy zich op eene plaets bevond, waer DJosep onmisbaer zou voorbygaen. Hier zette de strandlooper zich neder op het zand en plooide het hoofd in de beide handen, als iemand die gebukt ligt onder den last van een diep verdriet.

VIII.

Djosep naderde al fluitende tot de plaets waer de strandlooper, aen den voet van eenen duin, met de handen voor de oogen nederzat. Toen hy Ko Snel in deze houding bemerkte, bleef hy eerst verwonderd staen, deed dan eenige stappen tot hem en riep :

« Eh, Ko, jongen, zyt gy ziek of slaept gy? »

Zich opregtende, zegde de strandlooper op eenen toon van diepe spyt :

« Het is om uit de wereld te gaen vlugten! Men kan, zelfs in de duinen, geene plaets meer vinden om in eenzaamheid te treuren. »

« Ik geloof het wel » lachte Djosep « als ge juist

nevens de baen gaet zitten! Dit is zeker het middel niet om alleen te zyn. En wat is het dat u bedroeft, Ko? »

« Eilaes, een schrikkelyk ongeluk bedreigt óns allen! » zuchtte de strandlooper. .

« Inderdaed, als men u ziet, moet men zich aen slecht nieuws verwachten. Trek het zoo lang niet. Laet hooren, wat weet gy alweder? »

« Wanneer het kalf verdrongen is, vult men den put; en die blind wil zyn, ziet klaer als het te laet is..... Dan zal men zeggen « ach, Ko-lief, hadden wy uwen raed niet verworpen, de schaemte en het verdriet zouden ons het leven niet voor eeuwig bitter maken. »

« Maer wat onbegrypelyke dingen mompelt gy? » kreet Djosep. « Van wie of van wat spreekt gy? »

« Arme Bella » klaegde de strandlooper « zy zal voor de lafheid van allen betalen en boeten! »

« Zou er iets myne nichte bedreigen? Spreek, Ko, waerschynlyk is uwe vrees ongegrond. »

« Neen, Djosep, wat ik weet, weet ik veel te goed voor myn geluk, en het is geen ingebeeld kwaed dat my het hart van droefheid en woede doet verkrampen; maer ik heb u beloofd, dat ik my houden zou alsof ik dien mynheer de Milval niet kende. Wat ik heden zag, dwingt my deze belofte te breken. Ik wil niet laffelyk, zoo als gy en anderen, het onschuldig lam door den wolf laten verscheuren, zonder het ten minste poogen te wreken..... »

Deze woorden, alhoewel zeer duister, schenen eenen diepen indruk op Djosep te doen. Met zekere ongerustheid in de stem zegde hy :

« Ko, het is alsof gy vermaek vindt in my te verschrikken. Waerom spreekt gy niet klaer voor de vuist? »

« Ik zou het wel willen, Djosep; maer gy, met uw oploopend bloed, zult my seffens onderbreken; en, wie weet of gy, in uwe dolheid, niet weder de handen aen my gaet slaen? »

« Wees gerust, ik geef u myn woord dat ik bedaerd zal blyven? »

« Wel zeker, Djosep? »

« Gy moogt erop vertrouwen, zeg ik u. Maer kom, om Gods wille, voor den dag met uw erg nieuws. Gy zoudt my eene geraektheid doen krygen met dit eeuwig talmen! »

« Gy moest naer Adinkerke, niet waer? Ik zal een eind met u gaen, en onderwege zeggen wat my zoo zeer bedroeft. Dan, Djosep, geef acht op u zelve, ik bid u; want zoohaest ik bemerk dat uwe oogen ontvlammen of dat uwe vuisten zich sluiten, spring ik de duinen in, en gy ziet my niet meer vóór dat ik my hebbe gewroken. »

De visscher deed geweld om zyn ongeduld meester te blyven en grommelde in zich zelve, terwyl hy nevens zynen gezel in het zandig pad langzaam voortstapte en hem onder-vragend aenzag.

« Welaen, luister met goeden wil op myne woorden » zegde de strandlooper. « Niet waer, Djosep, Bella is een schoon en braef meisje? Gelukkig zou hy geweest zyn, die haer tot huisvrouw hadde mogen bekomen, vooraleer die mynheer de Milval, tot ons ongeluk, door de hel hier in de duinen werd gezonden? »

« Ko, Ko, pas op! » morde de visscher. « Gy verdooft in eenen gevaerlyken weg! »

« Ziet gy wel, Djosep? Ik zal dan maer zwygen en u verlaten. »

« Neen, spreek, ik zal my bedwingen. »

« Uwe gramschap is natuerlyk, Djosep. Het zou wel wonderlyk zyn, indien gy, sedert de komst van mynheer de Milval, blind genoeg geweest waert om nu niet te vermoeden wat ik u wil zeggen. Inderdaed, gy zaegt uwe nichte wel geerne, niet waer? Want hoe dikwyls herhaeldet gy zelf, dat niemand anders dan gy ze tot huisvrouw zou krygen, indien gy een tiental jaren jonger waert? Ik, die niet zoo oud ben als gy, en daerenboven het noodige geld bezit om haer gelukkig te maken, ik was wel zeker dat zy eindelyk toch myne vrouw zou geworden zyn. »

« Kom, kom » morde de visscher met eenen lach van misprijzen op de lippen « zy uwe vrouw? Bella? Zulke leelyke vent? Gy droomt! »

« Leelyk of niet : geld maekt alles schoon. Maer laet ons dit onbeslist laten; want, zooals de zaken nu staen, zou ik

Bella niet meer tot huisvrouw durven aenveerden, uit vreeze dat de visch..... »

Djosep sprong eenen stap achteruit, trok het hoofd tusschen de schouders terug, en dan met vlammden blik den strandlooper aenziende, grolde hy :

« Wat is dit? Wat durft gy denken van myne nichte? Zyt gy uw leven moede? »

Ko Snel verwyderde zich met eene geveinsde verschriktheid, en antwoordde :

« Het is onmogelyk met u te spreken. Waerom wacht gy niet tot dat gy ten minste kunt oordeelen over hetgeen ik u te zeggen heb? Ik beschuldig Bella niet : zy is de onnoozelheid zelve; maer wat ik met myne eigene oogen heb gezien, dit toch zal uwe dwaze opvliendheid my niet beletten te gelooven. Vaerwel, Djosep; vermits gy my niet wilt aenhooren, zal ik raed nemen van my zelven alleen, en den pligt trachten te volbrengen dien myne regtzinnige liefde tot haer my oplegt. »

« Hier! kom terug! » bevoel de visscher met eene ontsteltenis welke hy niet kon bedwingen.

« Ik zal wederkeeren; maer wees toch man, Djosep, en heb den moed om de waerheid te hooren, al is zy ook onaengenaem. Nu, laet ons voortstappen; ik zal myne woorden op zulke wyze poogen te draeijen dat zy uw gevoelig gemoed niet kwetsen. Dat Bella gansche dagen in de duinen met den edelman alleen blyft, dit schynt u niet verwonderlyk? Dat zy

rust noch duer heeft in zyne afwezigheid, zoo als tante Claer zelve zegt, dit is natuerlyk, niet waer? Inderdaed, de goede ziel moet den ongelukkige troosten..... »

« Ah, ah, gy raeskalt als een dwaze! » riep Djosep lachende. « Wat er geschiedt is uwe schuld alleen. Haddet gy, door uwe onvoorzigtige veropenbaring der gruwelyke dood zyner ouders, den armen edelman het hart niet verpletterd, dan zou myne nichte zoo veel geweld niet hebben moeten doen, om hem voor eene doodelyke ziekte of voor het verlies zyner zinnen te behoeden. Wat wonders is daeraen, dat Bella den mensch blyve bewaken die haer het leven is verschuldigd en nog immer hare hulp behoeft om niet in wanhoop te vervallen? Waerom zou myne nichte afhouden van het liefdadig werk, vooraleer het gansch is volvoerd? »

« Ja, Djosep » morde de strandlooper, de schouders in twyfel optrekkende « wat Bella betreft, het mag wel zyn zoo als gy zegt. Ik weet het zoo min als gy; maer gy zult toch niet beweeren dat een meisje en een man, die beiden jong zyn en schoon, en waervan de eene eenvoudig is als een visscherskind, en de andere afgerigt en slim als een stadsche heer, maenden lang in eenzaamheid van niets zullen spreken, dan van het schoone weder en van den wind die er waeit. Ziet gy, Djosep, een edelman acht al de andere menschen min noch meer dan het stof zyner voeten, en als hy dus een arm meisje kan ongelukkig maken, dan gaet hy heen en laet haer zitten in het verdriet en in de schande, zonder zelfs

nog eens in zyn leven aen haer te denken. Arme vader Stock, indien zulke ramp zyne oude dagen moest vergiftigen! »

De visscher, greep met een heesch gegorgel den strandlooper by den arm, en, terwyl hy hem de spieren te pletten neep, grommelde hy :

« My bekruipt de lust om u onder myne voeten te vertrappen, kwaedaerdig ongedierte dat gy zyt! Ik heb u vast; gy zult bewyzen dat gy ten minste eene schynreden hebt, om mynheer de Milval dus van eerlooze inzigten te verdenken; maer geef acht op u zelven, want indien gy uit boosheid alleen my dus de zinnen hebt ontsteld, sleur ik u wel zeker de venynige tong uit den mond! »

« Ik zal niet spreken » antwoordde Ko. « Zoolang gy my vasthoudt, komt er geen woord meer over myne lippen. De bewyzen die gy vraegt, ging ik u juist geven; maer gy gelooft toch niet dat ik my zal laten doodslaen, om u eene waarheid te zeggen die gy niet hooren wilt? Indien gy geene liefde genoeg voor de arme Bella hebt, om bedaerd te luisteren als hare eer en het geluk van gansch haer leven op het spel is, dan zyn myne poogingen om u de oogen te openen gansch nutteloos. Laet my heengaan; ik vraag niet beter dan te mogen zwygen. »

« Welaen! » zuchtte Djosep, zyne vuist terugtrekkende « zeg spoedig, welke bewyzen hebt gy? »

De strandlooper blikte ter zyde in de duinen, als om den

weg te zoeken langs waer hy zou kunnen vlugten, en sprak dan met teruggehoudene stem :

« Ik heb bewyzen sedert lang; want het toeval liet my vele dingen zien, die niet zoo klaer zyn als regenwater; maer ik zal u alleenlyk zeggen wat daer straks onder myne oogen is geschied. Gy moogt my den hals breken, zoo gy wilt, Djosep; uwe gramschap zal toch wat is niet beletten te zyn. Nog geen half uer is het geleden; ik kwam van het strand door de duinen. Eensklaps zie ik mynheer de Milval in eene eenzame diepte nedergezeten; en, digt nevens hem, zyde aen zyde, uwe nichte, wier wangen glinsterden van overvloedige tranen. Dit gezigt slaet my met angst en verdriet. Hoe anders, vermits ik Bella regtzinnig bemin en een ongeluk vrees? Ik blyf half verborgen staen; want my dacht wel dat ik hier een beklagelyk geheim ging verrassen. Weet gy wat ik heb gezien, Djosep? »

De visscher scheen uit eenen slaep op te schieten, en morde met eene siddering in de stem :

« Welnu? »

« Ik heb gezien hoe zy elkander met drift de handen aangrepen en drukten! »

« Is dit al wat gy weet? » riep Djosep met eenen diepen zucht, als viele hem een zware steen van het hart.

« Wat beteekent dit? »

« Oh, het is nog niet genoeg om u te doen begrypen wat er geschiedt? » schertste de strandlooper, terwyl hy

den blik op de vuisten des visschers hield gerigt. « Om u eene al te diepe ontsteltenis te sparen, wilde ik het ergste verzwynen; maer vermits gy my ertoe dwingt, zal ik het zeggen, in de overtuiging dat gy niet onregtveerdig genoeg zult zyn, om my te straffen voor myne onderwerping aen uw verlangen. Wat ik nog heb gezien, vraegt gy? Ik heb gezien dat mynheer de Milval zyne armen om den hals uwer nichte sloeg en haer op zyn hart trok..... En zy, alhoewel onnoozel zeker, bood hem geenens wederstand. Integendeel! » riep hy nog, terwyl hy in de duinen liep, om den woedenden visscher te ontvlugten, die met toegebalkte vuisten hem achterna was gesprongen.

Djosep, als verpletterd voor den voet van den duin staende, scheen den strandlooper te vergeten en in pynlyke gedachten weg te dwalen.

Eventwel, na eene wyl beweegloos in het zand te hebben geblikt, schudde hy het hoofd met kracht en stapte vooruit in het voetpad, dat naer Adinkerke leidde.

« Wat ben ik dom en kinderachtig! » mompelde hy. « Geloof gaen hechten aen de lastertael van die slang? Myne nichte? Wat is er zuiverder dan haer eenvoudig hart? En zy zou het zyn, die de rust en het geluk van haren blinden vader in gevaer zou kunnen brengen? Ah, ah, welke zinneloosheid! Mynheer de Milval is een man, die edel is, niet alleen door zyne geboorte, maer ook door zyn gemoed. Zou hy bekwaem zyn om de eindelooze goedheid myner nichte

te betalen door eene laffe verleiding? Neen, neen, het is iets dat die vermaledyde strandraef heeft uitgevonden om my ongelukkig te maken. Hy zal zyn doel niet bereiken : ik lach met zynen boozen praet. Maer dat ik hem ditmael onder myne handen kryge!.... Kom, kom, daeraen niet meer gedacht! »

En Djosep stapte met koortsige haest vooruit, als wilde hy de gepeinzen ontvlugten, die hem vervolgden. Weinige minuten later vertraegde hy allengs zynen gang en bleef weder staen; zyne oogen waren verwilderd en zyne wangen waren bleek. Het hoofd schuddende, mompelde hy :

« Maer de liefde? De liefde is iets dat den mensch blind maekt en hem alles kan doen vergeten! Hoe? ik die jaren lang uit eerbied verborgen hield wat my de zinnen ontstelde, ik zou Bella, de eenvoudige, de schoone Bella, het slagtoffer moeten zien van..... Gruwelyk gepeins! Ik weet niet : het is my als wierde myn hart met gloeiende tangen gepletterd. Ik geloof den strandlooper niet. Waerom dan kan ik dien schrikkelyken angst niet overwinnen? Oh, nu gevoel ik wel hoe ik Bella bemin! »

Hy stampte zoo geweldig met de voeten, dat het zand voor hem heenvloog. In zyne woede greep hy eenen bos Zeedoorn aen en rukte zyne taeije stammen uit den grond : het bloed lekte hem van de handen..... Dan hernam hy zynen loop naer Adinkerke, van tyd tot tyd zynen gang onderbrekende, om te overwegen en tot zich zelve te

spreken.... maer eindelyk werd hy eenigzins rustiger; en, of het bedaerdheid of moedeloosheid was, hy stapte langzaam voort, met het hoofd op de borst gebogen, doch zonder dat nog geweldige gebaren van zyne ontsteltenis kwamen getuigen.

Zoo geraakte hy van tusschen de zandheuvcls en in de vruchtbare velden, die Adinkerke van de duinen scheidcn. Na eenige boogscheuten weegs nog te hebben afgelegd, bereikte hy het dorp.

Toen hy de vaert van Duinkerke eene wyl had gevolgd, en in de lange straet kwam, die de markt der gemeente is, sloeg hem iets vreemds met eene plotselyke verrassing. Hy zag voor de deur van den *St-Sebastiaen* een groot getal mannen en ook vrouwen, in eenen hoop te samen gedrongen, en waervan sommigen de handen in de hoogte hieven als maekten zy misbaer over een ongeluk. Hy twyfelde niet of er moest iemand van een dak gevallen of door eenen wagen overreden zyn, en waerschyglyk had men het arme slagtoffer in den *St-Sebastiaen* gedragen; maer wat hy niet begrypen kon, was dat hy in de verte, hier en daer, lieden zag die, met korven aen de hand of pakken op den rug, uit de huizen kwamen gelooopen en wegvlugtten als poogden zy hunne goederen uit eenen brand te redden.

De visscher ging tot de vergaderde lieden vóór den *St-Sebastiaen*; en daer eenen zyner bekenden op den schouder kloppende vroeg hy :

« Jan, vriend, wat is er voorgevallen, dat men hier zoo te hoopen staet? Is er een ongeluk geschied? »

« Een ongeluk, Djosep? Een ongeluk? » riep de andere
« Het is al erger, veel erger! De Franschen zyn in Veurne! De gansche stad krielt van soldaten, met kanons, zoo groot en zoo veel, dat de huizen dreigen in te storten waer ze voorbyryden!... Gy wilt het niet gelooven? Vraeg het aen den schoolmeester daer binnen. Die komt regt van Veurne. »

Djosep drong door den hoop en trad in de herberg. Hier hoorde hy dat de schoolmeester uitlegde, hoe de Franschen het leger der Bondgenoten in eenen vreeselyken veldslag hadden verslagen, omtrent Fleurus, niet verre van Charleroi. Hy zegde daerenboven, dat het gansche land verloren was en de Franschen waerschyndlyk de stad Brussel reeds hadden ingenomen, aengezien er geene magt meer bestond die het kon beletten.

Djosep verviel te midden dezer koutende lieden in eene diepe overweging; hy boog het hoofd op de borst en blikte ten gronde. Wel besefte hy, hoe deze schrikkelyke tyding mynheer de Milval bedreigde; want, volgens zyne meening, zou met de Fransche legers ook in het land de guillotien verschynen, welke dorst moest hebben naer het bloed van eenen edelman die haer slechts als by mirakel was ontsnapt; maer de strandlooper had in zynen boezem eenen kiem van haet nedergelegd, en Djosep vroeg zich zelve, of hy zich wel te bekommeren had om het lot van iemand, die misschien

de opoffering met verraed zou loonen. Dan, na eene wyl nam zyne ingeboren edelmoedigheid de overhand. Hy verjaegde het kwaed verdenken met geweld uit zynen geest, en begon de aanwezige lieden te ondervragen, om nauwkeurig te vernemen wat men over den toestand der zaken wist. Hy zou, na deze inlichtingen te hebben bekomen, met allen spoed de boodschappen volbrengen waarmede tante Claer en Bella hem hadden belast, en dan naer huis loopen, om mynheer de Milval te gaen verwittigen en tot zyne redding by te dragen, indien het noodig mogte zyn.

Terwyl hy sprekende was, ontstond er eensklaps op de straet een akelig gekerm, en al de lieden van buiten stoven in verwarring binnen de herberg, roepende :

« Vlugt, vlugt, daer zyn de Franschen! Daer zyn ze! daer zyn ze! »

En de meesten vloten langs de achterdeur uit, om over heg en over haeg eene bedekte baen naer hunne wooning te zoeken. Slechts eenigen bleven in den *St-Sebastiaen* en schouwden met verbaesdheid door de vensterruiten.

Op dit oogenblik vertoonden zich waerlyk twee Fransche soldaten in de straet. Het waren schoone mannen met barsche aengezigten en zware, ahangende knevels. Zy droegen opgetoomde vouwhoeden, door eenen winderigen vederbos overschaduw, pistolen in den gordel en slepende sabels met stalen scheeden. Een drykleurige sluijer, die hun de middel omvatte, scheen aen te duiden dat zy officiers

waren. Een van beiden was ouder dan de andere, en ook werkelyk hooger van gestalte; het aengezigt van den jongere getuigde van meer trotschheid en van eene byzondere hardheid des gemoeds.

Voorby den *St-Sebastiaen* stappende, lachte deze met misprijzen, en zegde tot zynen gezelschap, zonder zynen gang te onderbreken :

« Zyn zy dom, die grove boeren! Dit vlugt weg als eene kudde schapen, by het enkel verschynen van eenen Franschen soldaet. Meenen zy dan menscheneters in ons te zien? »

« Zy zyn verveerd in hunne eenvoudigheid, omdat zy ons inzicht niet kennen » bemerkte de andere.

« Zeg veeleer dat zy aenhangers zyn van koningen en dwingelanden, en ons liever in de hel zouden zien dan hier. En moeten denken, dat Frankryk tegen gansch Europa worstelt, om aen zulke wezens eene vryheid te brengen die zy met haet verstooten! »

« Gy meent het » sprak de andere met eenen glimlach, waerin zekere blyde fierheid lichtte « maer gy bedriegt u. Geen volk op aerde heeft meer bloed voor de vryheid vergoten dan het volk dezer landen. Geheel zyne geschiedenis is slechts een enkele reusachtige stryd tot het behoud der vryheid, die, van de oude tyden af, zyn nationaal erfdeel was. Sedert lang toch heeft het moeten onderdoen voor de overmagt, en zyne onafhankelykheid verloren. Ook, wees zeker dat, indien wy hier niets anders bragten dan de vryheid, men

ons met open armen zou ontvangen; maer de schrikkelijke zuster, die men te Parys aen de vryheid heeft gegeven, slaet alle volkeren met eene grenslooze verschriktheid. »

« De guillotien? » zegde de andere officier. « Het is een noodzakelyk kwaed. Hoe zou men Frankryk van alle vryheid-haters kunnen verlossen en de republiek tegen de geheime kuiperyen der aristocraten kunnen verdedigen, indien men dit woekerend onkruid niet in den wortel afsneed of in het bloed versmachtte? »

« Waerschylyk is de guillotien er inderdaed noodig tot behoud der republiek, vermits de gekozenen des volks, te Parys, er zoo over oordeelen » zuchtte de oudste der twee officiers, het hoofd schuddende « maer het is eventwel pynlyk voor een soldaet, die niets kent dan het slagveld om eene goede zaak te doen zegepralen, te moeten denken dat de beul meer werks afdoet dan hy. »

Dit zeggende keerde hy in een klein straetje, dat op het kerkhof uitliep. Hy scheen droomachtig en antwoordde niet meer op de bemerkingen van zynen gezel.

Toen zy te midden van het doodenveld gekomen waren, bleef hy eensklaps staen, vóór een houten kruis dat tusschen vele anderen zich onderscheidde door eene meerdere hoogte. Hy nam den hoed af, boog het hoofd en bleef zwygend.

« Wat doet gy? » vroeg de andere verbaesd.

« Hier is het graf myner ouders; hier rusten myn vader en myne moeder » was het stille antwoord.

« Gy bidt! Zoudt gy by geval aen de domme uitvindfels der priesters gelooven? »

« By het graf zyner ouders voelt de zoon zyne ziel opwellen tot het Opperste Wezen, in wiens schoot zy woonen » murmelde de oude officier met indrukwekkende plegtigheid in de stem.

« Oh! het Opperste Wezen! Dit is wat anders : zoo begryp ik het » zegde de andere, zich insgelyks het hoofd ontdekkende.

Na eene wyl stilte bemerkte hy met eenen glimlach :

« Indien de kameraden van ginder ons dus konden zien! Twee Fransche kapiteins, gebogen voor een houten kruis, en gebeden prevelende, als twee kwezelaers die aen het vagevuer gelooven! »

« Kom, laet ons nu met spoed onzen weg vervoorderen » sprak zyn gezel. « Wy hebben nog ruim dry kwaert uers te gaen, om het zeestrand te bereiken. Ik zal hier wederkeeren; deze plaets herinnert my geheel myne kindschheid en geheel myn vorig leven. »

Zy gingen terug langs den zelfden weg, stapten met haest voorby den *St-Sebastiaen* en volgden, ten einde des dorps, de baen die eene wyl nevens de Duinkerksche vaert loopt en dan eensklaps veldewaerts inschiet, om de duinen te bereiken. De jongere officier drukte zyne verwondering uit, omdat hier de akkers zoo overvloedig met weelderige vruchten waren overdekt, terwyl hy, op eenige boogscheuten verder, niets

zag dan naekte zandheuvels. Zyn kameraed legde hem uit, dat zulke nauwe afscheiding, tusschen de barre duinen en de vette polderlanden, langs een groot gedeelte der Vlaemsche kust te bemerken is. Het is waerschylyk, zegde hy, dat eertyds de binnenwaters, door de duinen teruggehouden, hier eeuwen lang een uitgestrekt moeras hebben gevormd, en de turfachtige aerde en de vette slyk zich op het zeezand hebben nedergezet; want men vindt, op zekere diepte onder den vruchtbaren grond, het duinzand terug. Dit zelfde scherp-afgeteekend verschil toont zich niet alleenlyk in de natuer van den grond; maer ook in de zeden, en in de tael der bewoners; ja, om zoo te zeggen in het geslacht zelve; want alhoewel de visschers en de Adinkerkenaers onderling in zeer vriendelyke betrekkingen leven, vermengen zy zich nooit door het huwelyk..... »

Dus koutende gingen de beide officiers voorby *het Elst*, en traden in de duinen. Hun weg was moeijelyk, want zy zagen zich byna elk oogenblik verpligt, eenen heuvel van beweegbaer zand te beklimmen, en dan weder in eene diepte te dalen, om op nieuw tegen eene scherpe helling op te loopen.

De oudere antwoordde op de bemerking van zynen kameraed :

« Ja, het is wel zoo : ik erken nauwelyks de baen die wy te volgen hebben. De wind verplaetst zeer dikwyls den eenen of anderen duin, en doet eene hoogte ontstaen waer vroeger eene diepte was. Er zyn echter hooge heuvelen, die

onveranderlyk schynen; want sedert eeuwen dienen zy de visschers in zee tot teekens en tot baken. Alle diepe vlakten in de duinen noemt men hier *panne* en elken heuvel eene *hill*. Het heeft my verwonderd, toen ik in Amerika tusschen de Engelschen woonde, dit woord *hill* met de zelfde beteekenis in hunne tael terug te vinden, terwyl het buiten de duinen nergens in de Nederlanden wordt gebruikt. — De eenzaamheid dezer streek verrast u? Eertyds stonden er meer visschershuisjes in de duinen; maer sedert vyf en twintig jaren begeben zy zich meer naer eene groote vlakte, op een klein half uer van hier, die men de Kerkepanne of enkel de Panne noemt. »

De beide officiers hadden reeds een goed eind weegs afgelegd en waren blyven staen in een breed dal, om eenige oogenblikken het zonderlinge uitzigt te genieten, dat de omgewoelde grond te dezer plaetse aanbod. De oudste was bezig met zynen gezelschap te doen opmerken, welke verrassende gelykenis er was tusschen deze duizende zandhoopen en de baren eener onstelde zee, — toen de andere, die het hoofd had omgekeerd, hem zegde :

« Zie, daer komt iemand achter ons. Dit is wel een visscher, niet waer? Men ziet het aen zynen geteerden hoed en aen zyne wyde kleederen. »

De verschyning van eenen visscher, in zyne volledige kleedy, scheen den ouderen krygsmann te verblyden; want te Adinkerke, waer al de inwooners landbouwers of

handwerklieden zyn, had hy er geen en enkelen ontmoet.

« Ja » antwoordde hy « dit is een visscher. Onder zulken rooden hemdrok heb ik de schoonste jaren van myn leven gesleten. Het is alsof ik myn zelve terugzag in dien man. »

« Wat geweldige kerel! » schertste de andere. « Hy neemt stappen als een struisvogel, en waggelt over en weder den weg als een olifant. »

« Zoo gaen meest al de visschers : het is het gewiegel der schuit op de baren, dat hun in de beenen is vergroeid. En wat zyne gestalte betreft, deze is niet ongemeen in deze streek. Op een paar uren van hier ligt een Vlaemsch dorp dat Oostduinkerke heet. De visschers van dit dorp zyn, zelfs tusschen de andere duinbewoners, om hunne reusachtige gestalte vermaerd. »

« Ja, maer die kerel heeft het daerenboven in de breedte. Ik geloof dat het niet aengenaem moet zyn, tegen zulken ongeleken beer te moeten vechten, met de vuisten tot eenig wapen..... Maer wat heeft hy dan? Zou hy verveerd van ons zyn? Hy gebaert zich alsof hy ons niet bemerkte, en houdt het aengezigt onder zynen hoed verborgen..... »

De visscher, toen hy de officiers ging naderen, sprong ter zyde van den weg en liep hen voorby, zonder hen te bezien.

« God bewaer je, kameraed! » riep de oude krygsman, in West-vlaemschen tongval, hem achterna. « Gy zyt wel haestig. Schrikt gy dan van ons? »

Met verwondering getroffen, onderbrak de visscher zynen

gang, als wilde hy terugkeeren tot dengene, die hem in zyne eigene taet en op vriendelyken toon had aengesproken; maer eene bliksemsnelle overweging zegde hem, dat hy vooruit moest, om de komst der Franschen naer het huis van vader Stock te brengen. Van zynen spoed kon het leven eens menschen afhangen. Hy hernam dus zynen loop met meer snelheid, beklom eene hoogte en verdween uit het gezicht der officiers.

« Hy heeft den duivel op de hielen! » lachte de jongere. « Zy zyn beleefd gelyk wilde dieren, de visschers dezer streken! »

« Ik begryp het niet » zegde de andere. « Dit is de gewoone doenwyze der visschers niet; integendeel, de lieden van het Adinkerksche strand zyn gekend om hunne zachtzinnige beleefdheid jegens iedereen. Kom, spoeden wy ons, anders mogt die man nog wel tyd hebben om ginder ook die gekke verschriktheid te gaen verspreiden. Nog eenige minuten en wy bereiken het doel onzer wandeling. »

« Zeg wat gy wilt, uwe landgenoten zyn geheel iets anders dan helden. Hazenharten in reuzenlichamen! De natuer heeft hier zeker eene domheid begaen. »

« Daerin bedriegt gy u, voorwaer » viel zyn gezelschap hem in de rede. « Deze eenvoudige lieden schynen u vreesachtig; maer, kondet gy ze zien op het oogenblik van gevaer, worstelend tegen storm en baren! Kondet gy ze zien bovenal wanneer zy hun eigen leven wagen om eenen anderen mensch

het leven te redden, gy zoudt eerbied en bewondering gevoelen voor zooveel opoffering en zooveel heldhaftigheid, die geene andere dryfveer hebben dan den edelmoed des harten, en nooit eene andere belooning krygen dan de onbekendheid. »

« Het is mogelyk. Zy laten dus hunnen moed op zee wanneer zy aen land komen? » morde de jongere officier, terwyl hy den stap verdubbelde om zynen makker te kunnen volgen.

BELLA STOCK.

em prohibitorum, cum regulis confectis, per
ventura Sigmo delectat.

sub P. Craesbecke - 1597. - in 8^o

7

Dr

Canon

Luc



BELLA STOCK

TAFEREELN UIT HET LEVEN DER VLAEMSCHE VISSCHERS

DOOR

HENDRIK CONSCIENCE.

MET ACHT PLATEN DOOR EDWARD DUJARDIN.

TWEEDE DEEL.

ANTWERPEN,

DRUKKERY VAN J. P. VAN DIEREN EN COMP., UITGEVERS.

—
1861

IX.

In de wooning van vader Stock was men, tot het drinken van den namiddagkoffy, rond de tafel vereenigd. Mynheer de Milval moest zyn besluit, om binnen dry dagen te vertrekken, reeds sedert eenigen tyd aengekondigd hebben; want men sprak er met zekere bedaerdheid over de lange reis, welke hy, nog ongenezen, wilde ondernemen. Bella had zich nevens hem nedergezet en verborg haer eigen verdriet, om door zoete woorden zyne zwaermoedigheid te kunnen bestryden.

Met een dergelyk inzicht ongetwyfeld, juichte tante Claer over den waerschyglyken zegeprael der verbondene koningen en over den aenstaenden val der republiek. Zy voorzegde met geestdrift, dat de edelman welhaest in Frankryk zou

mogen wederkeeren en in bezit van zyn vaderlyk erfdeel zou worden hersteld. Eindelyk was zy erin gelukt, door hare blyde voorspellingen, de samenspraek min treurig te doen worden, toen de deur eensklaps werd open geworpen, en Djosep, hygend en met het zweet op het voorhoofd, in de kamer verscheen.

Hy meende te spreken; maer zyn blik viel op mynheer de Milval, en op Bella, die aen zyne zyde was gezeten. Dit gezigt scheen hem met eene pynlyke aendoening te slaen en het woord op zyne lippen terug te houden.

« Wat doorn heeft u alweder gestoken, gy dwaeshoofd? » vroeg tante Claer vergramd. « Gy valt in huis als een dondersteen? Is dit nu de doenwyze van eenen redelyken mensch? »

De visscher schudde het hoofd met geweld, als om een lastig gepeins te verjagen, en zegde dan met groote haest in de stem.

« Ach, ik breng eene droeve tyding! De Franschen hebben de Bondgenoten in eenen grooten veldslag overwonnen; gansch het land is verloren; Brussel is ingenomen; Veurne is vol Fransche soldaten, met ruitery en kanons! »

« ô, Hemel, wat schrikkelyk nieuws! Onmogelyk! Het zyn valsche maren! » riepen zy allen te gelyk, van de tafel opspringende.

« Valsche maren? » herhaelde Djosep. « Ik heb zelf twee Fransche soldaten gezien.... »

« Gy hebt ze gezien? Met eigene oogen gezien? Te Adinkerke? » onderbrak tante Claer.

« Neen, in de duinen, slechts eenige boogscheuten van hier, en in het voetpad dat onfeilbaer hen voorby dees huis moet leiden. Ik kom in eenen adem geloopen, om mynheer de Milval te verwittigen opdat hy wegvlugtte vóór hunne komst. »

« Eilaes, eilaes! wat gedaen? » kreet Bella, bevend van angst zich voor den jongeling stellende, als wilde zy hem beschutten tegen het gevaer dat hem bedreigde.

« Verberg u in den kelder, mynheer » zegde vrouw Claer.

« Op den zolder, onder de oude netten! » zuchtte het meisje. « Kom, kom! »

« Waerom zulken schrik? » bemerkte de edelman met bedaerdheid. « De Fransche soldaten begeven zich waerschynlyk naer het strand. Wie zegt ons dat zy hierbinnen zullen treden? En, al deden zy het, zy zouden my immers daerom niet herkennen? Wees aldus gerust, vrienden; — laet ons nederzitten, en gebaren wy ons alsof wy niets vreesden. »

« Neen, gy moet u verbergen, mynheer » herhaelde Djosep. « Ik heb redenen om te denken dat deze soldaten met inzicht naer hier komen om u te zoeken : de strandlooper heeft my daer straks gezegd dat hy zich op u ging wreken. »

« Op my? Waerom? »

« Ik weet het niet » antwoordde de visscher met verlegenheid.

« Geloof dit niet » riep tante Claer, die buiten de deur zich op schildwacht had gesteld en in het voetpad vooruitzag. « De strandlooper plaegt onzen Djosep altyd; maer hy is te goede jongen om iemand kwaed te doen. »

« En ik zeg dat hy mynheer de Milval zal verraden, indien hy het nog niet heeft gedaen. Om Gods wille, verberg u, mynheer, en spoed u, want zy kunnen niet verre meer zyn. »

De edelman, als ware een plotselyk besluit in hem opgestaen, greep ter zelfder tyd de hand van den blinde en van zyne dochter, en sprak met diepe ontroering :

« Vaerwel, vaerwel, goede vrienden, ik zal nooit uwe wonderbare liefde voor den armen vreemdeling vergeten.....»

« Ach, wat wilt gy doen? Waer wilt gy naer toe? » snikte Bella, terwyl tranen uit hare oogen borsten.

« Ik moet vertrekken, oogenblikkelyk vertrekken » antwoordde de jongeling. « Indien men myne schuilplaets had verraden, en de Fransche soldaten my hier door u verborgen vonden, gy zoudt om my eene wreede vervolging te lyden hebben. God beware my voor zulke lafheid! Nog liever duizendmael de dood! »

Dit zeggende, meende hy door den stal in de duinen te loopen; maer Bella, pynlyk kermend, greep hem by den arm en wilde hem wederhouden. Djosep, van eenen anderen kant, was voor de staldeur gaen staen en zegde, terwyl hy hem den weg versparde :

« Wat gy doen wilt is onmogelyk, mynheer. Van Veurne tot Brugge krielt het van soldaten; gy loopt onfeilbaer in het verderf. »

« Gauw, gauw! » kreet tante Claer, sidderend in de kamer terugspringende. « Ginder zyn ze! Ze komen naer hier! »

« Ga, Djosep » zegde de blinde « breng mynheer de Milval naer het verlaten huisje van Pieter Mulle. Daer komt nooit iemand voorby. Als de soldaten weg zyn, zullen wy zien wat er kan gedaen worden. Ik bid u, mynheer, gehoorzaam aen myn verlangen; aerzel geen oogenblik. »

« Mag ik met Djosep gaen, vader? » vroeg het meisje
« Maer, neen! indien de soldaten u kwaed wilden doen! »

« Wie zou eenen armen blinde willen beledigen? Vrees niet, myn kind. »

« Ik zal terugkeeren, vader, zoøhaest hy in veiligheid is. »

Zy liep Djosep achterna, die den edelman by den arm had gegrepen en hem door den stal in de duinen had geleid.

Tante Claer was tot in het diepe der kamer teruggeweken, en hield van daer, met de doodbleekheid op de wangen, den blik naer de deur gerigt; de blinde zat by de tafel met nedergebogen hoofde, en scheen bedaerd af te wachten wat er zou geschieden.....

Een versmachte angstkreet ontsnapte tante Claer en zy deinsde sidderend tot tegen den muer, toen de beide officiers de deur binnentraden, en stilzwygend bleven staen, als ver-

wonderd over den schrik die hunne komst hier veroorzaekte.

« Gy zyt verveerd van my? Gy herkent my dus niet? » zegde de oude krygsman op treurigen doch vriendelyken toon.

Met eenen magtigen schreeuw van zynen stoel opspringende, stak de grysaerd de sidderende handen vooruit en riep :

« ô, Hemel, de stem myns broeders! Louis! Louis! »

De kapitein viel den blinde in de armen en drukte hem met diepe ontroering tegen de borst.

« Louis? Het is Louis! myn lieve. broeder! Heb dank, myn God! » kreet de oude tante, terwyl zy den kapitein om den hals vloog en in verdwaeldheid hem zoende.

Gedurende eenige oogenblikken bleven zy dus, in eene nauwe omhelzing, allerlei uitroepingen van blydschap wisselen.

Tante Claer overlaedde den kapitein met vragen, en belette hem, door hare herhaelde omhelzingen, eenig duidelyk antwoord te geven.

De blinde trok allereerst zyne armen terug, om den Hemel voor zyne goedheid te danken. De handen in de hoogte heffende, riep hy uit :

« Gezegend, gezegend zy uw naem, ô God! Ik heb zoo lang de dood myns broeders betreurd, en Gy schenkt my de weldaed, hem nog op aerde in myne armen te mogen drukken! »

« Gy waendet my dood? » zegde de kapitein. « Ik schreef u drymael nochtans. Gy hebt myne brieven dus niet ontvangen? »

Terwyl hy sprak, voelde hy dat zyn broeder de handen met zonderlinge beweging over zyne kleederen liet gaen en zynen sluijer en zyne pistolen betaste.

Hy sprong achteruit en riep met angst :

« Blind? myn arme broeder blind! Ach, zeg dat ik my bedrieg. Het ware te schrikkelyk! »

« Myn gezigt is inderdaed zoodanig verzwakt, dat ik schier niets meer kan onderscheiden; maer alle hoop is niet verloren » antwoordde de grysaerd glimlachend, als om het verdriet zyns broeders te verlichten. « Myne oogen kunnen nog genezen. Geef daer geene acht op, Louis; laet my nu blyde zyn, omdat God my toelaet u nog levend weder te zien. »

Hy deed eenen stap vooruit, zocht de hand zyns broeders en drukte ze met aengejaegde teederheid.

« Kom, Louis » murmelde hy « beklaeg my niet en wees vrolyk; want ik ben niet ongelukkig, zoo als gy meent. Wel hard ben ik beproefd geworden, sedert uw laetste vertrek naer Ysland; doch waer de Heer kwetst, zalft hy ook. Hy heeft my eene bron van troost en van vreugde gelaten »

De kapitein, als wierde hy door deze woorden tot andere gepeinzen opgewekt, vroeg eensklaps :

« Maer, Simon, ik zie uwe vrouw niet. Hoe varen de jongens? Zy zyn tot sterke mannen opgegroeid, niet waer? En myne kleine Bella? Wat puike vrouw moet zy geworden zyn! »

De grysaerd boog het hoofd en bleef zwygend; tante Claer slaekte eenen pynlyken zucht.

« Gy antwoordt niet! » riep de kapitein verschrikt.
« Zuster, waerom springen die tranen uit uwe oogen? Gy doet my sidderen van benauwdheid..... »

« Bella is inderdaed eene schoone dochter geworden » zegde de grysaerd. « Hoe blyde, hoe gelukkig zal zy zyn, als zy u zal zien; zy spreekt nog dagelyks..... »

« Maer de anderen? » onderbrak de kapitein met angst.
« Flip, Klaes, Pieter, Jan? Zy leven, niet waer? »

« God heeft hen in zynen schoonen hemel opgenomen » murmelde de blinde.

« En uwe vrouw? »

« Zy is daerboven met hare kinderen vereenigd » was het stille antwoord.

« Dood! Zy zyn altemael dood! » klaegde Louis. « Arme broeder, en gy zegt dat gy niet ongelukkig zyt? Blind en treurend op het graf van gansch uw huisgezin! »

« De tyd geneest alle wonden » antwoordde den grysaerd « zelf die welke de dood in het hart eens vaders slaet. En toch, is sterven niet aller menschen lot? Ik zal myne lieve kinderen en myne beminde vrouw terugvinden in het ander leven. »

Zwygend en verpletterd onder zyne treurnis, hield de kapitein den blik op de verslenste oogappels des grysaerds gevestigd. Ofschoon de jongere officier niets verstaen had van hetgeen er was gezegd geworden, had hy toch begrepen

dat zyn kameraed door de blindheid zyns broeders dus pynlyk was getroffen. Hy naderde hem en poogde hem moed te geven en hem te troosten.

« ô, Het is yselyk! » zegde kapitein Louis in de Fransche tael. « Bedenk eens, myn vriend, ik keer hier terug na twaelf jaren afwezigheid. Ik meende een talryk en welvarend huisgezin in de armen te mogen drukken; ik hoopte mynen broeder gelukkig te vinden. Eilaes, hy is blind, en de dood heeft zyn huisgezin weggemaaid! Van zyne vier zonen blyft er zelfs geen enkele meer over om hem de oogen te sluiten! »

« Ah, wist gy Louis, welken schat van goedheid, van deugd en van liefde het hart myner Bella bevat! » sprak de grysaerd « gy zoudt begrypen dat ik, na zoo vele rampen zelfs, nog gelukkig kan zyn. Hadde God my dien engel niet geschonken, om mynen moed te steunen en myne oude dagen zoet te maken, dan zeker zou ik reeds onder den last des levens zyn bezweken; maer nu, nu zegen ik den Heer voor zyne bermhartigheid. »

« Waer is myne nichte? » vroeg Louis, met geweld uit zyne smart opstaende.

« Zy is eene boodschap gaen doen en zal haest wederkeeren » was het antwoord.

« Ik geloof dat ik ze hoor, die de achterdeure opent » bemerkte tante Claer.

Met eenen glimlach van verlangen op de lippen, blikte de kapitein naer den aangewezen ingang; hy zag inderdaed eene

jonge dochter die, als met schrik bevangen, stap voor stap in den stal vooruitkwam, en eindelyk met het hoofd in de deur verscheen..... maer dan bleef zy staen en begon te beven, terwyl zy, bleek van verbaesdheid, het ondervragend oog op de wezenstrekken van den kapitein hiëld gevestigd. Een plotselyke schreeuw ontsnapte haer; dwalend van ontsteltenis voegde zy de handen te samen en naderde dus tot voor den officier, uit wiens oogen blydschap en liefde haer tegenstraelden.

« Zou het waer zyn! » kreet zy. « Neen, het is onmogelyk; ik zou bezwyken van geluk. Vergeef my, mynheer! ô, Het is als zage ik mynen goeden oom Louis! »

« Lieve nichte, gy herkent my dan wel? » murmelde de kápitein, diep bewogen.

« Hy is 'et, ô, God! » juichte de maegd « myn oom, myn oom Louis! »

En zy hing zich, schier bezwymende van zalige ontroering, aen den hals des kapiteins. Zonder hem den tyd te laten om een woord te uiten, riep zy tusschen hare herhaelde zoenen :

« Ach, hoe dikwyls heb ik geweend! Wy, die meenden dat gy dood waert! Vader, die nooit wanhoopt, zegde wel dat gy wederkeeren zoudt. Gy hebt het misschien vergeten, lieve oom, hoe gy de kleine Bella bemindet; maer ik weet nog zoo goed, wat moeite gy deed om my te leeren lezen; hoe ik op uwe knien zat, en hoe gy my kustet voor elke letter die ik noemen kon..... En gy zyt nu soldaet? »

« Oom Louis is kapitein! » riep tante Claer.

« Kapitein! » herhaelde het meisje. « Kapitein by de Franschen? Maer het is gelyk, ik gevoel my zoo gelukkig, dus op het hart van hem die my lief heeft gehad als een tweede vader! Neen, neen, laet my u nog omhelzen. Het is de kleine Bella, die haren goeden oom Louis bedankt voor zyne liefde. »

De kapitein maekte de armen zynere nichte van zynen hals los, en zegde met blyde scherts :

« Laet af nu, Bella; gy zoudt my den tyd niet gunnen om u te bezien. Toen ik de ongelukkige vaert naer Ysland ondernam, waert gy nog een kind; maer nu? ah, ah, nu mag ik trotsch zyn op myne nichte! Zie, gy zult my een vleijscheeten, en nochtans ik zal niets zeggen dan de waarheid. Sedert myn vertrek heb ik menig land doorgereisd en vele schoone vrouwen gezien; maer ik heb er toch geene enkele ontmoet die schooner was dan myne nichte Bella..... »

« Kom, laet ons gaen zitten, oom-lief » onderbrak het meisje, met vlugge beweging de stoelen vooruitschuivende. « Wy hadden juist gedaen met den koffy te nemen; maer de moor is nog kokend. Ik zal eene goede kom voor u en voor uwen kameraad opschenken, en gy zult, al drinkende, ons eens gaen vertellen hoe God, in zyne eindelooze goedheid, u van de schipbreuk heeft gered. »

Tot den jongen kapitein gaende, en hem eenen stoel aenwyzende, zegde zy op zoeten toon :

« Mynheer, neem uw gemak ; doe hier alsof gy te huis waert. Indien mynheer een kopje koffy met ons geliefde te drinken, het zou eene groote eer voor ons zyn. »

De krygsman lachte haer minzaam toe; en, haer in de Fransche tael bedankende, poogde hy haer te doen begrypen dat hy geenen lust tot zitten had. Hy naderde tot zynen ouden gezel en mompelde met teruggehoudene stem :

« Drommels! uwe nichte is een prachtig meisje. Zy heeft oogēn als eene Italiaensche vrouw. Hoe zuiver zyn hare wangen, en hoe betooverend is haer glimlach. Het is eene rooze, verloren in de duinen. Jammer maer dat hier niemand Fransch verstaet. Beken dat het vervelend voor my moet zyn. »

« Ik heb het u op voorhand gezegd » bemerkte de andere. « Gy wildet my volgen, om het huis te zien waer ik geboren ben; getroost het u om mynentwille; er is niets aen te doen. »

De jongere officier ging voor het venster stāen en blikte naer buiten; intusschen wisselde de kapitein Louis eenige woorden met zynen broeder Simon en met zyne zuster Claer. Bella haestte zich den dubbel sterken koffy op te schenken. Toen zy daarmede klaer was, en de kom voor haren oom te dampen stond, zette zy zich nevens hem en riep gansch verheugd :

« Nu zullen wy gaen weten, hoe God mynen lieven oom het leven heeft behouden, en hoe het komt dat wy hem

terugzien, gekleed als een koning en kapitein in Franschen dienst. »

« Ja, nichte » zegde Louis Stock « dit is eene geschiedenis die vele dagen zou duren, indien ik ze geheel moest vertellen. Ik zal u dus slechts in het korte een gedacht geven van hetgeen my is wedervaren. Waerschyntlyk zullen wy nog lang genoeg in deze streek blyven, om my toe te laten u meer dan eens te bezoeken. Wy zullen diensvolgens er meer in het breede kunnen van spreken..... Na myn vertrek van Duinkerke hadden wy wel veel hard weder, doch eene tamelyke gunstige vaert, tot byna onder Ysland; maer dan werden wy gedurende den nacht door zulken hevigen storm aengegrepen, dat alles op het schip onklaer geraekte en wy ons roer verloren. Dry dagen en dry nachten bleven wy, door den wind voortgeslingerd, op de baren zwalpen; wy zagen wel, nu en dan, een schip in de verte, maer er was geen middel om hulp te bekomen; de zee was woedend en liep schrikkelyk hol. Toen de storm bedaerde wisten wy niet waer wy ons bevonden. Wat ons eenen doodelyken angst inboezemde was dat wy, hier en daer in de zee, groote ysschotsen zagen dryven; en niet zelden moesten wy geweld doen om ze te ontwyken. De nacht kwam en wat wy vreesden gebeurde: ons schip werd tusschen twee vlottende ysbergen gepletterd en zonk onmiddelyk. Myne arme gezellen werden door de zee verzwolgen; ik hoorde in de duisternis hun noodgeroep eene korte wyl hergalmen en dan allengs

vergaen. Wat my betreft, ik was door den schok over boord gevallen en bevond my op het ys. U zeggen wat ik dien nacht heb geleden is onmogelyk. Alhoewel myne kleederen droog gebleven waren, bevrozen myne leden schier van de bitsige koude; want ik durfde my niet sterk bewegen, uit vreeze van uit te schuiven en in zee te storten. De dood stond my voor de oogen en ik riep u allen een droevig vaerwel toe..... »

« Arme oom! » zegde Bella, hem bevend de hand drukkende. « Uw akelig lot rukt my de tranen uit de oogen. »

« Myn hart klopt niet meer! » zuchtte tante Claer.

« Neen, weest onbevreesd » hernam kapitein Louis. « De goede God had besloten dat ik nog niet zou sterven. Des morgens, by het opkomen van den dag, zag ik een klein schip, dat alle zeilen ophad en geweld deed om van tusschen het vlottend ys te geraken. Het was insgelyks door de felle stormen van zyne baen afgedwaeld. Men bemerkte my en kwam my halen met eene boot.

« Ah, ah! » riep Bella, met kindelyke blydschap in de handen kletsend « myn oom Louis is gered! Ik stierf schier van schrik; maer nu ben ik weder zoo gelukkig..... »

« Wacht nog een beetje, lieve nichte » ging de kapitein voort « ik ben nog niet aen het einde myner geschiedenis. Het schip, dat my opgenomen had, was eene Engelsche brik, die naer *St-John*, op *Newfoundland* vaerde. Wy hadden goed weder en geraekten zonder ongeval in de waters der

groote bank, toen een schroomelyk tempeest ons op nieuw uit onze baen sloeg en ons noordwaerts deed verdwalen. Ons schip werd in de duisternis naer de kust gedreven en verbryzelde zich op het rotsig strand. Het gelukte ons, met de boot, nog allen behouden aen land te geraken. Wy wisten niet waer wy ons bevonden; want het was eene woeste streek, waer men, op honderd uren in het ronde, geen en enkelen mensch kon ontdekken. Ons over den sneeuw op reis begevende, zakten wy zuidwaerts af, om naer een bewoond oord te zoeken. Na dry onzer kameraden te hebben verloren, allen bezwykend van ellende en van ziekte, verteerd van honger, mager en bleek als levende lyken, geraekten wy in eene plaets waer een tiental huisgezinnen, in hutten van dierenvellen gemaekt, te samen woonden. Het waren zeker soort van half wilde menschen, die men de kleine Esquimaux noemt. Wy hadden schipbreuk geleden op de noordkust van het land dat men Labrador heet. Ik zal u, eene andere mael, vele wondere dingen van dit zonderling volk vertellen..... »

Een teruggehoudene kreet ontsnapte Bella en zy sprong regt, terwyl zy met zichtbaren angst rond de kamer blikte.

« Wat hebt gy, lieve nichte? » vroeg de kapitein verwonderd. « Men zou zeggen dat een plotselyke schrik u aëngrypt. Het is myne geschiedenis toch niet die u dus ontstelt? »

« Waer is uw kameraed gebleven? » murmelde het meisje. « Ik zie hem niet meer! »

« Laet u aen hem niet gelegen, Bella. Hy verveelt zich, omdat hy geen Vlaemsch verstaet, en wandelt daer voor de deur in de duinen. Ik heb hem op voorhand verwittigd, dat het hier niet vermakelyk voor hem zou zyn. »

Het meisje ging door de vensterruiten zien, en kwam, met eenen helderen glans van blydschap op het gelaet, terug by haren oom. Hare eerste plaets nevens hem hernemende, zegde zy :

« Hy zit op het bankje nevens het huis, en fluit een liedje. Hy schynt een goede mensch te zyn, die heer? »

« Ja, een zeer goede mensch » bemerkte de kapitein, met eenen glimlach van twyfel. « Een trouwe vriend, een dappere soldaet, edelmoedig van harte; maer onmeêdoogend tot wreedheid toe jegens al degenen die hy slechts van vyandschap tegen de republiek verdenkt.... Gy verbleekt, Bella! Uwe hand beeft! Vrees niet, lieve, de Fransche soldaten doen de vreedzame lieden geen kwaed. »

« Gy zyt dus langen tyd by de wilde menschen gebleven, Louis? » vroeg de blinde. « Hoe zyt gy uit dit woeste land geraekt? »

« Inderdaed » zegde de kapitein « myne nichte zou my wel doen vergeten dat gy het vervolg myner geschiedenis wacht. Neen, wy bleven slechts eenige weken met de Esquimaux. Op hunne aenwyzing, en door twee hunner geleid,

reisden wy dieper landewaerts in, tot dat wy eene plaets bereikten waer een kantoor van Engelsche pelsjagers was gevestigd. Hier werden wy vriendelyk onthaeld en verpleegd. In afwachting dat er gelegenheid kwame om ons naer eene zeehaven te brengen, verdeelde men ons tusschen verschillende kantooen, en men benuttigde ons tot den pelshandel met de wilde Esquimaux. Ik trad werkelyk in dienst der maetschappy, en geraekte honderde en honderde uren dieper nog landewaerts in. Vyf jaren van myn leven sleet ik in die woeste streken. Twee mael heb ik eenen brief toevertrouwd aen de dienaers der maetschappy, met de zekerheid dat men zorg zou dragen om hem u te doen geworden; maer ik ondervind nu tot myne groote spyt dat ik my heb bedrogen..... »

De jongere kapitein trad lachend in de kamer; en, naer buiten wyzend, zegde hy tot zynen kameraed :

« Ginder verre komt de beer van daer straks over het voetpad aengewaggeld. Ik wenschte wel dat hy hierbinnen iets te verrigten had; het is een kerel dien ik wel geerne van naby zou willen zien. »

Vol bekòmmerdheid ging Bella buiten de deur, om te vernemen wat het mogt zyn dat de officier scheen aen te kondigen. Zy keerde even spoedig terug en riep :

« Het is kozyn Djosep! Die zal ook geen beetje verwonderd staen en blyde zyn, als hy myn oom-Louis zal zien! »

« Ah, ah, die beer is myn kozyn! » zegde kapitein Louis,

zich tot zynen kameraed wendende. « Hy was myn beste vriend gedurende schier myn gansch leven, en ik heb hem niet herkend! »

« Djosep, Djosep-lief, gauw, gauw, er is gelukkig nieuws! » kreet het meisje. En haren kozyn by den arm in huis trekkende, wees zy op den kapitein, terwyl zy zegde : « Zie, die schoone soldaet is myn oom-Louis! »

« Hemel, is het mogelyk? Hy is het inderdaed! » galmde Djosep, de hand des kapiteins met diepe ontroering aengrypende; maer Louis Stock sloot zynen ouden gezel in de armen en drukte hem op de borst.

Na dat zy beiden in de blyde omhelzing zoete woorden van vriendschap hadden gewisseld, vroeg Djosep op den toon eener uiterste verwondering :

« Alzoo, gy zyt niet dood, kozyn? Welk mirakel liet de goede God ten uwen gunste dan geschieden, dat gy aen de schipbreuk zyt ontkomen? Want de visschersboot waerop gy vaerdet, is wel vergaen in de Yslandsche zee, niet waer?.... En nu zyt gy overste in Franschen dienst! »

« Ik was bezig met myne geschiedenis in het korte te vertellen » antwoordde de kapitein. « Reeds heb ik uitgelegd, hoe ik, na tweemaal schipbreuk te hebben geleden, in een wild land van noordelyk Amerika vyf jaren lang pelsjager ben geweest. Zet u neder, Djosep, en luister toe; gy zult vernemen wat my daarna is wedervaren. Het zal niet lang meer zyn. »

De visscher nam eenen stoel; hy bemerkte alsdan dat de andere officier hem scherp bezag, met eenen glimlach die scheen aen te duiden, dat hy lust had om met hem te spotten. Djosep hief het hoofd op en blikte den krygsman onbevreesd in de oogen; het gelaet van dien mensch beviel hem niet; hy gevoelde eene soort van afkeer van hem.

Zyne geschiedenis hernemende, vertelde kapitein Louis, hoe hy eindelyk het land der Esquimaux had verlaten, en te Quebec, eene engelsche haven, dienst genomen had als matroos, op eenen kustvaerder, en vele kleine reizen had gedaen, van de eene Amerikaensche zeestad naer de andere, tot dat hy met een grooter schip op het Fransche eiland Guadeloupe was aengekomen. Hier had hy, met den graed van sergeant, als zeesoldaet, dienst genomen op een oorlogschip. Van het eiland Guadeloupe heb ik insgelyks eenen brief naer mynen broeder gestuerd, zegde hy, maer waarschylyk zal het schip dat de brievenmael naer Europa brengen moest, door den Engelschman zyn gekeaft geworden.....

Djosep scheen niet te luisteren; hy was zigbaer van zeer slechte luim; want zyne lippen waren tot eene scherpe uitdrukking te samen getrokken, en wanneer hy den blik tot den jongeren officier rigtte, vonkelden zyne oogen als kookte het oploopende bloed hem in de aderen. Zyne spytigheid moest echter nog eene andere reden hebben, en misschien was hy wel meest op zyne nichte verstoord; want, ofschoon zy reeds dry of viermael door eene biddende uit-

drukking des gelaets en door geheime teekens, hem had gevraagd of mynheer de Milval geheel in veiligheid was, had Djosep haer slechts met eenen harden blik van verwynt geantwoord. Zonder twyfel had Bella, in haren angst voor het behoud van den bedreigden edelman, woorden gesproken, die het hart des visschers met ergwaen en droefheid hadden vervuld, door hem te doen denken, dat de strandlooper wel eenigzins de waarheid kon hebben gezegd.

Wat Djosep in de slechte gemoedstemming, waerin hy zich bevond, het meest aenjaegde, was dat de jongere officier, terwyl zyn makker vertelde, zeer oneerbiedig de heiligenbeelden van den muer nam en ze grommelend en lachend beschouwde, als wilde hy er den spot mede dryven. Reeds had Djosep de kat eenen geweldigen stamp gegeven, en zich daerdoor eene harde berisping van tante Claer op het lyf gehaald. Ondanks deze onderbreking, zette kapitein Louis zyne geschiedenis voort. Hy was bezig met te vertellen van zyne gevechten op zee tegen de Engelsche oorlogschepen, en ging uitleggen hoe hy weder in Europa was geraekt, toen Djosep eensklaps, brieschend als een leeuw, opsprong en met de twee vuisten vooruit den jongeren officier aen het lyf wilde.

Tante Claer en Bella hadden nauwelyks den tyd om den woedenden visscher aen den hals te vliegen, en hem dus te beletten een ongeluk te doen.

De officier, door de bedreigingen van Djosep gehoond,

had de hand aen zyne pistolen gebragt, en zegde met eenen glimlach van mispryzen tot zynen kameraed :

« Wat heeft dit wild gedierte? Om dat ik, zonder het te willen, een nietsweerdig voorwerp ten gronde laet vallen! Hy kome! Indien hy nog eenen enkelen stap doet, brand ik hem door den kop en vel hem neder voor myne voeten! »

Tusschen beiden tredende, zegde de kapitein op strengen, bevelenden toon tot Djosep :

« Kozyn, kozyn, gy zyt onredelyk. Myn gezel verklaert dat hy het pleisteren kruisbeeld slechts wilde bezigtigen, en dat het hem by ongeluk uit de hand is gevallen. Is het zoo dat gy de vrienden onthaelt die ik met my breng, op den dag zelf van myne blyde wederkomst? »

« Ik heb ongelyk, ik ben een domkop » mompelde Djosep, met het rood der beschaemdheid op het voorhoofd. « Ik ben ongelukkig, kozyn; er woelen droeve gedachten in myn hoofd; het onstelde bloed is my meester. »

« Ga naer huis, dwaze jongen, indien gy u niet weet te gedragen als iemand die zyne vyf zinnen heeft! » snauwde tante Claer, wier angst nu in gramschap was veranderd.

« Ik bid u, kozyn Louis » murmelde Djosep, gansch ont-hutst « zeg uwen kameraed, dat ik my heb misgrepen over zyn inzicht en hem vergiffenis vraeg voor myne zinnelooze opvliedigheid. Let niet meer op my; ik zal my stil houden. Ik herken dat ik onverstandig heb gehandeld. Wat kan die heer eraen doen dat ik verdriet heb? »

Dit zeggende ging hy onder den schoorsteen op een houten bankje zitten en boog het hoofd diep voorover.

De jongere officier antwoordde op de verontschuldiging, welke Louis Stock hem in naem des visschers deed :

« Nu, nu, het is wel; ik ben het niet die lust heb om met uwen barschen kozyn te vechten. Spreken wy van het kluchtige voorval niet langer; maer, ik bid u, laet ons terug naer Veurne gaen. Ik verveel my hier onzeggelyk; het is reeds laet; de wind verheft en er beginnen zwarte wolken door de lucht te dryven. Het is tyd dat wy vertrekken. Wilt gy blyven, zeg het : ik zal alleen mynen weg door de duinen poogen te vinden. »

« Neen, nog eenige oogenblikken, en ik zal met u gaen » zegde kapitein Louis. « Ik kan hier morgen toch wederkeeren. »

En zich tot zynen broeder en zyne nichte wendende, sprak hy :

« Weest niet ongerust over het gebeurde; myn kameraed heeft een goed hart; de zaak is reeds vergeten. Heden zal ik myne geschiedenis niet kunnen vertellen tot het einde; want ik moet terug naer Veurne. Ik zal u morgen weder komen bezoeken, en overmorgen en vele dagen nog waerschynlyk. Wy zyn gekomen om Nieupoort te belegeren. Het zou nog al wat kunnen duren eer de stad zich overgeve; want, volgens onze berigten, zouden er wel duizend émigrés binnen Nieupoort zyn. Deze lieden zullen zich met wanhoop

verdedigen, omdat zy weten dat er geene genade voor hen is. Nieupoort is eene muizenval voor hen : binnen dry weken zal geen enkele hunner nog leven. Hoe het zy, ik zal lang genoeg in deze streek blyven, om gelegenheid te hebben tot het verhalen myner geschiedenis met al hare byzonderheden. Geeft my nu de hand en laet my vertrekken ; want de pligt roept my.»

Hy wisselde eenen groet met zynen blinden broeder, omhelsde zyne zuster en zyne nichte, drukte den treurigen Djosep de hand, en verliet het huis met zynen kameraed.

Al de anderen, behalve Djosep, volgden hem eene wyl en riepen hem nog een zoet vaerwel achterna. « Tot morgen, lieve oom ! tot morgen, Louis ? » galmde het boven de duinen, tot dat de beide officiers achter eenen hoogen zandheuvel waren verdwenen.

« Ah sa, neemt het my niet kwalyk, maer ik kan my toch niet wederhouden van het u te zeggen » grommelde de jongere officier, na dat zy een eind weegs hadden afgelegd. « Uw broeder en uw gansch maegschap liggen nog bedolven in de armzaligste kwezely. Het huis waer gy geboren zyt, is behangen met kinderachtige beeldjes van heiligen. Het krielt er van Onze Lieve Vrouwen en Kruisifixen. Ware het niet geweest uit vriendschap en uit eerbied voor u, my dunkt ik hadde met vermaek mynen sabel eens over al die beuzelaryen heengestrekken. »

« Zoudt gy by geval het kruisbeeld met inzicht verbryzeld hebben ? » vroeg de oude kapitein op strengen toon.

« Neen; gy waert ten uwent. Wat zich daer bevindt, raekt my niet; en alhoewel het gezigt dier ellendige domheden my verveelde en my tergde, zou ik my wel gewacht hebben van het huisgezin uws broeders te hoonen of te bedroeven. Ik ben wel verzekerd, in alle geval, dat gy morgen reeds ginder zult doen verstaen, dat in een land, waer de republiek verlichting en vryheid gaet brengen, zulke overblyfsels van het oude bygeloof moeten verdwynen. »

« Wy zullen zien » antwoordde de andere met zekere spyt in de stem. « Ik ben niet gekomen om mynen broeder in zyn eenvoudig leven te stooren. De republiek heeft, myns dunkens, er weinig belang by, te weten hoe een arme visscher zyne hut versiert. »

De jongere officier deed een gebaer van ontevredenheid, en meende gewis de gezegden van zynen kameraed met hevigheid te bestryden; maer hy hoorde eenig gerucht achter zich, en zegde :

« Zie, daer komt een visscher tot ons gelooopen. Eene boodschap van ginder waerschylyk. »

Zy bleven staen, om den man in te wachten die van verre hun teekens deed, en zynen hoed afnam, en dieper nederboog, naer mate hy digter kwam.

« Die schynt ten minste beleefd en tam » mompelde de jongere officier « en, bedrieg ik my niet, dan spreekt hy Fransch. Roept hy niet *citoyens capitaines*? »

« Inderdaed, zoo scheen het my insgelyks. »

« Citoyens » zegde de man in verstaenbaer Fransch, toen hy de officiers genaderd was « vergeeft my myne stoutheid. Ik ben een goed republikein, en Franschman van geboorte. Sedert twee uren loop ik my buiten adem om u te zoeken : in Adinkerke, in de duinen, op het strand. God zy geloofd, dat ik u eindelyk toch mag vinden. »

« Gy hebt ons dus iets gewigtigs te zeggen? » vroeg kapitein Louis.

« Zeker iets gewigtigs. Blyft niet staen, citoyens, ik moet insgelyks naer Adinkerke. Ik zal al gaende spreken, indien gy het my veroorlooft; gy zult aldus uwen weg kunnen vervoorderen. »

« Welaen, wy luisteren » zegde de jongere officier, zynen gang hernemende.

« Veronderstelt, citoyens » sprak de visscher « dat hier ergens in de duinen, een gevlugte edelman, een émigré, verborgen was, zou men wel eene goede belooning geven aen hem die zyne schuilplaets zou doen kennen? »

De officiers bezagen elkander met verrassing.

« Eene belooning? » antwoordde de jongere. « Dit is volgens het gewigt der zaek. »

« Het is toch wel zeker, niet waer, citoyens, dat alle émigrés, wanneer men ze vastkrygen kan, door de guillotien moeten? »

« Allen, zonder uitzondering : er is geene genade voor die laffe landverraders. »

« En als die émigré eens vier of vyf Fransche soldaten had vermoord, zou men dan wel eene geldelyke belooning weigeren aen dengene, die de Republiek de middelen zou aenwyzen om hem te vangen? »

« Zeker niet, de Republiek is altyd gereed tot het erkennen der diensten welke men haer bewyyst » zegde de jongere officier, wiens nieuwsgierigheid zeer was aengejaegd door de woorden des visschers. « Gy zoudt de schuilplaets kennen van eenen émigré, die vyf Fransche soldaten heeft vermoord? In de duinen? »

« Ja, citoyen, in de duinen. Op een groot kwaert uers van hier, niet verre van het strand, in het huis van eenen ouden blinden visscher. »

De jongere officier blikte zynen gezelschap met verbaesdheid in de oogen; deze deed hem een biddend en tevens bevelend teeken dat hy zou zwygen; en zich tot den visscher wendende, zegde hy :

« Ik zal maken, vriend, dat gy eene goede belooning kryget. Laet het over aen myne zorg. Gy zegt, niet waer, dat de émigré waervan gy spreekt, verborgen is in de wooning van eenen ouden, blinden visscher, die Simon Stock heet? Hoe is uw naem en waer woont gy? »

« Ik heet Jacob Snel. Moeijelyk is het, u van hier myn huis in de duinen aen te wyzen; maer vraeg in Adinkerke of in de omstreken naer Ko Snel, den strandlooper, en iedereen zal u naer myne wooning brengen..... Men heeft my in het

dorp gezegd, dat een generael der Franschen te Veurne op de markt is geherbergd. Ik was voornemens dezen avond nog naer de stad te gaen. »

« Doe het niet, het zou u zeker uwe belooning doen missen » zegde de kapitein Louis, met eene ontsteltenis welke hy moeijelyk kon meester blyven en verbergen. « Kom morgen, juist een half uer voor middag, in de *Nobele Rooze*, en vraeg er den kapitein-adjutant. Onthoud dit wel, en spreek met niemand anders van deze zaek. Gy zult tevreden zyn. Vaerwel, tot morgen! »

Hy vatte den arm zyns kameraeds, en bad hem zynen stap te willen verhaesten.

De strandlooper bleef staen en zag hen eene wyl met verwondering achterna. Het scheen hem dat de beide officiers met gramschap tegen elkander aen het twisten waren; want een hunner stampte al gaende met kracht op den grond en maekte geweldige gebaren.

Weldra verdwenen zy echter in eene diepte tusschen twee duinen, en de strandlooper, zich met blydschap de handen wryvende, keerde in het voetpad terug.

X.

Het was avond ; de blinde visscher zat onder den schoorsteen, met de handen te saëm gevouwen, in de houding van iemand die bidt of in droeve gepeinzen ligt verzonken.

Op de tafel stond een lampken, welks flauwe vlam geen licht genoeg verspreidde om de uiterste hoeken der kamer te bereiken ; de heiligenbeelden tegen den wand en de potten en kopjes op de kas, vonkelden door hun verguldsel als dansende sterren in de duisternis. Niets stoorde hier de stilte, dan het zachte gefluit van den wind, die uit het land zeewaerts waeide, en by poozen met meerder kracht tegen de ruiten des vensters aensloeg.

De grysaerd hief eensklaps het hoofd op en luisterde. Het scheen hem dat hy het gerucht van stappen voor de deur

ontwaerde. Inderdaed, het was Bella die, met een wollen deken, een paer slaep plakens en een kussen onder den arm, in huis trad. Tusschen het murmelen van eenen stillen groet, legde zy haren last op eenen stoel, ging dan tot den grysaerd, vatte zyne hand en zuchtte :

« Ach, vader, ik ben zoo ongelukkig ! »

« Ik begryp het, myn kind » zegde de blinde « my verschrikt insgelyks het doodsgevaer, dat dien armen mynheer de Milval bedreigt; maer laet ons niet vergeten dat in de noodlottigste omstandigheden, wanneer alle menschelyke hulp magteloos geworden is, de hulpe Gods eventwel almagtig blyft. »

« Ja, ja, vader, en zyne goedheid is oneindig. Ik zou willen hopen; maer ik word vervolgd door yselyke gezigten; waer ik ga of wat ik denk, altyd Fransche soldaten die hem vangen; altyd het gruwelyk mes der guillotien dat my in de oogten glinstert ! »

« Gy moet uwe inbeelding bedwingen, myn kind » zegde de grysaerd op droeven toon. « Zeker, wat gy vreest kan gebeuren; maer zyn er dan voor mynheer de Milval geene kansen meer om aen zyne vyanden te ontsnappen? Waerom wanhopen van Gods bescherming? »

Er volgde eene wyl stilte. Dan vroeg de blinde.

« Heeft mynheer de Milval nu het noodige om te kunnen rusten? »

« Hy heeft alles geweigerd, vader » antwoordde het

meisje. « Tante Claer had haren nieuwen stroozak op de schouders genomen; ik had my belast met onze beste dekens en met een kussen. Wy zyn tot hem gegaen, om hem in het verlaten huisje een bed te maken; maer hy heeft zoo lang gesmeekt, en ons zoo vurig bezworen al deze voorwerpen terug naer huis te dragen, dat wy aen zyn verlangen hebben moeten voldoen. »

« Het is eene dwaling van zynentwege, en hy zal ze waarschyglyk betreuren; want al ware het dat de bekommerdheid hem nu kon beletten te slapen, er zal eventwel een oogenblik komen dat zyne vermoeide leden onweêrstaenbaer de rust zullen eischen. »

« Gy misgrypt u, vader, die arme mynheer de Milval onderwerpt zich met eene wonderbare bedaerdheid aen den wil des Heeren. Al stond de dood zelve voor zyne oogen op, zyn moed zou niet wankelen, ik ben er zeker van. Toen wy in het verlaten huisje kwamen, lag hy met het hoofd op eenen hoop steenen en sliep zoo vast dat wy hem moesten wekken. Hy weigerde op een zachter bed te rusten, uit edelmoed alleen. Hy meent dat indien zyne schuilplaets wierde ontdekt, men zou erkennen van waer het beddegoed hem werd gebragt, en men ons daervoor zou vervolgen. ô, Vader, mynheer de Milval heeft een dankbaer hart; hy zou liever honderdmael sterven dan ons de minste onaengenaemheid te veroorzaken. »

« Ja, myn kind, hy is een goede, een edele jongeling.

Hadde ik de magt om hem tegen zyne vyanden te beschermen, al ware het met groot gevaer, ik zou het doen zonder zyne toestemming te vragen; maer, eilaes, wat kunnen wy voor hem?»

« Niets, eilaes niets! » zuchtte het meisje. « Sedert dat oom Louis is heengegaen, martel ik my den geest om een uitzigt te vinden: overal een gelyk gevaer en de zelfde duisternis! »

« Nog eene hoop blyft ons, myn kind. Djosep zal immers morgen vroeg vertrekken, om de wegen te verkennen? Hy zal verre het land ingaen. Indien hy eene rigting ontdekt waer geene Fransche soldaten zyn, zal hy misschien mynheer de Milval nog kunnen redden. »

« Ik weet niet, vader, wat kozyn Djosep heeft. Men zou zeggen dat hy van kwaden wil is. Hy heeft geweigerd den stroozak te dragen en ons naer de hut van Pieter Mulle te vergezellen. Hy zegde dat hy zeer vermoeid was; en hy is onmiddelyk ten bedde gegaen. »

« Maer hy heeft eventwel beloofd dat hy morgen, zoohaest het weder nacht geworden is, mynheer de Milval het land zal inbrengen? »

« Ja, vader, hy heeft het beloofd. »

« Wees dan niet bekommerd; Djosep heeft een edelmoe-dig hart en de vrees is hem onbekend. Zyne belofte zal hy met trouw vervullen. Het is wel mogelyk dat hy mynheer de Milval dwars door het Fransche leger brenge, zonder dat men hen ontdekke. »

« ô, Vader, indien uw gelukkig vooruitzigt zich kon verwezentlyken..... »

Zy verbleekte en sprong regt.

« Hemel, men komt! Ik hoor het geklingel van eenen sabel! Daer zyn de Fransche soldaten om hem te vangen! »

« Dank, ô God, het is myn oom Louis! » kreet zy, toen de deur zich had geopend.

De kapitein trad binnen en deed een teeken om de stilte te bevelen. Op zyn gelaet stond eene uitdrukking, die tevens plegtig, streng en geheimzinnig was; zyne lippen waren spytig te samen getrokken en zyn blik scheen vol verwyf.

Terwyl Bella hem bevend aanzag, zette hy zich by de tafel neder en vroeg :

« Het verwondert u, my zoohaest weder te zien, niet waer, Simon? Ik keer in de duisternis tot u terug, ontsteld door verontweerdiging en schrik. Waerom hebt gy my iets verborgen, dat uw leven en het leven myner arme nichte in groot gevaer brengt? »

« Inderdaed, broeder, ik heb u iets verborgen, dat niet van aerd was om aen Fransche soldaten te worden toevertrouwd; maer is het wel daervan dat gy spreken wilt? »

« Gy hebt eenen émigré, eenen Franschen edelman, in uw huis? »

« Eilaes, hy is verraden! » gilte Bella met de handen in de hoogte.

« Bedwing u, nichte, en spreek stil; de émigré zou ons

hooren! Hy slaapt daerboven op den zolder, niet waer? »

« Hy is verborgen in de duinen, op eenige minuten van hier » antwoordde de blinde.

« Gelyk gy zegt, nichte, hy is verraden » hernam de kapitein. « Zyn lot is beslist, want..... »

« Maer gy, gy alleen kent dit geheim? » onderbrak het meisje, schier bezwykende van angst.

« Neen, de kameraed, die met my hier gekomen is, kent het insgelyks. Hier is geen tyd te verliezen; stel alle deernis ter zyde, en luister op hetgeen ik u ga zeggen. »

Bella greep de handen des kapiteins, en, ze met koortsige vurigheid drukkende, smeekte zy, terwyl tranen uit hare ooggen sprongen :

« Oom-lief, gy hebt meer ondervinding en meer verstand dan wy. Gy zyt zoo edelmoedig en zoo goed! ô, Geef ons raed! Gy moet het middel kennen om den armen edelman te redden. Zeg dit middel; word de beschermer van een onschuldig slagtoffer, en ik zal uwen gezegenden naem in al myne gebeden noemen. »

« Maer dit gaet te verre! » riep de kapitein met gramschap. « Gy durft hopen dat ik de hand zal leenen tot de redding van eenen man, die niet alleen een vyand is der republiek, maer nog daerenboven een afschuwelyke moordenaar! Gy roept myne bescherming in over eenen mensch die vyf Fransche soldaten heeft vermoord?.... »

« ô, Myn oom, het is valschelyk gelogen. Wie heeft hem dus beschuldigd? »

« Het is een zekere Ko Snel. Hy heeft den émigré ver-
raden om geld te krygen. »

« De strandlooper? God zal hem straffen! » murmelde de blinde.

« De valsche Judas! » kreet Bella met eene schrikkelijke aengejaegdheid. « Het is mynheer de Milval niet, die Fransche soldaten heeft vermoord; zy zyn het, integendeel, die hem vermoord hebben. Laet my u zeggen wat er is geschied, oom-lief, en gy zult zien dat hy uwe bewondering en uwen eerbied verdient om zynen moed en zyne..... »

« Zwyg, nichte » bevoel de kapitein met een dwingend gebaer. « Spreek niet meer; ik mag u niet aenhooren. Het is tyd verloren. Wat hy gedaen hebbe of niet, hy is een émigré : zyn hoofd zal vallen. Ik moet u doen begrypen, dat uw eigen leven en het leven uws vaders slechts kan behouden worden door de slagtoffering van den man zelve, dien gy wenscht te redden. Alzoo, nichte, onderbreek my niet meer.»

Bella liet zich op haren stoel terugvallen en sloeg, met eenen versmachten angstkreet, zich de handen voor de oogen.

« Simon » sprak de kapitein « gy kent de wetten der Fransche Republiek niet; in uwe eenvoudigheid zoudt gy niet kunnen begrypen dat uw medelyden eene misdaed is, die gestraft wordt met de guillotien. Het is zoo nochtans :

de Fransche Republiek vervolgt niet alleen de gevlugte edellieden, als verraders van hun vaderland; maer zy omvat in hare onverbiddelyke wraek ook al degenen, die de émigrés helpen, verbergen of hun den minsten bystand leenen. Dank God dat het hem behaegt heeft, my nog in tyd kennis te laten hebben van uwe noodlottige dwaling. Weet gy wat er, zonder die gelukkige omstandigheid, zou zyn geschied? Morgen zouden Fransche soldaten hier gekomen zyn; men zou mynen blinden broeder en myne onnoozele nichte de armen op den rug gebonden hebben; men zou hen naer Frankryk in eene gevangenis hebben gevoerd..... en nooit, nooit zou nog iemand van hen hebben hooren spreken; want de guillotien of eene geheime dood in den kerker zou onfeilbaar hun lot geworden zyn. Uw medelyden voor den edelman moge groot zyn; gelooft zelfs een werk van liefde te volbrengen dat God aengenaem is. Broeder, zal u dit tot zoo verre doen verdolen, dat gy het leven van uw kind voor eenen yreemdeling zoudt opofferen? »

« ô, Neen, neen, gy hebt gelyk, Louis » zuchtte de grysaerd verschrikt. « Wy moeten den ongelukkige aen zyn lot overlaten. Dat de Hemel hem bescherme!.... »

« Dit is niet voldoende » onderbrak de kapitein. « Gy hebt den émigré verborgen gehouden. Er is slechts een enkel middel om die misdaed af te koopen. »

« En dit middel? »

« Ik zal ginder doen gelooven dat gy, uit eigene beweging

de tegenwoordigheid van den edelman aen my hebt geopenbaerd, en als men morgen komt om hem te vangen, zult gy zelf zyne schuilplaats aenwyzen en hem in handen der Fransche soldaten leveren. »

« Ik, ik zou den armen jongeling aen zyne beulen leveren? » kreet de blinde met afgryzen. « Al voelde ik het kille mes der guillotien op mynen hals, ik beginge zulke lafheid niet! »

« De mensch is een speelbal in de handen van het noodlot » zegde de kapitein. « Uw afschrik van zulke daed is gegrond; maer gy zult ze niettemin volbrengen, Simon. Het leven van uw kind en uw eigen leven kunnen slechts behouden worden tot dien prys. »

« Afschuwelyk! zoudt gy wel bekwaem zyn tot zulke onmenschelykheid, Louis, indien gy, als ik, niet een soldaet der Republiek, maer een vry burger waert? »

« Ik heb geen kind » murmelde de kapitein treurig. En zich tot het meisje wendende, vroeg hy : « En gy, Bella, zult gy niet redelyk zyn en my helpen? Zal de liefde tot uwen armen, blinden vader u niet doen begrypen, dat er toestanden kunnen komen, die den mensch de slagtoffering van zyn gevoel als eenen plicht opleggen, om een veel grooter ongeluk te voorkomen? »

Bella zat met de handen voor de oogen; tranen lekten overvloedig van hare vingeren; hare borst zwoegde onder het pynlyk snikken, en men kon zien dat koortsige sidderingen

haer over de leden liepen. Zy scheen de woorden niet te hooren die oom-Louis haer toerigte, of bleef misschien zwygend om te ontsnappen aen een antwoord, dat haer mond niet durfde stamelen.

De kapitein naderde zynen stoel tot haer, legde haer de hand op den schouder en zegde met ontroering :

« Myne arme Bella, ik heb deernis met uwe diepe smart. Kon ik iets doen om u te troosten ! maer, eilaes, ik zoo wel als gy, ik ben onmagtig tegen het onverbiddelyk lot. Overweeg, ik ben officier, kapitein : ik heb mynen rang ten pryze myns bloeds gewonnen ; en wie my tot eene lafheid zou bekwaem gelooven of slechts my van onkieschheid durfde verdenken, zou my het leven benemen of het zyne verliezen..... en nochtans, ik ben verplicht tot het ambt van gendarm en van beul my te verlagen. Uit liefde tot uwen vader en tot u, moet ik morgen zelf komen om den émigré te vangen. »

« Gy? gy, Louis, myn broeder ? » riep de blinde met schrik en verbaesheid.

« Ik of myn kameraed, of soldaten die u met wreedheid zouden behandelen. Hoe zeer zulke zending my walgt, zal ik eventwel ze volbrengen, om u te kunnen beschermen en uwe verontschuldiging te bereiden. »

Bella sprong eensklaps regt en vaegde de tranen met geweld uit hare oogen ; er vonkelde een zonderling vuer in haren blik en eene onbegrypelyke uitdrukking, als een zinne-

looze grimlach, verkrampte hare lippen, terwyl zy met koortsige haest uitriep :

« Neen, neen, het is niet mogelyk, het is niet waer : de strandlooper heeft u bedrogen. Gy zult my aenhooren, gy zult medelyden hebben met het lot van eenen onschuldigen mensch. De vader van mynheer de Milval woonde omtrent Bergues, op een kasteel. Nooit had hy iets tegen de Republiek gedaen of gezegd. Men heeft hem op eenen nacht uit zyne wooning gehaald, om hem naer de guillotien te voeren. Mynheer de Milval heeft zynen ongelukkigen vader uit de gevangenis verlost ; hy is met hem naer de Vlaemsche duinen gevlugt ; soldaten hebben hem ingehaald, hem zynen vader ontnomen, hem het hoofd met sabelhouwen doorkorven, hem den arm gebroken en hem stervend in de duinen laten liggen. Hoe? men zou hem moordenaer noemen, den zoon die zyn bloed vergiet om zynen vader te redden? Hy zou schuldig zyn, die zyn leven opoffert voor dengene die hem het leven gaf? God zelf heeft my geroepen om de dood van hem af te keeren ; ik heb hem zonder gevoel in de duinen vinden liggen en hem hier gebragt. Wy hebben hem gelaefd, verzorgd en getroost. De arme jongen is byna genezen. Oh, wy zouden hem dus slechts behouden hebben om hem te leveren aen de guillotien, gelyk men een dier behoudt voor den slagter? Gruwelyk gepeins, dat zich niet verwezentlyken zal! Neen, neen, uwe Republiek, uwe guillotien zal hem niet hebben. God is daer om hem te beschermen! Dat zy komen uwe

wreede soldaten; dat zy my doorbooren met hunne sabels, dat zy my vertrappen onder hunne voeten, de ongelukkige edelman zal slechts hun tweede slagtoffer zyn..... maer ik dwael, myne zinnen verbysteren; hy zal vertrekken voor den morgendstond, verre, verre zal hy gaen; men zal hem niet zien, hy zal zyne vyanden ontsnappen..... ô, Hemel, schud het hoofd niet zoo onmeêdoogend; laet my die hoop! Want indien ik overtuigd kon zyn dat hy sterven zal, ik zou nederstorten voor uwe voeten, om niet meer op te staen. God, myn God, steun myne krachten! Ik bezwyk van angst en schrik! Zyn hoofd? Onder de guillotien? Zyn onschuldig bloed? Men wil my dus dooden? Eilaes, eilaes, wat heb ik misdaen? »

En met eenen akeligen kreet, liet zy haer hoofd zoo zwaer op de tafel nedervallen, als waren eensklaps al hare zenuwen vaneen gerukt geworden.

De blinde legde zynen arm over haren hals en poogde haer te zoenen, terwyl hy klagend murmelde :

« Ach, myne arme Bella, uwe zinnen zyn ontsteld, uw geest verdwaelt. Keer terug tot u zelven; heb nog betrouwen in Gods goedheid! »

De kapitein beschouwde zyne nichte met droeve verbaesdheid; zyne oogen glinsterden van ontroering en van medelyden.

Over de verslenste wangen des blinde rolden nu ook tranen.

« Louis, Louis, gy zyt wel wreed » zegde hy. « Ik heb den Heer voor uwe blyde terugkomst zoo vurig gezegend! Waerom maekt gy myn kind ongelukkig? »

Oom-Louis boog het hoofd en blikte in diepe overweging ten gronde, terwyl vader Stock, door zoete woorden, zyne dochter uit den afgrond harer wanhoop poogde op te heffen. Na een lang stilzwygen morde de kapitein :

« Ik begryp niet. Gy zyt wonderlyke menschen : eenvoudig, onvoorzigtig als kinderen; verkleefd en grootmoedig tot de opperste heldhaftigheid! »

En de hand der weenende maegd aengrypende, sprak hy op zoeten toon :

« Kom, troost u Bella. Er is misschien nog eenige kans voor den émigré, om aen de dood te ontsnappen. Het hangt af van Gods bescherming. »

Het meisje hief het hoofd op en blikte, met eenen glimlach door hare tranen, haren oom biddend in de oogen.

« Niemand kent het noodlottig geheim dan myn kameraed » ging de kapitein voort. « Hy is een hard, maer toch edelmoedig man. Ik heb op het slagveld, ten koste myns bloeds, hem het leven gered; hy zal my niet beloochenen in hetgene ik zou kunnen zeggen om u voor vervolging te behoeden. Inderdaed, hebt gy zelven niet zyne schuilplaets aen my veropenbaerd? En indien hy onderwyl uit de duinen wilde vlugten, hoe zoudt gy het kunnen weten of beletten? Hy moet vertrekken, nog dezen nacht, Bella. Als ik morgen met

soldaten hier kom om hem te vangen, zullen wy hem niet vinden. »

« Maer waer moet hy gaen? » zuchtte het meisje.

« Ik weet het niet, nichte; het krielt van Fransche soldaten in West-Vlaenderen, ja, in geheel het land. »

« Ach, zeg wat hy moet doen; gy alleen weet het oom-lief! » smeekte Bella.

« Misschien zou hy door de Moeren kunnen ontsnappen, en zoo op Wulveringhem en Isenberge gaen; — maer, neen, er is geene hoop dat hy Duitschland bereike zonder te worden aengehouden. Naer Holland kan hy zich niet begeven; in die rigting ligt gansch een leger verspreid. Blyft Nieu-poort; maer dit ware slechts zyn leven een paer weken verlengen, om hem aen eene zekere en wreede dood toe te wyden. Er is nog wel een middel; maer het is onuitvoerbaer en misdadig. »

Terwyl Bella met hygenden boezem hem de woorden uit den mond zag, stond den kapitein van zynen stoel op en zegde :

« Daer aen is niet te denken. Zorg, Bella, dat de émigré verwittigd worde. Hy vertrekke op Gods genade, langs de Moeren. Wie weet? Hy zal misschien ontsnappen. Wat u betreft, wees gerust : er zal u geen leed geschieden. Laet my nu naer Veurne wederkeeren; het ware gevaerlyk dat men myne lange afwezigheid bemerkte..... »

Bella sprong hem aen den hals en streefde hem met

verleidende teederheid, op den zoetsten toon harer stem smeekende :

« ô, Myn lieve oom, zeg, welk is het middel dat gy verzwylt? Gy hebt my zoo bemind, gy zyt zoo goed? Laet my niet in dien schrikkellyken twyfel. Het middel is onuitvoerbaer waerschyntlyk; maer ik bid u, zeg het eventwel! Ik zou geene rust kunnen hebben in de pynlyke onzekerheid. »

« Het middel? Er liggen Engelsche schepen in zee, vóór Nieupoort. Kon de émigré aen boord van zulk schip geraken, hy ware beslissend gered. »

« Ah, ah, God zy gezegend! » snikte het meisje. « Onze schuit ligt op het strand! »

« Eenvoudige! » bemerkte de kapitein met treurigen grimlach. « Er zyn ten minste vier mannen noodig om de schuit te bevaren. Deze mannen zyn huisvaders, of zonen die het brood voor hunne ouders moeten winnen. Kan wel in u de schuldige gedachte ontstaen, om al die vrienden aen het mes der guillotien te leveren, en de duinen hier met ramp en eeuwig wee te vervullen..... ten gunste van eenen enkelen mensch? van eenen vreemdeling? »

« Neen, neen, het zou eene misdaed zyn, inderdaed » antwoordde de grysaerd, sidderend van afschuw.

« Gy hebt gelyk, oom-lief, dit middel is onuitvoerbaer » zegde het meisje met eene verrassende bedaerdheid. « Ik ben u niettemin ten uiterste dankbaer voor uwe toegevendheid. »

« Gy zult aldus den émigré gaen verwittigen dat hy moet vertrekken voor den morgendstond? »

« Ik zal hem gaen verwittigen. »

« Nu dan, vaerwel tot morgen. Weest gerust : gy hebt niets te vreezen. »

De kapitein drukte zynen broeder de hand en verliet het huis.

« Arme jongeling » zuchtte de blinde « er is een wonderwerk noodig om hem voor de yselyke dood te behoeden. Oh, kon ik het gezigt wederkrygen, slechts voor dezen nacht! Mynheer de Milval zou leven! »

« Wat, wat zoudt gy doen, vader? » kreet het meisje, bevend van ontroering en hoop.

« Ik zou Djosep gaen wekken, en hem het gevaer voor oogen leggen dat er moet worden getrotst. Hy zou niet terugdeinzen. Ik zou met hem in de schuit gaen, om den ongelukkigen edelman aen boord van een Engelsch oorlogschip te brengen. Er mogt dan van komen wat wil. Voor den Heere toch en voor myn geweten, zou ik het heilig gebod van liefde tot het einde hebben volbragt. »

« Hoe, vader, gy zoudt tot zoo verre uw leven voor hem wagen? En gy noemt zulke opoffering een pligt? »

« Wat staet er geschreven, kind? *Laet geenszins achter, degenen te bevryden die men omhals wil brengen. Indien gy zegt « ik heb er de magt niet toe » de kender der harten weet het*¹. Ziende, zou ik er de magt toe hebben;

¹ Historie van het Oud en Nieuw Testament. Boek der spreuken, pag. 349.

blind, kan ik niets! Zoo als uw Oom-Louis zegt, mynheer de Milval heeft geene andere hoop meer dan Gods genade. Gy moet hem de droeve tyding dragen, Bella, en kozyn Djosep gaen wekken, opdat hy den ongelukkigen edelman door de Moeren leide en hem op eene erkenbare baen bringe.»

« Ik ga, vader. Begeef u te bedde; wacht niet op myne terugkomst, want Djosep kent de wegenissen door de Moeren niet, terwyl ik het minste voetpad met gesloten oogen er zou volgen. Ik zal hem vergezellen, om hem den weg te wyzen. Blyf ik wat lang uit, wees daerom niet ongerust. Het is de laetste pooging die wy voor den ongelukkigen mynheer de Milval kunnen doen. »

Zy omhelsde haren vader, en versmachtte onder eenen teederen kus de bemerking welke hy nog wilde maken. Met eenen sprong was zy ter deure uit, en liep zeewaerts door de duisternis.....

XI.

Weinige minuten later, klopte er iemand zachtjes doch met kort herhaelde slagen, op het vensterken der wooning van tante Claer.

« Wie is daer? » vroeg men welhaest van achter de deur.

« Ik ben het, tante; wees niet verveerd en doe open » was het antwoord.

« Lieve tante » zegde Bella, toen men haer had binnengelaten « gy moet Djosep spoedig doen opstaen. Er is verraed; mynheer de Milval moet onmiddelyk uit de duinen vertrekken. De strandlooper heeft den armen edelman verraden. »

« Wat zegt gy, Bella? Dit is niet mogelyk : men heeft u bedrogen. Ko Snel is onbekwaem tot zulke boosheid. »

« Myn oom-Louis was tegenwoordig toen de strandlooper, die hem niet kent, de schuilplaets van mynheer de Milval openbaerde. Morgen zullen Fransche soldaten in de duinen komen, om den ongelukkige te vangen en naer de guillotien te leiden. »

« Maer wat zal men eindelyk nog mogen gelooven? Ik, die Ko Snel aenzag voor eenen goedhartigen jongen! »

« Hy is een boos en gevoelloos mensch, tante; maer, ik bid u, doe my geenen tyd verliezen, en ga mynen kozyn Djosep wekken : myn vader zendt my om hem te halen. »

« Daer trapt hy uit het bed; hy heeft ons gehoord » bemerkte tante Claer.

Het meisje ging beneden den stylen trap staen, en riep :

« Kozyn, gy moet u kleeden als voor eene reis; want het waeit eene styve koelte, en wy zullen nog al verre moeten gaen misschien. »

Een onduidelyk gemor, als van iemand die ontevreden is omdat men zynen slaep verstoort, was het eenig antwoord dat zy bekwam.

« Ik zal vuer slaen en licht maken » zegde de oude vrouw.

« Het is nutteloos, tante, wy moeten seffens vertrekken. »

« Zoo, zoo, de strandlooper zou den edelman verraden hebben? Is het wel zeker? »

« Geheel zeker, tante. »

« Arme mynheer de Milval! Het kost wel veel moeite, Bella, om hem te redden. »

« Veel moeite. Stort een gebed voor hem, tante-lief, terwijl wy deze laetste pooging gaen beproeven. »

« Eilaes, indien hy werd ontdekt, zou men hem dooden, inderdaed? »

« De guillotien of den kogel, tante. »

« Het is afgryfselyk! De Franschen zyn wreeder geworden dan wolven. Wat heeft mynheer de Milval hun misdaen? »

« Hy is edel, tante. »

« Maer wat schuld heeft hy daeraen? »

Djosep kwam beneden, en vroeg op misnoegden toon :

« Nichte, waerom wekt gy my, zoo in het midden van den nacht? »

« Gy moet met my gaen, kozyn : de strandlooper heeft mynheer de Milval verraden, voor geld..... »

« Ik zal den strandlooper den nek breken! » grommelde Djosep.

« Wy moeten mynheer de Milval, zonder tydverlies, uit de duinen leiden. »

« Altyd die vreemdeling! » morde de visscher met ontevredenheid.

« Een vreemdeling? » wedervaerde Bella. « Is een ongelukkige, wiens leven wordt bedreigd, u een vreemdeling, Djosep? Ik heb u, nog verleden zondag, de geschiedenis

van den goeden Samaritaanen voorgelezen. Gy hebt het gebod van liefde vergeten! »

« In het geheel niet; maer het duert veel te lang met dien mynheer de Milval. »

« Oh, Djosep-lief, zoudt gy nu weigeren hem dien laetsten, dien oppersten dienst nog te bewyzen? Zoudt gy my alleen met hem door de duisternis laten gaen? »

« Gy alleen met hem? » herhaelde de visscher, als verschrikt. « Wie spreekt daarvan? Ik heb beloofd hem te vergezellen. Myne belofte zal ik vervullen. Kom, laet ons spoed maken; het zal zooveel te eerder gedaen zyn. »

Hy ging ter deur uit met het meisje. Beiden stapten eene wyl met groote haest door de duinen, tot dat zy op eenige boogscheuten van Djosep's wooning verwyderd waren, en in eene afgelegene diepte zich bevonden.

« Blyf hier staen, kozyn » zegde Bella, hem de hand grypende om hem te wederhouden. « Laet ons stil spreken; wy hebben al den tyd. Ik moet u een geheim openbaren, en u eenen dienst afsmeeken, waeraen ik evenveel prys hecht als aen myn leven. »

« Hoe beeft uwe hand, nichte-lief! Zyt gy verveerd? » mompelde Djosep verrast.

« Ik beef omdat ik twyfel aen uwen edelmoed. »

« Gy hebt ongelyk, nichte. »

« Den ganschen dag hebt gy u onwillig getoond; gy schynt verstoord op dien ongelukkigen heer de Milval. »

Djosep mompelde iets onverstaenbaer.

« Ik zal het haest weten » zegde het meisje, op den toon van een vast besluit. « Gy meent dat wy den edelman het land gaen inleiden? Gy bedriegt u : daer is geene redding voor hem mogelyk. De zee is de eenige baen, die nog voor hem openblyft; slechts op een Engelsch oorlogschip kan hy eene veilige schuilplaets vinden. De wind is Zuidwest en de schuit zal haest vlot komen. »

« Gy hoopt toch niet dat wy met hem in zee zullen gaen? » riep de visscher. « Door zulk een weder? »

« Sedert wanneer vreest gy het weder, Djosep? » vroeg het meisje met bitter verwynt in de stem.

« Het weêrlicht ginder verre achter de zee, Bella; er kan een tempeest ontstaen. »

« Kozyn, kozyn, zou ik my over u bedrogen hebben? » zuchtte het meisje treurig. « Ik heb geloofd in uwe liefde tot my; ik had vertrouwen in uwen moed. Waerom werpt gy den twyfel in myn hart? Waerom spreekt gy als iemand die verveerd is? »

« Verveerd? » herhaelde de visscher. « Ik ben van niets verveerd; maer nu in zee steken, om den vreemdeling te redden, daeraen is niet te denken. »

« Welaen, keer terug, Djosep. God zal my verlichten en my krachten leenen, om alleen zyn gebod van liefde te volbrengen. »

Er heerschte een oogenblik stilte.

« Bah, Djosep is een goede jongen » zegde de visscher.
« Om u niet te bedroeven, Bella, zou hy wel door een vuer
loopen. Indien de gezellen der schuit verwittigd zyn en in
die onverwachte reis hebben toegestemd, welaen ik zal in
zee gaen met den vreemdeling, niet voor hem, voor u alleen,
Bella, omdat gy het my zoo dringend verzoekt. »

« Gy zult slechts eenen gezel hebben, Djosep » zegde het
meisje.

« Maer met twee kunnen wy de zeilen niet meester
blyven. »

« Met eenen vasten wil, met betrouwen in God en met
moed, kan men alles, kozyn. De schuit is klein; in tyd van
nood kan een sterke man hare zeilen wel alleen bestieren,
terwyl de andere aen het roer zit. »

« Inderdaed, het is niet onmogelyk, mits myn gezel een
wakkere kerel zy. Is het rosse Pieter? »

« Neen, Djosep, ik ben het, die het roer zal houden.
Gy weet dat ik een handig stuurman ben. »

« Hoe, gy? gy, Bella, myne nichte, gy zoudt in zee gaen
met my? » kreet de visscher. « Wat zou uw vader zeggen? »

« Hy zal my pryzen voor mynen moed; want ik doe niets
anders dan hetgene hy zonder aarzelen hadde gedaen, indien
de blindheid hem niet magteloos maekte. Kom, wees toch
van goede wil! »

Djosep, antwoordde slechts door een weigerend gemompel;
het meisje legde haren arm om zynen hals en smeekte :

« Djosep, kozyn-lief, bied geenen wederstand; de tyd is kostelyk. Ik stort tranen van angst. Indien gy weigerdet die laetste pooging voor de redding van mynheer de Milval te beproeven, hy zou morgen in de handen zyner vyanden vallen. Men zou hem vermoorden. ô, Geloof my, ik zou zyne dood niet overleven. »

« Ware het voor eenen andere; maer voor hem? voor eenen ondankbaren mensch, dien ik moet haten, zelfs tegen mynen wil. »

« Hemel, wat heb ik gehoord! » gilte het meisje « Gy haet mynheer de Milval? Wat heeft hy u misdaen? »

« Hy bemint u! » grommelde Djosep met geslotene tanden, en vervoerd door den losgebroken ryd.

« Hy bemint my! » stamelde Bella, hare armen van den hals haers kozyns terugtrekkende. « Hy bemint my!.... Hoe toornig zegt gy deze woorden! En gy, kozyn, bemint gy my dan niet? »

« Meer en vuriger dan hy; maer ik wist dat myne neiging eene dwaesheid was; en myn eerbied voor u, nichte, is grooter nog dan myne zinneloosheid. Hy, integendeel, die edel is door zyn bloed, toont zich onedel genoeg van harte, om een arm visschersmeisje tot eene ongelukkige liefde te verleiden! »

Bella zweeg een oogenblik. Wat haer kozyn zegde, ontroerde haer zeer diep en deed in de duisternis het schaemrood op haer voorhoofd gloeijen. Dan, zy putte nieuwe

kracht uit de noodzakelykheid en uit den dwingenden toestand, waerin zy zich bevond. Met verdriet, doch tevens met vastheid in de stem, zegde zy :

« Hoe? dit was de reden uwer spytigheid? Djosep, uwe beschuldigingen zyn onregtveerdig. Mynheer de Milval heeft meer eerbied voor uwe nichte dan gy. Hy zou my niet durven zeggen wat gy daereven hebt gezegd. »

« Hy omhelst u in de eenzaamheid der duinen » viel de visscher bitsig uit. « De strandlooper heeft het gezien. »

« En gy gelooft de leugens van dien verrader? » zuchtte Bella met verontwaardiging. « Oh, Djosep, neen, gy bemint my zeker niet; anders zoudt gy de valsche beschuldigingen van den boozen lasteraer u niet laten ontstellen. »

« Alzoo, de strandlooper zou ook dit mael hebben gelogen? Mynheer de Milval heeft u heden in de duinen niet omhelsd? »

« Noch heden, noch ooit. »

« Het is dus niet waer wat de strandlooper my zegde? »

« Foei, kozyn, wat gy durft denken! Mynheer de Milval sprak nooit andere woorden tot my, dan woorden van dankbaerheid. »

« Maer het is ongeloofelyk, zulke duivelsche valscheid! »

« Kom, wees redelyk, Djosep; maek dien ongelukkigen jongeling het slagtoffer niet van eenen arglistigen mensch, die u heeft willen bedroeven. »

« De strandraef heeft my bedrogen! » zegde Djosep met

eenen zwaren zucht. « Ik heb, zonder achterdocht, het venyn gedronken als kende ik de booze slange niet! Ik ben een domkop. Ik vraeg u vergiffenis, nichte. Als het zoo is, zal mynheer de Milval dezen nacht beslissend gered worden, of het zou zyn dat God zelf het niet wil. Kom, Bella, ik zal u toonen, dat Djosep niet achteruitgaet om een menschlievend werk te volvoeren, al ware het met groot gevaer des levens. Kom, verliezen wy geen oogenblik meer. »

« Het heeft geene haest; de zee is nog niet tot aen de schuit » sprak het meisje. « Ik heb u nog iets te zeggen, Djosep. Het is een voornemen dat ik heb opgevat vóór dat ik aen uwe deur kwam kloppen. Ik begreep, dat hetgeen ik van u ging eischen eene groote opoffering is. Inderdaed, Djosep, byaldien de Franschen konden weten wat gy gaet doen om eenen émigré te redden, zouden zy hunne wraek op u keeren misschien. Ik heb besloten, u voor uwen edelmoed te beloonen, Djosep. »

« Het is niet noodig, Bella; nu myn hart van dien steen is ontlast, behoef ik geene belooning meer om te doen wat het gebod van liefde beveelt. Het is de vermaledyde strandlooper, die my zinneloos had gemaekt. »

« Gy hebt my daer straks dingen gezegd, die my met vasteren wil in myn besluit zullen doen volharden » hernam het meisje. « Djosep, sedert lang heeft de Heer uwe vrouw van de aerde weggenomen; gy zyt alleen, gy bemint my; ik vermoedde het sedert eenigen tyd; nu weet ik het door

uw eigen woord. Djosep, zoudt gy Bella wel tot vrouw aenveerden? »

De visscher zweeg, als verstomde hem deze onverwachte vraag; maer zyn hart klopte hoorbaer in de nachtelijke stilte.

« En indien ik u bad, my toe te laten uwe bruid te worden, gy zoudt het my immers niet weigeren, Djosep? »

« Hoe? wat? Ik ben duizelig; myne zinnen verwarren! » kreet de visscher. « Gy zoo jong, zoo goed, zoo schoon, gy myne vrouw? Oh, neen, neen, het kan niet, het mag niet zyn! »

« Maer indien het kon zyn, zoudt gy myne hand wel met geluk aenveerden? »

« Met geluk? Het gedacht alleen maekt my zinneloos van blyde ontroering. »

« Welaen, Djosep, daer is die hand. Niemand anders dan gy zal myn bruidegom zyn. Geen ander doel zal ik hebben op de wereld, dan het geluk myns vaders en het uwe. Redden wy den edelman, dien God aen myne bescherming heeft toevertrouwd, en morgen reeds zal ik mynen vader zyne goedkeuring vragen. Vrees niet, hy zal ze ons zonder tegenwerping verleenen. Begeef u naer het strand, Djosep, en maek alles in de schuit klaer; ik zal mynheer de Milval gaen halen. Hy ook zal wederstand bieden; hy zal weigeren, my gevaer te laten loopen om hem het leven te redden; maer de nood heeft my magtig gemaekt: ik zal hem dwingen my te gehoorzamen..... »

« Bella? Bella, myne bruid? » murmelde de visscher in zich zelven, als hadde hy het bevel der maegd niet gehoord.

« Onmogelyk, ik droom! »

« Ga nu naer zee, Djosep » herhaelde het meisje. « Het is een droom, die welhaest eene waerheid worden zal. »

« Ik ga, ik loop, nichte » zegde hy. « Het schynt my, dat ik wel eenen berg op myne schouders zou kunnen dragen. Wat is wind of tempeest voor my? Bella, Bella myne vrouw! »

En dus mompelende, besteeg hy eenen duin, en liep door de duisternis, over hoogten en diepten, regtstreeks naer het strand.

De wassende zee had de schuit bereikt; alhoewel hare baren tegen de eene zyde van het ranke vaertuig aensloegen, was het echter nog niet vlot; maer een kwaert uers later zou zy het van den grond heffen en het in de branding doen wiegelen en dansen als eene ligte pluim.

Djosep was in de schuit geklommen en had er het een en ander klaer gemaekt; hy had, met het inspannen van al zyne reuzenkracht, eenigen tyd gezwoegd, om den mast in de middeldochte regt te krygen, en was er eindelyk in gelukt. Dan had hy zich op den kant van het roef nedergezet, en poogde nu, met het oog landewaerts in, de duisternis te doorbooren, om te zien of Bella zich niet op de duinen vertoonde. Eensklaps sloeg hem eene zonderlinge aendoening. Hy boog zich diep op den boord der schuit, en deed geweld om over de vlakke van het strand heen te zien. Het scheen hem dat,

op eenige stappen verder, eene menschenschim langs de zee heenschoof en tot de schuit naderde. Wat hem ontstelde, was de gedachte dat die onduidelijke schaduw wel de strandlooper kon zyn..... en, inderdaed, op dit oogenblik werd de zeehorizont door den zwakken schyn van eenen verren bliksem verlicht, en Djosep herkende den verrader.

De eerste beweging van den woedenden visscher was eenen sprong te willen nemen, om, volgens zyne belofte, Ko Snel den hals te gaen breken; maer hy bedwong zyn opbruisend bloed. De vrees dat hy door die gewelddadigheid eene noodlottige domheid zou begaen, weêrhield hem. Hy wreef zich het hoofd in pynlyken twyfel, terwyl hy vol angst den blik op de naderende schimme hield gerigt. Waerschynlyk had Ko Snel insgelyks bemerkt, dat er iemand op de schuit zich bevond; want, regt voor het vaertuig, bleef hy op het strand staen, en scheen een nieuw weêrlicht af te wachten, om de zekerheid te hebben dat hy zich niet had bedrogen.

Djosep sidderde van angst en toorn. De strandlooper versparde den weg voor Bella! Hy zou dus weten dat de émigré langs de zee wilde ontvlugten. Dit geheim, waeraen het leven van het edelmoedig méisje kon gehecht zyn, zou hy insgelyks aen de Fransche soldaten gaen verkoopen!

« Oh, wat wonderbaer gepeins! » kreet Djosep plotselings in zich zelven. « Welke lichtstrael schiet my door den geest! Spoedig en voorzigtig!.... »

Hy daelde langzaam van de schuit in de rollende baren en stapte sluipend het strand op, tot by Ko Snel, die hem had herkend, en schertsend vroeg :

« Gaet gy in zee om dondersteen te vangen, Djosep? Er hangt ginder verre een onweêr, dat sedert een paer uren moeite doet om uit zee op te staen. Verloopt de wind slechts een beetje, het zal eene duivelsche kermis zyn..... Ay, ay, gy plettert my den arm! Waerom doet gy my pyn, Djosep? »

« Luister, Ko » zegde de Visscher, met eene sidderende stem als een versmacht gehuil « luister, en geef acht op u zelve; want zoo gy slechts eenen enkelen schreeuw laet, wring ik u den nek om, als eene slang die gy zyt, en ik neem uw lyk mede in zee, om het in het groot matroozengraf te begraven. »

« Zeg, wat verlangt, wat eischt gy van my? Ik ben gereed tot alles om u te believen » zuchtte Ko Snel, die aen den toon van Djosep's stemme wel merkte dat een ongeluk hem bedreigde.

« Wat ik verlang, Ko? Ik moet eene haestige boodschap naer de Engelsche oorlogschepen brengen. Ik heb eenen gezel noodig. Gy zult die gezel zyn. Kies, is het levend of dood dat gy wilt medevaren? »

« Neen, neen, ik wil niet op zee. Hulp! hulp! » schreeuwde de strandlooper.

Maer eene hand, die hem het aengezigt te pletten neep, versmachtte zyne stem, terwyl hy zich door eene onweêr-

staenbare kracht van den grond voelde opheffen. Hy kon slechts weder ademhalen toen hy als een steen in den put der schuit nederviel.

« Sta regt » bevoel Djosep « en roep niet meer om hulp, of ik sla u dood zonder genade. Luister, er is niet veel tyd. Gy hebt de schuilplaats van mynheer de Milval aen de Fransche soldaten verraden. »

« Ik meende dat..... »

« Zwyg, op uw leven! Wy gaen in zee, om mynheer de Milval naer de Engelsche oorlogschepen te brengen. Nieupoort is slechts dry uren van hier. Met zulken wind kunnen wy terug zyn voor dat het dag worde. Het is regtveerdig dat gy, die als een snoode Judas den ongelukkigen edelman voor geld hebt verkocht, medehelpt tot zyne redding. »

« Maer, ach, Djosep, de guillotien staet erop! »

« Het is daerom dat gy myn gezel zult zyn. Vry staet het u, daerna ons te verraden; ik zal my even boos maken als gy; ik zal bewyzen dat gy van mynheer de Milval geld hebt ontvangen om hem te redden. Indien dezè reis niet geheim blyft, welaen, Ko, wy zullen te samen op het schavot klimmen. »

De strandlooper was meer dood dan levend; hy murmelde vurige gebeden, hy stortte zelfs tranen, en deed nog eene hopeloze pooging om uit de schuit te springen; maer de yzeren arm van Djosep hield hem vastgenageld tegen den kant van het roef.

« Geloof niet dat het slechts geveinsde bedreigingen zyn, die ik u doe » hernam de visscher. « Bella Stock gaet in zee met ons. Indien ik u het middel liet om ons te verraden, zy zou hare menschlievendheid met de dood betalen. Oordeel zelf. Is uw leven wel het leven myner nichte waerd? Onderwerp u dus zonder tegenstand, of zeg dat gy liever sterft. Ik zal u genezen van uwen schrik door eenen enkelen slag. »

« Ach, doe met my naer uwen wille, Djosep! » zuchtte de strandlooper, die alle hoop en allen moed had verloren.

Er heerschte een oogenblik stilzwygen, gedurende hetwelk de visscher met de linkerhand rondtastte, om iets te grypen.

« Hemel, gy bindt my de armen! » kreet de strandlooper met nieuwen schrik. « Wat wilt gy doen? »

« Wees niet verveerd » antwoordde Djosep « ik moet aen strand, om mynheer de Milval in de schuit te dragen. Ik zal u los maken als wy zeilveerdig zyn; want gy moet op de plecht staen en voor het fokkezeil zorgen. Maer vervul uwen pligt regtzinnig, Ko, of ik smyt u over boord te midden der zee!.... Pas op! Daer komt myne nichte. Op uw leven, geen enkel woord! »

Hy bond Ko Snel met eenen dry dubbelen knoop aen den mast, en liep dan door de baren naer het strand.

Er waren slechts weinige minuten verlopen, toen hy wederkwam met den edelman op zynen rug, en gevolgd door zyne nichte Bella.

Het meisje nam plaets aen het roer; mynheer de Milval zette zich neder op de achterdochte, nevens haer.

Ongetwyfeld had Djosep hun zyn wedervaren met den strandlooper uitgelegd en hun zyn inzicht kenbaer gemaekt; want alhoewel zy, by hunne intrede in de schuit, den onverwachten gezel hadden gezien en, om zoo te zeggen, op hem hadden getrapt, had geen hunner een woord gesproken of eenige verwondering getoond.

Djosep maekte den strandlooper los en dwong hem, mede te arbeiden om de schuit op haer ankertouw in zee te halen; dan gebod hy hem eene reve in het fokkezeil te steken, en heesch zelf het schoverzeil aen den mast.

« Vier af den fokkeschoot! » riep hy naer voren. « Breng by den wind! » riep hy naer achter.

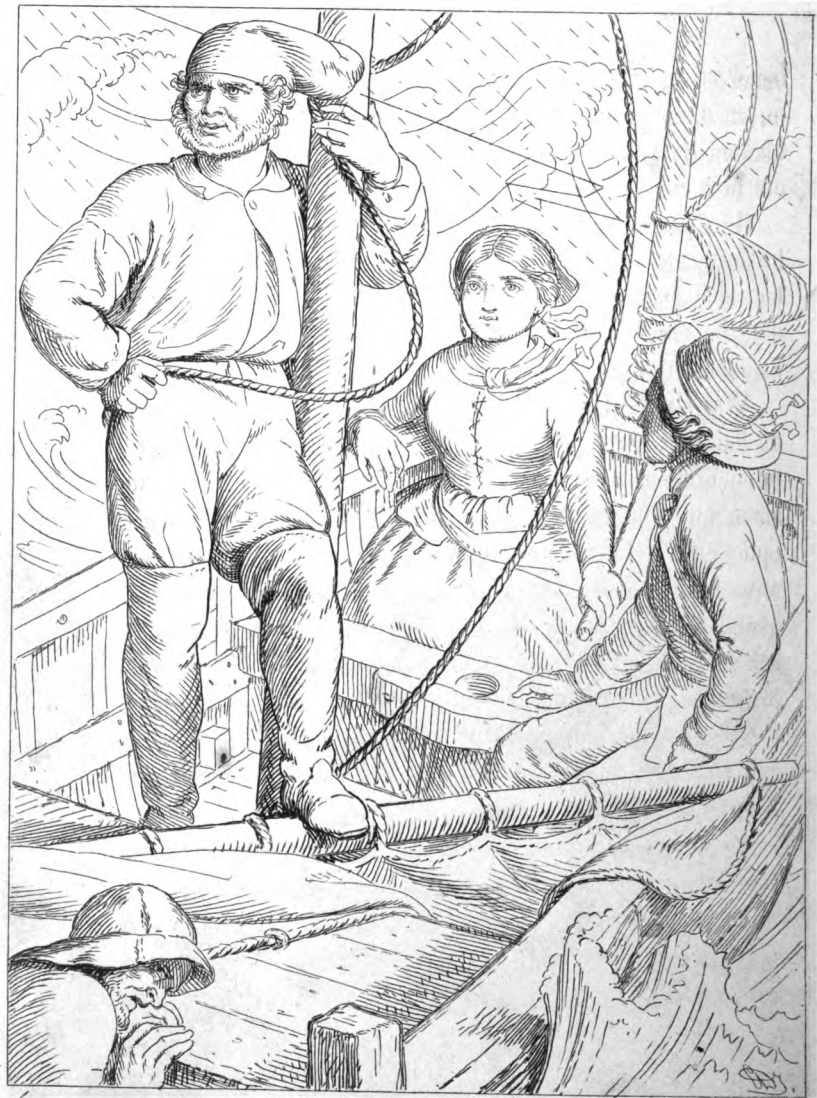
En het kleine vaertuig, op de lyzyde zich leggende, sprong zwoegend doch met schuinsche vlugt tegen de schuimende baren op....

Weinige minuten daarna riep Djosep weder :

« Hael aen den fokkeschoot! Loop voor den wind nu!— Hou dien koers! »

De zeilen zwollen op, de mast plooide; de schuit greep den wind van achter en schoot als een pyl, dwars door een bed van kokend schuim, de rollende golven vooruit.....

Langen tyd duerde deze snelle vaert, zonder dat een nieuw bevel van Djosep de stilte kwame onderbreken. Mynheer de Milval zat met gebogen hoofde nevens Bella. Hy scheen



bedolven in droeve gepeinzen; en wanneer het meisje hem, nu en dan, poogde te troosten, antwoordde hy slechts door klagten over den dwang, dien zy op hem had uitgeoefend om hem zulke opoffering van harentwege te doen aenveerden.

De strandlooper stond by den voorstevan op de plecht, en luisterde angstig, of Djosep geene bevelen uitsprak; want hy had zich gedwee aen het lot onderworpen, in de overtuiging dat de minste verzuimenis of het minste verdenken van kwaden wil hem de zee tot graf kon geven.

Wat Djosep betreft, die hield zich regt op het roef, met de hand aen den mast geslagen, en het oog in plegtige stilte op den zeehorizont gerigt, om het zwarte schof gade te slaen uit welks schoot nu van tyd tot tyd sterkere bliksems oplichtten. Het was ontwyfelbaer voor hem, dat een geweldig onweder op handen was; maer dewyl het reeds den ganschen avond dus had gedreigd, hoopte hy dat men de Engelsche schepen zou kunnen bereiken voor dat het tempeest zou losbreken. Soms rigtte by ook den blik landewaerts, om in het flauwe bliksemlicht den toren van Veurne en de *hills* by het strand te erkennen, en dus den afstand te berekenen dien zy hadden afgelegd.....

Zy waren de *Boveryskill* voorby, en zagen den vuertoren van Nieupoort schuins voor zich. Djosep liet zyn oog over de ontroerde zeevlakte dwalen, in de hoop dat hy de Engelsche schepen zou ontdekken; maer hoe hy de kracht zyner oogen overspande, om, by het walpend bliksemlicht, eene vlek

tusschen de baren te onderscheiden, zyne poogingen bleven vruchteloos. Hem zonk een onzeggelyke angst in den boezem. Hadden de Engelsche schepen, uit vreeze van door het stormig weder op de ondiepten te worden gedreven, zich van de kust verwyderd en de volle zee gekozen? Misschien toch zou men ze verder van het land kunnen bereiken.

Nog eene wyl liet hy de schuit voor den wind heen-vliegen, tot dat zy byna regt over Nieupoort zich bevond. Dan riep hy :

« Vier af den fokkeschoot! Zet by den wind! »

Het vaertuig gehoorzaamde en nam eenen anderen koers; maer het prangde 'geweldig en legde zich op zyde. Bella, om het zwoegend roer meester te blyven, was regt gestaen. De golven sloegen hun schuim over haer heen; de zee, die by het nakend onweder door eene geheime ontsteltenis scheen beroerd, hief de ranke schuit in de hoogte, plotste ze neder, deed hare gebindten kraken en plooiden den mast als een riet.

« Steek al de reven in! » bevoel Djosep.

Het ging nog wel; niets brak, geen zeil scheurde, en het zwakke vaertuig, door den arm van het moedige meisje bedwongen, kloof zegevierend de golven, die het huilend te gemoet kwamen gerold.

Het zwarte schof was hooger boven den horizont geklommen; vurige slangen ontsprongen zynen donkeren schoot; de lucht werd bywylen vervuld met een verblindend licht, en ontzaggelyke donders beheerschten het gebulder der baren.

X Mynheer de Milval, met de handen te saëm gevouwen, als stortte hy een gebed, hield den blik in verstomdheid tot Bella opgeheven. Hy had het onweder vergeten ; hy was gevoelloos geworden voor het gevaer ; zyn geest had de krampachtige ontsteltenis zyner ingewanden overwonnen. Al zyn denkvermogen, al het leven zyner ziel was te samen getrokken in een eindeloos gevoel van eerbied en bewondering. Wat was zy groot in zyne oogen, het jonge meisje, die in hare menschenliefde en in hare opoffering voor hem, de bron eener bovennaturlyke sterkte had gevonden ! Wat scheen zy hem edel, de heldinne die, zonder verbleeken, tempeest en baren trotste om eenen armen vreemdeling het leven te redden ! Hoe schoon, hoe engelachtig was haer gelaet ; hoe indrukwekkend hare gestalte, wanneer het beeld der strydende maegd, omvat door den gloed des bliksems, zich uitlostte tegen den donkeren grond der golven !

Hy werd uit zyne geestdriftvolle beschouwing slechts opgewekt, toen eene reusachtige baer de schuit in de loefzyde aangreep en ze byna geheel deed omstorten. Bella schoof uit en sloeg geweldig tegen den rand van het vaertuig ; maer zy greep onmiddelyk weder het roer en bragt den voorstevan by den wind.

« ô, Bella » riep mynheer de Milval, zyne handen smeevend tot haer heffende « aenhoor toch myne bede ! Laet af, om Gods wille ! Keer huiswaerts. Wat waerde kan voor my een zoo duergekocht leven hebben ? Myn geweten zal my

geene rust laten; het berouw zal myn hart verknagen tot in het graf. Engel, engel, wees my bermhartig; belast my niet met zulke wreede verantwoordelykheid! »

« Strykt alles! Laet gaen op Gods genade! » klonk de stem van Djosep, als een schrikkelijke noodkreet.... En nauwelyks was dit bevel uitgevoerd, of al de winden, dooreen warrelend als een bajert, grepen het zwakke vaertuig aen, en schokten en slingerden het met yselyk geweld. De lucht borst open; honderd bliksems volgden elkander zonder verpoozing; de donder schokte aerde en zee; een stortvloed van regen en hagel viel in wentelende draeistroomen neder. Ondanks het verblindend bliksemlicht, was het zwart en donker als in een afgrond.....

Het onweder, door eenen magtigen Noordenwind landwaerts ingedreven, verminderde spoedig; — en welhaest zag men het zwarte schof hoven Nieupoort afdryven. Toen Djosep kon erkennen wat er gedurende den storm was geschied, zag hy zyne nichte en mynheer de Milval nog by de achterdochte zittende, en den strandlooper ineengekropen op de voorplecht; maer hy bevond dat de schuit schier twee voet water in had. Wat hem echter meer bedroefde, was dat er nu een magtige en aenhoudende wind uit het Noorden waeide, die het hun volstrekt onmogelyk maekte, tegen de zee in te varen. De golven gingen zoo hol en braken met zooveel woede, dat de schuit nu meer gevaer leed van te vergaen dan te midden van het tempeest.

Hy nam een opperst besluit, ging tot Bella en zegde op gebiedenden toon :

« Geef my het roer ! »

Ter zelfder tyd riep hy tot den strandlooper :

« Hysch op en hael aen den fokkeschoot ! »

« Hemel, wat wilt gy doen, Djosep-lief? » kreet de maegd verschrikt.

De visscher antwoordde met zekere hardheid in de stem :

« Het ware zinneloos, dien fellen Noordenwind te willen opvaren; de Engelsche schepen zyn weg; de zee staet yselyk hol; ik ben verantwoordelyk voor uw leven; wy keeren terug..... »

« Ach, neen, neen, Djosep » smeekte zy « gy levert mynheer de Milval aen eene zekere dood ! »

« Klaeg niet nutteloos, nichte. »

« Gy hebt beloofd mynheer de Milval te redden. »

« Ja; op voorwaarde dat God het toeliete. Gy ziet het, nichte, God wil het niet. »

Bella sloeg zich, onder het slaken van eenen grievenden gil, de beide handen voor de oogen en begon te weenen; mynheer de Milval poogde haren moed weder op te beuren, doch zy, verpletterd onder de smart, bleef doof voor zyne vertroostingen.

« Nog eene kans » zegde Djosep plotselings. « Indien wy de haven van Nieupoort inliepen? »

« Nieupoort? » zuchtte de maegd. « Nieupoort zal binnen

eenige weken door de Franschen worden ingenomen. »

« Maer eenige weken, nichte, het is eene geheele eeuw, voor iemand die in levensgevaer verkeert. Kies zelf : Nieupoort of de duinen!.... Wy zouden er spoedig zyn; de wind is gunstig; het zal niet meer weêrlichten als wy de haven bereiken. Is er eene vyandelyke wacht, zy zal ons niet zien.»

« Eilaes, Eilaes! » klaegde het meisje « Welaen, het zy! Nieupoort! Geef my het roer. »

Djosep ging weder op het roef staen, en loste eene reve van het schoverzeil; de schuit keerde voor den wind en vloog met snelle sprongen vooruit over de baren. Bella weende eventwel; het pynigde haer dat zy haer werk van liefde niet had kunnen volvoeren; en haer spookte voor het gezigt de gevaren, die nog dreigend boven het hoofd van mynheer de Milval bleven hangen. De jongeling sprak de vurigste woorden van dankbaerheid, en poogde haer de hoop in te drukken, dat de bermhartige God zooveel edelmoed niet vruchteloos zou laten, en hem zou redden om haer te beloonen; maer zy wees alle verlichting harer smart van de hand.

Toen zy niet verre meer van Nieupoort waren, verliep de wind allengs naer het Oosten, en hy werd tevens min geweldig, ofschoon er nog eene sterke koelte bleef waeijen. Djosep verblydde zich om deze gunstige verandering; want zy zou hun toelaten, ook met tamelyke snelheid weder uit de haven van Nieupoort te loopen, zoohaest zy den edelman zouden hebben aen land gezet.....

« Nichte » zegde hy, tot het meisje naderende « leg aen by het fort Viervoet; daer moeten wy zyn. Stil, geen woord meer! »

Zonder eenige hindernis te ontmoeten, vaerden zy met snelle vlugt de haven in en landden by het sterke fort Viervoet.

Mynheer de Milval, vooraleer de schuit te verlaten, greep de hand der maegd en zegde met tranen van ontroering in de stem :

« Bella, uwe grootmoedigheid verstomt my. Hoe zal ik u myne dankbaerheid uitdrukken? Ik bewonder u, ik eerbiedig u, als waert gy eene heilige! ô, Geloof my, uw beeld zal in myn hart leven, nevens de beelden myns vaders en myner moeder. Welk ook myn lot worde, met myn laetste gebed op aerde zal nog uw naem uit mynen mond ten hemel stygen!.... »

Djosep onderbrak de vurige aenroeping en hief den edelman onweêrstaenbaer aen land, waer reeds eenige soldaten der bezetting gereed stonden om hem te ontvangen.

Dan, zonder eenig tydverlies, stiet Djosep de schuit van wal, gaf een stil bevel aen zýne nichte, en liep terug by den mast, om het schoverzeil geheel op te hyschen.

Mynheer de Milval bleef op den kant der haven staen en blikte zyne redders achterna. Zy hadden de monding der haven bereikt, en gingen tusschen de golven verdwynen, toen een geweêrschot op den regten oever hergalmde. Oogenblikkelyk volgde daerop het herhaelde geknal van vele

geweeren, en zelfs rolde het zware gedonder van eenen vuermond over de duinen.

De edelman, met eenen angstkreet, hief de beide armen ten hemel en smeekte den Heer om genade voor het heldhaftige meisje. Bleek en bevend van schrik, volgde hy de soldaten binnen de sterkte.....

XII.

Het Fransche leger, voor zoo veel de uitgestrekte overstromingen het toelieten, had de stad Nieupoort gansch omsloten en haer alle gemeenschap met het land en met de zee volstrekt afgesneden. De noordelyke en oostelyke lynen der sterkte, van aen Lombaerdzyde tot voorby Mannekensveere en Schoorbake, waren bezet door troepen onder bevel van den Brigade-generael Van Damme, terwyl de Divisie-generael Moreau, opperhoofd des legers, het bevel tegen de westelyke lyn bestierde.

Van wederzyde der haven waren magtige batteryen opgeworpen, om de stad te beschieten; maer het was byzonderlyk tegen het vooruitgelegen fort Viervoet, dat de Fransche

troepen hunne eerste poogingen wilden rigten. Door de hooge duinen hier tegen het geschut der Engelsche oorlogschepen beschermd, en gesteund door talryke Bataillons, die by Oostduinkerke hunne legerplaets hadden, konden de arbeiders schier zonder verlies van volk de loopgrachten delven, om de middelen tot aenval nader by het fort Viervoet te brengen.

Onder de behendige leiding van den Genie-overste Dejean en van den generael des Geschuts Eblé, hadden de 800 man, die aen de delvingswerken werden gebezigd, in korten tyd hunnen arbeid tot zoo verre voortgezet, dat men had begonnen de kanons aen te voeren, om de bres te openen, langswaer men binnen de sterkte zou dringen. — Niemand twyfelde, of het fort zou by den eersten stormloop bezwyken; en waerschyglyk zou de stad, na het verlies van haer magtigste verdedigingsmiddel, geen en langen wederstand meer kunnen bieden.

Deze overtuiging verdubbelde de drift der oversten en der arbeiders; zonder verpoozing werkte men den ganschen nacht in de duisternis aen de kanons, ten einde met den eersten morgendstond reeds veerdig te zyn, om de bezetting van het fort eenen groet toe te sturen, die haer mogt laten weten welk lot haer te wachten stond.

Terwyl men dus, nevens den uitersten hoek der duinen, met inspanning arbeide, heerschte de volledigste rust in de legerplaets by Oostduinkerke. Onder de waekzaamheid van talryke wachten, sliepen er de soldaten even zacht en

onbekommerd als kon geen welkdanig gevaer hunnen vasten sluimer komen stooren.

Eventwel, toen de eerste morgendschemering opdaegde, werden zy eensklaps gewekt door het noodgeroffel der trommen, door het drukke geknal van gewerschoten en door het onverpoosd losdonderen der kanons. — Het was klaerblykend voor iedereen, dat de belegerden eenen uitval tegen de loopgrachten hadden gedaen, met het inzicht om de kanons te vernagelen en de opgeworpen batteryen te vernietigen. De arbeiders waren niet zonder troepen tot hunne verdediging; maer, in de onwetendheid of niet een goed gedeelte der bezetting aen dien uitval had deel genomen, moest men zich haesten om de benden der voorwacht eene hulp te brengen die kon noodig zyn.

In min dan een oogenblik, waren al de troepen der legerplaets te been; eenige kompagniën Jagers werden op draf langs de duinen vooruitgezonden; de andere kompagniën volgden onmiddelyk, doch met meer orde.

Welhaest hoorde men de gewerschoten in getal verdubbelen. De belegerden, om den gang der toesnellende Fransche troepen te verhinderen, brandden onverpoosd al het geschut der westelyke versterkingen los, en dus bleef de lucht gedurende eenigen tyd vervuld met het ontzaggelyk gebulder der kanons..... maer dan verzwakte allengs het vuer, tot dat de stilte het strydgerucht kwam vervangen.....

Een goed uer na het begin van het gevecht, keerden de

Fransche troepen terug naer het kamp by Oostduinkerke. Zy moesten den uitval der belegerden zegepralend teruggeslagen hebben; want, alhoewel zy velen hunner gekwetste kameraden met zich voerden, zongen zy blyde liederen en schenen opgewonden van geestdrift. Wat meer nog van hunne overwinning getuigde, was dat hunne achterwacht ongeveer twee honderd krygsgevangenen bewaakte en vooruitdreef.

Deze ongelukkige lieden waren meerendeels Hanoversche soldaten; de overigen kon men, aen hunne schier burgerlyke kleeding, voor *Emigrés* of gevlugte edelen erkennen; ja, eenige droegen de kleedy en de zwarte kokarde van het befaemde regiment *loyal émigré*, dat reeds in zoovele omstandigheden de dood en de verdelging in de rangen der republikeinsche troepen had gezaeid.

Terwyl men de Hanoversche soldaten, volgens krygsgebruik, zonder hardheid behandelde, sloeg men de *émigrés* met sabels, en niet zelden boorde men met den punt der bayonnet door hunne leden, onder voorwendsel dat zy te langzaam voortstapten. De wachten, nog verhit van den stryd, overlaedden hen met scheldwoorden en bedreigingen; blind van haet en wraekzucht, zwaelden zy de bayonnetten voor de borst dier arme slagtoffers en riepen om hunne onmiddelyke dood. Anderen, met een onmenschelyk vermaek, bespotteden hunnen ydelen moed en poogden schertsend hun de overtuiging in te drukken, dat men ze naer de slagbank

voerde, dewyl het onbekend was dat een dier edele verraders van het vaderland ooit aen de regtveerdige wraek der Republiek was ontsnapt.

Ongetwyfeld zouden velen der émigrés onderwege door de woedende soldaten zyn vermoord geworden, indien niet een zeker getal oversten de krygsgevangenen hadden vergezeld, om ten minste zulke uiterste gewelddadigheid te beletten.

De officier die het bevel over de achterwacht scheen te voeren, was een nog jong kapitein. Alhoewel hy soms, door een kort gebod of door een grammoedig gebaer, de bloedorstigheid zynner mannen bedwong, hield hy de oogen met evenveel haet op de émigrés gerigt; en zyne tael, wanneer hy hun het woord toestuerde, was niet min hoonend en wreed.

Nevens hem stapte een reeds bejaerd officier, die de linkerhand met bebloed linnen had omwonden.

« Alzoo » zegde de overste der achterwacht tot hem « het is een émigré, die u de hand heeft doorboord? »

« Een ligte bayonetsteek » schertste de andere. « Binnen dry of vier dagen zal er niets meer aen te zien zyn. »

« En gy hebt den verrader voor uwe voeten uitgestrekt, als een hond die hy was? »

« Neen, in de verwarring kon ik hem niet bereiken; ik heb er een paer anderen in zyne plaets gedood. Hy, die my deze wonde toebragt, is hier tusschen de gevangenen. »

« Zoo! Wys hem my; ik zal een stil woord zeggen, en

hy zal onder uwe oogen nedervallen, met twintig bayonnetten doorstoken. »

« Wacht u daarvan wel » sprak de oudere officier met strengheid. « De generael heeft verboden dat men de gevangenen mishandele. »

« Wat kan de generael daarvan weten? »

« Het is gelyk ; vermits zy toch sterven moeten, laet de krygsraad ten minste een regelmatig vonnis over hen uitspreken. »

« Bah, zulk vonnis is slechts eene ydele vorm. Wanneer heeft men genade verleend aen eenen émigré? Zoohaest wy in het kamp komen, zal men ze in eene rei tegen de duinen stellen, en een pelotonsvuer zal hen naer de andere wereld zenden, om daer rekening over hunne snoodheid te gaen geven. »

« Men zal de terugkomst van den generael-bevelhebber moeten afwachten; hy is dezen nacht naer Oostende gereisd : de oppergenerael Pichegru heeft hem in allerhaest ontboden. Deze ongelukkigen zullen dus nog een gedeelte van den dag naer hunne dood te wachten hebben. »

« Zie, daer ginder, den hoogstaltigen émigré, met bleek gelaet en witte haren, die het oog schier uitdagend op ons houdt gerigt. Ik zou durven wedden dat hy het is, die u de wonde aen de hand heeft toegebracht? »

« Neen, gy bedriegt u » antwoordde de oudere officier. « Het is integendeel de jonge man met de lange zwarte

haren, die nevens hem droomend voortstapt en niet schynt te weten wat er geschiedt. »

« Die melkmuil? Hy schynt geen erge kerel te zyn. Gy moet u op zyne bayonnet geworpen hebben. Zulke mannen loopen den vyand niet te gemoet. »

« Haddet gy den jongeling aen het werk gezien, zoo als ik » zegde de andere « gy zoudt een geheel ander gedacht van hem hebben. Hy vocht waerlyk als een woedende leeuw. Voor dat ik de onzen ter hulp kon snellen, had hy reeds dry of vier mannen nedergeveld. »

« Hoe komt het dan dat hy niet gewond is? Gy zult my toch niet doen gelooven, dat de paternosters en de reliquien, die deze lieden op zich dragen, hen tegen de kogels der Republikeinen beschutten? »

« Men heeft eensklaps een gedeelte der uitvallers met overmagt omsingeld; de Hanoversche soldaten hebben zich krygsgevangen gegeven, en zy zelf hebben de émigrés ontwapend. Gy begrypt wel dat de edellieden, indien het hun mogelyk ware geweest, den stryd volgens gewoonte tot de dood zouden hebben voortgezet, vermits geen hunner op genade mag hopen? »

« Inderdaed, het ergste lot dat hun kan overkomen, is in onze handen te vallen. Het is ten minste nog eenigzins eervol op het slagveld te sneuvelen, al ware het voor eene slechte zaak. »

« Waer leidt gy de krygsgevangenen naertoe? » vroeg de gekwetste officier.

« De Hanoversche soldaten zal men in Oostduinkerke herbergen; de émigrés zullen op de binnenplaats der hofstede, die achter het kamp ligt, worden opgesloten en bewaekt, tot dat het bevel kome om hen voor den kop te schieten. »

De achterwacht naderde welhaest de eerste tenten der legerplaats.

« Nu, vaerwel » zegde de oudere officier, zynen gezel de hand drukkende « ik ga naer het hoofdkwartier, om de terugkomst van den generael af te wachten. »

« Gy zyt nog altyd geherbergd met den staf, op het pachthof dat men ginder verre ziet? »

« Nog altyd, op een paer boogscheuten van het hoofdkwartier. »

« Tot wederziens dan. »

Toen zyn kameraed zich eenige stappen had verwyderd, gebood de jongere officier den gang der émigrés te verhaesten; en, op den jongeling met de zwarte haren wyzend, riep hy, onder het uitspreken eener vermaledyding :

« Men doe hem vooruitgaen, den dommen dreamer, dien de schrik met lamheid schynt te slaen! »

Nauwelyks waren deze woorden zynen mond ontvallen, of de kolf van een geweer bonsde den aengewezene jongeling zoo geweldig in den rug, dat hy voorover met het aengezigt ten gronde storte; maer hy stond op en hernam zynen gang zonder klagen; ja, hy keerde zelfs het hoofd niet om naer dengene die hem zoo wreedelyk had mishandeld.

Achter het kamp werden de gevangene edellieden op de bemuerde binnenplaets eener groote hofstede gebragt. Men kondigde hun aen dat zy slechts eenige oogenblikken nog te leven hadden, en, onmenschelyk spottend, gaf men hun den raed, metterhaest alle Santen en Santinnen des hemels te aenroepen, opdat de litanië geheel mogt afgelezen zyn eer de kogels ze voor altyd kwame onderbreken.

Een bataillon soldaten werd binnen en rond de hofstede gelegd, om de émigrés te bewaken; de kapitein, die het bevel over de achterwacht had gevoerd, gaf zynen last aen eenen anderen officier over, en vertrok met zyne mannen naer het kamp.

Het was een pynlyk en indrukwekkend schouwspel, dat de opene plaets der hofstede aanbod.

Aen de eene zyde stond eene rei soldaten, rustend op hunne geweeren, terwyl een tiental anderen, meer vooruit, als schildwachten over en weder wandelden. De oogen dezer mannen vonkelden van haet; hunne lippen waren verkrampd door wraekzucht of bloeddorst; uit hunnen mond ontsnapten de yselykste vermaledydingen, en met den gloeienden blik schenen zy de gevangenen, die onder hunne bewaking waren gesteld, te willen verslinden.

Aen den anderen kant der plaets hadden de émigrés, ongeveer ten getalle van veertig, zich in verschillende groepjes langs eenen hoogen muer geschikt. Tusschen deze slagtoffers van eenen beklagelyken broederoorlog, bevonden zich stokoude

grysaerds, wier rug reeds onder het gewigt der jaren plooide, ja, zelfs jonge lieden die nauwelyks de kindschheid waren ontgroeid, en wier fyn gelaet nog zoet en zuiver was als het gelaet van een meisje.

Velen dier ongelukkigen waren gekwetst; het bloed sypelde hun van aengezigt en handen. Twee of dry lagen ineengezonken tegen den muer, met ontverwde wangen en brekende oogen. Het was erkennelyk dat dezen het leven door onzichtbare wonden langzaam ontsnapte. Terwyl hunne rampgezellen hen poogden te troosten, hielden zy hunnen juichenden blik ten hemel opgeheven, en schenen met blydschap de baen af te meten, die hunne ziel ging volgen om tot een beter vaderland op te klimmen.

Meest allen hadden gescheurde kleederen; hunne lippen waren besmeurd met buskruid; hun gansch lichaem droeg niet alleen de sporen van de razerny des gevechts, maer ook van de baldadigheid hunner vyanden. En niettemin hadden hunne wezenstrekken, zelfs op dezen stond, den stempel eener hooge geboorte en eener uitgelezene opvoeding behouden, en straelde nog hun gelaet met den eerbiedwekkenden glans der menschelyke weerdigheid. Geene moedeloosheid, doch ook geene uitdaging in hunnen blik : slechts de stille fierheid, de onbenevelde gelatenheid van een gemoed, dat zyne sterkte put uit de overtuiging van zynen pligt te hebben gedaen, en de dood zonder bekommerdheid noch treurnis afwacht.

: Een enkele der gevangenen, een oude man met witte haren,

scheen verpletterd onder de smart, en vaegde nu en dan eene traen van zyne wangen. Hy was nedergezeten aen den voet van den muer; op zyne knien en tegen zyne borst lag een jongeling, byna nog een kind, zieltogend in eenen pynlyken doodstryd. Het arme slagtoffer was in het gevecht door eenen bayonnetsteek in de zyde getroffen geworden. Zyn oude vader had hem gesteund en schier gedragen. Zoo had hy met de andere gevangenen de hofstede bereikt; maer nu had de inwendige bloedstorting over zyn leven beslist, en hy ging sterven in de armen van zynen rampzaligen vader.

Terwyl de eenen zich bezig hielden met de gekwetsten te troosten, en dat de anderen, in stilte, niet hun eigen lot, maer het lot van hun dierbaer vaderland beklagden, had een jonge man zich geheimzinnig in eenen hoek met den rug naer zyne wachten omgekeerd, en hield zich bezig, met een potlood, op een blad papier, waeraen een rood zegel hing, eenige woorden te schryven. Een zyner gezellen zegde hem, dat het nutteloos was zyn testament te maken of eenige moeite te doen om aen zyne ouders te schryven, dewyl men niet mogt verhoppen dat zulk iets ooit ter zyner bestemming kon komen. De jongeling scheen te zeer verslonden in hetgene hy doende was, om eenig antwoord op deze bemerkning te geven. Hy bleef eene wyl, bevende van haest, zynen arbeid voortzetten, verborg dan het blad papier in de borst van zyn kleed, en stapte regtstreeks tot eenen der schildwachten, die met overgetrokken geweer hen bewaekten.

Op hetgeen de émigré hem zegde, antwoordde de soldaet met barsche scheldwoorden; een tweede velde zyn wapen en dreigde hem te doorsteken, een derde stiet hem met den kolf van het geweer terug op het midden der plaets. Dan, wat de jonge edelman aen de soldaten wilde verzoeken of doen begrypen, moest wel gewigtig zyn; want ondanks hunne wreede bejegening bleef hy niet verre van hen staen, met onrustig verlangén rondziende, of niet een hunner eindelyk zyne bede zou willen aenhooren.

Op dit oogeblik trad de overste der wacht op de opene plaets; men was hem gaen verwittigen dat een der émigrés zoo even was gestorven. Hy ging tot den grysaerd, die nog het onbezielde lichaem van zyn kind tegen de borst drukte, verzekerde zich dat de oude man niets meer in de armen hield dan een lyk, en gaf bevel om het buiten de hofstede te dragen.

Toen hy weder de plaets wilde verlaten, om binnen de gebouwen der hofstede te gaen, naderde hem de jonge émigré, die door de schildwachten was mishandeld geworden.

« Citoyen-Capitaine » zegde hy, met gevouwen handen smekend « ik bid u, heb de goedheid my te aenhooren. Een enkel woord en myne dankbaerheid zal oneindig zyn ! »

De officier aanzag den jongeling met eenen grammoedigen blik; maer het scheen dat de mannelyke schoonheid en de biddende uitdrukking zyner wezenstrekken den krygsman

eenig medelyden inboezemden ; want het was zonder barschheid dat hy zegde :

« Spreek ! »

« Mag ik u vragen, Citoyen-Capitaine, of een zekere kapitein Louis Stock deel maekt van de troepen die Nieu-poort belegeren ? »

« De dappere kapitein Louis Stock ? » herhaelde de officier. « Het is een myner beste vrienden. Wat betrekking kan er bestaen tusschen eenen émigré en Louis Stock ? Kent gy hem ? »

« Neen, Citoyen, ik heb hem nooit gezien. »

« Wat wilt gy dan van hem ? »

« Ik zou hem een geheim willen toevertrouwen. »

« Een geheim ? » morde de officier verwonderd. « Gy wilt veropenbaringen doen ? Bah, het zal u niet helpen ; de kogel, myn jongen, dit is het eenig mogelyk einde. »

« Ik weet het en ik ben gereed, Citoyen ; maer, ik smeeek u, laet den kapitein Louis Stock weten, dat een krygsgevangene hem wenscht te spreken vooraleer te sterven. »

« Het is dus een gewigtig geheim dat gy hem openbaren wilt ? »

« Gewigtig, zeer gewigtig misschien voor personen die hem dierbaer zyn. »

« Het is wel ; ik zal kapitein Stock doen verwittigen. Stemt hy toe om tot hier te komen, gy zult hem zien. »

De officier verwyderde zich, en de émigré, getroost door

hèt gelukken zyner pooging, begaf zich tot den muer, aen welks voet zyne rampgezellen zich hielden. Hy zag den grysaerd, wien men het lyk zyns zoons zoo even had ontnomen, tusschen eenige andere émigrés staen, met de doodbleekheid op de wangen, met tranen in de oogen en met de stuiptrekking eener eindeloze wanhoop op de lippen. De ongelukkige vader, door de smart verbitterd, viel in grammoedige klagten uit tegen de Engelschen, tegen de Hanoversche soldaten en zelfs tegen zyne eigene rampgezellen. Degenen die hem omringden luisterden met opmerkelyke kalmte, ja schier met onverschilligheid; zy eerbiedigden het verdriet van hunnen gryzen makker, maer, in tegenwoordigheid der onfeilbare dood welke hen allen tegelykertyd ging treffen, konden zyne klagten hen niet ontroeren.

Toen de jongeling, die met den officier had gesproken, den ouden edelman naderde, zegde hy tot hem met diepgevoeld medelyden :

« Die arme Georges is dus ten hemel opgevaren? Gy moet wel ongelukkig zyn, heer graef? Wy verliezen slechts een leven, dat ons ondragelyk is gemaakt door het gezigt der zegevierende boosheid; maer gy zyt vader, gy sterft duizendmael. »

« Het is de derde myner zonen, dien ik dus in myne armen zie bezwyken! » zuchtte de grysaerd.

« Troost u toch, heer graef » hernam de jongeling « in de gedachte dat ons allen een zelfde lot is beschoren : de



eene wat vroeger, de andere wat later; geene rust, geene schuilplaats voor de edelgeboren van Frankryk dan in den schoot der Godheid. Ik zal er myne vermoorde ouders terugvinden; gy zult er weder vereenigd worden met uwe dierbare kinderen. »

« Gy bedriegt u, heer de Milval » antwoordde de oude graef. « Het is niet de treurnis over de dood myner kinderen, die my het hart verscheurt en my de zinnen ontstelt van spyt. Neen, het is de pynlyke overtuiging dat hun bloed zonder nut voor het vaderland werd vergoten..... Eilaes, ik heb nog twee zonen : de laetsten die mynen naem voeren. Zy zyn in Nieupoort! Nog eenige dagen, en myn geslacht zal vernietigd zyn voor altyd! »

« Hopen wy, heer graef, dat er ontzet zal komen. »

« Ontzet voor Nieupoort? maer van welken kant? » schertste de oude edelman met bitterheid. « Gansch de Oostenryksche Nederlanden zyn ingenomen door de zegevierende legers der Republiek; de Engelsche schepen kunnen of willen de kust niet naderen. Er was slechts een middel; ik heb het voorgesteld; maer gy allen hebt het met minachting verworpen. Oh, die blinde moed, die onberekende vermetelheid heeft het edelste bloed van Frankryk zonder vrucht by stroomen doen vergieten! Gy ook, heer de Milval, gy hebt myn voorstel afgekeurd. Zie nu het beklagelyk gevolg dier zinnelooze hardnekkigheid. »

« Vlughten vooraleer te hebben gestreden! »

« Dit is wat den Franschen adel ten gronde zal helpen » ging de oude graef voort. « Een krygsman die uit ydele dapperheid zyn leven nutteloos opoffert, verzwakt de zaak waervoor hy worstelt en verraedt zyn vaderland..... »

« Alzoo dan, wy zouden Nieupoort hebben moeten verlaten, zonder eenigen wederstand te bieden? » viel een ander émigré met bedwongene verontwaardiging hem in de rede.

« Maer zeg my eens, waertoe kan de verdediging van Nieupoort ons ongelukkig vaderland nuttig zyn? » wedervaerde de grysaerd. « Wy weten allen, en wy wisten het van den eersten dag, dat de sterkte, na weinige dagen eener hopelooze verdediging, onfeilbaer moet bezwyken. Wy hebben dus, met voorbestaende kennis der zaken, byna duizend Fransche edellieden aen eene zekere dood toegewyd. Is het niet eene misdaed aldus door eene slecht begrepen dweepery der eer, duizend dappere degens te verbryzelen, die op een ander slagveld de verlossing van ons rampzalig vaderland moesten helpen herwinnen? Wie weet of God daerboven ons niet rekening zal vragen over het vruchteloos gestorte bloed? Ach, konden onze vrienden binnen Nieupoort zich myn voorstel herinneren en het uitvoeren! »

« Gy hebt misschien gelyk, heer graef » bemerkte een der omstanders. « Nu is het eventwel te laet : de beide kanten der haven zyn bezet met kanons. »

« Neen, het is niet te laet » was het spytig antwoord.

« Op halve ty bestryken de kanons des vyands het water der haven niet. Men zou dus slechts het geweervuer te onderstaen hebben. Zonder twyfel, men zou eenige mannen verliezen; maer de schuiten zouden de Engelsche schepen wel zeker bereiken, en Frankryk zou ten minste acht honderd zyner edelste zonen voor andere poogingen behouden. Hy, die ginder binnen Nieupoort zyne gezellen tot het uitvoeren van zulk besluit zou kunnen overhalen, zou eenen meer uitstekenden dienst aen het vaderland bewyzen, dan zy die nutteloos zich aen den kogel des vyands aanbieden, zonder andere vrucht dan hem de vreugde van eenen wreedden zegeprael te geven..... »

« Vrienden, laet ons bidden! » zuchtte een der émigrés.
« Daer komt men ons halen om ons voor den kop te schieten! »

« Welaen, kinderen, moed en weerdigheid tot voor den kogel! » zegde de oude graef. « Toonen wy ten minste aen onze moordenaers, dat een Fransch edelman noch siddert noch verbleekt by den aanblik der dood. »

De officier der wacht was met een tiental soldaten uit het woonhuis der hofstede op de opene plaets gekomen, en scheen met de oogen iemand of iets te zoeken. Toen hy den jongeling die hem eene bede had toegestuurd, tusschen de andere émigrés bemerkte, deed hy hem teeken dat hy zou naderen.

Soldaten en gevangenen zagen met verbaesdheid den jongeling achterna, terwyl hy tot den officier stapte; en zy vroegen in zich zelve, wat die roep wel mogt bedieden. Zou men hem

van zyne gezellen uitzonderen en hem het leven laten behouden? Aen zulk iets was niet te denken. Waerschyglyk ging men hem onmiddelyk dooden? Inderdaed, hy had zich in het gevecht door zyne dapperheid en zyne woede doen opmerken. — Het droeve vaerwel zyner vrienden klonk hem achterna.

« Volg my » zegde de officier tot den jongeling « de kapitein, dien gy verlangt te spreken, wacht u daerbinnen, om het geheim te ontvangen dat gy hem wilt openbaren. »

De soldaten omringden den gevangene en leidden hem tot voor de deur eener geslotene kamer; de bevelhebber der wacht opende ze, en, met den émigré erbinnen tredende, wees hy op eenen officier, die by het venster stond, en zegde :

« Ziedaer den kapitein Louis Stock. »

Maer nauwelyks had de jongeling eenen blik op het gelaet van den officier geslagen, of hy deinsde met schrik terug; uit den mond van Louis Stock ontsnapte een kreet van verrassing.

« Gy kent dus malkander? » vroeg de overste der wacht verwonderd.

« Zonderlinge bekendschap » antwoordde de kapitein. « Hy is het, die my de hand heeft doorstoken! »

Ziende dat de émigré het hoofd hield gebogen, en verpletterd scheen onder den indruk dezer onverwachte samenreffing, zegde hy hem op aenmoedigenden toon :

« Bekommer u niet om de wonde die gy my hebt toe-

gebragt. Het is het lot des oorlogs. Gy of een andere, wat doet het eraen? Ik beklaeg u veeleer, omdat gy zulken schoonen moed toewydt aen eene hopelooze zaak. Nu, ik luister; openbaer my het geheim dat gy beweert te bezitten. »

« Heer kapitein » zegde de jongeling, in West-Vlaemschen tongval « ik wilde u spreken van uwen blinden broeder en van uwe nichte Bella..... »

Eene plotselyke aendoening trof Louis Stock by deze woorden. Hy schouwde den émigré met vragende verwondering in de oogen; doch hy bedwong even ras zyne ontroering, en wisselde eenige stille woorden met den bevelhebber der wacht. Deze verliet de kamer en sloot de deur achter zich.

« Hoe? » riep de kapitein in het Vlaemsch « is het mogelijk! Gy zoudt den edelman zyn die?.... »

« Inderdaed, heer kapitein, ik ben de Milval. »

« De Milval! » herhaelde Louis Stock, met oogen die van gramschap en verontwaardiging vonkelden. « En gy durft hopen dat ik zal poogen iets aen uw lot te veranderen? »

« Neen, heer kapitein, gy zoudt het niet kunnen. Ik weet dat de zon van morgen over myn graf zal opryzen : de naderende dood verschrikt my niet. »

« Ondankbare » zegde de kapitein met bitterheid « die het voorwerp waert der edelmoedigste gastvryheid, en die de weldaed betaeldet door het ongeluk van een onnoozel kind! »

« ô, Myn God, behoed my voor dien slag! Ongelukkig? Wie? » kreet de émigré, verbleekend van angst.

« Gy veinst niet te weten dat ik van myne nichte spreek. »

« Noodlottige nacht, die de hoogste opoffering zag, waertoe een menschelyk wezen kan bekwaem zyn! » klaegde de edelman. « Bella, de grootmoedige, de menschlievende Bella, zy is by het uitvaren der haven van Nieupoort door de kogels getroffen geworden? Zy is gewond, zy is dood? »

De kapitein scheen verwonderd over de bovenmatige ontsteltenis des jongelings, en beschouwde hem een oogenblik met twyfelachtig medelyden.

« Gy misgrypt u over den zin myner woorden » zegde hy. « Bella is ongehinderd van hare zinneloze onderneming teruggekeerd. »

Met de saëmgevouwen handen ten hemel, stuerde de émigré een vurig dankgebed tot God.

Zyne aenroeping onderbrekende, sprak de kapitein :

« Ik zou u bloedige verwyten te doen hebben over uw laekbaer gedrag jegens myne arme nichte. — Neen, ontschuldig u niet; het is nutteloos : vóór den avond zult gy deze wereld verlaten hebben. God zal u oordeelen. Zeg spoedig waerom gy my deedt roepen? »

De émigré stak de hand in de borst van zyn kleet en haelde daeruit een toegevouwen papier en een metalen voorwerp, als eene kleine zilveren dooze. Hy reikte den kapitein het blad papier, waeraen een zegel van rood lak hing, en zegde :

« Heer kapitein, gy beschuldigt my van ondankbaerheid?

Ach, kondet gy in den grond myns harten lezen, hoe zoudt gy de erkenenis erin zien leven, vurig en eindeloos als myn geloof in Gods almagt! »

Met den blik op het papier gevestigd, mompelde de kapitein :

« Een testament? Gy hebt uw testament doen maken door eenen notaris van Nieupoort? Gy vermoedde dus dat gy heden zoudt sterven? Maer wat zie ik! Gy maekt myne nichte Bella algemeene erfgename der goederen uws vaders en uwer moeder? Zinnelooze, wat beteekent zulk ydel stuk papier? Die goederen zyn verbeurd verklaerd; de Republiek heeft ze aengeslagen. »

« Inderdaed, mynheer; maer zoo het waer kon zyn, dat Frankryk nooit meer zyne wettige koningen den alouden troon zal zien beklimmen, dan zal er welligt een tyd komen dat de Republiek zelve tot het onveranderlyk gevoel der regtveerdigheid zal terugkeeren. Wat er dan nog overschiet van de verbeurde goederen zal zy misschien aen de wettelyke erfgenamen willen wedergeven. Het is eene hoop; maer deze hoop is het eenigste dat my overblyft op aerde. Om de gastvryheid van uwen broeder en den heldhaftigen edelmoed uwer nichte te erkennen, gavè ik met vreugde tienmael een vry en gelukkig leven! Maer, ach, verontschuldig de onmagt van eenen mensch dien het lot van alles heeft beroofd, en laet hem in het graf het troostend gepeins medenemen dat Bella dit testament ter zyner gedachtenis zal bewaren! »

« Het zy zoo, mynheer » zegde Louis Stock door de diep ontroerde stem des jongelings getroffen « ik zal myne nichte dit papier ter hand bestellen, alleenlyk om aen uwe bede te voldoen. »

Het zilveren doosje openende, reikte de edelman het den kapitein over, en sprak :

« Dit is het beeld myner teërbeminde moeder. Het heeft op myne bōrst gehangen en de kloppingen myns harten gevoeld, sedert myne kindschheid..... »

« Omzet met diamanten? » murmelde de kapitein verrast.

« De diamanten hebben geenen hoogen prys, heer kapitein; maer het portret van haer, die uit den hemel my met liefde de armen toereikt, is niet alleen het eenigste voorwerp dat ik nog bezit; het is tevens het dierbaerste dat ik ooit heb bezeten. Gelief het Bella te geven. Moest de herinnering aen hem, wien zy tweemaal het leven redde, in haer geheugen verzwakken, dit portret zal haer myne arme moeder doen gedenken, en de goedhartige maegd zal haer niet vergeten in hare gebeden. »

« Is dit alles? » vroeg Louis Stock. « Hebt gy haer niets anders te zeggen? Het is wel, ik zal haer uw vaerwel overbrengen. »

« Gy hebt niet bemerkt, heer kapitein » antwoordde de émigré « dat er op den rug van het testament eenige woorden in potlood geschreven staen. Het is myn laetste vaerwel.

Ach! ik schreef het met zinnelooze haest, onder de oogen myner wachten. »

De officier keerde het blad papier om, hield een weinig de oogen erop gevestigd, en las :

« Bella, engel van goedheid en van liefde, het lot heeft beslist over myn leven. Ik ben krygsgevangen genomen door de soldaten der Republiek. Nog eenige uren, eenige minuten misschien, en ik zal met mynen vader en myne moeder in den hemel zyn. Ween niet over myne dood, vriendinne; ik sterf met gerustheid; slechts eene enkele treurnis benevelt mynen geest. Eilaes, ik moet de wereld verlaten, zonder u te hebben kunnen beloonen voor uwe wonderbare opoffering. ô, Bella, ware het my gegund geworden myn vaderland verlost te zien! Hoe hadde ik myne dagen, tot den laetsten snik, toegewyd aen u gelukkig te maken! U altyd zien, altyd uwe stem hooren, u verdedigen tegen het minste verdriet..... Ach, er ligt my een geheim in het hart : myn graf zal het ontvangen. Omhels voor my uwen goeden vader, en den edelmoedigen Djosep; en gy, Bella, denk somtyds in uwe gebeden aen den ongelukkige, wiens lippen nog uwen naem zullen murmelen onder den slag van het vyandelyk lood. Yaerwel, zoete vriendinne, vaerwel! »

Louis Stock schudde het hoofd en raekte zyne oogen met de hand, als verduisterde eene traen zyn gezigt.

« Ik was tegen u verstoord, mynheer » zegde hy « en

ik wilde u bittere verwytingen doen; maer ik gevoel er de magt niet toe : gy zyt meer ongelukkig dan schuldig. Sedert dat myne nichte haer leven op zee waegde, om u te reddén, treurt en kwynt zy. Iedereen denkt dat de angst, de twyfel over uw lot de eénige oorzaak is van haer verdriet. Ik alleen vermoedde er de ware reden van, en ik voelde myne gram-schap tegen u ontvlammen, by de gedachte dat gy met opgezetten wil den kiem eener onmogelyke en noodlottige liefde in het hart myner nichte hadt nedergelegd en gevoed. Ik begryp, gy waert beiden jong. Gy hebt waer-schynlyk nooit van liefde met myne nichte gesproken? »

« Nooit, heer kapitein. »

« Maer gy bemint haer eventwel? »

De jongeling boog het hoofd en murmelde :

« Ik bewonder, ik eerbiedig, ik bemin haer, meer dan de menschelyke tael het kan zeggen. »

« Maer, arme dwaes, gy hebt dus niet eens gedacht, dat er geen ander einde aen zulke liefde kon komen dan een eeuwig verdriet voor myne nichte? Oneer misschien! »

« Gy bedriegt u, heer kapitein. Had God my laten leven tot de verlossing van Frankryk, Bella zou de gezellin myns levens geworden zyn. »

« Uwe vrouw? Bella? »

« Myne welbeminde echtgenote, heer kapitein. »

« Welke zinneloosheid! » kreet Louis Stock. « Vergeet gy dan, dat zy een arm visschersmeisje is en dat uw

edeldom en uw naem een onoverwinnelyke hinderpael tot zulke verbindtenis daerstellen?

« Ik ken geene edelere menschen op aerde dan vader Stock en zyn grootmoedig kind » antwoordde de jongeling « niets edeler, niets verhevener, niets meer den eerbied weerd dan het hart der zoete Bella. Ah, zou de geboorte een hinderpael kunnen zyn, tusschen my en degene aen wie ik twee mael het leven ben verschuldigd? Myne ouders, die uit den hemel hebben gezien wat zy voor my heeft gedaen, zouden myne dankbaerheid hebben toegejuicht..... »

« Droomen, edelmoedige droomen » onderbrak Louis Stock « eene schoone onmogelykheid! »

« Maer, heer kapitein » wedervaerde de edelman met zekere drift « gy die my van ondankbaerheid bekwaem achtet, waerom miskent gy de magt der dankbaerheid?.... Ik ga sterven; laet my denken dat de broeder van Simon Stock aen 'de zuiverheid en aen de belangloos' eid myner liefde gelooft! »

De kapitein greep de hand des edelmans, drukte zè met vriendschap en zegde :

« Ik geloof u, heer de Milval, en ik beklag u uit den grond des harten. Gy verdientet een beter lot; maer denk dat het graf ons aller einde is. Ik zal uwe boodschap volbrengen. Vaerwel! »

De kapitein opende de deur en wenkte de wachten. Tusschen een tiental gewapende soldaten, werd de jongeling op de opene plaets en tusschen zyne rampgezellen teruggeleid.

XIII.

Djosep bevond zich alleen in zyne wooning. Hy leunde met de geslotene vuist op den rand der tafel en hield den starenden blik ten gronde gerigt; op zyne lippen zweefde een treurige grimlach, en van tyd tot tyd schudde hy het hoofd, onder den indruk van een smartelyk gepeins.

Eindelyk regtte hy zich op, door eene korte doch krachtige beweging, als hadde hy zyne kommervolle overwegingen eensklaps met geweld bedwongen en verjaegd. Hy ging tot den wand, zette zich neder op eenen stoel, nam een beschadigd net op de knien, en greep de breinaeld, om eenige gescheurde mazen te herstellen; maer nauwelyks had hy een tiental knoopen gelegd, of hy onderbrak zynen arbeid en dwaelde weg in diepe mymery.

Opstaende, liet hy het net van zyne knien glyden, en stapte langzaam en denkend buiten de hut. Hier vatte hy een klein anker van den grond, draeide en keerde het in de handen, zonder te weten wat hy deed, en liet het dan onachtzaam op het zand nedervallen. Hy keerde terug in huis, zette zich op eene bank by het vuur, waerover een groote ketel met water hing, en bleef langen tyd roerloos in de dansende vlammen staren.

Terwyl hy dus in wegrukkende gepeinzen lag bedolven, verscheen tante Claer op den dorpel der deur, met eene houten komme vol groene zeep in de hand. In de kamer tredende, mompelde zy met halve stemme :

« Het is onbegrypelyk. Ziek worden en verkwynen van medelyden alleen! Men zou zeggen dat ons hart niet te goed kan zyn; maer ik zie wel dat voor het hart, gelyk voor alle andere dingen, de wyze middelmaet nog de beste is..... Djosep, waerom arbeidt gy niet? Gy zit daer zoo diep te droomen, dat gy niet eens myne tegenwoordigheid bemerkt. »

« Van wie spraekt gy daereven, moeder? Van myne nichte, niet waer? » vroeg de visscher. « Zyt gy dezen morgend reeds by Simon Stock geweest? »

« Neen, Djosep; toen ik uitgegaen was, om naer Adinkerke te loopen, heb ik Bella ingehaald, die my vooruit was in het voetpad. Zy begaf zich naer de Kerkepanne, om eene boodschap te doen, zegde zy; maer zy weet niet meer wat zy doet, en dwaelt zoo den ganschen dag van den eenen kant

naer den andere. Dezen morgend is het nog veel erger met haer; zy is uitermate bleek; hare oogen staen verwilderd in haer hoofd; hare stem is zoo dof en zoo klagend, dat het u als een mes door den boezem snydt. »

« Arm kind » zuchtte de visscher « zeker, het zou eene wreede lafheid zyn, haer wee niet te verzachten. »

« Wat kunt gy eraen doen, Djosep? »

Met het hoofd knikkende, als om zyne gedachten te bevestigen, mompelde de visscher :

« Sedert den schrikkelyken nacht, dat Bella my op zee vergezelde om den edelman te redden, knaegt er een geheim verdriet aen haer hart..... Het is dien nacht dat zy beloofde myne vrouw te worden. »

« Oh, gy denkt aen het voorval van gister avond? » zegde tante Claer.

« Gy hebt dus ook bemerkt, moeder, dat myne nichte eensklaps bleek is geworden, en dat zy overvloedig is beginnen te weenen?..... »

« Ik geloof het wel » onderbrak de oude vrouw « is het niet wreed, van trouwen te spreken aen iemand die neêr-gedrukt ligt onder eene doodelyke treurnis? »

« Gy spraekt ervan; ik niet, moeder. Sedert vier dagen ontwyk ik het minste woord daerover; want ik zie wel dat het gedacht van dit huwelyk myne nichte verschrikt en pynigt. »

« Bah, Djosep, steek u alweder geene muizennesten in het

hoofd. Zoo is de mensch gemaekt : als hy eens eene reden tot groot verdriet heeft, dan is alles hem pynlyk. Het beleg van Nieupoort zal niet lang duren. Eens dat Bella zal weten wat er van mynheer de Milval geworden is, hy moge gered of gesneuveld zyn, dan zal de droeve onzekerheid ophouden, en Bella zal welhaest de gerustheid des gemoeds terugkrygen. Dan zal het tyd zyn om van trouwen te spreken. »

« Dit huwelyk is nog niet voltrokken » morde de visscher.

« Maer het zal voltrokken worden, ten zy gy, met uwe dwaze gedachten, weêr stokken in de wielen gingt steken. Ik smEEK u, Djosep, wees dit mael toch voorzigtig en redelyk. Zie eens wat bly en genoegelyk leven! Wy zouden met vader Stock en met de goede Bella in het zelfde huisje woonen ; altyd te samen zyn, van den morgend tot den avond, en kouten en hooren lezen en elkander troosten en beminnen! Myn blinde broeder, ik zou hem geen oogenblik moeten verlaten. Hoe zou ik zyne oude dagen zoet en aengenaem kunnen maken! »

« Ja, maer, moeder, indien wy dit vrolyk leven ten koste van het geluk myner arme nichte moesten koopen? »

« Wie zegt u dat Bella niet gelukkig met u zal zyn? »

« Zy is jong en schoon, ik ben oud en versleten; zy heeft verstand, ik ben een domkop » zuchtte de visscher.

« Wel, wel, is het mogelyk dat een mensch zulk slecht gedacht van zich zelven hebbe! » riep tante Claer. « Oud en versleten? Gy, Djosep? Gy zyt een kerel als een boom.

Indien gy klaegdet over te veel gezondheid en sterkte, ik zou het begrypen. Omdat ik u soms berisp over uwe oplopendheid, gaet gy denken dat gy geen verstand hebt! Maer, wat eventwel nog beter is, gy hebt een hart zoo goed als tarwenbrood en gy zyt onbekwaem om iemand verdriet aen te doen. »

« Het is kwaed, moeder, dingen te willen samenbinden die God niet geschapen heeft om vereenigd te worden. »

« Wat gy daer zegt, Djosep, hebt gy voorzeker niet zelf uitgevonden. Hebt gy misschien gedurende myne afwezigheid den strandlooper gezien? »

« Sedert gisteren middag, dat ik hem den pot met vleeschsoep heb gedragen, kan ik hem niet gezien hebben, vermits hy ziek te bedde ligt. Daerenboven, Ko Snel spreekt niet meer van Bella. »

De oude vrouw hief den ziedenden ketel van het vuer, en terwyl zy ermede naer de achterdeure ging, zegde zy :

« Nu, Djosep, stel die grillen uit uw hoofd. Laet het beleg van Nieupoort ten einde loopen, en gy zult zien dat uwe nichte zal aendringen om uwe vrouw te mogen worden. Haar keus is niet zoo slecht als gy denkt : zy zal gelukkig met u zyn. »

De visscher schudde ontkennend het hoofd; een scherpe grimlach op zyne lippen getuigde dat de woorden der oude vrouw weinig indruk op zynen geest hadden gedaen, en hy nog altyd door het zelfde gepeins was beheerscht.

In de kamer wederkeerende, zegde tante Claer :

« Kom, Djosep, myn wasch staet in de kuip te weeken ; wy zullen ginder mynen broeder wat gezelschap gaen houden. Arme vader, die meer lydt misschien dan zyn ongelukkig kind ! Toon u wat opgeruimd, Djosep, en spreek van uw huwelyk niet. »

Djosep regtte zich op en stapte met tante Claer tot buiten de deur ; hier eventwel keerde hy zich om, en zegde :

« Vaerwel, tot straks. »

« Welnu ? Ik dacht dat gy mede naer vader Stock gingt ? » riep zy. « Gy hebt een hoofd als een windmolen ! Gaet gy weér nutteloos rondslechteren in de duinen ? Ware het niet beter, ten minste uwen tyd te gebruiken om onze bedrukte vrienden te troosten ? »

« Misschien, moeder, zal ik daer bêter in gelukken dan gy » antwoordde Djosep terwyl hy zich verwyderde.

« Wat speelt hem nu weder in de zinnen ? » mompelde tante Claer, hem achterna ziende. « Het zou my niet verwonderen dat hy vandaeg weér eene domheid beging ! »

Djosep versnelde zynen gang tot dat hy, diep in de duinen, een zeker voetpad bereikte, dat links af naer de Kerkepanne zich rigtte. Dan vertraegde hy allengs zynen stap. Het was zichtbaer dat een gedachtenvloed hem door de hersens stroomde ; want hy bleef soms staen en wreef zich over het voorhoofd, of deed een gebaer met de hand, of murmelde stille woorden in zich zelven.

Na dat hy, dus droomende, langen tyd de kronkelingen eener bochtige diepte had gevolgd, beklom hy eene hoogen zandheuvel. Een ligte kreet van verrassing ontsnapte hem; want hy zag zyne nichte in de verte komen aengestapt.

Het arme meisje, dat anders de aendacht opwekte door de statigheid en den lossen zwier van haren gang, liet nu het hoofd op de borst hangen, en sukkelde met wankelende stappen over het voetpad voort.

De visscher, door medelyden getroffen, slaekte eenen diepen zucht en daelde den heuvel af, om zyne bedrukte nichte te gemoet te gaen. Hy was haer zeer naby eer zy hem bemerkte.

« Ach, Djosep, ik ben zoo ongelukkig! » riep zy, terwyl tranen uit hare oogen sprongen. « Dezen morgend vroeg, heeft men schrikkelijk by Nieupoort gevochten; de kanons hebben meer dan een uer de aerde doen daveren. Die ongelukkige mynheer de Milval! Wie weet? Misschien is hy dood! »

« Gy moet uwen angst poogen te matigen, nichte-lief » zegde de visscher, met ontroering hare hand vattende. « By het beleg eener stad schiet men gedurig met kanons. Het beteekent nog niets. Men heeft immers in de Panne geen byzonder nieuws van Oostduinkerke? »

« Geen ander dan dat er yselyk is gevochten. ô, Kozyn, indien mynheer de Milval eens gesneuveld ware! »

« Waerom dus u zelve pynigen, Bella, met verontrustende gedachten die niet gegrond zyn? Ik ben byna zeker dat de edelman nu in veiligheid op een Engelsch oorlogschip is. »

« Hy het gevaer ontvlugten? » kreet het meisje met eene vonk van fierheid in den blik. « Gy kent hem niet, kozyn. »

« Waertoe kan hy de zynen binnen Nieuupoort nuttig zyn? Met eenen gebroken arm? »

« Zyn arm moet nu gansch genezen zyn, Djosep; en, al ware het anders, met de regterhand kan hy eenen degen dragen. Dit is voldoende. Ik weet het : hy zal met blinden moed zich te midden van den stryd werpen. Eilaes, zoo veel voor hem gedaen hebben; om hem te redden ons eigen leven hebben gewaegd, en dan nog moeten denken dat een vyandyke kogel zyn edel hart zal doorbooren! Oh, ik ben te hoogmoedig geweest over myn werk. God weigert my de genade om het tot het einde te mogen volvoeren. »

De visscher zegde, met eene stem die door zoet medelyden was ontsteld :

« Bella, arm kind, gy hebt ongelyk. Zeker, ik, zoo wel als gy, ik beklaeg mynheer de Milval, en ik voel my het hart van deernis kloppen als ik overweeg hoe het lot hem vervolgt..... »

« Zyn vader onder zyne oogen zien vermoorden » zuchtte Bella « de hoofden zyner moeder en zyner zuster onder de gruwelyke guillotien zien vallen..... en, als men dus honderd mael is gestorven, dan nog in zyn bloed moeten nederstorten op het slagveld! »

« Het is wel ongelukkig, inderdaed » hernam Djosep

» maer gy weet nog niet, Bella, wat de Heer van hierboven over mynheer de Milval heeft beslist. Indien hy aen boord der Engelsche schepen ware gegaen, zoo als ik meen ervan te mogen overtuigd zyn, of dat hy op eene andere wyze gered wierde, zou dan uw verdriet niet ydel geweest zyn, Bella? Wacht toch om te wanhopen tot dat er geene hoop meer zy. »

Deze woorden schenen eenigen indruk op het gemoed der maegd te doen; zy schudde twyfelende het hoofd en murmelde :

« ô, Djosep, kon uwe troostende voorzegging eens waarheid worden! maer, neen, myn oom-Louis zegt het zelf : geen émigré kan uit Nieupoort ontsnappen. »

« Wy zyn er wel, dwars door kogels en kanonballen, uit ontsnapt, nichte. Kom, gy moet redelyk zyn en uwe treurnis bedwingen. Meent gy, Bella, dat het u niet als eene groote zonde zou aengerekend worden, indien gy uwe gezondheid gingt krenken, uit overdrevene vrees voor een ongeluk dat misschien nooit zal gebeuren? »

Het meisje drukte de beide handen des visschers met diepgevoelde dankbaerheid :

« Djosep, goede ziel » zegde zy « gy alleen zoudt my moed kunnen geven, indien ik niet vervolgd werd door akelige spookten, die my noch rust noch rede laten. Van den ganschen nacht heb ik niet geslapen; ik heb gebeefd en gesidderd als hadde de koorts my aengevallen; myn voorhoofd lekte van het koude zweet. Twintig mael heb ik hem met doorboorde borst zien nedervallen; ik heb zyn bloed

zien vlieten, ik heb zynen doodkreet gehoord; zyn droevig vaerwel heeft my het hart vaneen gescheurd! »

« Het zyn droomen, Bella. »

« En zoo is het altyd, kozyn. Waer ik my bevinde of wat ik doe om myn verdriet meester te worden, ik zie hem altyd voor myne oogen, ik hoor hem spreken..... somtyds keer ik my eensklaps om, in de gedachte dat hy my roept. Eens heb ik geloofd dat zyn geest omtrent my was! Djosep, kan de ziel eens menschen op eene andere plaets zyn dan waer zyn lichaem is? »

Twee tranen glinsterden in de oogen des visschers.

« Ach, myne arme nichte » klaegde hy, de handen opheffende « dat de goede God u bescherme! »

« Gy weent, Djosep? Gy hebt deernis met myne smart, niet waer? Dank, dank om uwe zoete genegenheid » zegde het meisje. « Wees niet verschrikt; gy hebt my getroost, gy hebt my moed gegeven; ik zal poogen te hopen. »

« Bella, Bella » mompelde de visscher « gy doet niet wel. Indien de vrees voor uwe eigene gezondheid u niet redelyk kan maken, waerom vergeet gy, dat gy eenen ouden, blinden vader hebt? Geloof gy dan, als hy dus zyn kind ziet lyden en verkwynen, dat hy niet honderd mael meer lydt dan gy? »

Bella boog het hoofd onder het slaken van eenen diepen zucht.

« Ik ben schuldig » murmelde zy « zeer schuldig. Myn

arme vader! oh, ik weet het, hy moet schrikkelyk lyden..... en ik, ongelukkige, ik heb geene magt genoeg op my zelve om hem te troosten! »

« Kom, nichte » zegde de visscher « laet ons huiswaerts keeren. Aenveerd de hoop dat mynheer de Milval kan gered zyn; — want inderwaerheid gy hebt geene reden om het ergste te gelooven. Toon een beetje moed en verblyd uwen droeven vader door eenige woorden van vertrouwen en van hoop. »

« Ja, kom, Djosep-lief » antwoordde zy, vooruitstappende « gy zyt zoo goed voor my! Gy hebt gelyk; kom, ik zal my-zelfen geweld aendoen om uwen wyzen raed te volgen. »

Zy gingen eene wyl nevens elkander, zonder spreken. Misschien was Bella reeds bestormd door angstwekkende gedachten; wat de visscher betreft, deze had twee mael eene beweging gedaen, als wilde hy iets zeggen, doch het woord was hem telkens op de lippen gebleven.

Na het hoofd met kracht te hebben geschud, als om zich zelve moed te geven, sprak hy :

« Bella, luister eens met aendacht en met bedaerdheid, en geloof dat ik regtzinnig meen wat ik u ga verklaren. Toen gy my kwaemt roepen, om den edelman naer de Engelsche schepen te brengen, hebt gy my beloofd dat gy met my zoudt trouwen, niet waer? »

« Waerom vraegt gy dit, Djosep? » mompelde het meisje, door den ernstigen toon zyner tael verrast.

« Welnu, Bella, ik weiger dit huwelyk. »

« Hoe, gy weigert myne hand? Onmogelyk, Djosep! »

« Na dezen dag wil ik er niet meer van hooren spreken. »

« Eilaes, heb ik u dan reden gegeven om my te verstooten? » kreet de maegd met waren schrik.

« Neen, Bella; maer dit huwelyk zou u niet gelukkig maken. »

« Spreek zoo niet, Djosep; gy vervult my met angst. ô, Laet my de gezellin uws levens worden! Laet my, in zorgen en in liefde, jegens u de schuld der dankbaerheid betalen. »

« Gy hebt geene schuld jegens my, Bella » weder-
vaerde de visscher. « Wat wy te samen voor onzen even-
naeste hebben gedaen, dit zal God ons elk afzonderlyk aen-
rekenen. »

« Maer gy spreekt niet ernstig, Djosep. Gy weigert my tot bruid? »

« Myn besluit is onherroepelyk. »

« En gy zegt dat gy my bemint! »

X « Indien ik u niet uit al de kracht myns harten liefhad, Bella, dan zou ik uwe hand aenveerden » antwoordde Djosep op vastberaden toon « maer ik eerbiedig u genoeg, en ik bemin u genoeg, om niet gelukkig te willen zyn ten koste der rust van geheel uw leven. »

« Ik begryp u niet, kozyn; gy weigert myne hand en gy zegt dat gy gelukkig zoudt zyn indien ik uwe vrouw werd? »

« Of ik gelukkig zou zyn, indien het kon geschieden zonder u ongelukkig te maken? Dit weet God, die alles doorgrondt; maer het mag niet zyn, Bella. Gy zyt een engel van goedheid, ik weet het, en alhoewel dit huwelyk u reeds verschrikt vóór dat het voltrokken zy, zoudt gy het aenveerden uit edelmoed, niet waer? Maer er ligt in het hart van den eenvoudigen visscher Djosep ten minste een gevoel van regtveerdigheid, en hy zal niet lyden dat gy u slagtoffere voor hem. »

« Dit huwelyk verschrikt my? » herhaelde het meisje
« maer gy bedriegt u, Djosep. »

Zy beklommen eenen stylen zandheuvel; toen zy den top ervan hadden bereikt en weder in de diepte daelden, zegde de visscher :

« Ik bedrieg my niet, Bella. Laet ons met bedaerdheid de gewigtige zaak overwegen, gelyk lieden die elkander eene zuivere genegenheid toedragen en regtzinnig durven zyn. Sedert eenige dagen, wanneer ervan dit huwelyk wordt gesproken, verbleekt gy en schynt te beven. »

« Ik? Uwe oogen hebben u bedrogen, Djosep. »

« Gister avond, toen tante Claer slechts een woord ervan toetste, zyt gy bleek geworden en tranen zyn in overvloed u over de wangen gesprongen. Uwe tante heeft het insgelyks wel bemerkt. »

« Ach, onnoozele menschen » kreet Bella met verdriet in de stem « het is een kwade droom! »

« Waerom begondet gy dan zoo plotselings te weenen, nichte? »

De maegd scheen door deze vraeg verlegen en onthutst.

« Ik weet het niet » murmelde zy « myne gepeinzen, die wegdwaelden waerschyglyk..... »

« Neen, neen, Bella, uw hart dat van zelf opstaet tegen zulke ongelyke verbindtenis. Laet u myne woorden niet bedroeven. Ik beschuldig u niet. »

Het meisje zweeg en hield de oogen in diepe overweging ten gronde gerigt.

« Kom, wees redelyk, nichte » zegde Djosep. « Het is beter de zaken met koelbloedigheid in te zien, vóór dat het te laet zy. Nog tien of twaelf jaren, en ik ben oud en gebroken; binnen tien jaer zyt gy in den bloei uws levens..... »

Daer Bella niet antwoordde, gingen zy eene wyl in stilte voort; maer dan, als hadde het meisje al hare gemoed-kracht verzameld om het besluit van haren kozyn te bestryden, hief zy eensklaps het hoofd op en aenschouwde hem met eenen doordringenden blik.

« Gy bemint my? » vroeg zy op sidderenden toon.

« Als het licht myner oogen » antwoordde Djosep.

« En, indien gy jonger waert, gy zoudt u gelukkig achten, my den naem van echtgenote te mogen geven? »

« Gelukkig als een engel in den hemel. »

« Het is dus uit edelmoed alleen dat gy weigert? Gy slagtoffert uw geluk, uit vreeze dat het my eenige treurnis

zou kosten? Ah, Djosep, wy zullen zien wie van ons beiden zal overwinnen! Uwe vrouw zal ik worden; myn bruidegom zult gy zyn. Wy hebben het elkander beloofd..... »

« Stel die gedachten uit uwe zinnen, Bella » zegde de visscher. « Wy zyn dicht by huis. In tegenwoordigheid uws vaders of uwer tante, mogen wy over deze zaak niet spreken. Ik smeed u, geef my de ruste des gemoeds weder : laet my niet in den bedroevenden twyfel! »

« Maer ik, Djosep, ik smeed u met gevouwen handen, werp die nieuwe reden tot verdriet niet in myn hart. Kom terug op uw besluit. Laet my toe u gelukkig te maken! »

« Het mag niet zyn, Bella; God zou myne ziel over zulke laffe baetzucht rekening vragen. »

« Hoe? » riep Bella « ik doe u eene plegtige belofte, in tegenwoordigheid van een schrikkelyk gevaer; en wanneer gy uw leven hebt gewaegd dan zou ik myne belofte breken? »

« Gy hebt uw leven wel gewaegd, Bella, en gy zyt slechts eene vrouw. Ik ben het die onze belofte breek..... Wy zyn te huis : laet het zoo beslist blyven. »

« Neen, uwe vrouw zal ik zyn. »

« Eene vriendinne die ik eerbiedig en bemin, ja, zoo, myn leven lang » riep de visscher met kracht « maer myne vrouw nooit! »

« Djosep, Djosep, gy kent my nog niet. Wy zullen het zien! Ah, geweerdigde de bermhartige God myne gebeden te verhooren! Ware ik zeker dat die arme heer de Milval aen

de dood is ontsnapt, met welk geluk zou ik u naer den outaer leiden, onmiddelyk, zonder eenen dag te verliezen! »

« Stil, Bella, spreek niet meer daerover » mompelde de visscher « men zou ons van daerbinnen kunnen hooren. »

Zy onderbraken hunnen edelmoedigen twist en traden in huis. Het meisje ging tot haren vader en omhelsde hem onder het murmelen van liefdevolle woorden. Djosep zette zich by de tafel nevens tante Claer, welke grommelend hem begon te berispen.

« Ziet gy wel, myn kind, dat uw schrik ongegrond was? » zegde de grysaerd, die in den toon van Bella's stemme min treurigheid meende op te merken. « Welk nieuws heeft men in de Kerkepanne? Er is immers ginder niets byzonders geschied? »

Het meisje aarzelde om te antwoorden; maer Djosep, die het bespeurde, riep op lossen toon :

« Bah, wat zou er geschied zyn, vader Stock? Men heeft dezen morgend de stad met kanons beschoten. Het is natuerlyk; men moet verwachten dat het voortaan zoð zal blyven duren tot dat Nieupoort worde ontzet of zich overgeve. Men beschiet de muren der stad om er eene opening in te maken. Het is waerschyglyk dat de Franschen nog al eenig volk verliezen, -want zy staen in het open veld; maer de bezetting van Nieupoort, die door de sterke wallen is beschut, loopt voor alsnu nog geen gevaer. »

Terwyl hy deze woorden sprak, deed de visscher een

teeken met de oogen aen Bella, om haer tot medelyden met de smart haers vaders aen te manen. Zy begreep hem, en zegde op schier blyden toon :

« Ja, vader-lief, wy hebben ongelyk zoo bevreesd te zyn. Kozyn Djosep heeft my vele goede dingen gezegd onderwege; hy heeft my de hoop gegeven, dat mynheer de Milval op de Engelsche schepen eene veilige schuilplaets zal hebben gevonden. Ik gevoel my getroost; er is eenig licht in mynen geest gekomen..... »

« Ach, dank God! » kreet vader Stock, de hand zynere dochter vattende. « Blyf zoo moedig, myn kind; — laet u niet meer door die schrikkelyke wanhoop overmeesteren. Uit liefde tot my, heb vertrouwen; want, Bella, gy kunt het niet weten, wat ik heb geleden sedert eenige dagen. »

« Vergeef het my, vader » zuchtte het meisje. « Ik heb misdaen; ik zag het wel dat gy veel verdriet hadt, en dikwyls ontsprongen my daerom tranen van medelyden en van angst; maer ik had de magt niet om op te staen tegen myne gepeinzen. Altyd zyn beeld voor myne oogen; zyn bloed dat stroomt, zyne stem die my roept!.... Neen, neen, vader-lief, wees nu maer blyde; ik zal my zelve geweld aendoen; ik zal die akelige droomen verjagen, en wachten met betrouwen in Gods bermhartigheid..... Hemel! een soldaet te peerd voor onze deur! Wat mag het zyn! »

Een drydubbele kreet van verrassing klonk door de kamer; Djosep en tante Claer sprongen regt; Bella, als vreesde zy

eene noodlottige tyding, beefde op haren stoel en hield hare wydgeopende oogen naer de deur gerigt.

« Hola! iemand buiten! » riep de soldaet in het Vlaemsch, zonder van zyn peerd te stygen. — En toen Djosep en tante Claer tot hem genaderd waren, vroeg hy op stillen, terughouden toon : « Zegt, vrienden, wie woont er in dees huis? »

« Simon Stock » werd hem geantwoord.

« Een oude blinde visscher? »

« Ja, een blinde. »

« Waer is hy? Ik moet hem zelf zien. »

Tante Claer en Djosep, ten hoogste verbaesd over den geheimzinnigen toon des soldaets, voldeden niet spoedig genoeg aen zyn verlangen.

« Hoe? de blinde man zou niet te huis zyn? » vroeg hy.

« Hy is te huis; ik ga hem halen » zegde de visscher.

Vader Stock, door zyne dochter gevolgd, kwam buiten de deur. Allen omringden den soldaet met aengejaegde nieuwsgierigheid; maer hy deed een teeken dat zy zich zouden verwyderen, en sprak :

« Gaet terug in huis, vrienden; ik moet alleen met den blinde zyn. »

Zoohaest men had gehoorzaemd, trok hy een verzegeld pakje uit den zak van zyn kleed; en, zich tot den grysaerd overbuigende, stelde hy het hem in de handen, terwyl hy aen zyn oor zegde :

« De kapitein-adjutant Stock is uw broeder, niet waer? Ziehier een pakje dat hy my bevolen heeft u te brengen; het is een geschenk van iemand dien gy wel kent. Gy moet deze boodschap geheim houden en aen geen mensch ter wereld ervan spreken. Vaerwel! »

« Zoudt gy niet afstappen en iets gebruiken, vriend? » vroeg de grysaerd. « Een glas versche melk, een kopje koffy? »

« Neen, ik moet op staenden voet weder vertrekken : zoo zyn myne bevelen. »

En dit zeggende, deed hy zyn peerd ter plaets omkeeren, drukte het de spoor in de lenden en sprong in vollen draf zeewaerts, door de duinen.

« Welnu, welnu, wat heeft de soldaet u gezegd? » was de vraag die vader Stock by zyne intrede te gemoet klonk.

De blinde toonde het pakje, terwyl hy verwonderd mompelde :

« Eene boodschap van mynen broeder Louis; wy mogen er aen geen mensch ter wereld van spreken; het is een geschenk van iemand dien wy wel kennen. »

« Van mynheer de Milval! » kreet het meisje.

« Neen, kind, ontstel u niet op voorhand door zulke verwachting. Hoe zou mynheer de Milval u iets kunnen toezenden door uwen oom? Het is onmogelyk. Daer, open het pakje; wy zullen weten wat al die geheimzinnigheid beteekent. »

Bella scheurde den omslag van het pak; een zilveren doosje ontsnapte eruit en viel op de tafel.

« Ah, het portret zyner moeder! » gilde Bella. « Zie! zie! een geschenk voor u, vader, om ons te beloonen voor onze zorgen. »

En dit zeggende opende zy de zilveren dooze, en toonde ze, met eene hand die beefde van ontroering.

« Al die diamanten? Broeder, broeder, nu zyt gy ryk! » juichte tante Claer.

« Inderdaed, het is gansch een schat! » juichte Djosep.

« Die edelmoedige heer de Milval! » zegde Bella met tranen van blydschap in de oogen. « Dit portret was de eenigste herinnering aen zyne ongelukkige ouders, die het wreede lot hem had gelaten. Hy geeft ons wat hem het dierbaerste is op aerde. Ik wist wel dat hy ons niet zou vergeten. »

« Maer hoe komt dit portret in de handen myns broeders? » murmelde de blinde.

« Heeft de soldaet het u niet gezegd? » vroeg Djosep.

« Neen; het is onbegrypelyk. »

« Misschien heeft mynheer de Milval het met eenen geheimen bode aen oom-Louis gezonden? Maer er is een papier in het pak. Ziet gy het niet, Bella? » bemerkte tante Claer. « Daerin zal de uitlegging dezer boodschap waarschyntlyk te vinden zyn. Lees eens; en haest u, want ik kan schier op myne beenen niet meer staen van nieuwsgierigheid. »

Het meisje ontplooidde het blad papier, en, terwyl de anderen met overspannen aendacht haer de woorden uit den mond luisterden, las zy zeer traeg en met moeite :

« Op heden, 15^{en} July 1794, is verschenen voor ons, meester Bergman, keizerlyken notaris ter stede Nieupoort, de heer Edmond de Milval, geboren te Bergues in Frankryk, dewelke, gezond zynde van lichaem en van geest, ons in tegenwoordigheid van de hierna genoemde getuigen, heeft verklaerd tot zyne algemeene erfgename in te stellen jufvrouw Bella Stock, dochter van den genaemden Simon Stock, visscher te Adinkerke..... »

Bella verbleekte en aenschouwde hare tante met verbaesheid en schrik.

« Maer het is een testament! » zuchtte de oude vrouw.

« Een testament! Eilaes, hy ligt dus op sterven? Hy is dood misschien! » kermde het meisje, zich onder het storten van overvloedige tranen aen den hals haers vaders werpende.

« Kom, Bella » zegde de blinde « gy zyt zinneloos. Hebt gy daer niet zelf gelezen, dat mynheer de Milval gezond was toen hy dit testament deed schryven? »

« Nichte, nichte, nu zyt gy wel zeker onredelyk » voegde Djosep erby.

« Maer waerom maekt hy dan zyn testament? Men maekt een testament als men gaet sterven, niet waer? »

« Eenvoudig kind » antwoordde de vader « zoo is de gewoonte inderdaed; maer bemerkt gy dan niet, welk het



inzigt van mynheer de Milval is geweest? In de onzekerheid of God hem wel zal laten ontsnappen aen het gevaer dat hem bedreigt, heeft hy op voorhand zyn testament doen schryven. Nu weten wy toch dat hy nog in volle gezondheid binnen Nieupoort is. Gy moest blyde zyn, Bella; geen ander gevoel zou u mogen ontstellen dan bewondering voor de dankbaerheid en den edelmoed van dien armen heer de Milval. »

« Zoo grootmoedig! » murmelde tante Claer. « Het gaet myn verstand te boven. »

« Wat edel hart! » zuchtte Djosep, zich tranen van ontroering uit de oogen vagende.

« Nu, Bella, gy ziet wel dat gy geene reden hebt om dus te schrikken. Lees voort : er zullen ongetwyfeld nog verdere uitleggingen op dit papier staen. »

Het meisje, door de woorden haers vaders inderdaed gerust gesteld, nam op nieuw het papier. Zy wilde het openen, maer zy bemerkte nu dat er op den buitenkant eenige regelen in potlood stonden. Waerschyndlyk herkende zy het schrift; want zy slaekte eenen kreet van blyde verrassing, en riep :

« Ah, woorden die mynheer de Milval met eigene hand heeft geschreven! »

Tante Claer en Djosep sprongen vooruit en aenzagen het meisje met angstige nieuwsgierigheid.

Maer nauwelyks had Bella een oogenblik het gezigt op het papier gevestigd gehouden, of zy begon schrikkelyk te

beven. Zy werd bleek als eene doode en wankelde op hare beenen. Hare lippen verroerden, doch geen klank ontsnapte haren mond. Eensklaps borst hare stem los; op snydenden toon schreeuwde zy :

« De Franschen hebben hem gevangen! Hy moet sterven! Vader, vader, gauw! Naer Oostduinkerke! Spoedig, spoedig, of hy is dood!....

Zy rukte met geweld aen den arm haers vaders; maer de krachten begaven haer, en zy viel zonder gevoel ineen, vóór zyne voeten.

XIV.

In de achterkamer eener hofstede, naby het kamp van Oostduinkerke, zat de kapitein Louis Stock voor eene tafel, en hield zich bezig met schryven. De wonde aen zyne hand moest hem niet veel pyn veroorzaken; want, ofschoon hy ze slechts met voorzigtigheid bewoog, gebruikte hy ze eventwel om zyn papier ter tafel gevestigd te houden.

Er werd op de deur geklopt, en een luitenant trad binnen. Deze hield eenen gesloten brief in de hand, en zegde na het afleggen van den gewoonen groet :

« Kapitein, ik breng eene boodschap van den genie-overste Dejean. »

Louis Stock opende den brief, hield eene wyl de oogen erop gerigt en vroeg :

« Gy kent den inhoud uwer boodschap? »

« Ja, kapitein » was het antwoord « de commandant vraegt dry honderd arbeiders meer. »

« De vyand heeft dus de loopgrachten sterk beschadigd? Ik meende integendeel dat zyne pooging gansch was mislukt? »

« Eenige schanskorven heeft hy omgeworpen en twee kanons vernageld » antwoordde de luitenant. « Dit is de reden myner boodschap niet. Nu de uitval der bezetting zegepralend is afgeslagen, heeft men geen onmiddelyk beletsel van harentwege te vreezen. De commandant wil de bresbattery, vóór het fort Viervoet, in gereedheid brengen eer de vyand nieuwen moed kunne scheppen. »

« Het is wel, luitenant » zegde Louis Stock « binnen een uer zullen de dry honderd man op de werken zich bevinden. »

« De citoyen-commandant heeft my gelast, hem nieuws van uwe wonde te brengen; maer ik zie, kapitein, dat het niet erg is. »

« Neen, een onbeduidende bayonnetsteek in de hand. »

« De generael-bevelhebber is nog niet teruggekomen, kapitein? »

« Nog niet, luitenant; wy verwachten hem elk oogenblik. Vaerwel; ik bid u, groet van mynentwege de vrienden, ginder in de loopgraven. »

Zoohaest de luitenant de kamer had verlaten, zette Louis Stock zich aen het schryven. Hy plooidde en verzegelde

opvolgend dry bladen papier, en stampde dan herhaelde malen op den vloer, als om iemand te roepen.

Tot den sergeant, die in de deur verscheen, zegde hy, terwyl hy hem de brieven ter hand stelde :

« Men drage onverwyld deze bevelen. Heeft men in het hoofdkwartier nog geene beweging bespeurd, die zou kunnen doen denken dat de generael-bevelhebber is aengekomen? »

« Niet de minste beweging, kapitein. »

« Ga; doe spoedig deze brieven brengen. »

« Kapitein » zegde de sergeant « voor de poort der hofstede staen lieden, die uwen naem noemen en ongetwyfeld wenschen u te spreken; maer ik kan niet verstaen wat zy zeggen. Het is een blinde grysaerd, met een meisje die er zeer bedrukt uitziet, en een ongemeen sterke kerel, gekleed als een visscher. »

Deze aenkondiging scheen Louis Stock onaengenaem te verrassen; eventwel, hy bedwong zyne spyt, en zegde :

« Leid deze lieden oogenblikkelyk tot my, sergeant. »

« Hoe onvoorzigtig ben ik geweest! » mompelde Louis Stock, toen hy zich alleen bevond. « Ik stuerde onmiddelyk de boodschap van mynheer de Milval tot mynen broeder, in de overtuiging dat de generael zou teruggekeerd en de émigrés voor den kop geschoten zyn, eerder nog dan myn bode Adinkerke zou hebben bereikt. Daer is nu myne nichte! Waertoe kunnen hare ydele klagten dienen? Trachten wy haer eventwel te troosten..... »

Reeds van zoohaest Bella in den gang verscheen en haren oom bespeurde, hief zy de armen in de hoogte en begon te kermen; maer de kapitein legde zich den vinger op den mond, en zegde op zeer strengen toon :

« Stil, nichte, gy zyt in het kamp der Franschen. Er is gevaer voor ons allen! »

Het meisje bedwong haren angst met geweld en trad zwýgend in de kamer; maer toen zy zag dat haer oom de deur achter Djosep had gesloten, ging zy tot hem en vroeg, bleek en sidderend, als iemand die eene akelige tyding te gemoet ziet :

« Ach, oom-Louis, hy is dood, niet waer, die arme heer de Milval? »

« Neen, Bella, nog niet » was het antwoord.

« Hemel! » kreet zy met eenen krampachtigen lach op de lippen. « Gy bedriegt my niet? Is het mogelyk? »

« Inderdaed, mynheer de Milval leeft nog. »

« ô, Dank, bermhartige God! » juichte de maegd. « Hy leeft! vader, hy leeft! Djosep, hy leeft! Heb ik het niet voorzegd? »

En zy liep, door eene zinneloze blydschap vervoerd, van den eenen tot den andere en drukte hunne handen en omhelsde hen in verdwaeldheid.

De kapitein beschouwde haer met medelyden en schudde treurig het hoofd; zy kwam met saêmgevoegde handen voor hem staen en smeekte :

« Myn goede oom, gy zult hem redden, niet waer? »

« Onmogelyk, nichte; er is geene hoop meer voor hem. »

« Geene hoop, zegt gy? Maer ziet gy dan niet dat God zelf hem beschermt? » riep zy met begeestering in de stem. « Eens lag hy te sterven in de duinen : ik werd gezonden om hem tot het leven op te wekken. Eens had men hem verraden; soldaten moesten hem vangen : ik werd geroepen om hem naer Nieupoort te brengen! Nu moest, reeds sedert uren, een kogel zyn edelmoedig hart doorboord hebben : de Heer heeft het niet gewild; — my heeft Hy gezonden om hem nog te verlossen! Ah, oom-lief, indien gy kapitein in het leger der Franchen zyt, gelooft gy dat het geval alleen de oorzaak ervan was? Neen, neen, het is de Hemel zelf die het zoo heeft geschikt, om u toe te laten een ongelukkig slagtoffer te verdedigen tegen de wreede dood! »

Louis Stock antwoordde niet op deze vurige aenroeping; hy trok eenige stoelen by, en sprak met indrukwekkende bedaerdheid :

« Zet u neder; gy insgelyks, nichte, en poog uwe ontsteltenis meester te worden. Wat ik u moet zeggen zal u ongetwyfeld bedroeven; maer er is niets aen te doen : het noodlot is magtiger dan den mensch, en hy moet het hoofd bukken onder zyne onverbiddelyke besluiten. Zit neder, Bella, ik bid u, en spreek niet meer zoo luide : niemand mag verstaen wat hier wordt gezegd. »

« Eilaes, eilaes, gy gaet my het hart doorsteken! » zuchtte het meisje met verschriktheid.

« Broeder, broeder, spaer myn kind! » smeekte de blinde.

« Hebt toch medelyden met uwe arme nichte! » murmelde Djosep .

« Gy zyt zonderlinge menschen » zegde kapitein Stock, op den toon van een spytig ongeduld. « Gy eischt dat ik mynheer de Milval van de dood redde? Er is geene magt op aerde groot genoeg om zulk wonderwerk uit te voeren. Indien men kon vermoeden, dat ik iets wilde beproeven om eenen émigré aen de wreæk der Republiek te ontrukken, ik wierde zelf tot den kogel veroordeeld. »

Het meisje aanzag den kapitein met wydgeopende oogen, vol angst en vol wanhoop.

« Maer, oom-lief » stamelde zy « de generael bemint u : gy hebt het gezegd ; de generael is meester; met een teeken van zynen vinger kan hy mynheer de Milval de vryheid geven. »

« Eenvoudig kind, gy kent de wetten der Republiek niet. »

« ô, Zeg hem wat die arme jongen reeds heeft geleden; spreek hem van de yselyke dood zyner ouders; hy is mensch, hy heeft een hart; hy zal hem genade schenken. »

« Gansch nutteloos, Bella » morde de kapitein.

« Welaen, goede oom, leid my tot den generael » smeekte de maegd. « Ik zal my nederwerpen voor hem, zyne knien omhelzen, zyne voeten besprengen met myne tranen..... »

« Even nutteloos » zegde de kapitein. « Zy is schrikkelyk,

inderdaed, de noodlottige onmogelykheid; maer, wees ervan overtuigd, nichte, er is niets ter wereld dat mynheer de Milval kunne redden. »

« ô, Myn God » gilde Bella « het zou beslist zyn! Die wreede soldaten! Zy hebben dorst naer zyn bloed; zy snakken naer zyne dood! Arme jongeling, hy zou sterven! Ach, ik voel my bezwyken..... »

En zy verborg, onder het slaken van eenen snydenden wanhoopkreet, het hoofd tegen de borst haers vaders.

« Louis, ik bezweer u, by de herinnering aen onze zalige moeder » zegde de blinde « wees toch bermhartig; heb deernis met de smart van myn ongelukkig kind! »

« Deernis? » herhaelde de kapitein « de tranen staen my in de oogen; maer wat kan ik tegen het onverbiddelyk noodlot? »

« Ga tot den generael, broeder, en smeeke hem om genade voor mynheer de Milval; hy zal u aenhooren. »

« Neen, de generael vermag niets ten voordeele van eenen émigré. Alle hoop is ydel. »

« Louis, Louis » riep de grysaerd « zeg niet dat er geene hoop meer is. God is almachtig, en gy weet niet wat hy heeft beslist. »

De kapitein deed eene beweging van ontevredenheid, en sprak met spyt in de stemme :

« Gy insgelyks, Simon, gy vertrouwt op de tusschenkomst eener bovennatuurlyke magt, in zaken die geheel

menschelyk zyn? Uwe eenvoudigheid bedroeft my. Begryp wel eene zaek. De generael is even als ik een dienaar der Republiek; hy moet gehoorzamen aen de wet, die allen émigré tot eene onmiddelyke dood veroordeelt. Hy is goed en edelmoedig van harte; het bloed dat niet op het slagveld wordt vergoten, boezemt hem afschuw in, ik weet het; en nochtans, indien zyn broeder, ja, indien zyn eigen zoon tusschen de gevangenen ware, hy zou zyne redding niet kunnen beproeven, zonder zynen degen van generael en zelfs zyn leven aen zulke pooging te wagen. Laet af met klagen; verzaak alle hoop, en buig met geduld het hoofd voor de onveranderlyke beslissing van het lot. Gy zyt man en vader, Simon; gy moet uw kind sterkte geven, niet door ydele begoochelingen, maer door de volle bewustheid der waarheid. »

De grysaerd, als hadde hy zich schuldig erkend, boog het hoofd over zyne dochter; twee tranen rolden glinsterend door de rimpelen zyner wangen.

Djosep, die tot dan nog niets had gezegd, en slechts met het rood der woede op het voorhoofd zich de leden had gewrongen, sprong eensklaps regt en trad met toegebalkte vuisten voor den kapitein, in de houding van iemand die bereid is tot het aengaen van een gevecht.

Terwyl Louis Stock hem verwonderd aanzag, riep de visscher met heesche stem :

« Waer is mynheer de Milval? Ik zal hem verlossen! »

« Gy, Djosep? » schertste de kapitein met eenen treurigen grimlach. « Gy weet niet wat gy zegt. »

« Wy zullen het zien, Louis; toon my slechts zyne gevangenis; geef my het middel om de plaets te erkennen waer hy zich bevindt. »

« Maer, Djosep, gy dwaelt, geloof my » murmelde de kapitein. « Wat meent gy dan te doen? »

« Wat ik meen te doen? » herhaelde de visscher, zyne vuisten krampachtig wringend. « Ik zal dezen nacht, alleen of met eenige moedige gezellen, dien armen jongeling uit zyne gevangenis halen, hem naer het strand dragen en hem in myne schuit naer de Engelsche oorlogschepen brengen..... »

« Zinnelooze gedachte. Hy wordt bewaekt door een bataillon dappere soldaten. Honderd kogels zouden u doorboord hebben, eer gy tot hem kondet naderen. »

« Het is gelyk; ik wil het beproeven; in stede van één slagtoffer, zouden er twee zyn; dit is alles. »

« Gelukkiglyk, voor u ten minste, Djosep, dat binnen een paer uren reeds zyn lot zal voltrokken zyn. Ware uwe hopelooze pooging mogelyk, gy zoudt de gevangenis ledig vinden. Neen, vriend, hou u stil, en aenveerd gy ook met gelatenheid wat niet te veranderen is. »

Djosep, door de ydelheid van zyn voornemen ontmoedigd, keerde grommelend terug tot zynen stoel en liet er zich loodzwaer op nedervallen.

Tot by Bella naderende, greep kapitein Louis hare hand, drukte ze met teederheid, en zegde :

« Lieve nichte, gy beschuldigt my welligt van gevoelloosheid? Gy bedriegt u : niet alleen heb ik deernis met uwen angst; maer ik betreur het lot van mynheer de Milval uit het diepste myns harten. Voorwaer, indien ik iets kon doen om hem te redden, al moest ik zelfs my daertoe aen een wezentlyk gevaer blootstellen, ik zou het beproeven met blydschap en met liefde; maer het is onmogelyk. Troost u in de gedachte dat wy allen sterfelyk zyn en vroeg of laet, elk op zyne beurt, de wereld moeten verlaten. Het is eene schikking van God, waertegen de magtelooze mensch vruchteloos poogt op te staen. Ik heb mynheer de Milval in zyne gevangenis gezien. Hy ten minste toont zich redelyk en moedig; de dood verschrikt hem niet; integendeel, hy schynt ze toe te lachen als eene verlossing, en hy juicht omdat hy opklimmen mag tot zyne welbeminde ouders, die hem zyn voorgegaen op den weg naer den hemel. Bella, myn kind, kom tot u zelve; bedwing uwe smart uit medelyden met uwen armen vader. Keer huiswaerts, de tyd zal wel spoedig uw wee verzachten; gy zult daerenboven sterkte vinden in de overtuiging dat gy al gedaen hebt wat mogelyk was om hem te redden. »

De blinde voegde zyne poogingen by die zyns broeders, om Bella uit de vertwyfeling te doen opstaen; Djosep zelf zegde eenige goede woorden, om haer te doen begrypen dat

de mensch zich verdueliglyk moet onderwerpen, wanneer alle hoop is verdwenen. Lang bleef alles zonder invloed op het vermorseld hart der maegd; eventwel, er kwam allengs meer kalmte in haer gemoed, en, ofschoon zy nog overvloedig weende, verminderde de geweldige zwoeging harer borst en snikte zy niet meer zoo onophoudend.

Eindelyk scheen zy hare smart waerlyk te hebben overwonnen; zy vaegde de tranen uit hare oogen, en, opstaende, zegde zy met eenen diepen zucht :

« Welaen, is het de wil van God, het zy zoo! Ik buig ootmoedig neder voor zyne ondoorgrondelyke besluiten..... Maer, oom-lief, gy zult my toch de laetste gunst niet weigeren, die ik van uwe goedheid afsmeeken ga? »

« Spreek, nichte, al wat mogelyk is zal ik u toestaen » zegde de kapitein, verblyd over het gelukken zyner pooging om haer eenigen moed te geven.

« Ik zou mynheer de Milval nog eens willen zien voor dat hy sterve » murmelde het meisje.

« Oh, Bella, verzaak dien onvoorzigtigen wensch. Gy zoudt hem niet kunnen zien, zonder overvloedig te weenen. Gy zoudt kermen en zyn lot beklagen. Nu is hy gerust en sterk. Waerom dien ongelukkige den moed gaen ontnemen? Waerom zyn laetst oogenblik pynlyk maken? Uit medelyden, spaer hem dit hartverscheurend bezoek! »

« Neen, ik zal niet weenen, niet klagen » antwoordde de maegd. « Oom-lief, hebt gy my ooit bemind, verleen my deze

genade, waervoor ik uwen naem zal zegenen als voor eene opperste weldaet! »

« Maer Bella..... »

« Ik bezweer u, op het hoofd myns vaders, weiger my niet! »

« Hoe? zoudt gy nog hopen? » riep de kapitein, door de ongewoone vurigheid harer bede verrast.

« Ik wil hem troosten » zegde zy, zonder op de onder-vraging te antwoorden. « Wel verre van hem zyn vertrouwen en zyne gerustheid te ontnemen, zal ik hem sterker maken tegen de dood. God heeft my toegelaten, hem zoo lang en zoo dikwyls te beschermen. Waerom zou ik myne zending niet vervullen tot het einde? »

« Gy zyt een wonderlyk meisje » mompelde Louis Stock. « Daereven bedolven onder de smart; nu gelaten en moedig! »

« Ik zal nog dikwyls tranen storten, oom-lief; nog lang zal ik in de eenzaamheid het beweenen, dat ik hem niet heb kunnen verdedigen tegen het onmeêdoogend lot; maer het gepeins alleen dat myne droefheid hem in zulk oogenblik zou kunnen doen lyden, geeft my sterkte genoeg om hem te zien, zonder zelfs door den klank myner stem te verraden welke bloedende wonde ik in het harte draeg..... Niet waer, goede oom, gy zult my toelaten hem nog eens te zien voor dat hy deze wereld verlate? »

De kapitein bleef een oogenblik overwegend, en mompelde in zich zelve :

« Die begeerte brengt my in verlegenheid. Wat zal men denken van zulk bezoek? Belang toonen voor eenen émigré? Het is byna eene misdaed..... Maer ik kan het uitleggen, indien het noodig wordt. Den émigré hebt gy gekend toen de Nederlanden nog onder Oostenryk stonden; sedert dat de Republiek hier meester is, hebt gy hem niet meer gezien. Gy zyt eenvoudige visschers : myn broeder, myne nichte...»

« Ah, dank, gy stemt toe ! » riep Bella met zegevierende blydschap.

« Ik stem toe » zegde de kapitein, op strengen toon « ja, nichte, maer vergeet uwe belofte niet. Zoohaest ik eene enkele traen in uwe oogen zie verschynen, zoohaest gy verzwakt en begint te klagen, onderbreek ik het bezoek, en alle gebeden, welkdanige ook, zullen my onverbiddelyk vinden. Ik twyfel, kind, of gy die proeve wel zult kunnen doorstaen. »

« Heb betrouwen in de vastheid van mynen wil, oom-lief. »

« Welnu, kom, broeder, kom, Djosep, wy zullen hem gaen vinden. Gelukkiglyk dat de bevelhebber der wacht een myner beste vrienden is. Anders zou ik zulke gevaervolle pooging niet durven wagen. »

Zy verlieten de hofstede en traden, met den kapitein tot leidsman, in het kamp. De soldaten zagen verwonderd op en blikten hen achterna, onderwyl allerlei bemerkingen wisselende over de hooge gestalte dezer lieden, over de

schoonheid van het bleeke meisje en over de ongemeene spierkracht van den visscher.

Dewyl de tegenwoordigheid des kapiteins de soldaten tot eerbiedigheid dwong, bleven zy op zekeren afstand verwyderd, en niets kwam den gang naer de gevangenis belemmeren. Welhaest wees de kapitein hen de hofstede achter het kamp, en zegde :

« Ziet, daer binnen zyn de émigrés. Reeds sedert lang zouden zy niet meer op de wereld zyn, indien de generael niet afwezig ware. Zoohaest hy terugkeert, zal hun lot zich vervullen. Er is op de hofstede eene kamer; ik zal mynheer de Milval doen roepen; wy zullen alleen met hem zyn. »

Hy bragt zyne gezellen door eenen voetweg achter de hofstede, waer een twintigtal soldaten, op hunne geweeren rustende, de wacht hielden by eene kleine deur.

Men ging, op verzoek des kapiteins, den bevelhebber roepen; en na dat de twee oversten eene wyl in stilte met elkander hadden gesproken, werden de visschers in eene afgelegene kamer geleid.

« Nu, Bella poog u zelve meester te blijven » zegde Louis Stock « hy gaet komen. »

Het meisje verbleekte; eene siddering scheen hare leden te doorloopen; maer zy bedwong hare ontsteltenis met geweld en toonde den kapitein, die haer gadesloeg, een gelaet dat wel eene diepe treurigheid verraedde, doch tevens beglanst was met de heldere uitdrukking der gelatenheid.

De émigré trad binnen; Louis Stock sloot de deur achter hem.

« Hemel! is het wel mogelyk? » riep mynheer de Milval, met de armen vooruit tot het meisje loopende. « ô, Bella, welk geluk, u nog eens te mogen zien! »

Hy scheen haer te willen omhelzen, doch hy bedwong deze beweging, en greep en drukte haer de beide handen, terwyl hy op den toon eener uiterste blydschap schier onverstaenbaer murmelde :

« Dank, dank, Bella! Gy zyt de engel van het medelyden zelf; de Hemel zal u loonen voor zulke grenzeloze goedheid! »

« En gy, gy ook, myn vader, myn weldoener! » kreet hy, den blinden grysaerd aen den hals springende. « Dat ik hem nog eens op myn hart drukke, den edelmoedigen beschermer van den armen vreemdeling! »

Het gezicht dezer omhelzing schokte het meisje geweldig. Mynheer de Milval lag in haers vaders armen, en betuigde zyne erkentenis en zyne liefde door woorden die een steenen hart zouden hebben ontroerd! Ook liepen over Bella's wangen krampachtige huiveringen; zy scheen te beven en hare oogen glinsterden van opgehouden tranen; maer de blik van kapitein Louis, die op haer gevestigd bleef, deed haer al hare krachten verzamelen, en zy worstelde nog zegevierend tegen hare schrikkelyke ontsteltenis. Eventwel zy voelde hare beenen plooijen en liet zich langzaam op eenen stoel nedergaen.

Mynheer de Milval liep insgelyks tot Djosep, omhelsde hem met de zelfde vurigheid, noemde hem zyn vriend en zyn redder, en keerde dan weder tot het meisje. Hy zette zich nevens haer, greep opnieuw hare hand en zegde, met eenen zaligen glimlach op het gelaet :

« Bella, goede, lieve vriendin, zie hoe gelukkig ik ben ! Ach, het gepeins des menschen, by het naderen van den plechtigen stond, dwaelt weg tot in de onmogelykheid. Ik heb God gebeden, gebeden zonder te durven hopen, dat hy my toeliete u nog met myne oogen te mogen aenschouwen. Hy, in zyne eindelooze bermhartigheid, laet een wonderwerk geschieden, om my dien oppersten troost te gunnen. »

« Zyn heilige naem zy gezegend ! » murmelde het meisje.

« Gy zyt bedrukt, Bella ? » Gy beklaegt myn lot, niet waer ? » zegde de jongeling. « Waerom treuren, vriendinne ? De wereld heeft my niets gegeven dan yselyke rampen en onmeetbaer verdriet. Nu moest ik voortaan leven, zonder vaderland, zonder schuilplaats, zonder te weten waer ik myn hoofd zou kunnen nederleggen buiten het bereik der kogels myner zegevierende vyanden. Wat is de dood voor my ? Eene gunst des Heeren, eene verlossing. Myne ziel blykt reeds ten hooge en lacht mynen vader en myne moeder tegen, die juichend de armen uitsteken om den welbeminden zoon te ontvangen. Nu God my toelaet, u nog de hand te drukken en een zoet vaerwel uit uwen mond te

hooren, nu kan geene droefheid myn laetst uer benevelen. Verhef het hoofd, vriendinne, toon my dit zoet en helder gelaet, waarvan de aenblik alleen zoo dikwyls my de hoop en het vertrouwen terugschonk! »

« Ja, mynheer, ja, vriend, behoud toch dien wonderbaren moed! » zuchte Bella, met eene zwakke stem die verstikt scheen door inwendige tranen. « Gy waert zoo ongelukkig op aerde! Gy hebt niets te betreuren..... »

Onder den dwang die haer was opgelegd, vond het arme meisje noch gedachten noch woorden, om lucht te geven aen den angst en aen de smart die hare zinnen verduisterden en hare zenuwen deden sidderen. Hadde zy mogen uitvallen in klagten, hadde zy den vryen loop aen den stroom harer tranen mogen geven! Maer de vrees dat kapitein Louis haer uit deze kamer zou verwyderen, beheerschte haer zoodanig dat zy, door een hovennaturlyk geweld, schier de kloppingen haers harten opschorste en al de bewegingen van haer geschokt gemoed bedwong.

« Ik heb niets te betreuren, Bella? » zegde mynheer de Milval, de laetste woorden van het meisje herhalende. « Ja wel, vriendinne. Ik heb het u geschreven : de eenigste treurnis die ik medeneem in het graf, is dat ik niet op aerde mag blyven, om myn gansch leven aen uw geluk en aen het geluk uws vaders te kunnen toewyden. God heeft er anders over beslist; maer ik zal daerboven myne rampen, myn lyden en myne dood voor

zyne voeten nederleggen, en hem smeeken dat hy al myne verdiensten uwe schoone ziel aenrekene. Hy zal u de schuld van den armen vreemdeling betalen..... Bella, bewaer toch de beeldtenis myner goede moeder met godsdienstige zorg; uit liefde, uit medelyden, draeg ze op uw hart, en denk soms in uwe gebeden aen haer en aen my! »

« Ik zal bidden voor u, voor uwe ouders, voor uwe zuster, alle dagen tot op myn doodbed! » zuchtte het meisje.

« Bewaer insgelyks myn testament » zegde de jongeling. « Nu heeft het geene weerde; maer er kan een tyd komen dat myne ziel uit den hemel u zou kunnen zien, ryk, gelukkig en woonende op het kasteel zelf waer myne wieg heeft gestaen. »

Bella hief eensklaps het hoofd op, onder den indruk van een plotselyk gepeins, en vroeg op zonderlingen toon :

« De Milval, gy hebt een geheim in het hart; uw graf zal het ontvangen zegt gy. Ach, ik bid u, vertrouw my dit geheim; misschien zal ik de magt vinden, om die laetste treurnis uwer ziel te overwinnen. »

De jongeling scheen by het hooren dezer vraeg te verbleeken. Hy schouwde het meisje in de oogen, met eenen onbegrypelyk diepen blik, die haer eenen scherpen kreet ontrukte.

« Dit geheim » murmelde hy met doffe stem en als verschrikt « dit geheim moet sterven met my. »

Maer Bella had waarschyglyk in zyne glinsterende oogen

eene roerende veropenbaring gelezen; want zy begon luide te snikken en legde zich de handen voor het aengezigt, om de tranen te verbergen die als een stroom over hare wangen vloeiden.

Kapitein Louis meende haer te naderen en het bezoek onverbiddelyk te doen eindigen; maer hy werd teruggehouden door de komst van den bevelhebber der wacht, die hem, in de Fransche tael, met haest eenige woorden zegde, en dan weder uit de kamer ging.

« Spoedig, men spreke het laetst vaerwel! » gebood de kapitein. « De generael is in het kamp; alle oogenblikken kan het noodlottig bevel komen. »

Bella, nu gansch overgeleverd aen hare smart en aen haren schrik, sprong regt, wierp zich kermend aen den hals van mynheer de Milval, en omsloot hem met hare armen, als wilde zy hem verdedigen tegen de beulen, die hare geschokte inbeelding reeds zag verschynen om hem ter dood te leiden.

« Mynheer de Milval, aen u betaemt het, moed te toonen op dit plegtig oogenblik » zegde de kapitein. « Uit medelyden met myne nichte, verkort het treurig afscheid. »

Terwyl Bella angstig hem hield omarmd en zyne borst met hare tranen besprengde, stak de jongeling de bevende handen tot den grysaerd en tot den visscher uit, en zegde :

« Kom, myn goede vader, kom, Djosep, myn edelmoedige vriend, komt, drukt my nog eens de hand. Vaertwel; tot

wederziens daerboven in den hemel! Bella, laet my gaen; dwing my niet tot pynlyk geweld!..... »

Het meisje, met eenen akeligen schreeuw van vertwyfeling, hief de armen in de hoogte en riep :

« Myn God, myn God, ik heb gehoopt in uwe bermhartigheid tot op dezen stond! Eilaes, gy hebt hem dus verlaten? Gy levert het arm slagtoffer aen de zegevierende dood?.... Daer zyn zyne beulen; ik hoor hunne stappen, het klingelen hunner wapens..... Yselyk, yselyk, hy moet sterven! »

En zy viel terug op haren stoel, de starende oogen beweegloos naer de deur gerigt houdende, waerachter inderdaed het gerucht van zware stappen en van herklinkende wapens zich liet vernemen.

De deur werd geopend; er verscheen een krygsman, die ongetwyfeld een hooge overste moest zyn, want zyne kleederen waren omzet met gouden versiersels en zyn hoed was overschaduwde door een prachtig gepluimte.

« Gy zyt gekwetst, myn dappere kapitein Stock? » zegde hy. « Gelukkiglyk, ik zie dat het niet erg is. »

« De generael-bevelhebber! » kreet Louis Stock met verrassing en schrik.

Maer dit woord was nauwelyks zynen mond ontsnapt, of Bella lag geknield voor den generael. Zy aenschouwde hem met eene vurige bede door hare tranen, hief de armen smeekend tot hem op, en riep :

« Generael, generael, het is God zelf die u zendt. Ach,

schenk hem het leven! Hy heeft reeds zoo schroomelyk geleden op aerde. Ik zal uwen naem zegenen, ik zal voor u bidden. Verhoor my, weiger my niet. ô, Wees bermhartig; zie, ik kus uwe voeten, ik kruip door myne tranen. Genade, genade voor hem! »

De generael scheen getroffen, en zag een oogenblik medelydend neder op het bedrukte meisje; dan hief hy haer met minzaam geweld van den grond op, terwyl hy eenige troostende woorden murmelde. Bella verstond niet wat hy zegde; doch zy bleef met eenen hoopvollen glimlach op de lippen en met saëmgevoegde handen voor hem staen.

Zich tot den kapitein wendende, vroeg de generael waerschynlyk de verklaring van de ongewoone droefheid der maegd en van de tegenwoordigheid der persoonen, die hy in de kamer bemerkte. Met stille, schier onhoorbare stem, begon Louis Stock het ongelukkig lot van den jongen émigré hem uit te leggen; hy sprak hem waerschynlyk van de goedhartigheid zyns blinden broeders en van de heldaftige opoffering zyner nichte; want de generael was diep bewogen en bezag beurtelings den grysaerd, den edelman en bovenal het meisje, die de minste beweging van zyn gelaet scheen te willen doorgronden, en met eenen lach van zinnelooze hoop hem biddend aenschouwde.

Na het lange verhael van den kapitein te hebben aenhoord, bleef de generael een oogenblik overdenken; dan schudde hy het hoofd in treurigen twyfel en haelde de schou-

ders op; doch eensklaps verhelderde eene uitdrukking van tevredenheid zyn gelaet. Hy zegde eenige stille woorden tot den kapitein, keerde zich om en stapte naer de deur.

Bella in hare laetste hoop bedrogen, slaekte eenen grievenden schreeuw en liet zich weder geknield ter aerde vallen; maer haer oom, die den generael was gevolgd, deed eenen stap terug in de kamer, en zegde op geheimzinnigen toon :

« Stil, houdt u stil. Bidt! Misschien is er nog hoop! »

Onder het uitspreken dezer woorden liep hy in den gang en wierp de deure toe.

« Vader, Djosep, de Milval, myn arme vriend » gilde Bella « er is nog hoop! Ik wist het wel; God is zoo goed. ô, Laet ons bidden! »

Zy vouwde de handen te samen en murmelde een vurig gebed; de grysaerd en Djosep ontdekten zich het hoofd; de edelman, door eenen smeekenden blik der maegd beheerscht, zette zich nevens haer en voegde, even als zy, de handen te samen om den Hemel eene hulp te vragen, aen welker mogelykheid hy echter niet geloofde.

Plechtig was die afwachting, indrukwekkend die stilte. Men hoorde niet alleen het zachte geprevel des gebeds door de kamer ruischen; men hoorde de borst dier ongelukkigigen zwoegend hygen, ja, men kon de kloppingen hunner benauwde harten tellen.

Een schok doorliep hunne leden en een angstkreet ont-

snapte hunne boezems, toen de deur zich weder opende.

Kapitein Louis trad tot in het midden der kamer, deed hun teeken dat men hem zou naderen, en zegde met bedwongene stemme :

« Laet my spreken : de tyd is kostelyk. De generael is getroffen .geworden door de smart en het gebed myner nichte. Nog een middel kan er beproefd worden, om mynheer de Milval aen zyn rampzalig lot te ontrukken. Toont hy eenigen afkeer om het te baet te nemen, dan is alle hoop verloren ; aenveerd hy het integendeel met onderwerping, dan is hy onfeilbaer gered. »

« ô, Wat ben ik blyde, wat ben ik gelukkig! » zuchtte Bella, van ontsteltenis schier bezwykende. « Zeg, zeg dit middel, oom-lief; hy aenveerd het met grenzelooze dankbaerheid. »

« Luister, mynheer de Milval, en verhef u boven zekeere menschelyke overwegingen, die ik met vrees van uwentwege te gemoet zie. Binnen tien of twaelf dagen, binnen eene week misschien, zal Nieupoort in onze magt vallen : maer wie zal zeggen hoevele honderde soldaten van wederzyde nog het leven zullen verliezen? Deze bloedstorting is nutteloos voor de zaek die gy verdedigt; gy kunt ze misschien doen ophouden. Wat men van u verlangt, is dat gy ten minste toestemmet om het te beproeven. Zeg my dat gy, als vrede-bode, naer Nieupoort wilt gaen, om de bezetting tot overgaef der sterkte aen te manen. »

« Ik? » riep de Milval verbleekend « ik zou my tot zulke boodschap laten gebruiken? Ik ben een Fransch edelman, mynheer! Veeleer de dood dan zulke vlek op mynen naem! »

« De Milval, vriend, ach, heb medelyden met my! » smeekte het meisje.

« Maer al wilde ik deze zending aenveerden, ik zou ze niet kunnen volbrengen; ik heb geenen invloed op de oversten der Hanoversche soldaten. »

« Laet u dit niet bekommeren. Gy moet my slechts beloven dat gy zult doen wat gy kunt. »

De jongeling schudde weigerende het hoofd.

« Er is geen tyd te verliezen » zegde de kapitein. « Neem een haestig besluit, ik bid u. Gy vreest de dood niet, ik weet het; maer indien de liefde des levens onmagtig is, om u dit laetste redmiddel te doen aenveerden, vergeet niet dat hier menschen zyn, die uwe toestemming afeischen als eene belooning voor alles wat zy voor u hebben gedaan. »

Bella, in haer angstig ongeduld, meende zich aen den hals van den edelman te werpen; maer de kapitein hield haer met kracht terug.

« Welnu, mynheer? » vroeg hy. « Spreek; er blyft u slechts een kort oogenblik. »

« Ik zou de Hanoversche soldaten tot de overgaef der sterkte poogen over te halen? » mompelde de jongeling met eenen treurigen spotlach op de lippen. « En myne ongeluk-

kige gezellen binnen Nieuport? De Republiek weigert immers, de émigrés in de voorwaarden van overgaef te begrypen? Ik zou ze dus in de handen hunner onverbidde-lyke vyanden moeten leveren? Heer kapitein, gy zyt te edelmoedig; uw broeder en uwe nichte hebben my te veel liefde betoond, om te eischen dat ik my tot verrader der mynen zou maken. Neen, laet myn lot zich vervullen; onteerd wil ik niet leven. »

« Uwe gezellen, die binnen Nieuport zyn » weder-vaerde de kapitein « zullen in onze magt vallen eer vyftien dagen verlopen zyn; gy weet wel, mynheer, dat geen enkel hunner den kogel zal ontsnappen..... en nochtans gy kunt ze redden. »

« Ik? » riep de jongeling met verbaesdheid.

« Ja, gy, gy alleen » bevestigde Louis Stock, zyne stem wederhoudende. « Uwe rampgenoten zullen waerschyndyk den eenigen weg erkennen, die er voor hen nog openstaet om de dreigende dood te ontkomen. Door eene laetste inspanning van den heldenmoed die den Franschen edelman ingeboren is, zullen zy met geweld en strydend de haven poogen uit te geraken. Wat my betreft, ik zou den Hemel dankbaer zyn, indien hy myne soldaten de afschuwelyke zending wilde sparen om een duizendtal ongelukkige edel-lyeden, hier in de duinen myns vaderlands, koelbloedig te moeten vermoorden. En gy, mynheer, zoudt gy wel durven denken dat uw naem zou bevekt zyn door het aenveerden

eener boodschap, die eenige honderden uwer rampgezellen het leven kan redden? »

De jongeling had het hoofd gebogen en scheen in twyfel verzonken. Zyne aerzeling, zyn stilzwygen zelfs, lieten vermoeden dat hy ging aenveerden. Iedereen hield het oog met angstige afwachting en kloppend hart op hem gevestigd..... maer Bella kon hare ontsteltenis niet meer bedwingen. Zy liet zich voor den jongeling nederzakken, en, in tranen losbarstende, riep zy :

« De Milval, vriend, ik smEEK u op de knien, aenveerd het reddend middel! Geef my de belooning myner zorgen, myner smarten, myner liefde! Weiger niet langer : gy worstelt nutteloos. Wat hier geschiedt, was beslist in den hemel; gy moet, gy moet toestemmen : het is de wil van God! »

« Welaen, voor myne arme vrienden, ginder, en voor u, Bella; niet voor my..... ik aenveerd de boodschap! » zegde de edelman met eenen doffen zucht.

« Dank, dank! » riep de maegd. « Heb maer hoop, vriend; een goede Engel waekt over u..... »

« Kom, mynheer de Milval » sprak de kapitein, de hand des jongelings aengrypende « volg my. Eene wacht en een trompetter, met de witte vlag, staen gereed. Binnen minder dan een kwaert uers zult gy in het fort Viervoet zyn. »

Het blyde vaerwel van het meisje klonk hem achterna.



« Vriend, tot wederziens! tot wederziens! » riep zy nog, toen hy reeds in den gang was verdwenen.....

Eene lange wyl daarna keerde de kapitein weder, en zegde met ware blydschap in de stem :

« Hy is vertrokken; niets kan hem beletten, binnen Nieupoort te gaen. Hy moet reeds verre zyn. Ginder, van op de duinen, zou men hem met het oog kunnen volgen tot aen de wallen van het fort Viervoet. »

« Kom, kom, vader » kreet Bella « laet ons gaen. Oom-lief, wees gegezend. God zal het u loonen! »

En met onweêrstaenbare haest, trok zy haren vader door den gang buiten de hofstede, en dwong hem zyne krachten te overspannen om de naeste duinen te bereiken. Lang was de weg; het zweet der vermoeidheid en des ongedulds lekte van hun voorhoofd, eer zy eenen hoogen zandheuvel hadden beklommen en uren verre over de vlakke konden heenzien.

« Ginder! ginder, niet verre van het fort, tusschen die hoopen aerde! » riep Bella. « Achter den soldaet met de witte vlag!.... Zie, zie, men komt hem te gemoet..... hy is in het fort..... de Fransche soldaten keeren terug zonder hem! »

« Ah, hy is gered! » zuchtte Djosep.

« Gered nog niet » sprak Bella, met oogen die glinsterden van hoop « maer God zal hem beschermen! Kom nu, vader, laet ons stillekens naer huis gaen langs het strand. Wy zullen voor hem bidden den ganschen dag. »

En den heuvel afdalende, volgden zy de kronkelingen der zandige diepten, in de rigting der zee.

Twee dagen later zat Bella op eenen stoel, met saëmgevoegde handen voor een kruisbeeld geknield. Haer blinde vader breidde in stilte voort aen zyn net.

Eensklaps werd het gebed der maegd gestoord door eene zware stem, die op blyden toon haer toeriep :

« Bella, wees gelukkig, kind ; God heeft u verhoord ! »

« Oom-Louis ! » gilde het meisje. « Hemel, heb ik wel begrepen ? myne hoop bedriegt my ! »

« Ik breng eene goede tyding, lieve nichte » zegde de kapitein, haer de hand vattende. « Gister, tegen den avond, hebben de émigrés, op dry binnenschepen, al strydend uit de haven van Nieupoort willen breken. Een enkel dezer schepen is het gelukt, in zee te geraken en de Engelsche vloot te bereiken. Op dit begunstigd schip was mynheer de Milval. Terwyl zyne gezellen hunne lichamen achter de beschutting poogden te bergen, stond hy, met een geweer in de hand, aen den voet van den mast. Hadde ik hem niet genoeg van naby gezien, ik zou hem herkend hebben aen zyne zwarte haren, die de wind heen en weder slingerde rond zyn hoofd. Ik heb hem gevolgd met eenen angstigen blik en met kloppend hart ; ik vreesde dat ik hem dood zou zien neder-

storten; want een hagel van kogels en ballen kloof de lucht rond hem. Ik geloof inderdaed, Bella, dat hy beschermd wordt door eene hoogere magt; want ik heb hem regt zien staen, zoo lang tot dat hy de Engelsche schepen had bereikt... »

Een schreeuw van onmeetbare blydschap doorklonk het nederig visschershuisje; en, terwyl Bella met opgeheven armen tot den blinden grysaerd sprong, riep zy uit :

« Vader, vader, volvoerd is het heilig gebod van liefde! »

SLOT.

« Ja » zegde de oude apotheker, zyne pyp ter tafel leggende « ik zou willen wedden dat niemand, van al die hier in den *Witten Leeuw* zitten, iets zoo wonderlyk en zoo treffend uit de duinen weet te vertellen als ik. »

« Welnu, wat weêrhoudt u? » vroeg een zyner tafelizezelen.

« Gy weet dat ik geerne vertel op myn gemak, van naeldje tot draedje. De geschiedenis is tamelyk lang, en ik vrees het laet uitblyven; — maer toch, vermits mynheer, die ons zoo onverwachts met een vriendelyk bezoek vereert, het schynt te verlangen, zal ik maer beginnen en my haesten. »

De oude apotheker greep zyn glas bier, dronk eenen goeden teug, en ving dus aen :

« Het is reeds zes-en-veertig jaren geleden; de meesten uwer waren nog verre te zoeken; want indien ik my niet

bedrieg, zyn er hier slechts vier of vyf, die vóór 1812 hunnen neus in de wereld hebben gestoken. Myn oom, een apotheker die geene andere reuken kon verdragen dan den walm van ossengebraed en Bordeaux-wyn, wilde my geen erfgenaem van zyne veelgeurige potten en flesschen maken. Hy besliste, in zyne wysheid, dat ik kunstenaer zou worden, en besteedde my als leerling by eenen landschapschilder, te Antwerpen. Eens, in den zomer by mynen oom te huis zynde, begaf ik my op reis, met mynen schilderbak aen de hand en eenen kleinen vouwstoel onder den arm om, zoo als myn meester het my aenbevolen had, in de duinen schetsen te gaen nemen, die my later wonderlyk zouden te pas komen tot het samenstellen van schilderyen. Den derden dag, had ik my nedergezet op eene kleine hoogte, vanwaer ik een allerschoonste uitzigt voor my had. Aen de eene zyde eenige duizende naekte zandheuvels, regtstaende, omgevallen en dooreenverward, als hadden de duivels hier met de kegelen gespeeld; aen de andere zyde eene enkele groene hoogte als een bergring, overladen met al de tinten welke op het palet des schilders te vinden zyn, en die, op myn woord, niet slecht gelek naer een oud tapyt der Gobelyns, dat vyftig jaren lang in eene vochtige zael zou hebben gehangen. Aen den voet dezer hoogte stond, in de verte, een huisje met een rood dak en met een schouwken dat rookte..... »

« Maer de geschiedenis? » riep iemand. « Zoo duert het onfeilbaer tot morgen! »

« Neen, ik bid u, laet mynheer voortgaen; hy vertelt op eene belangwekkende wyze » bemerkte de vreemdeling.

« Geduld, wy gaen er komen » antwoordde de apotheker. « Ik was dus op eenen kleinen heuvel gezeten, en ik schilderde, zoo goed ik kon, het uitzigt dat zich voor myn oog ontvouwde. Het was zoo stil rond my, dat ik de zee kon hooren ruischen; van den ganschen morgend had ik nog geene andere levende wezens gezien dan konynen, — toen een man uit het kleine huisje kwam en zich zeewaerts rigtte; maer, my bemerkende, klom hy den heuvel op, om tot my te naderen. Het was een grysaerd, gekleed als een visscher; hy kon wel meer dan zestig jaren oud zyn; maer hy ging nog regt. — De wyze waerop hy zyne voeten in het zand plantte, en iets magtig in al zyne bewegingen, getuigden in hem van eene spierkracht, die verwonderlyk moest schynen by het gezigt zyner zilverwitte haren.

« God voorder-je, mynheer » zegde de visscher, zich achter mynen rug stellende, om te zien wat ik doende was.

Ik wisselde eenige woorden met hem, over het weder, de zee en de duinen; maer hy was te zeer verslonden in het volgen van myn penseel, en hield wel gedurende een half uer zyn oog onafkeerbaer op myn werk gevestigd. Dan zegde hy eensklaps met eenen lach :

« Ah, dit is nu wat men schilderen noemt? Al die duizende kleine kladdekens, waer ik my blind op kyk, zullen eene schildery worden? Er zyn al zonderlinge ambachten op

de wereld. Moest ik schilder zyn als gy, mynheer, ik stierf op dry maenden. Is dit een arbeid voor mannenhanden? Hy voordert al veel min dan kantwerk. Zie eens, hoe het zweet my op het voorhoofd staet van niets dan van u gade te slaen..... »

« Het is de visscher niet : wy zyn het die hier zitten te zweeten van ongeduld! » riep een der aenhoorders. « De geschiedenis, de geschiedenis! »

« Geduld, wy gaen er komen » herhaelde de apotheker. « De oude visscher was een geestige kerel, die geerne lachte. Wat hy zegde, zal ik zwygen om korthedswille. — Terwyl wy vrolyk aen het kouten waren, stond er onverwachts achter ons een man met eenen draegkorf op den rug, en wiens lichaem op eene gansch vreemde wyze was voorovergebogen, ja, tot zoo verre dat hy, al gaende, schier met de handen aen de aerde raekte. Hy zag tot ons op met eenen verwilderden blik vol angst, en zegde op hollen toon :

« Luistert, het stormt yselyk op zee! Er is een schip vergaen dezen nacht. Hebt gy het lyk van den kapitein gezien? Hy leefde niet meer. Geloof het, hy was dood..... Oh, daer is hy! daer is hy! Om Godswille, weêrhoudt hem : hy zal my vermoorden..... »

En dit zeggende, sprong de zonderlinge man de hoogte af, beklom verder eenen duin, op handen en voeten als een dier, en verdween uit ons gezigt.

« Wat slach van mensch is dit? » vroeg ik verbaesd.

« Arme strandlooper! » zuchtte de oude visscher. « Die man is zinneloos, mynheer. Er is, vroeger tyd, een Engelsch schip op onze kust vergaen. Het lichaem van den kapitein was aen strand gekomen. Of er alsdan nog leven in was, dit weet ik niet; maer toen de kustwachters het vonden, was het wel zeker een lyk. Men heeft Ko Snel, den strandlooper, beschuldigd dat hy den kapitein of zyn lyk eene brieventesch vol papieren geld had ontnomen. De man heeft hardnekkig geloochend; maer de Wet is in zyn huisje gegaen, en heeft er de brieventesch in eenen hoek van den vloer begraven gevonden. Ko Snel is veroordeeld geworden tot twintig jaren galeistraf. Na tien jaren gevangenis heeft men hem de vryheid gegeven, omdat hy in eene volledige kindschheid was vervallen. Nu dwaelt die ongelukkige schier nacht en dag langs het strand, altyd vervolgd, zoo hy meent, door het lyk van den Engelschen kapitein, dat hem wil vermoorden. Hy heeft nooit veel goeds gedaen in zyn leven; maer uit medelyden met zyn schrikkelyk lot, helpen hem de visschers, en ieder van ons draegt al iets by, om hem niet van honger te laten sterven. »

« Eindelyk, de geschiedenis begint! » juichte een aenhoorder.

« Nog niet; maer, geduld, nu zullen wy er haest zyn » bemerkte de apotheker.

« Zie slechts naer de Horlogie » zegde een andere.

« Drommels, myne uer nadert! » morde de oude ver-

telder « myne vrouw is reeds bezig met hare slaepmuts op te zetten. Ik zal het kort maken. — Nauwelyks was de zinnelooze eenige oogenblikken verdwenen, of er verscheen op den heuvel een stokoud vrouwken, die de geslotene vuisten naer den visscher vooruitstak, en hem met gramschap toesnauwde :

« Dwaze jongen! Dit staet hier te gapen, zonder te denken dat myn eten koud wordt en bederft. Ik roep my het hart uit het lyf sedert een half uer. Naer huis, spoedig, of het zal uit den Noorden waeijen vandaeg! »

« Dwaze jongen? Een zonderlinge jongen! » mompelde ik in my zelve, gansch verrast, omdat ik eenen man met witte haren behandeld zag als een kind.

« Nu, nu, moedertje-lief » zegde de visscher glimlachend « maek u geen kwaed bloed. Ik kom, ik kom; ik zal eerder aen tafel zyn dan gy. »

De oude vrouw daelde grommelend den heuvel af; haer hoofd en hare handen beefden zeñuwachtig.

« Is dit uwe moeder? » vroeg ik.

« Neen » antwoordde de visscher « maer het gelykt er toch aen. »

« Zy ziet er niet gemakkelyk uit : ik dacht dat zy u de oogen uit den kop ging halen..... »

« Zy? » onderbrak de visscher met verrassenden nadruk. « Deze oude vrouw is goed en liefderyk als een Engel des hemels. Zy kan op een kasteel wonen, zy kan een leven

hebben als eene prinses; maer om met my te blyven en om voor my te kunnen zorgen, eindigt zy haer leven hier in de duinen. »

« Op een kasteel woonen? » herhaelde ik verwonderd.

« Wy hebben reeds zes of zeven maenden op een kasteel gewoond » antwoordde hy « maer ik kon het er niet volhouden. Ik werd er ziek en treurig: de zeewind moet my, eenige uren daegs, op het voorhoofd blazen, of ik word laf en dom als een visch. »

Hy vroeg my haestig, of ik niet mede naer zyne hut wilde gaen, om zyn middagmael te deelen; maer ik had mynen voorraad met my, en weigerde. Den heuvel afdalende liep hy in het dal, tot by de oude vrouw, en ik zag dat ze beiden, arm aen arm, het huisje binnetrokken.

« Maer, om Gods wille, de geschiedenis! » werd er geroepen.

« Geduld, wy zyn er » zegde de oude apotheker met eene wonderlyke onverstoorderheid. « Niet lang daarna kwam de visscher weder tot my. Ditmael hield hy een schipje met mast en zeilen onder den arm; en, toen hy my genaderd was, zegde hy :

« Het moedertje slaapt haer middaguiltje. Ik heb hier een klein schipje, waeraen ik sedert twee maenden heb gewerkt. Het zou veel fraeijer zyn, niet waer, mynheer, indien er een roode band rond geschilderd was; — en indien er op den spiegel zoo iets stond als eene zon, eene maen, of eene ster, opdat men het schipje eenen naem mogte geven? »

« En gy wilt my verzoeken, het schipje voor u te schilderen? » vroeg ik, luidop lachend.

« Neen, mynheer, ik wilde u hidden, my een beetje roode en geele verw uit die blaesjes en een borsteltje te geven. Ik zal my eene wyl vermaken met het schipje te beschilderen, zoo als ik kan. Het moet slechts dienen tot speeltuig voor een kind. »

« Gy hebt kinderen, vriend? » vroeg ik.

« Zoo gelukkig ben ik niet » antwoordde hy met eenen zucht. « Het schipje is voor den kleinen Djosep, myn kozyntje. Dit is een kind, mynheer, zoo schoon, zoo bekoorlyk, zoo rap, zoo geleerd als het kind eens konings! De tyd nadert, dat zyn vader en zyne moeder ons hier in de duinen gewoonlyk komen bezoeken. Ik heb myn kozyntje Djosep een fraei schipje beloofd. Het kind zal verwonderd staen, en niet kunnen raden waer ik al die schoone verwen heb gehaald. »

Terwyl hy deze laetste woorden sprak, had de oude visscher zich achter my op het zand nedergezeten, met het schipje op de knien. Hy was nu met zoo veel verslondenheid aen het schilderen, dat onze samenspraek afbrak, en wy, elk van zynen kant, in stille onzen arbeid voortzetterden.

« Kom, scheid uit, gy dryft den spot met ons » zegde degene die nevens den vertelder was gezeten. « Wanneer zal de geschiedenis toch eens beginnen? »

« Seffens, heb maer geduld » antwoordde de apotheker, zyn verhael hervattende. « Eenigen tyd daarna zag ik onver-

wachts, tusschen twee duinen, eenen stokouden man van byzonder hooge gestalte, stappende tusschen twee kinderen, een jongskén en een meisje, die elk eene zyner handen hielden en hem schenen te leiden. Ik twyfelde niet of deze grysaerd moest blind zyn; want zyne stappen waren wanke- lend en onzeker. Ik vestigde eventwel meer byzonderlyk myn oog op de twee lieve kinderen, die, met zooveel zorg en met de teekens eener uiterste liefde, den ouden man de zeedoorns en halmbossen deden ontwyken, om zynen voet op vryen, effen grond gerigt te houden. Welhaest vertoonden zich achter den grysaerd nog andere' personen : een heer, wiens kleedy een zeer ryk man liet vermoeden, en eene vrouw van meer dan gewoone gestalte, die zyne echtgenote en de moeder der lieve kinderen moest zyn; want zy stapte aen zynen arm, en twee dienstmeiden volgden haer.

Ik weet niet hoe het kwam; maer de groep dezer lieden deed my mynen arbeid onderbreken en hield myne aendacht geboeid. Wat my verraste en deed droomen, was wel het gezigt van den blinden grysaerd en der twee engeltjes die hem leidden; maer meer nog het gezigt der schoone, indrukwekkende vrouw, wier gang my edel en statig' scheen als de gang eener vorstinne. Ik twyfelde niet, of deze men- schen moesten tot de hoogste standen der maetschappy behooren. Om daerover eenige inlichting te bekomen, keerde ik my tot den vißscher, die nog met zyn schipje op den schoot achter my in vergetelheid zat te schilderen.

« Eh, vriend » zegde ik « sta eens op, en zeg my, wie zyn die persoonen die daer beneden naer uw huisje schynen te willen gaen? Er is een blinde grysaerd en eene wonder-schoone mevrouw..... »

« Een blinde grysaerd? Eene wonderschoone vrouw? Onmogelyk! » riep de visscher op blyden toon, en zoo plotselings zich opregtende als waren zyne zenuwen springveeren geweest. Zoohaest hy eenen blik in de diepte had geworpen, hief hy de armen juichend in de hoogte; en, terwyl tranen over zyne wangen sprongen, schreeuwde hy, dat het over duinen en dalen hergalmde :

« Ah, myn goede Simon! Bella Stock, myne nichte! Myn lief kozyntje Djosep! Mynheer de Milval! »

En onder het uitgalmen van dezen groet liep hy de helling af; — maer de kinderen hadden hem bemerkd. Zy verlieten den blinden grysaerd en kwamen juichend den visscher te gemoet gestormd. Ik hoorde den roep : « Kozyn Djosep! Lieve peter! » tienmael uit de borsten der kinderen opklommen; ik zag het meisje den visscher de handen kussen en streelen, terwyl het jongskens, rap als een eekhoorn, hem op de schouders zat, en zoo de armkens hem om het gryze hoofd geslagen hield. Ik zag, eene wyl daarna, hoe de visscher den blinde omhelsde, en hoe hy met den heer en de dame langen tyd de vurigste handdrukken wisselde. Zelfs meende ik te bemerken, dat de zon op de aengezigten van al deze persoonen tranen deed glinsteren. Hoe het zy, het is

gemakkelyk te begrypen dat dit schouwspel my diep had ontroerd en myne nieuwsgierigheid zeer had aengestjaegd. »

De oude apotheker nam zyn glas van de tafel, dronk het half ledig en zegde :

« Nu de geschiedenis. »

« God zy geloofd, het is tyd! » riep een zyner gezellen.

« Een oogenblikje geduld nog » hervatte de apotheker.

« Gy zult wonderlyke dingen gaen vernemen. — De visscher, die zyn schipje had vergeten, kwam later met de twee kinderen aen de hand tot my, om het te halen. »

« Maer, vriend » zegde ik hem « verschoon myne nieuwsgierigheid. Is de moeder dezer allerliefste kinderen, is die ontzettend schoone dame uwe nichte? Myn verstand staet er stil op : het is een zonderling raedsel. »

« Zeker, mynheer, een zonderling raedsel » antwoordde de grysaerd, met eene heldere trotschheid in den blik. « Die vrouw, zoo schoon als eene koninginne, is een visschersmeisje; en het huisje, dat zy heeft bewoond, staet op dry boogscheuten van hier. En zie! deze zwarte krullebol, met zyne glinsterende oogen, is myn petekind, Djosep de Milval! »

« Ik aenschouwde hem met eene uitdrukking van verbaesdheid. »

« Gy kunt niet begrypen hoe zulke dingen mogelyk zyn? » zegde hy. « Mynheer de Milval was een émigré, in den tyd der Republiek; zyn hoofd stond op prys. Myne

nichte heeft wonderwerken gedaen om hem te redden ; zy heeft hem, om zoo te zeggen, van de dood opgewekt; zy heeft dwars door den schrikelyksten storm, hem in eene visscherschuit aen de dood ontvoerd; zy heeft hem verlost, toen reeds de geweeren waren geladen om hem voor den kop te schieten. In het jaer 1803, is mynheer de Milval in Frankryk mogen terugkeeren, en Keizer Napoleon heeft hem het grootste gedeelte zynér vaderlyke goederen wedergegeven. Mynheer de Milval is een dankbaer en edelmoedig man; hy had verklaerd, vóór den kogel, dat hy, indien de dood hem hadde gespaerd, zyn leven aen het geluk myner nichte zou hebben toegewyd. Welnu, de oplossing van het raedsel is, dat hy zyn woord heeft gehouden en van myne nichte zyne welbeminde echtgenote heeft gemaakt. God is regtveerdig, mynheer. Hy heeft dit huwelyk met zynen zegen overladen. Sedert al dien tyd, is nog geen enkel oogenblik van verdriet of ziekte den vrede van dit zoete huisgezin komen stooren. Op het kasteel waer zy woonen, mynheer, is het juist gelyk in den hemel. Niets dan liefde en vriendschap! Ik zal er toch ook voor goed moeten naertoe gaen; mevrouw de Milval wil hare tante Claer op het kasteel hebben, om den blinden Simon Stock gezelschap te houden. Ik heb nu geenén tyd om u dit alles in het breede te verklaren; maer indien gy morgen nog in de duinen zyt, zal ik u wondere dingen vertellen van myne nichte Bella Stock en van haren tegenwoordigen echtgenoot, den émigré de Milval. »

« Zeker, ik zal in de duinen blyven, al ware het slechts om u deze belangwekkende geschiedenis te hooren vertellen » zegde ik.

« Is het nu gedaen? » vroeg een der aenhoorders.

« Bylange niet; nu gaet het eerst voor goed beginnen » antwoordde de apotheker, nog eens aen zyn glas drinkende. « Des anderendaegs 's. morgens, toen de visscher tot my kwam, begon hy zyn verhael in dezer voege..... »

Een metaelklank, als het sidderen eener klok, brak de rede des apothekers plotselings af. Hy sprong op, ledigde zyn glas tot den bodem, en zegde haestig :

« Hemel, het slaet tien ure! Myne vrouw zal geen beetje zuer zien : ik hoor ze kyven van hier. Goeden nacht! »

« Maer nu laet gy mynheer daer staen, zonder het einde uwer geschiedenis te weten » bemerkte iemand.

« Ja, ik kan het niet helpen » zegde de apotheker. « Morgen avond zal ik voortvertellen. Wil mynheer, in den morgend, my met een bezoek vereeren, ik zal hem de geschiedenis van Bella Stock lang en breed verhalen. Vaerwel, vaerwel tot morgen! »

En hy liep ter deur uit, ondanks de poogingen zyner vrienden om hem te wederhouden.

Des anderendaegs ging de vreemde bezoeker ten huize des apothekers. Meer dan twee uren bleef hy, met de ellebogen op den winkeltoog, luisteren op het verhael der lotgevallen van Bella Stock en van den gevlugten edelman.....

Goede lezer, gy hebt het reeds geraden, niet waer? De vreemde bezoeker was niemand anders dan uw onderdanige dienaer. Indien hy zoo gretig het verhael van den ouden apotheker afluisterde, was hy slechts aangedreven door de hoop dat hy, op zyne beurt, u de geschiedenis van het liefderyk en moedig visschersmeisje zou kunnen vertellen.

Om dit naer behooren te doen, heeft hy, sedert dan, meermalen het Adinkersche strand bezocht; er de eenvoudige zeden der visschers doorgrond, hunne gewoonten nagespeurd, met hen verkeerd en geëten, met hen in zee geweest nacht en dag, en dus geene moeiten gespaerd om de natuer en de menschen der Vlaemsche zee-kusten te leeren kennen.

Moge dit werk, vrucht van regtzinnige poogingen, zyne vrienden welkom zyn!

EINDE.

